

ଶ୍ରୀଗତି॥ଶ୍ରୀସୁ॥୦୨॥

མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

དཀར་ཆག

«མི་དབང་རྟགས་བརྗོད»ཀྱི་ཚུལ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།

ནང་དོན་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུན། (1)

«ཚུལ་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»ཚུལ་པ་པོའི་

ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུན། (6)

«ཚུལ་ལྟངས་རིག་པའི་སྒྲིལ་བྱེད»ཀྱི་འགོ་བརྗོད། (10)

«པོད་ལུགས་གསེར་རིག་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་»

ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྒྲིལ་གཞི། (12)

«ཆད་མའི་འབྱུང་ཁྲུང་ས་གཞུང་དོན་གསལ་བཤད་»

ཀྱི་མཆེན་པོ་སྟོན། (16)

«གངས་མཆོག་ནས་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐལ་ལྷན་གྱིང་རྟ་»

ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱུན་གསལ་བཤད། (19)

ཏུན་ཉོང་ནས་ཐོན་པའི་པོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་

དཔེ་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྒྲིལ་གཞི། (22)

ཁོད་ཀྱི་རྟོ་རིང་ཡི་གེ་དང་བྱིལ་བྱུང་ཁྲུང་གཅེས་བསྟུས་

དཔེ་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྒྲིལ་གཞི། (25)

«དེབ་ཐེར་དམར་པོ་»སྟེན་པ་པོའི་སྒྲིལ་གཞི། (31)

«དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་»དཔར་བསྟུན་བྱས་པའི་སྒྲིལ་གཞི། (35)

ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་རང་རིགས་གཞོན་ནུའི་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཚལ་མཁས་

ཅན་དང་། ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་ཅན་གྱི་

མཐུན་དོན་བྱུང་བ་ཀྱི་མངའ་རྒྱུ་ཅན་ཅན་ཅན་གྱི་ཐད་སྒྲིལ་བ། (41)

«མངའ་རིས་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ཕྱུང་ལོ་རྒྱུས་»ཞེས་པའི་དཔེ་

རྒྱན་གསལ་བཤད། (44)

«པོད་ཟས་བདུད་ཅིའི་བྱམ་པ་»ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་

འགོ་བརྗོད། (46)

མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རིག་གནས་རྒྱང་བསྐྱགས་བརྟན་འཕྲིན་ཅུད་

ཀྱིས་སྒྲིག་པའི་«ཁང་ཁྱེད་ཀྱིད་པའི་གྲོ་འཕྱར་»ཀྱི་ཤིས་ཚིག་ ... (50)

ལྷ་ས་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོའི་སྒྲིང་གཞི། (52)

དབུ་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྐོ་ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྗོད། (67)

པོད་ཀྱི་བྱིས་པའི་རྩོམ་ཅེད་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྗོད། (69)

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱི་བྲན་གསེལ་ཁང་འཇུགས་

རྒྱུའི་སྐོར་གྱི་ཁྲོས་འགོ། (71)

བརྟན་དེབ་«མིར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་»ཞེས་པའི་སྒྲིང་གཞི། (74)

ལྷ་ས་པོད་རིག་པའི་གྲོས་ཚོགས་འགོ་ཚུགས་པའི་གསུང་བཤད། (87)

པོད་རྒྱུང་ས་ཞི་བའི་བཅོང་ས་འགྲོལ་ཐོབ་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་

འཁོར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་ལྟོང་། (92)

གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བས་བོད་ཀྱི་

ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་སྐྱོན་གཏམ་བཤད་ཟིན་གྱིས། ... (115)

སྤྱ་ཞབས་སྤོ་བཟང་དོ་རྩེ་མཚོག་ལ་བྲན་གསེལ་ཁྱེད་པའི་ཡི་གེ། | (148)

པོད་རྩོའི་རིག་ཆལ་མེ་དོག་འབྲུངས་ནས་ལོ་བཅུ་འཁོར་བར་སྤུལ། ... (150)

དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚོམ་སྐོར། (155)

«རིག་གནས་ཆེད་སྒྲིག་བརྟན་འཕྲིན་དཔར་གཞི»ཞེས་པའི་མ་

ཟིན་སྐོར་གྱི་བསམ་འཆར། (158)

- ༡༧༥ ཡལ་འཇར་མན་བྱ་བ་མའི་ཤྱང་ཁྱེར་ཕུ་ཉི་ཉེ་ (ཕུན་ཤིན་)
 ཏུ་ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཤྱོད་ཆོག་ས་འཆོག་ས་
 པའི་སྒོར། (169)
- དཀར་མཛེས་དག་སྤྱོད་ཚུལ་ཁྱིམ་སྡོད་ཟེར་ལ་སྤུལ་བའི་
 ཚུལ་ལན། (175)
- གན་ཚུ་བྱ་དཀར་གྱི་གནས་བཞུད། (176)
- སྤྱན་ཆོག་ཁག་གཅིག་..... (179)
- ཁོད་ཁྱོད་ས་སྤྱོད་ལྷ་ཆེན་མོར་བཤགས་པ་བརྗོད་པའི་སྤྱན་ཆོག་
 དབྱར་ས་བདུན་པོལ་བའི་ཤྱིང་བ། (188)
- རི་ཁ་དགའ་སྤྱན་བཤད་སྤྱོད་དར་བྱས་ཤྱིང་གི་ཕྱར་ཚུལ་
 རགས་བཤུས། (191)
- འཇར་ཤྱིང་གི་ཏུས་ཆོད། (194)
- བརྗོད་བྱིག་པ་ཏའི་དཀར་ཆག་..... (200)
- 《སྤམ་ཚུ་པ་དར་ཉགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་མཁས་པའི་
 རེགས་བཤད་གཅེས་བསྟུས》ཀྱི་ཚུལ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་
 གནད་བཤུས། (202)
- ཟུ་གར་གྱི་སྤྱན་རག་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་ཤུལ་《མ་རྒྱ་ན་ར་ཉ་》ཡི་ནང་
 ཏོན་ཁོད་བསྟུར་རོས་འཕྲོད་ཚུལ་དང་། དེ་དང་ཁོད་ཀྱི་
 སེམ་རིག་དབར་གྱི་འགྲེལ་བ་འགའ་རོས་འཕྲོད་སྤྱིང་བ་ལྟར་
 མེད་གནམ་གསར་ཞེས་པའི་ཆེད་ཚུལ་གྱི་དབྱད་བརྗོད། (205)

«མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད» གྱི་རྩམ་པ་ཁོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ནང་དོན་རྟོགས་པ་དོན་བཅུ་ལྔ།

《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》འདིའི་རྩམ་པ་ཁོའི་ལོ་རྒྱུས།

《མི་དབང་རྟོགས་བརྗོད》འདི་ཉིད་གྱི་རྩམ་པ་ཁོ་ནི་མདོ་མཁར་ཞབས་
རྒྱུ་ཚེ་རིང་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་མཁར་ཞེས་པ་བྱིས་ཀྱི་མིང་ལྟེ།
སྤར་མེས་པོའི་དུས་བྱང་ལྟག་ལུང་དགོན་པའི་བྲི་བ་དང་། དཔོན་རིགས་ཀྱིས་
པོད་མདོ་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཁྲུབ་རྒྱུ་གཉིས་བདག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་སྤྱིད་དབང་
ཞེས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་པའི་ལུ་ནས། སྐབས་ཤིག་སྤར་མེས་ཞབས་འགའི་འཇུག་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་ཚང་ནང་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་ཚོད་མྱེད་བྱང་བའི་མཐར་།
བྱང་ལྟག་ལུང་གི་དགོན་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྒྱུ་གཞིས་སྟགས་འཛིན་
དབང་ཡོད་ཚད་དེ་སྤེའི་པོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་རྩིས་བྲལ་ཏེ། ཁོང་
གི་ཡབ་དང་མེས་པོ་སྟགས་ལ་སྐལ་བ་ཅུང་ཟད་སྤྱད་ནས་ཟུར་དུ་བཞག་པ་ཡིན།
གཞིས་གྱི་མིང་ལ་མདོ་མཁར་(ལུན་ཚོགས་རབ་བརྟན) ཟེར།

འདིའི་འབྲུངས་ལུལ་བྱང་ལྟག་ལུང་། ཡབ་དག་དབང་ཚངས་པ་དང་།
ལུས་མདངས་རྒྱུ་། པོད་རབ་བྱུང་ ༡༩ པའི་མེ་སྤང་རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༧༢ ལོར་
འབྲུངས། (རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་《བཀའ་བློན་རྟོགས་བརྗོད》ནང་
འབྲུངས་ལོ་མེ་སྤང་ཡིན་པར་གསལ་བ་ཅུང་ལས། རབ་བྱུང་དང་ཟླ་ཚེས་མི་
གསལ་ཡང་། ཁོང་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་གནང་བཞིན་པའི་མེ་
སྤང་ལོར་ཏུ་ལའི་སྤང་མ་སྤྱི་མེད་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་གཤེགས་པའི་

གནས་ཚུལ་འཁོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུངས་ལོ་རལ་བྱུང་། ༡༩པའི་ལོ་སྤང་ལོ་
 ཡིན་པར་གསལ། དཀྱང་ལོ་རྟུག་ནས་བཅུ་བཞི་བར་ཁོད་ཀྱི་ཡིག་ཆིས་ལྷན་
 རག་བཅས་སྤྱངས། དཀྱང་ལོ་བཙོ་ལྷ་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་ལྷན་གྱི་ལོ་སྤང་ལོ་
 ལྷ་བཟླ་མིའི་རྒྱང་ལྷན་རག་ལེའུ་གསུམ་དང་། ཆིས་སྤྱོད་། ཡིག་རིགས་སྤྱོད་
 ཆོགས། སྤྱོད་མཛོད་དབྱེད་ཅན་མའི་རི་མོ་ཡོངས་རྒྱགས། སྤྱོད་པས་སྤྱོད་།
 ལྷན་མའི་ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་སྤྱངས། དེ་སྤྱབས་སྤྱོད་རིག་པའི་རི་མོ་ཡོངས་
 རྒྱགས་ཀྱི་རྒྱགས་འཕྲོད་པའི་བྱས་རྒྱུ་དགེ་ཆུན་ལོ་ལྷ་བ་དེ་ཉིད་ནས་ཀྱན་
 བཤད་ཀྱི་མིང་ཆངས་སྤྱས་དབྱེས་པའི་སྤྱོད་ལྷན་ཁེས་བཅགས། རལ་བྱུང་
 ༡༩པའི་ལོ་སྤྱོད་ལོ་ ༡༩༤༠ལོར། གཞིས་ཀ་ཆེའི་ཡོངས་བཞེས་སྤྱོད་པས།
 དེའི་སྤྱོད་ལོ་གཞིས་ཀ་ཆེའི་རྒྱང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཟུང་བཞིན་པའི་སྤྱབས།
 མོག་པོ་རྒྱན་གར་གྱི་དཔག་གིས་ཁོད་དབང་ཏུ་བཟུས་ནས། རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་
 ལྷ་སར་དཔག་ཐོག་ཏུ་བསད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་རྒྱང་དཔོན་འཕོ་འབྱུང་བས།
 ལྷག་ཆེ་ཤིསྤྱོད་ལྷ་རྒྱལ་རལ་བཟུན་ཁོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བཞུས། དེའི་སྤྱོད་ལོ་ལྷགས་
 ཆེ་ཤི་བྱ་རྒྱང་གི་རྒྱང་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་ལོ་གཞིས་བཟུང་བཞིན་པའི་སྤྱབས
 «གཞིན་རྒྱ་ཟེད་ཀྱི་རྒྱགས་བརྒྱད» མགོ་བཙམས་ནས་མཁུག་མདོ་མཁར་ཏུ་
 རྒྱགས་པར་བཙམས། རལ་བྱུང་༡༩པའི་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལོ་ ༡༩༥༠ལོར་རྒྱ་ལོ་
 ལྷ་མ་སྤྱོད་ཡོང་བའུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་འབུམ་ནས་ཁོད་ཏུ་ཐོག་མར་
 གདན་དྲངས་ནས་ལོ་རོ་གཞིས་སྤང་པའི་རལ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་ལྷག་ལ་ཁོད་
 ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གི་རྒྱང་འཁོར་གསལ་སྤྱོད་ལས། ལོ་དེའི་རྒྱུ་མར་གོང་
 དཀར་རྒྱང་གི་རྒྱང་དཔོན་གནང་བཞིན་པའི་ཐོག སོ་ལྷ་མའི་རི་བྱང་ཁྲལ་ཏུ་
 གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་སྤྱོད་པས་པའི་ཆབ་ཏུ་ཆིས་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་བཞེས།
 རལ་བྱུང་གོང་གསལ་གྱི་མེ་ལྷག་སྤྱོད་ལོ་ ༡༩༥༣ལོ་བཀའ་སྤོན་ཁོད་པ། སྤྱར་
 རལ། ལུམ་པ་བ་གསུམ་སྤྱོད་པས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། པའི་སོ་ཁང་ཆེན་
 བསད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེས་གཙང་གཞིས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་

ནང་ཕན་ཚུན་མ་མཐུན་པའི་འབྲུགས་ཟིང་ལངས་ཏེ་ལོ་ཟླ་དྲ་གསུམ་ཅམ་སྤང་
 བའི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༧ལོར་གོང་མའི་(ཡུང་ཁྱིམ་)
 བཀས་མངགས་པའི་སློན་ཆེན་ཨ་ལི་ཏན་ཨམ་བན་སྐགས་ཅོད་ཏུ་འབྱོར་ཏེ་
 བཀའ་སློན་གསུམ་སྐགས་ཉེས་ཅན་ཆང་མ་ཆར་བཅད། སྔ་ལྟ་བུ་མེད་ནམས་
 རྟོགས་རྒྱུ་བཀའ་སློན་གྱི་གོ་གནས་རང་འཇགས་ཐོག་དེའི་ལས་རྒྱུ་སྟེ་
 ར་སྐུ་ཐའི་ཁྱིམ་གོ་གནས་དང་སྐྱེས་པའི་སློན་བསྐྱེས། དེ་ནས་ལོ་རྒྱུ་
 ར་བཞི་སྤང་བ། རབ་བྱུང་ ༡༩པའི་ལྷགས་རྟ་སྟེ་ལོ་ ༡༧༥༠ལོར་མང་འབྲུར་
 མེད་རྣམ་རྒྱལ་ཨམ་བན་རྩ་ཅིག་དང་ལབ་རྩ་གཉིས་ནས་ཆར་བཅད་པའི་སློན་
 གྱིས་འབྲུགས་ཟིང་བྱུང་བའི་སྟོར་ལ་སྤྱར་ཡང་གོང་མའི་བཀས་མངགས་སློན་
 ཆེན་ཨ་ལི་ཏན་ཨམ་བན་འབྱོར་ཏེ་ཉེས་ཅན་རྣམས་ཁྱིམ་གྱིས་ཆར་བཅད་པའི་
 རྒྱུ་གྱི་སྟེ་ལོ་དེར་བྱས་རྒྱུ་གཟེངས་བཞེད་ཏུ་བཀའ་སློན་གྱི་གོ་གནས་རང་
 འཇགས་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། སྤྱད་ཅོད་གྱི་ལས་རྟོན་སྟོར་རྟོན་ཆན་བཅུ་
 གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་རྩ་ཆོག་བཟོས་ཏེ་བྱབ་བསྐྱགས་བྱས། (འདི་སྟོར་ཞིབ་
 ཆེ་ཏུ་ལའི་སྤྱི་མ་སྟེ་ཐོང་བའི་རྣམ་ཐར་) དང་། «རྟོ་རིང་པ་རྩེ་ཉེ་
 རྟོགས་བཟོད་»གཉིས་གྱི་ནང་གསལ་) ཏུ་ལའི་སྤྱི་མའི་བཀའ་རྟོན་ལྟར་བྱ་བ་
 རྒྱབ་མཐར་གྱི་ལས་ཁུངས་ལྟ་བུར་བཀའ་ཤོག་ཅེས་བྱང་འཁོར་རྒྱ་ཅོའི་ཁོངས་
 ནས་མི་གསུམ་དང་། ཅེ་བྱང་གས་ནས་གཅིག་(བཀའ་སློན་སྤྱི་མ) བཅས་
 བཀའ་སློན་བཞི། (ས་དབང་ཞབས་པད) མཚོན་གཉིས་བཞི། (བཀའ་
 མཚོན) ཟུང་ཡིག་བཞི། (བཀའ་བྱང) འགག་པ་བཞི་བཅས་ནས་རྒྱུགས་
 རྒྱུའི་ལམ་ལུགས་ཐོག་མར་བྱང་། མདོ་མཐར་བ་འདིས་བཀའ་ཤོག་མ་རྒྱུགས་
 གོང་སྔ་ལྟ་ཐའི་རི་དང་མཉམ་སྤེལ་གྱིས། རབ་བྱུང་ ༡༩པའི་ས་བྱ་སྟེ་ལོ་
 ༡༧༩༧ནས་རབ་བྱུང་ ༡༩པའི་མེ་ལོས་སྟེ་ལོ་ ༡༧༩༧བར་ལོ་ ༡༨༣༤དང་།
 དེ་རྒྱུ་སྟེ་ལོ་ལྟ་ཐའི་རི་འདས་པའི་ཆབ་བྱ། དེའི་བྱ་མང་འབྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་
 དང་མཉམ་སྤེལ་གྱིས་ལོ་རྒྱུགས་མང་འབྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་བསད་པའི་རྒྱུ་

ལྷགས་ལྷགས་ནས་རབ་བྱུང་༡༩པའི་ཚུན་སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩པར་བཅས་ཁྱོན་ལོ་རྒྱུ་ཅུ་ལོ་བཞི་ཙམ་བཀའ་རྒྱོན་མང་།

ཁོང་གིས་བཅམས་པའི་དཔེ་ཆ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། «གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་རྟགས་བརྗོད»དང་། «སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་རབས་སྐད་གཉིས་ཤན་མུར»ལེའུ་མང་ལོ་ཡོད་པ། «རྒྱ་གར་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཤན་མུར་ཀྱི་ཉེར་མཁོའི་བརྒྱུད་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིའི་འཕྲེང་བར་བསྒྲིགས་པ»ལྷགས་ཡོད། ཁོང་གི་རྟགས་བརྗོད་ནི་དབྱུང་ལོ་༤༤སྤྱི་ལོ་༡༧༤༩ཉི་རབ་བྱུང་༡༩པའི་ཚུན་ལོར་བཅམས་ནས་དེའི་ཕྱི་ལོར་འདས།

རྟགས་བརྗོད་འདིའི་ཆོག་སྒྱུར་དང་ནང་དོན་སྐོར།

«མི་དབང་རྟགས་བརྗོད»འདི་མདོ་མཁས་ཞབས་ཏུང་ཆེ་ཤིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་ཆེན་རྒྱལ་ཤིའི་ཏུང་ནས་སྤྱི་དང་སྟན་རག་བཅས་སྒོ་བ་སྒྱུར་གནང་བའི་རྗེས་ནས་མགོ་བཅམས་ཉི་ཕྱེད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་འཁྲོས་ནམས་རབ་བྱུང་༡༩པའི་ཚུན་སྤྱི་ལོ་༡༧༩༩ལོར་འབྲུག་པ་ཕྱེ་སྤྱོད་ནང་ཁྲལ་མི་མཐུན་པའི་ཚོད་ཁྱེད་ཏུང་བ་འདུམས་པའི་ཆེད། ལྷ་སར་སྒྱུར་པའི་ཨམ་བན་གོ་ལོ་ཡོད་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་ཆེའི་རྒྱང་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་པའི་རིང་ལ་མཐུག་རྟགས་པར་བཅམས་པ་ཡིན།

འདིའི་ཆོག་སྒྱུར་གནང་སྐབས་ཐོག་ནས་བཤད་ན། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་ཡོད་གནས་རྒྱལ་གཞིར་བཟུང་ནས། བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྟན་རག་གི་ཆོག་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ཤེད་ཐུང་ནས་ལས་སྟན་ཡག་ལོ་བྱས་ཡོད་སྐབས་ཚུལ་ཡིག་གི་སྒྲུ་ཚལ་རྒྱ་ཆད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པ་དང་གཅིག་གནང་རབས་བོད་ཡིག་གི་ཚུལ་ཡིག་ནང་ནས་ཆོག་སྒྱུར་བྱེད་སྐབས་ལེགས་པ་ནམས་(དཔེར་ན་རྒྱལ་ལོ་ཁྱི་སྤྱང་ལྟེ་བཙན་སྐབས་བོད་དུ་བསྐྱར་བའི་«འདུལ་བ་ཡུང་ཕྱེ་བཞི»དང་། «རྟགས་བརྗོད་བརྒྱ་པ»ལྷགས་)སྐབས་བཟུན་གྱིས་

ཤེད་སྒྲིང་ཕྱིན་མཁས་པོ་བྱང་ཡོད་པར་བརྟེན། གནའ་རབས་ཐོད་ཡིག་གི་
 རིག་གཞུང་སྒྲིབ་སྒྲིང་ཕྱིན་མཁན་དང་། ལྷན་རག་ཙམ་གྱིས་ཕྱིན་མཁན་ཆོས་
 དབྱེད་གཞིར་བཟུང་ཆོག་པའི་ཆོག་སྒྱུར་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་གཉིས། བར་
 རྟོན་གཙོ་མོ་ལྷ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིན་ཏུང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐབས་
 དེའི་སྤྱི་ཆོག་ས་གནས་ཚུལ་དང་། དམངས་ཆོག་ས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྒྲིང་སྐབས་
 གལ་ཏེ་མ་ཁག་སོ་སོའི་འཆོ་བའི་གནས་ཚུལ། སྐབས་དེའི་ཆོང་རྒྱལ་རབས་
 ཟུང་དབྱང་གོང་མའི་སྤྱི་གཞུང་དང་ཐོད་ས་གནས་སྤྱི་གཞུང་བར་གཅིག་
 ཟུང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་ཚུལ་བཅས། མདོར་ན་ཆབ་སྤྱི་དང་།
 དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། དམག་རྟོན། ཆོས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་བྱབ་
 ཁོངས་དང་། ཐ་ན་ལུས་ཙམ་དང་། པར་བསྐྱུན། ལུལ་གྱི་སྒྲིལ་ལུགས།
 གཞེན་སྤྱིག་གནས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ་འང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཞིབ་མོར་གྱིས་ཡོད་
 ལྟམ། སོ་ལྷ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་རྟོགས་ཕྱིན་པ་བརྒྱད། སྤྱི་ཆོག་ས་འཕེལ་
 རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡུལ་པས་གཏིང་ཐབ་ཤེས་བྱུང་བ་ཡོང་རྒྱ་དང་གཉིས།
 གནའ་རབས་ཐོད་ཡིག་གི་མིང་ཆོག་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་ཆོག་སོ་
 རྒྱས་སོག་རྒྱུན་དུ་ཤེད་སྒྲིང་བྱས་པའི་མིང་ཆོག་བཅས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་འདུས་ཡོད་
 པར་བརྟེན། བར་རྟོན་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་ཐོད་ཡིག་གི་རིག་གནས་སྒྲིབ་
 སྒྲིང་ཕྱིན་མཁན་ཆོར་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་ཆེད་མཚན་ཏུ་གཏོང་རྒྱུར་པན་སོགས་མི་ཉུང་བ་
 ཞིག་ཡོད་པ་དང་གསུམ་རེད། ཡིན་ནའང་སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཐོད་ཡིག་
 གི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་ཡིག་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་བཀས་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལོ་
 རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་དང་། ཆོས་ལུགས་སྐྱོང་ས་དད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་བཅས་མང་ཙམ་
 འདྲེས་ཡོད་ལྟམ། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་བཞག་དབྱེད་ཀྱི་སོག་ནས་
 གནའ་བཟང་དེར་སྒྲིང་ཕྱིན་བྱུང་པའི་རེ་འདུན་ཡོད།

ཤེ་ཅིན་ཟུང་དབྱང་མི་རིགས་སྒྲིབ་བྱ་ཆེན་མོ་ནས།

«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན»

རྒྱལ་བ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བཟུས།

ཆོས་འབྱུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི་དཔའ་བོ་སྐུ་ཕྱིར་གཉིས་པ་གཙུག་ལག་
ཕྱིར་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༩—རབ་བྱུང་དགུ་
པའི་མ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༤༤ ལོ་བར་དགུང་ལོ་བཅུ་ཅུ་རེ་གསུམ་བཅུགས།

འབྱུང་ས་ཡུལ་ལྷ་ས་སྟེ་ཐང་ནས་ཡིན་ཅིང་། གདུང་རུས་གཉིས་ཀྱི་
རིགས་ལས་ཡབ་ལྷ་མ་དར་དང་། ཡུམ་ལམ་སྟེད་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ལ་སྲས་འགའ་
ཞིག་ཡོད་པའི་འབྲིང་བ་ཡིན། དགུང་ལོ་ལྷ་ལ་སྟེབས་སྐབས་དགེ་བསྟེན་ཆ་
ལུང་པས་དཔའ་བོ་ཆོས་དབང་ལྷན་གྲུབ་ཀྱི་སྐུ་ཕྱིར་གཉིས་པར་རོས་འཛིན་ལྟས་
ཏེ་རྩོམ་གསུམ་པོ་དཔོན་པའི་གདན་སར་བཀོད། ལྷ་མ་རྟོགས་ལྷན་དགེ་འདུན་
རྒྱ་མཚོ་དགེ་ལྡན་དུ་བསྟེན་ནས་ཐོད་ཡིག་འབྲི་མོག་བསྐྱབས། དགུང་ལོ་དགུ་
ལ་ཀམ་པ་ལྷ་དམར་སྐུ་ཕྱིར་བཞི་བ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པའི་བྱང་ནས་དགེ་བསྟེན་
དང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབས་ཏེ་མཆན་ལ་མི་པམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་བཅགས།
དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཤར་དུགས་པོ་བསྟེན་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་
ཀྱི་བྱང་ནས་གསར་སྐྱེས་གསར་རྒྱུ་གི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཞིང་། དབུས་
ཚུན་ཏེ་ཏུ་ཀ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་ལྷག་ཆེན་གྱི་ཁྱིད་གསན་ཅིང་།
ལྷ་ལྷ་ལོ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུར་བཟང་པོའི་བྱང་ནས་དགེ་སྤྱོད་གི་རྩོམ་པ་བཞེས།
དགུང་ལོ་ནི་ཕྱི་རྒྱ་དགུ་ལ་ཤོར་པོར་ཕེབས་སྐབས་ཁྱིང་པོ་འདུམ་པ་སྐར་དུ་ཀམ་
པ་མི་བསྟོད་རྟོ་རྟེ་དང་མཆལ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ལྟས་ཤིང་། མཆན་ལ་དཔལ་
གཙུག་ལག་ཕྱིར་བ་ཞེས་གསེལ། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་

བཅས་པའི་གསན་སྒྱུང་མང་ཆེ་བ་སྤྲོ་མ་འདིའི་རྒྱང་དུ་མཛད་དེ་མཁས་པའི་སྤྱལ་
དུ་ཕྱིན་པར་གྱུར།

གསུང་ཚཱ་ལ་«ཕག་མོའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ»དང་། «སྒྱུད་འབྲུག་གི་
འགྲེལ་པ» «ཆིས་ཀྱི་བསྟན་བཅས་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད» «གསེ་བ་
རིག་པའི་རྒྱད་བཞིའི་རྣམ་བཤད» «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན»
སོགས་མང་པོ་ཡོད།

ཆོས་འབྱུང་འདི་ནི། དགྲུང་ལོ་ཞི་གཞིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་
རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༠༥ལོར་བཅམས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་དགྲུང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གཅིག་པ་
ཤིང་བྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༤༠ལོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཆོགས་པར་བཅམས་གྲུབ་པའི་བར་ལོ་ངོ་ཉི་
ཤུ་ཙམ་གཅིག་རིང་དགའ་ངལ་དང་འགོག་རྒྱུན་མང་པོ་བསལ་ཏེ་ཆ་ཆང་བར་
མཛད་པ་ཡིན།

ཆོས་འབྱུང་འདི་ལ་བྲུང་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་ཆེ་བ་ནི། ༡.
དགྲུང་གྲངས་མང་པོའི་རིང་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཉ་ཅང་མང་པོ་གཟིགས་ཏེ་
བཅམས་པར་མཛད་པ་དང་ཐོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་ཏུ་མ་གསལ་བའི་
དཔུང་གཞི་མང་པོ་གཟིགས་ཏེ་བཅམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས་ནང་དོན་སྤྲོ་
སྤྲོ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ། ༢. སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གཟིགས་སྒྱུང་བའི་དཔུང་
གཞི་གལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆོག་དང་། རྫོང་རིང་ཐོག་འཁོད་པའི་བཀའ་
གཅིགས་ཁག་གསུམ། «བླ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ»ཆ་ཆང་གཅིག དེ་
མིན་བྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུང་མང་པོ་ཞིག་སྐབས་དང་འཆམས་པར་བྲངས་ཏེ་ཉ་ལྔ་གྲུ་
བྱེད་མཁན་ལ་དཔུང་གཞི་མང་པོའི་བྲངས་སྒྲེ་འཆོལ་བའི་བར་མཛད་པ། ༣.
དེང་སང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུང་གསུམ་ཏུན་
ཉོང་ནས་ཐོན་པའི་ཐོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུང་ནང་གསལ་བ་དང་འབྲུ་བའི་ལོ་
རྒྱུས་གལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་དེས་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་
གཟིགས་སྒྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྒྱུང་དེ་དག་བྲངས་མེད་རྒྱུན་བཟོ་མིན་པ་ལྟར་

ལས་ལྷག་པར་ར་རྫོད་ལྟེན་བྱུང་བ། ༡. དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་
 དེར་སང་མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་ཐུར་བེན་པའི་དབང་གིས། ཆོས་འབྱུང་འདིའི་
 ནང་དུ་བྱངས་པའི་བཅན་པོའི་བཀའ་གཅིགས་དང་། ཡིག་རྩིང་གི་ལྷང་ཆོག་
 «ཐ་བཞེད» «དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་» ཏུ་མ་བྱ་སྟགས་མ་ཡིག་ལ་བཅོ་བཙས་
 མ་མཛད་པར་ཐད་ཀར་མ་དཔེ་རིམ་བ་བཞེན་དུ་བཞོད་པར་མཛད་པ་དེས་
 རང་ཅག་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་ཐབས་དང་མིག་དཔེ་
 བཟང་པོ་འདོན་གནང་མཛད་པ། ༥. དེར་སང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་དུ་ཆོས་
 འབྱུང་འདི་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་མཐོང་ཆེན་ལྟེན་མཁན་རེ་མང་རེ་མང་དུ་
 འགྲོ་བཞེན་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན།

ཆོས་འབྱུང་འདིའི་ནང་དོན་ནི། ཆོས་འབྱུང་འདི་ལ་འགོ་ནས་མཇུག་
 བར་མ་ཡིག་དཔར་མར་ཀ་ཁའི་རིམ་པ་ལྟར་བཞོད་པར་ལེ་ཆན་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད།
 ལེ་ཆན་དང་པོ་[༡] ནས་[༢] བར་དུ་མ་བྱ་བཞེར་བྱས་པའི་ནང་འཇིག་རྟེན་
 ཆགས་ཚུལ་དང་། སྤྱུའི་གཏུང་རབས། བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ། རྒྱ་
 ལར་རྒྱལ་རབས་བཅས་ལ་ཤོག་གྲངས་༥༡དང་། ལེ་ཆན་གཉིས་པ་[༣]པར་
 འབགས་པ་སྟུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ཐོད་ཁམས་བདག་བབྱང་མཛད་ཚུལ་ལ་
 ཤོག་གྲངས་༣༩ ལེ་ཆན་གསུམ་པ་[༤]པར་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཤོག་
 གྲངས་༡༥༥ ལེ་ཆན་བཞི་པ་[༥]པར་འདུལ་བའི་ཆོས་འབྱུང་ལ་ཤོག་
 གྲངས་༣༣ ལེ་ཆན་ལྔ་པ་[༦]པར་བརྟེན་དང་ལོ་རྒྱུ་བའི་བྱང་ཚུལ་ལ་ཤོག་
 གྲངས་༡༩ ལེ་ཆན་དུག་པ་[༧]པར་གསང་སྟགས་རྩིང་མའི་བྱང་ཚུལ་ལ་
 ཤོག་གྲངས་༤༥ ལེ་ཆན་བདུན་པ་[༨]པར་བཀའ་གདམས་པའི་བྱང་ཚུལ་
 ལ་ཤོག་གྲངས་༩༥ ལེ་ཆན་བརྒྱད་པ་[༩]པར་བཀའ་བརྒྱུད་སྤྱིའི་བྱང་ཚུལ་
 ལ་ཤོག་གྲངས་༤༡ ལེ་ཆན་དགུ་པ་[༡༠]པར་ཀུན་བཀའ་བརྒྱུད་བྱང་ཚུལ་ལ་
 ཤོག་གྲངས་༣༥༣ ལེ་ཆན་བརྒྱ་པ་[༡༡]པར་འགྲི་བྱང་བཀའ་བརྒྱུད་སྟགས་
 བྱང་ཚུལ་ལ་ཤོག་གྲངས་༡༩ ལེ་ཆན་བརྒྱ་གཅིག་པ་[༡༢]པར་ཆོས་བརྒྱུད་

གཞན་དག་གྱུར་ཚུལ་ལ་སྟོན་གངས་༡༣ ལེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ་[མ]པར་ལི་
ཡུལ་དང་། མི་ཉག་སྟག་པོ། རྒྱ་ནག་བཅས་སུ་ཆོས་གྱུར་ཚུལ་ལ་སྟོན་
གངས་༡༤ ལེ་ཚན་བཅུ་གསུམ་པ་[ཅ]པར་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ཉི་ལྔ་
ཚུལ་ལ་སྟོན་གངས་༥༡བཅས་ཡིན།

གོང་དུ་བཤད་པའི་རྩོད་འདི་ནི་གྲང་དབྱར་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་
ནས་ཆོས་འབྱུང་འདི་བཞིན་འགོ་ནས་མཁུག་བར་ཆ་ཆར་བའི་པར་རྒྱན་གནང་
བཞིན་སྐབས་ཚུམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རྩོད་གནད་བསྟུན་སྟོན་དགོས་ཞེས་བཀའ་
གནང་བའི་བྱ་གསུམ་དེ་ལྟར་སི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་«ཀམ་
ཀམ་ཆར་གི་ཆོས་འབྱུང་རབ་འབྱམས་ནོར་བུའི་རྒྱ་ཤེལ»ནང་ཚུམ་པ་པོ་འདིའི་
ནམ་ཐར་ཏུང་བསྟུན་འཁོད་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་སྟོན། ལྷ་མའི་ནམ་
ཐར་ཁག་བཅས་ནས་ཚོགས་བསྟུན་བྱས་ཏེ་བརྒྱུགས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་པར་གོང་
གསལ་ཆོས་འབྱུང་དེར་གཟིགས་པར་བྱ་ཞེས་སྟོན་འགྲོའི་རྩོད་ཅན་དུ།

༡༩༥༥ལོའི་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་ལྟུང་།

«ཚུལ་སྤངས་རིག་པའི་སྒྲིལ་བྱེད་»ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད།

ཀུ་ཤོད་རིག་གནས་བྱུང་ལ་མཁུན་ཟབ་ཡངས་པའི་དགེ་སངས་རྒྱུས་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་ཐར་ལགས་ནས་ཚུལ་སྤྲིག་མཛད་པའི་«ཚུལ་སྤངས་རིག་པ་» ཟེར་བའི་སྒྲིལ་བྱེད་འདིར་ངས་མཁོ་མཆུག་བར་གསུམ་ཆང་མར་ནན་ཏན་གྱིས་བལྟས་རྗེས་ཆད་ཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆས་དང་མཐུན་པའི་ལེགས་པོ་བྱུང་འདུག དེ་ཡང་རང་འདི་ཤོད་ཀྱི་སྒྲིལ་བྱེད་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཚུལ་འབྱེད་མེས་བྱའི་སྒྲིལ་བྱེད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱན་སྦྱང་ཚུལ་འབྱེད་བྱ་ཐབས་སྒྲིལ་ཆེད་སྦྱང་སྦྱོབ་བྱའི་ནང་དུ་ལག་ལེན་དངོས་སྦྱང་བྱུང་འབྲེལ་ཐོག་ནས་སྒྲིལ་བྱེད་གནང་བ་མ་གཏོགས་སྒྲིལ་བྱེད་བྱུང་མེད་པར་བརྟེན། དེར་རབས་རྒྱན་མཁོའི་ཚུལ་འབྱེད་ཐབས་ཀྱི་མེས་ཡོན་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ནས་སྒྲིལ་དཀས་པའི་དབང་གིས། སྒྲིལ་བྱ་ཆེ་འབྱེད་ཐོན་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་མ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ནས་ཚུལ་འབྱེད་བྱ་ཆུལ་མེས་ཀྱང་། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་འབྱེད་མེས་པ་ལྟ་ཞིག་ཐར་དགེ་ཀན་དང་པ་མ་ཐུན་མཆེད། ཐོགས་པོ་བཅས་ལ་སྤྲེལ་བའདིའི་ཤོད་ཡིག་གི་གཏོར་ཡིག་ཅམ་ཡང་འབྱེད་མེས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་འདི་ཅམ་གནས་ཆོ། བལ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་གཉིས་ཀྱིས་དེར་རབས་སྦྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ཡར་རྒྱས་ལ་ལྷན་པ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་མཆོམས་ཆད་དེ། རྒྱ་རབས་ཤོད་ཀྱི་ཕོ་རྒྱས་ཐོག་ཕོ་ཤོ་ཆོག་སྤྱང་ལུམ་བུ་ལྟག་ཅམ་སྦྱང་གི་ཆོད་པའི་ཤོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་བར་མཛད་ཕོ་རྒྱས་འབྱེད་མས་སྟོན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་ཁའི་གནས་རྒྱལ་དེ་ལས་ལྷུང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་དང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཅན་བཞིའི་

འཇུགས་སྒྲུབ་དང་། མེས་ཀྱི་ལོང་འཇུག་ཀྱི་ལྷ་ལ་ལས་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་ན་
གཏོང་བྱ་བ་ལ་བཅས་དཔེས་པ་གལ་ཆེར་དཔེ་གསུང་། དཔེ་སངས་ཀྱིས་རིན་
ཆེན་དང་འཇུག་ཐར་ལགས་ནས། རྒྱན་མཁོའི་ཚུལ་འབྲི་བྱ་ཆུལ་གྱི་སྒྲོབ་དེ་བ་
འདི་འདྲ་བཅས་འདྲུག་པ་ལ་དཔེ་གསུང་བསལ་གྱིས་ལྷ་ལ་སྒྲུབ་པ་རྒྱུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བྱ་དང་
ཆབས་ཅིག་སྒྲོབ་དེ་བ་འདིར་དཔེས་པེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་
གསལ་གསལ།

༡. དེར་སྐབས་རྒྱན་དུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཚུལ་འབྲི་བའི་རིགས་མི་འདྲ་བ་
ནམས་མོ་རིམ་ལྔ་ལ་འོ་ནས་སྒྲུབ་པ་སྒྲིགས་གནང་ཡོད་པ།

༢. འབྲེལ་བཤད་ཁག་ནམས་ལོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་རྒྱན་བཟུས་
འཆམས་ཤིང་གནད་ཆར་བའི་སྒྲོབ་པ་བཞེད་སྒྲིག་ཡིགས་པོ་བྱུང་ཡོད་པ།

༣. ཚུལ་འབྲི་བྱ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད་ཁགས་ལ་ཞིང་མོ་བཞེད་པ།

༤. སྐབས་སུ་བབས་པའི་དཔེར་བརྗོད་ནམས་ཐང་ཀ་ཐང་ཀར་བཞེད་
ཡོད་པར་བརྟེན་སྒྲོབ་པས་ཤེས་སྒྲོབ་དང་ཤེས་མཁྱེགས་པ།

༥. རྒྱན་མཁོའི་ཚུལ་འབྲི་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་ཆོགས་ལེད་སྒྲོད་བྱ་ཐབས་
ནམས་ཁགས་ལ་བཞེད་ཡོད་པས་སྒྲོབ་པས་རང་སྒྲོབ་བསམ་གཞིགས་བྱ་རྒྱུར་
སྐབས་བཞེད་པ་བཅས་ཡིན་པས་ཆད་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་
འདྲུག་པས། འབྲེལ་ཡོད་ཆེན་པོའི་དབྱེད་ནམས་པ་དང་། དཔེ་རྒྱན་ཁང་
ནས་སྒྲུབ་པ་ཁྱད་དང་རྒྱབ་སྒྲོད་གནང་ཞེ་གང་མཁྱེགས་དཔེ་རྒྱན་འབྲེལ་སྒྲུབ་
ཡོད་པའི་རེ་བ་ཡང་ཞུ་བཅས།

«རོད་ལྷན་གསེང་གི་གསེང་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་» ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི།

རོད་ལྷན་གསེང་གི་སྒྲིང་གི་གསེང་གི་ཟབ་སྤྱོད་སྒྲིང་གཉེར་བ་མཆོ་
སྒྲིང་གི་མདོ་སྒྲིང་སེམས་ཀྱི་ལྷན་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་སྒྲིང་དུ་«རོད་ལྷན་གསེང་གི་
གསེང་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་»ཞེས་པ་འབྲི་སྒྲིང་ཞིན་རྒྱུ་ལ་དཔུང་གཏམ་ཞིག་
འབྲི་དགོས་ཞེས་སྒྲིང་མ་གནང་བྱུང་བར། རང་ཉིད་ནི་གསེང་གི་རིག་པར་
སྤྱོད་པ་དང་ལག་ལེན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་ཅི། དཔེ་དེབ་རྩ་གཅིག་གི་མགོ་མཇུག་
ཆ་ཆར་བ་ཡང་ལྟ་སྟོག་གྱི་མཚན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་བས། ལྷན་ཁམས་
སྤྱོད་པ་གི་གསེང་གི་གཞུང་ལ་གཞིགས་སྤྱོད་ཆེ་ཞིང་། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྤྱོད་
པ་ཡང་སྤྱོད་སེམས་ཆོག་ཅམ་ཡོད་པའི་ན་གཞིན་ཆེ་འི་རིག་གྱི་སྒྲིང་བ་ཞིག་གིས་
དེར་རབས་གསེང་གི་སྤྱོད་པ་དཀར་གནད་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྤྱོད་པ་ཆེད་
དུ་དམིགས་ནས་བྲིས་པའི་དཔུང་སྒྲིང་ནང་དོན་ཀྱི་ཆེ་གཏིང་ཟབ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལ་མི་ཤེས་ཤེས་མདོག་གིས་དཔུང་གཏམ་འབྲི་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི། གཞུང་གི་
གནས་མཁས་དབང་དམ་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་མི་ལས་མ་འདས་བྱུང་།
སྤྱོད་པ་ཤོས་ནན་སྤྱོད་པ་གནང་ཏེ་བས། ར་ཤོག་དཔུང་གི་སྤྱོད་པ་ན་རང་སྤྱོད་པ་
བསྤྱོད་པ་གཉེན་ལྟ་བུར་གང་བྱ་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཀྱི་འཆར་སྤྱོད་པ་དང་ལྟ་བུ་གསུང་
གསལ།

དང་པོ། རོད་ཀྱི་གསེང་གི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་སེམས་ཁམས་
རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྤྱོད་པའི་བཞིན། སྤྱོད་པ་ཤོས་གསུངས་པ་ལྟར་
གསེང་གི་སྤྱོད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། བྱང་བརྩན་མདོ་སྤྱོད་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
པའི་སྤྱོད་པ་སེམས་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་འབྱུང་སྤྱོད་པ་རྣམས་

ཤེས་ཁམས་ཐུག་གི་རྟེན་སྦྱི་དང་ཕྱེ་བྲག་གི་བྱུང་ཚེས། དབང་ཙ་དང་རྒྱང་
 ཁམས། སེམས་ཁམས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ། དེ་གསུམ་གྱི་རྩ་པ་མི་འདྲ་བ་
 དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་འབྱུང་ཕྱོག་རིགས་མི་
 འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཁག་ནམས་པན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་དང་། ཁལྟོང་
 ཕྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་ཐོག གནད་དོན་མི་ཉུང་བ་
 ཞིག་དེར་རབས་ཚན་རིག་གི་དབྱེད་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་གོམ་གང་མཉུན་སྦྲེས་
 གྱིས་བརྟག་དབྱེད་ཞིབ་འཇུག་གནད་དགོས་པའི་དབྱེད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་
 རྣམ་གངས་མང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཁར། སྦྱོ་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་པོའི་མིའི་སེམས་
 ཁམས་དང་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་བདེ་ལ་གལ་ཆེའི་དོན་སྡིང་ལྟན་པ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ནི། སུན་རང་གིས་ཡུན་རིང་ནང་བསྟན་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀྱི་
 སེམས་ཁམས་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སྤྱོད་ཆོར་གཏིང་
 ཟབ་བྱུང་ཞི། ད་སུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་
 གཉིས་ཀར་སྦྱངས་པ་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡུང་བ་དེར་ད་ལྟའང་སློ་པམ་བྱེད་བཞིན་པ་
 དང་ཆད་མེད་ཅིག གོ་སྐབས་ཡུང་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱེད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པའི་
 དབང་པོ་རྣམས་དང་ལྟན་ཏུ་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཐོག་གི་དགའ་གནད་མི་
 ཉུང་བ་ཞིག་ལ་མཉམ་འབྲེལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་འདྲག་སྟམ་ནས་རེ་སྟག་
 ཕྱེད་བཞིན་ཡོད་ལུང་། གསོ་རིག་ལོར་བུའི་བང་མཛོད་ཀྱི་ལྷོ་མིག་སྒྲོ་ཁར་སྦྱེལ་
 བ་དང་མཚུངས་པར། པོད་རྫོང་ས་གསོ་རིག་སྒྲོབ་གཉེར་བ་མཆོ་རྟོན་བྱ་མདོ་
 ལྷ་བྱམས་རྒྱལ་གྱིས་རང་ཚོ་མ་འདི་བསྟམས་ནས་སུན་སར་ཆེད་མེད་ས་ཡུང་བར་
 བརྟེན། རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་གསོ་བ་རིག་པའི་མན་ངག་བཟང་པོ་རྒྱུན་
 འཛིན་བྱུང་ངེས་ཀྱི་མི་རབས་རྗེས་མ་མང་པོ་འཆར་པོར་ས་ཡོང་དང་ཡོང་ལུས་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་འདི་མཛོང་ནས་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་སྦྱེས་ཡུང་།

གཉིས་པ། ཆེད་ཚོམ་འདིར་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་བྱུང་ཚེས་འགའ་
 ཞིག་མཛོང་བ་ཞི།

༡. ལྷོར་ན་འཇམ་མིང་འདིར་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་དུས་རིམ་གང་འཆམ་ཞིག་ལ་སླེབས་རྗེས་ཐོག་མར་ལུས་ནད་སྨན་བཙོས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་བྱུང་བོང་། རྗེས་སུ་སྨན་བཙོས་ཀྱིས་མ་ཕན་པའི་སེམས་ཁམས་ནད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་ངོས་འཛིན་དང་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འགོ་མ་རྒྱུགས་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་འོག་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་ལ་སེམས་ཁམས་ནད་རིགས་འགོག་བཙོས་བྱ་བ་བས་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་གཞི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ང་རང་གིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། རྒྱ་གར་དུ་ནང་བཟུན་ཚོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་པལ་གི་རྩོན་ནས་གསོ་བ་རིག་པ་བྱུང་བེན་ཅིང་། རྗེས་སུ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཁག་བཞི་དང་། ལུ་སྤྲེགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་རྣམས་བྱུང་བ་དང་། བར་བཟུན་ཚོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བྱུང་རྗེས་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྤགས་གཞིས་བཙས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྷ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆེད་ཚོ་མ་འདིའི་ནང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་སྦྲོན་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ལྷ་རྒྱལ་གསར་པ་བརྟོན་པ་མ་བཟད། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱེན་གྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སེམས་ཁམས་བཤད་རྒྱལ་སྣ་ཚོགས་དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བཤད་རྒྱལ་བར་ཞིབ་བརྟུར་བྱས་ཏེ་མཐུན་པའི་ཆ་དང་། མི་མཐུན་པའི་བྱུང་པར་གང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་གཞི་འཛིན་ས་གང་གི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་སོགས་གཙོ་གནད་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཡོད་ལ། དཔྱད་བརྗོད་གོ་བདེ་གནད་བརྟུས་བྱུང་འདུག་པས། ང་རང་ལྷ་བྱ་གསོ་བ་རིག་པའི་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གང་ལའང་སྤངས་པ་བྱེད་མ་ཞུང་བ་ཆོར་ལྷོ་སྤྱོ་སྤྱོ་བར་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག

༢. ཆེད་ཚོ་མ་འདིའི་ནང་རྒྱག་ཁབ་ཁྱེན་གྱི་མཁས་པ་སོ་སོས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བཤད་ལ་ལྷ་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཆོར་ཚོ་མ་པ་པོས་དབྱེ་ཞིབ་

བྱས་པ་རྣམས་འགའ་ཞིག་གོམ་གང་མདུན་སྤྱོད་ཀྱིས་གསལ་བཤད་གནད་ལ་
འཁལ་བ་བྱང་ཡོད་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ནི་ཚྭ་པོས་མཁས་པ་ལྷ་མ་ཆོའི་ལྟ་
ཚུལ་ལ་ཆོད་དཔག་བྱས་ཏེ་དབྱང་གཞིར་བཀོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་ཆོན་རིག་
ཞིབ་འཇུག་པ་ལ་དགོས་པའི་གཟབ་ནན་གྱི་སྒྱུད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་བསུགས་
བརྗོད་ཀྱི་འོས་པ་ཞིག་རེད།

༡. ཆེད་ཚྭ་འདིའི་ནང་དེང་རབས་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་སེམས་
ཁམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དཀའ་གནད་ཁག་ཅིག་ཟུར་དུ་བཏོན་ནས་ཚྭ་
པ་པོས་ལན་འདེབས་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས་
འབྱུང་ཅ་ལུས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་
སེམས་ཁམས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་བ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་
གཉིས་ཀ་གཞིར་བཟུང་བ་བཅའ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་ཉྐྱེ་གནད་ལྟ་དཔར་ཡོད་དམ། ཐེང་ཁམས་ལ་གནས་ཡོད། ཡང་
ན་དེའི་གཉིས་ཀར་གནས་ཡོད་པ་བཅས་རིགས་གསུམ་ལ་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་
དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་གཞི་འབྱུང་ཅ་འབྱུང་བ་ལྟ་ཆ་སྒྲིམས་མིན་ལ་བྱུག་
ཡོད། ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་བྱུག་ཡོད་པ་བཅས་གནད་དེང་
གི་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་བྱང་ཆོས་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
བྱས་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་མཐོ་ཅན་ཡོད་པར་བརྟེན། ཟབ་འཇུག་
སྒྲིབ་གཉེར་བ་ཞིག་ལ་མཆོང་ན་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱུང་འབྲས་གཟེངས་སུ་སྒྲིབ་པ་
ཞིག་ཡིན་པར་སྟམ། དེ་མིན་ང་རང་གི་སྒྲོ་སྒྲིས་ཉམ་ཆུང་ཁབ་ཀྱི་ལྷག་པ་ནས་
ལྟ་སྐབས་དབྱང་བརྗོད་འགའ་ཞིག་འཆམ་པོ་རང་མ་བྱུང་བ་དང་དོགས་གནད་
ཡོད་པའི་རིགས་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ཚྭ་པ་པོ་རང་ཉིད་དང་ཐད་ཀའི་སྒྲིས་
མོལ་བྱེད་རྒྱར་བཞག་ཉྐྱེ་འདིར་བཀོད་མེད་པ་བཅས་གང་དུན་སོལ་བྱུང་གི་ལྟ་
ཆོག་དུ།

«ཆད་མའི་འབྲུང་ཁྲུང་ས་གཞུང་དོན་གསལ་བཤད་» ཀྱི་མཆམས་སྒྲིང་།

རང་ཅག་འཇམ་གླིང་ས་མཐོའི་ཆེ་མོར་གནས་པའི་ཁོད་སྒྲུང་ས་འདིར་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་འགའ་ཞིག་འདས་པའི་སྔོན་ནས་ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་དུས་རབས་ལུསྟེབས་ཏེ། ཁོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་ཆར་གཞིའི་ཐོག དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་རིམ་བཞིན་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྷ་ཁོད་དུ་དར་བའི་འཕྱོ་ཆུགས་པའི་ནང་གསེས་ཆད་མ་རིག་པ་ནི་མདོ་སྒྲུགས་ཀྱི་དབྱེ་མ་དང་། གསར་ཁྲགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། སྔོན་ལྟོན་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་། མཁས་པ་མང་པོས་ཆད་མའི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་སྐད་ནས་པོད་སྐད་སྟོན་བསྒྱུར་བ་དང་། ཆད་ཆོས་རྒྱས་འབྱིང་བལྟས་གསུམ་མཐའ་ཡས་པ་སྟེལ་བར་མཛད་དེ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔོང་ས་དོན་རྣམས་ཆེད་ཞིང་མ་ཞོར་བའི་སྔོན་ནས་དར་སྟེལ་ཡོང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆར་གཞི་བཏིང་གནང་མཛད་པར་བརྟེན་དབུ་ཆད་སྒྲགས་གསུམ་ཁྲུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ནང་དོན་རིག་པ་ཞིག་ཁོད་དུ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དེར་རབས་འཇམ་གླིང་སྟོན་ཆེན་རིག་དང་། རིག་གནས་གསར་པ་ཁོང་འཕེལ་འཕྱོ་བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་ཡང་སྟེ་རོལ་ཡུལ་དང་ནང་ཡུལ་ཅན་སེམས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཕྱོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་དང་སེམས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། བསམ་སྒྲོལ་དག་པ་དང་གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་བར་གྱི་

འབྲེལ་བ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་
 སྐྱེས་གཤམ་ཆེན་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཆ་ཆར་བར་ཤེས་ཐུབ་པའི་བྱ་རྒྱུ་ཆོས་གསལ་པོར་མཐོང་མཁན་རྗེ་མང་དང་།
 ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བྱེད་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་
 བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། གྲུང་གོ་པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ནང་
 བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་ཅན་འཇིགས་མེད་བསམ་འབྲུབ་
 ལགས་ནས་དེར་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་གསར་གཞིན་ཏུ་ནམས་ལ་གོ་སྒྲ་ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་
 བའི་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཞིག་ཏུ་ཅང་དགོས་མཁོ་ཆེ་བར་གཟིགས་
 ཏེ་«ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁྲུང་ས་དང་། དེའི་རིག་ལམ་
 གསལ་བར་བཤད་པ་རིག་པའི་མེ་དོག་»ཅས་པའི་ཁ་བྱང་ཅན་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ཞིག་
 འབྲི་གནང་འདུག་པ་འདྲིར། སྤྱི་ཚོམ་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་གཞན་དག་དང་མི་
 འདྲ་བའི་བྱ་རྒྱུ་ཆོས་འགའ་ཞིག་འདུག་པ་གསལ་གསལ་།

༢. འཇམ་མིང་ཐོག་གི་རྒྱ་གར་དང་། བོད་དུ་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་
 ལུགས་རི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་རིམ་ལྟན་ཞིང་ཆ་ཆར་ཅམ་ཡོད་པ།

༡. སྤྱི་ཚོམ་གྱི་ཚད་མའི་གཞུང་ལས་གསལ་བའི་རྟགས་གསལ་བྱུང་གསུམ་
 ཀྱི་སྒྲོ་པ་ནམས་བསྟན་ནས་ཚད་མ་རིག་པའི་ཆུང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་དོ་སྒྲོད་
 གསལ་པོར་བཤད་ཡོད་པ།

༢. སྤར་སྒྲིལ་དུ་ཡོད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་
 བཞག་པ། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ཚོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་ནམ་གྲངས་བསྟར་ནས་
 སྐབས་སྐབས་པའི་བརྗོད་དོན་སྟོང་པོ་ཆ་ཆར་བ།

༣. དགོས་མེད་ཀྱི་ཆོག་ལོ་མང་པོའི་རྒྱས་སྒྲོས་དོར་ནས་སྒྲོ་གྲོས་དམན་པ་
 རྟམས་ཀྱིས་གོ་སྒྲ་ཞིང་དོན་ཆར་བའི་སྤྲད་ཆ་ཁ་གསལ་བ།

༤. ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་རྒྱ་ཆེན་པོར་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་བརྒྱུ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་

མིག་ལྟ་བུའི་ཕན་ལྷན་ལྟ་བུ་བཅས་ཐུང་འདུག།

དེར་རབས་ཐོ་གསར་གཞིན་ཅུ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དུ་དྲོད་དང་།
 ཐོ་སྒྲོས་ཀྱི་ཆ་ལ་ལ་བཞེན་ནས་དམིགས་བསལ་བྱད་ཆོས་གཟེངས་སུ་སྒྲོན་པའི་
 ཆེད་ཚཱ་འདི་ལྟ་བུ་ཚཱ་འབྲི་བས་པར་ལྟག་བསམ་ནམ་དག་གིས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་
 བྱུག་མ་ཟད། འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་སྤྲོན་ཁང་ནས་དཔེ་སྤྲོན་འབྲེལ་ས་སྤེལ་ཡོང་
 བའི་རེ་འདུན་ཡང་བྱུག་བཅས་ཀྱི་བསམ་འཆར་དུ།

༡༩༩༩. ༥. ༡༠ ཉིན་ལ།

《གངས་མཚོ་གནས་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐལ་ལྷན་ཤིང་རྟ་》
ཞེས་པའི་དཔེ་རྒྱན་གསལ་བཤད།

རྣམ་ཐུའི་མྱེང་དང་མཚོ་ཆེན་བཞེས་མངོས་རྒྱམ་གཟུགས་གོ་ལའི་
ཆོ་མོ་རུ། །

རྣམ་དཔྱོད་བཟ་བའི་བཟོ་བོ་མཁས་པས་ཆེད་རུ་བརྒྱན་འདྲའི་
གངས་རི་མཚོ་ག །

རྣམ་པར་འགྱིང་བའི་བསྟོད་དབྱངས་རྩོལ་མོ་ཉི་མའི་མིང་གིས་
སྟན་པ་གང་། །

རྣམ་མང་ཆོས་ལུགས་དད་ལྷན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ནོར་བུའི་ཉིག་
ལྟར་བརྒྡེད། །

མཐའ་བྲལ་དགྲང་ལྷན་མངོས་པ་ཕམ་བྱེད་མར་གད་ལྷན་མའི་
མདངས་འདྲིན་ཅིང་། །

ཕ་རགས་གཟུགས་བརྟན་མ་འདྲེས་རབ་གསལ་མེ་ལོང་ཐང་ལ་
བཟུམ་པ་བཞིན། །

ཀྱན་ལས་ཁྱད་འཕགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གྱིས་མཐའ་དག་སྦྱི་དགྲ་
མགྲོན་རུ་འགྲག །

གདུང་བྱེད་འབར་བས་ནམ་ཡང་མ་དྲོས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་
མ་ཕམ་མཚོ། །

དཔེན་གསུམ་གནས་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱན་ཆང་ཉམས་དགའི་སྦྱིལ་
རྒྱུད་ཕུག་པས་མངོས། །

ཁྱེད་པོས་མ་བརྒྱན་རང་བྱུང་ལྷན་པར་མཆར་གནང་གཏམ་
མང་པོ་ཡིས། །

བཟངས་ཡས་སྐྱེ་པའི་མིག་དང་ཡིད་ལ་ཡ་མཚན་ལྟ་མོའི་དཔལ་
སྐྱོན་པས། །

ཡི་དྲུགས་སྤང་ཞེས་སྤང་པའི་སྒྲིབ་བཟགས་བརྗོད་ཆོག་ཏུ་
སྐྱགས་སམ་སྟམ། །

དེ་མྱིར་མྱི་ནང་རིག་གནས་མཛོད་ལ་ཆོས་སྐྱོན་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་
ཡིས། །

ལྷ་ཆོགས་ཉེན་འབྱེལ་དབྱིངས་ཀྱི་ནམ་འབྲུར་རིག་པའི་སྤྲོང་ལས་
སྤུལ་བའི་གཏམ། །

རྩྭ་རྩེ་རིན་ཆེན་དཔལ་ལ་འགན་པའི་སྟག་བསམ་རི་མོར་འཕྲོས་
པའི་གཟུགས། །

གང་འདིས་རིས་མེད་སྐྱེ་བྱ་ཡོངས་ལ་དད་དང་སྒོ་རིག་སྒོ་བརྒྱ་
འབྱེད། །

དེ་ཡང་རང་ཅག་གངས་རིའི་སྤོངས་ཀྱི་སྒོད་སྤང་ཀྱན་ལ་འཛམ་གླིང་གི་ས་
གནས་གཞན་ལ་མེད་པའི་རང་བྱུང་ས་ཁམས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་གངས་ལས་འདས་པ་
ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མྱི་ནང་གི་བྱབ་མཐའ་རིས་སྐྱེ་མ་ཆད་པས་རང་རང་
གི་སྒོན་པ་དང་བརྒྱན་པའི་གནས་གཞི་གལ་ཆེའི་གས་སྐྱ་རྩི་བའི་ལོ་རྒྱས་དང་།
གཏམ་རྒྱུད་མང་པོའི་སྤྲོང་གཞིའི་ཡུལ་དུ་སྐྱུར་པ་གངས་ཉི་མེ་དང་། མཆོ་མ་
པམ། གནས་ཐེ་ཏ་ཕུ་རི་གསུམ་གྱི་རྩོད་དཀར་ཆག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་
སྤྲོན་དུས་ནས་ཡོད་མོད་ཀྱང་། རང་རང་གི་གཟིགས་ཚུལ་དང་བཞེད་པ་འདྲ་
མེན་གྱི་དགག་སྒྲུབ་རྩོད་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ད་པན་དཔེ་མཛོད་ཡིག་ཆར་ནང་
སྤུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་ལས། ཡོངས་གཤམས་སྐྱ་གསན་གཟིགས་མཛོད་
པོ་དགོན་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་མྱི་ནང་གི་དད་ལྷན་ཆོས་སྐྱོང་དང་། པོད་

ཀྱི་རིག་གནས་ས་ཁམས་སྐོན་སྤྱོད་མང་པོའི་ཐད་ལ་ཞིབ་འཇུག་གཟིགས་
 བསྐྱོར་དུ་ཐེབས་མཁན་ལོ་རེ་བཞིན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་
 བསྐྱོར་གྱི་དང་ནང་གི་རིག་གནས་གང་ཅིར་གཟིགས་པ་སྤྱོད་མེད་དུ་ཡང་ས་
 པའི་སྤྱོད་མཁུན་ཆོས་དབྱིངས་སྤོ་རྗེ་ལགས་ནས་ཐུར་ཡོད་དཀར་ཆག་ཁག་ལ་ཞིབ་
 དཔྱད་ཐོག་ད་ལྟའི་སྤྱོད་པོ་ཡོངས་ཀྱི་བྱུན་མོང་སྤྱང་རྩལ་དངོས་ཡོད་གཞིར་བཟུང་
 བསྐྱུན་དགག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དོར་ཉེ་ཡོད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་གཏན་ཆོག་ས་དུ་མས་
 རེས་པ་འདྲོངས་པའི་རོ་སྤྱོད་ཆེད་ཆོམ་གནང་འདུག་པ་བཅས་སྐབས་འདི་དང་
 བསྐྱུན་ནས་ཁོང་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱེ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག དཀར་ཆག་འདི་
 བཞིན་གང་ལྟར་དཔེ་སྤྱོད་འགྲེམས་སྤེལ་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཡང་ཁྱེ་རྒྱ་རྒྱུར།

༡༩༩༠. ༡. ༡༩ཉིན་ལ།

དུན་རྟེན་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ ཡིག་ཆ་དཔེ་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྒྲིང་གཞི།

རང་རྒྱལ་དུན་རྟེན་གི་ས་གནས་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རབས་བོད་ཡིག་གི་
ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་དང་ཆོས་ཞིབ་
འབྲུག་བྱས་པ་བརྒྱུད་གསལ་གསལ་མཉམ་ཆོར་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་ལྟེ།

(༡) ཡིག་ཆ་འདི་ནམས་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཙམ་གོང་བོད་ཀྱི་བཅན་པའི་
དུས་སྐབས་དེ་རང་ལ་བོད་མི་རང་གིས་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ཟ෍་རབས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་བྲིས་བྱེད་མཁན་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་
གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆོད་དཔག་དང་བཅས་བཟོ་བྱས་པའི་བསྐྱེད་བསྐྱད་
ཐུན་བྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཞུགས་པར་ལོ་སྟོང་ལྷག་ཙམ་རིང་བྲག་རྩོད་དང་བྱེད་མའི་
འོག་དུ་ལུས་པའི་ཡིག་རྟིང་གསུམ་ཡིན་པ།

(༢) ཟ෍་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་ལྟ་བུའི་ཆིག་རིང་པོ་མེད་ཏུང་།
གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ནམས་ཆིག་ཏུང་དུ་འཛོག་ནས་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དང་།
གཞི་འཛིན་ས་བརྟན་པོ་ཡོད་པས་ལྷན་མེད་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ།

(༣) དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་ནས་ད་བར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིང་
བའི་མཁས་པ་ཆོས་ཆོས་བྲིས་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་བ་དང་མ་
གསལ་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཡིག་ཆ་འདི་དག་གི་སྐོག་ནས་སྤར་ལས་ལྷག་
པར་རྒྱུན་བྱེད་བྱབ་པ།

(༤) ཅང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་ཆོས་དུས་
སྐབས་དེ་རང་ལ་བྲིས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་བའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་

དང་པན་ཚུན་ལྟ་བུར་བྱས་ཆོག་པ་མ་ཟད། གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་ལ་བལྟས་ཆེ་ཅིག་ཤོས་གསལ་དུ་འགྲོ་བའི་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་སྐྱེད་སྒྲུབ་པ།

(༥) ཡིག་ཆ་འདི་དག་གི་ནང་ལོ་ཆོག་སྟོང་ལྟག་ཅམ་གོང་གི་ཐོད་ཀྱི་སྒྱི་ཆོག་ས་ལམ་ལྟག་ས་དང་། སྤྱི་དཔྱད་། བྱིས་ས་ལྟག་ས་། དམག་དོན་། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་དང་། མི་རིགས་གཞན་དག་བཅས་བར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སོགས་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུར་མཁོ་བའི་དཔར་རྟགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བརྒྱག་ཀྱང་ཏ་ཅང་པངས་སེམས་བྱེད་དགོས་པའི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ།

(༦) ཐོད་ཡིག་སོག་མར་གསར་དུ་བྱུང་བ་ནས་བརྒྱུད་དེ་བར་ལོ་ངོ་ཆོག་སྟོང་ལྟག་ཅམ་ཁྱིན་ཟིན་ཀྱང་ང་ཚོས་ཡིག་ཆ་དེ་དག་བལྟས་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་ལྟག་ཅམ་སྟོག་སྒྲུབ་པ་མ་ཟད། ཆོད་དཔག་བྱས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་གྲོ་བ་གསལ་པོ་ལོན་སྒྲུབ་པ་འདིའི་སོག་ནས་ཐོད་ཡིག་འདི་སྐྱེ་སྐྱུར་ཡི་གེ་ཡིན་པ་དང་ས་གནས་སོ་སོའི་ཡུལ་སྐད་སྐད་གཞི་ཅའི་སོག་གཅིག་སྐྱུར་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་གསལ་པོར་མཛོང་སྒྲུབ་པ།

(༧) ཡིག་ཆ་འདི་དག་གི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཅམ་ནི་ཐངས་བརྒྱ་ལྟག་ཁ་ཤས་བལྟས་ཀྱང་ད་དུང་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་ཅམ་ལས་གདེང་ཆོད་ཡོད་པའི་གྲོ་བ་ལོན་སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་ཆོད་དཔག་ཅམ་ཡང་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པ། དེའི་སོག་ནས་སྐབས་དེའི་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། དེར་སྐབས་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བར་ལ་བྱད་པར་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གནས་ཡོད་པ་དང་། བྱད་པར་དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་སྟོར་ང་ཚོས་སྤར་ཡང་གོ་མ་གང་མདུན་སྟོས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གསལ་པོར་མཛོང་སྒྲུབ་པ་བཅས་ཡིན།

དེར་བརྟེན་གནད་རབས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྐད་ཡིག་ལ་ཞིབ་

འཇུག་བརྟག་དབྱེད་གནང་མཁན་ཟུ་ཆེའི་ལྷོ་མཐུན་ཆོར་གཟིགས་བདེའི་དབྱེད་
གཞིའི་ཆེད་དུ། ང་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཐོག་མའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ད་
རེས་པར་སྐྱོན་བྱས་ཐོག་རྗེས་སུ་ད་དྲུང་ཞིབ་འཇུག་ཅིང་རྒྱར་ལྷུས་པ་ན་མས་རིམ་
བཞིན་ཞིབ་འཇུག་དང་པར་སྐྱོན་ཅིང་ཆིས་ལ། ཟུ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་ན་མས་
ཀྱིས་ང་ཆོའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་རིགས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་དང་སྤྲད་གྱི་ལས་དོན་ཐང་རིན་
ཐང་བུལ་བའི་དགོངས་འཆར་ཐང་ཀའམ། དེ་མིན་ཡིག་ཐོག་གང་དུང་གིས་
ལྷག་པོར་གནང་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱ།

བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལི་གོ་དང་རྒྱལ་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་བྱང་གཅེས་ བསྟུས་དཔེ་སྟུན་བྱས་པའི་སྒྲུང་གཞི།

«བོད་ཀྱི་རྩོམ་པ་ལི་གོ་དང་རྒྱལ་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁ་བྱང་གཅེས་བསྟུས་» ཞེས་པ་འདི་
ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་ཆུས། སངས་རྒྱལ་ཚོས་
འུགས་བོད་ཏུ་ཐོག་མར་དར་ཆུས་ཆེན་པོ་བྱང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བཅས་ལ་
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཆུང་གལ་ཆེའི་རིན་ཐང་ལྟ་བུའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་
ཡིན་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཚོས་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཡིན།

༡. ཡིག་ཆ་འདི་དག་ཆུལ་པོ་བྲི་སྲོང་ལྟ་བུ་དང་། བྲི་སྲོང་བཅན།
བྲི་རལ་པ་ཅན་བཅས་བོད་ཀྱི་ཆུལ་པོ་མི་ཐོག་གསུམ་གྱི་གལ་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གཅིག་ཏུས་སྐབས་དེ་རང་ལ་རྩོམ་པ་ལི་གོ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ལོ་
རྒྱུས་སྟུང་བ་སྤྱི་ཞིག་གིས་བཅས་བསྟུན་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་གོས་པ།

༢. རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་ཏུ་ཞིག་ལས་མེད་ཏུ་བརྒྱུད་བྱེད་གནད་དོན་
གསལ་ཞིང་གཅོད་བའི་སྒྲིག་པ་བཟུང་ཡོད་པས་སྤྱི་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནས་གང་ཞིག་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ར་སྟུང་བྱེད་
བྱུང་བའི་དཔང་ཉག་སྟེ་བྱ་ཡིན་པ།

༣. རྩོམ་པ་ལི་གོ་དག་བཅུགས་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཉེས་
བཅུ་ལྷག་ཙམ་སོང་ཡོད་ཀྱང་དེར་སངས་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་
མིས་སྟོག་སྐབས་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་ཙམ་མིན་པར་གོ་བ་ལོན་བྱུང་གི་ཡོད་པ་
དེས་ཏུས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་སྟུང་ཡིག་དང་ཚོམ་ཡིག་གི་བྱང་ཚོས་དང་། ཐོན་

མི་སེམ་རྩོལ་གསར་གཏོད་གནང་བའི་བོད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཆོས་བཅས་གསལ་
པོར་མཆོད་སྐྱབ་པ་བཅས་ཡིན།

༩. རྫོང་འཕྲི་མེ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་གཤམ་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ཁག་
མང་པོ་ཞིག་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

གཅིག རྫོང་འཕྲི་མེ་འདི་ནང་གི་གཉིས་པ་དང་། རྒྱ་
ཡུགས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་དང་པོར་བཞག་པའི་ཁྱད་ཆོས་མཐུན་
འབྲེལ་རྫོང་འདིས་གསལ་བཤད་བྱས་པའི་དོན་གནད་དག་ཉི།

(༡) ཐང་བོད་གཉིས་བར་དམག་འབྲུག་ཐངས་མང་བྱང་ཡང་དེས་ཐང་
བོད་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་རྩ་བ་ནས་གཏོར་བྱབ་མེད་པ།

(༢) རྒྱ་བས་དེའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲོན་ཆོའི་མནའ་བཞག་བྱེད་སྤངས།

(༣) རྒྱ་བཟང་འབྲུན་ཁྲིམ་གོང་ཚོ་དང་ཅིན་ཁྲིམ་གོང་ཚོ་བོད་དུ་རྒྱལ་པོའི་
བཅུན་མོར་བརྒྱུད་པའི་ལོ་གསལ་པོར་འཁོད་པ།

(༤) རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྷེ་སྲོང་བཅན་(སང་ན་ལེགས་) ཀྱི་སྲས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་
གཙུག་ལྷེ་བཅན་(རལ་པ་ཅན་) ཡིན་པ།

(༥) རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ལྷེ་སྲོང་བཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་རིང་ལ་ཐང་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་བྱང་བ་དང་། ཕན་ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་
ལེགས་པོ་བྱང་བའི་དབང་གིས་བཀའ་གཅིགས་བཞག་མ་སྐྱབ་པར་བྱས་པ།

(༦) ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲི་ལོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་གྱི་
སྲིད་ལོ་ཤན་སྐྱར་ཁག་གསུམ་བཀོད་ཡོད་པ།

(༧) རྒྱ་བས་དེའི་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་
བ་རོ་མ་དེ་གང་ཡིན་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ།

(༨) མཐུན་འབྲེལ་ཆེང་ས་ཡིག་འཛོག་རྒྱ་བས་སུ་ཞུགས་པའི་ཐང་བོད་
རྒྱལ་རབས་གཉིས་ཀའི་ཞི་དྲག་སྲོན་ཆེན་སོ་སོའི་གོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་མིང་

བཅས་ཀྱི་ཡོད་པ་ན་སྒྲུབ་ཏུ་བཞོད་པ།

(༧) ཡོད་ཡིག་ཐོག་བཞོད་པའི་བཀའ་གཅིག་སྒྲིབ་ནས་དོན་ཅུམས་ཀྱི་
ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡང་ཆ་ཆར་བར་བཞོད་ཡོད་པ་བཅས།

གཉིས། ཡོད་ས་གནས་སྤྱི་ཡོད་པའི་རྣམས་གི་ཡི་གེ་ཐུ་མོས་
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྗེ་བཅན་གྱིས་སྒྲོན་པོ་རྩྭ་མུ་མུ་གོང་ལ་གནང་བའི་
བཀའ་གཅིག་སྒྲིབ་ཡི་གེ་འདིས་གསལ་གསལ་གྱི་དོན་གནད་ཁག་བཞི་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་རྟེ།

(༡) བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་སྒྲོན་པོ་ལ་ས་ཁེང་དང་། འཕྲོག་ཐང་།
ཐུགས་རིགས། བཅ་གཡོག་བཅས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བརྒྱད་འཛིན་
བྱས་ཆོག་པའི་བྱ་དགའ་སྒྲོན་པ་དང་། རབས་ཆད་ན་སྤྱི་མཐུད་ནས་གཉེན་
འབྲེལ་གཞན་དག་ལ་གནང་བ།

(༢) བྱས་རྗེས་ཡོད་པའི་སྒྲོན་པོའི་མི་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་བཅན་པོ་ལ་ར་
ལོག་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་ཉེས་ཅན་དེ་རང་ལ་བྱིམས་གཅོད་བྱེད་པ་ལས་བྱིམ་ཆར་
གི་བྱ་ཆ་དང་སྤྱན་མཆེད་གཞན་དག་ལ་ཞོར་འབྱུང་མི་བྱེད་པ།

(༣) སྒྲོན་པོ་འབལ་ལྡོང་ཆབ་དང་ལང་མེས་གཟིགས་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་
ཁྱི་ལྗེ་གཙུག་བཅན་བཞོངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྗེ་བཅན་ཡང་བཞོང་
ཅིས་བྱས་པའི་གནས་རྒྱལ་སྒྲོན་པོ་རྩྭ་མུ་མུ་གོང་གིས་ཤེས་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱས་
རྗེས་སྒྲོན་པོ་གཉིས་སྤྱི་ཡོད་ཏུ་བཏང་བ།

(༤) སྒྲོན་པོ་རྩྭ་མུ་མུ་གོང་གིས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ཐང་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སྤྱི་དམག་བྱངས་པ་དང་། རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཡན་ཁྲངས་པ།
གོང་མ་རྩན་གྲོུ་ལ་ཁྲོས་པའི་སྐོར་བཅས་གསལ་བར་བཤད་པ།

(2) རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཁྱོད་པཅན་གྱི་ཡལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཁྱོད་ཁྱེ་པཅན་ཡིན་པ་
དང་། ཁྱོད་གི་གཅན་པོ་ནི་རྒྱ་རྒྱལ་པཅན་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་
ལག་གཅིག་ས་པཅན་པར་འགྲུལ་དུ་ཡོད་པ།

[illegible]

(३) ལྷོན་པོ་ལྷུང་ཉིང་འཇིན་བཟང་པོ་ནི་ལྷོན་ཆེན་གྱི་སོ་གནས་བཟུང་
བའི་དགེ་ལྷོང་ཞིག་དང་། ལྷུང་པོ་ཁྱི་ཕྱོང་བཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་
སྐབས་གལ་ཆེད་དབང་ཆ་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷོན་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ།

(༧) ལྷོན་པོ་ལྷུང་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོའི་མི་རབས་ཤོང་མ་རྒྱལ་ལ་བྱ་
དགར་ལྷུང་པའི་ཞིང་འཛོག་བཅ་གཤམ་རྒྱལ་ལ་མཐུད་བལྷུད་འཛིན་བྱས་
ཆོག་པ་དང་། རབས་ཆད་བའམ། ཉེས་ཆད་སོག་པ་གང་ཡིན་ལྱང་ལུ་
མཐུད་བདག་དབང་བྱས་ཆོག་པ་ལས་བཅན་སོས་ཆུང་ལེན་མི་བྱེད་པ་བཅས་
བཤད་ཡོད།

འཕམ། འཕམ་ལྷན་གྱི་མི་རྒྱུ་མཉམ་པ་དེ་དག་གསལ་
གསལ་གྱི་གསལ་ཆེ་མི་གཞན་དོན་ཁག་གསལ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་
ལ།

[illegible]

བཅད་བར་པ་བྱས་པ་བཤད་པ་དེར་ཡང་བསྐྱར་གོམ་གང་མཐུན་སྒྲིལ་གྱིས་
བཟག་དཔྱད་བྱེད་དགོས་པ།

(༡) བཀའ་གཅིགས་ཐེངས་གཉིས་པ་འདི་བཅས་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་
སྤང་བཅན་གྱི་གཅན་པོ་ལྷ་རྩལ་བཅན་པོའི་མིང་འཁོད་མེད་པ།

(༢) སྤྱོན་པོ་ལྷ་རྩལ་འཛིན་བཟང་པོའི་མེས་པོ་སྤྱོན་རྣང་བཟང་འདུས་
ཀོང་གི་མི་རྒྱུད་གཙང་དང་སྟོད་ཁུལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཞང་སྤྱོན་བཀའ་ཡིག་
ཅན་གྱི་ཐོབ་ཐང་གནང་བ་དང་། ཁོ་ཚོའི་རྒྱ་རྩེར་ཞིང་འབྲོག་བྲན་གཡོག་
རྣམས་ལ་གཞན་གྱིས་བཅན་འཕྲོག་བྱེད་མི་ཆོག་པ་བཅས་གསལ་བཤད་བྱས་
ཡོད་པ།

ལ། དཀར་རྒྱུ་ཁང་གི་རྩོད་འཁྱེད་ཀྱི་འདིར་གཤམ་གསལ་
གནད་དོན་ཁག་ལྔ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ལྟེ།

(༡) རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་བཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལྷ་མཐུན་དུ་
སྤང་སྦྱོབ་བྱས་པ།

(༢) ཁོང་གི་ཡབ་ཁྱི་སྤང་མེ་བཅན་གྱི་དུས་སུ་ཐག་དམར་གྱི་བསམ་ཡས་
གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ།

(༣) རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་བཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་མེ་དཀར་རྒྱུ་ཁང་
བཞེངས་པ།

(༤) རབ་བྱུང་གི་ནང་ནས་ཆོས་ལ་མཁས་ཤིང་རྣམས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་
བདམས་ནས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱི་ཆབ་མཁན་པོར་བསྐོ་དགོས་
པ་དང་། ཁོང་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་དབང་ཆའང་མ་ཡོད་པ།

(༥) ཡབ་དང་མེས་པོའི་དུས་སུ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་མཆོད་རྒྱན་དུ་
གནང་བའི་ལྷ་འབངས་དང་རྒྱ་རྩེར་རྣམས་ལྷ་མཐུན་ནས་སྤང་སྦྱོབ་འགན་ལེན་
བྱེད་རྒྱ་བཅས་འཁོད་ཡོད།

གོང་གསལ་གྱི་རྩིང་ནང་འཁོད་པའི་གནད་དོན་དེ་དག་གི་ང་ཚོས་བོད་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཛིན་བྱེད་པར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་གྱི་
 རྣམ་པའི་ན་པས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆའི་ཐོག་གི་རྩིང་མེད་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུར་བྱས་པ་
 ལུགས་པའི་དཔང་ཉག་སྤྲོད་རེད། དེར་བརྟེན་༡༩༥༥ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་བོད་
 ལོ་རྒྱུས་ལ་གཞིགས་པ་ཡང་ས་པའི་དགེ་ཆུན་མང་ཡའོ་མཆོག་ནས་གནའ་རབས་
 བོད་ཀྱི་རྩིང་ཡི་གེ་དང་། བཀའ་གཅིག་སྤྲོད་པའི་ཆེན་མས་ཚུགས་པ་བཅུ་
 གྱིས་ལྷམ་དཔར་དུ་བཏབ་འདུག་པ་དེ་དང་དེར་སྐབས་སྤྱར་ཡང་སློ་མཐུན་ཁྱེན་
 ཅན་ཅན་གྱིས་«བོད་ཀྱི་རྩིང་ཡི་གེ་དང་དེའི་ཕྱི་ཁྱེད་ཁྱེད་ཀའི་སྐབས་ཀྱི་
 བཞུགས་པ་འདི་ནི། སྤྱི་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་རྒྱན་རྒྱུ་བ་བཞོལ་
 བའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར། རྩོན་ཡོད་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མཁས་པ་རྣམས་
 གྱི་བཤད་སློལ་འདྲ་མིན་ལྟ་ཆོག་སྤོད་པའི་ནང་ནས་ཡང་དག་པ་རྣམས་སྤར་
 བཞིན་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཡང་མ་དག་པ་རྣམས་ལོ་བསྐྱར་བྱས་ཏེ་
 སྤར་ལས་ལྷག་པའི་སློ་ནས་བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བཤད་བྱེད་བདེ་
 ཡོང་བའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམས་པར་གནང་བ་དེར་ངས་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ལ་
 དགའ་བྱས་ཆེན་པོས་བྲག་སྤུང་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་བཀའ་གཅིག་སྤྲོད་རྩིང་
 འདི་དག་གི་ནང་འཁོད་པའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་
 སོ་ཚོས་དོ་སྣང་གནང་བདེ་ཡོང་ཆེད་དཔུང་གཞིའི་ས་བོན་ཅམ་གྱི་མཆམས་རྒྱུར་
 མེད་གཞིར་སྤུམ།

«དེབ་ཐེར་དམར་པོ་»ཐུག་པ་པོའི་ ཐེང་གཞི།

ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྫོ་རྗེས་མཛད་པའི་«དེབ་ཐེར་དམར་པོ་»འདིར་དེ་
ཐོན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་མཐོང་ཆེན་གནང་གི་ཡོད་པ་
མ་ཟད། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འབྲི་སྐབས། འདིའི་
ནང་གི་«ཐང་རུའུ་»པོད་ཀྱི་སྐོར་གྱི་དུམ་བུ་དེ་ཡང་ཆ་ཆང་བ་དྲངས་ནས།
ཐང་པོད་རྒྱལ་རབས་གཉིས་དུས་མཚུངས་བསྐྱེགས་པའི་དབྱེད་གཞིར་བཞོད་
ཡོད་པ་དཔེར་ན། མཁས་པའི་དབང་པོ་འགོས་ལོ་གཞིན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་
མཛད་པའི་«དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ་»པོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཐང་པོད་གི་དུམ་བུ་ཆ་ཆང་
དྲངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བས་མཛད་པའི་
«ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»ལེ་ཆན་[༥] པའི་གྲངས་ ༡༠བ ༣—
༡༡བ ༣བར་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་དུམ་བུ་ཆ་ཆང་ཞིག་དྲངས་ཡོད་
པ་ཉི་ཤུ་དང་། དེ་བཞིན་དེབ་ཐེར་འདིའི་དཔེ་བཅུས་མ་ཁག་མང་པོ་འཕེལ་
རྒྱས་ཐུང་བ་བཅས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐང་པོད་འབྲེལ་བའི་ཐད་ལ་རྟོག་
ཞིབ་བྱེད་སྐབས་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
གོང་གསལ་«དེབ་ཐེར་ཐོན་པོའི་»ནང་བཞོད་པའི་«ཐང་རུའུ་»པོད་ཀྱི་དུམ་
བུ་དེ་དང་། «ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་»ནང་བཞོད་པའི་དུམ་བུ་
གཉིས་ཆོག་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་ ཐང་པོད་རྒྱལ་པོ་སོ་སོའི་སྤྱི་ལོའི་ལོ་ཁ་མས་
དང་ལོ་གྲངས་ཐང་རྫོང་འབྲུལ་མང་པོ་འདུག་པ་མ་ཟད། དེ་མིན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
འགའ་ཞིག་ཐད་ལ་རྟོགས་གཞི་མང་པོ་འདུག དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་ཐུ་རྒྱལ་

ནས་པར་རྒྱན་བྱས་པའི་«དེབ་དམར་»དཔེ་དེབ་དང་། གཞན་ཡང་མི་
རིགས་པོ་བྱང་དུ་ཡོད་པའི་«དེབ་དམར་»དཔེ་དེབ་ཁག་གཉིས། བོད་རང་
རྒྱུད་རྒྱུད་ས་ཡིག་ཚགས་ཚུས་སུ་ཡོད་པའི་«དེབ་དམར་»དཔེ་དེབ་མི་འདྲ་བ་
བདུན་བཅས་ལ་ཐུ་རྒྱུ་ཞིབ་བཟུར་དང་། ལྷན་དག་ཐེངས་བཅུ་གཅིག་
བཟུར་རྒྱུ་དཔེ་དེབ་འདི་ལོགས་སྒྲིགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་གཤམ་
གསལ།

(༡)བོད་རང་རྒྱུད་རྒྱུད་ས་ཡིག་ཚགས་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་«དེབ་དམར་»
དཔེ་དེབ་ཁག་གཉིས་ཀྱི་ནང་དཔེ་དེབ་གཞན་དག་དུ་མ་གསལ་བ། ས་རྒྱུ་འོ་
རྒྱས་ཀྱི་མཁྱལ་དང་། ཕུ་ཆེན་སྒྲིམ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བཟུན་པའི་གཏད་
རབས་དང་། བོད་ཀྱི་མཁན་བརྒྱད། འདུལ་བ་སྟོད་དར་བཅས་ལ་ཤོག་
གངས་གཉིས་ལྷག་ཅམ་དང་། དེ་ནས་དུགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དུགས་སྒྲིམ་
ཚུལ་བེམས་སྟེང་པོའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱལ་དང་། བདེ་གཤེགས་སུ་མོ་བྱ་པའི་ལོ་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཆིན་པ། ཀམ་པ་པའི། ཀམ་པ་རང་
བྱུང་རྟོ་རྟེ། ཀམ་པ་སྤྱི་ཐེང་བཞི་པའི་ལོ་རྒྱས་བཅས་ཁྱོད་ཤོག་གངས་སུ་མ་ཚུ་
ས་གཉིས་ཅམ་དང་། ཡང་ལྷ་ས་ཚོགས་པའི་གདན་རབས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱལ་
དང་། དེབ་འདིའི་མཁྱལ་བྱང་གི་བར་དུ། བྱང་ཐང་ལྷ་མ་ཁང་ནས་ལྷ་མ་
སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་བར་ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཤོག་གངས་བཅུ་
བཅས་ཤོད་འོག་ཁྱོད་བཅོམས་ཤོག་གངས་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཅམ་ཞིག་སྒྲིམ་ཆད་
རྒྱལ་ཁབ་མི་ནང་དུ་པར་རྒྱན་བྱས་ཐོན་པའི་དཔེ་དེབ་ཆང་མར་ཆད་རྒྱུན་བྱང་
འདུག་པ་རྣམས་ད་རིས་གསར་དུ་ཁ་སྒྲོན་བྱས་པ་ཡིན།

(༢)དཔེ་དེབ་འདི་གཞིགས་བདེ་པོ་ཡོང་ཆེད་ནང་དོན་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་
དུ་མ་བྱུར་བཞོས་ནས་བྱུར་དུ་དཀར་ཆག་བཞོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག དེང་
རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ཐང་ས་ཀྱི་ལག་ཚལ་གསར་པ་ལྟར་ནང་དོན་དུ་མ་བྱ་ས་
སོར་ཡིག་ཐེང་གསར་པ་ནས་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་ནང་དོན་ཐུ་མིའི་བར་དཔེ་མཆམས་

གསལ་པོ་ཡོང་བ་བྱས་ཡོད།

(༣) དེ་བ་ཐེང་འདི་ལོ་ནང་ད་དུང་ལོ་ཁམས་དང་། ལོ་གྲངས་སོགས་ལ་
ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་དང་མི་མཐུན་པ་དང་། ཆོག་སྤྱི་ལོ་བར་འགལ་
བ་ཡོད་པ་སོགས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ལོ་གནད་དོན་མང་པོ་འདུག་ཀྱང་བརྩ་
བཅས་མ་བྱས་པར་མ་ཡིག་ལྟར་སོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

(༤) དེ་བ་ཐེང་འདི་ལོ་ནང་དོན་ཁག་གཅིག་འབྲེལ་བཤད་མེད་ན་གོ་
དག་འབའི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ནམས་ནས། སྤར་བས་ཀྱི་ཀྱང་གོ་ལོ་རྒྱུས་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་རིགས་རྒྱ་ཡིག་གཟིགས་མ་བྱལ་པའི་རྩོམ་ཐུན་ཆོར་སྤབས་
བདེ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ། རྒྱ་ཡིག་གི་«ཀྱང་གོ་ལོ་རྒྱུས་ཚུགས་བསྐྱེགས་»དང་
«རྒྱ་ཡིག་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་»ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་བཀོད་ཅིང་། དེ་མིན་
འབྲེལ་བཤད་རྒྱས་བསྐྱེད་གང་ཏུང་འོས་འཆམས་རེ་དང་། ཞོར་ལ་བྱུར་
བསྐྱེད་དཔུང་གཞི་ཡིག་ཆ་སོ་སོ་ལོ་ལོ་པ་པོ་དང་། དཔེ་དེ་བ་ཀྱི་མིང་། ལོ་
ཆོད། རྩོག་གྲངས་བཅས་འགོད་གང་བྱལ་བྱས་སོགས་ དཔེ་དེ་བ་མང་པོ་
གཟིགས་རྒྱར་བྱགས་མཉམས་པོ་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གནང་
མཁན་ཆོར་སྤབས་བདེ་ཡོང་རྒྱར་བསམ་གཞིགས་བྱས་ཡོད་ཅིང་། རྩོན་
བསྐྱེད་མས་གལ་ཆེའི་མིང་ཆོག་དུག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལ་མཆན་འབྲེལ་
བཀོད་ཡོད།

(༥) དཔེ་དེ་བ་འདི་ལོ་ནང་པོད་དུ་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་སོགས་མང་ཆགས་པ་
ནས། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བསྐྱེད་པར་གྱི་ལོ་
རྒྱུས་ནམས་ཏེ་ཅང་སྤབས་བདེ་ཞིག་ལས་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མིང་
ཆོག་གི་འབྲེལ་བཤད་ནམས་རྩེས་སུ་«རྩོམ་གསལ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་
རྩོན་གྱི་ཆོག་འབྲེལ་»ནང་འགོད་རྒྱ་ཡིན་སྤབས། ཐེངས་འདིར་བྲིས་མ་
དགོས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པས་གཟིགས་པ་པོ་ནམས་དགོངས་སྤྱོད་མེད་པ་ཞུ་རྒྱུ་དང་
ཆབས་ཅིག་དཔེ་དེ་བ་འདི་རྩིག་སྤངས་དང་འབྲེལ་བཤད། དཔུང་གཞི་ཡིག་

ཆའི་སྐྱོར་བཅས་ལ་ནོར་འབྲུལ་ཡོད་རིགས་ལེགས་བཅས་ཀྱི་དཀོངས་འཆར་
ཐད་ཀར་གནང་རོགས་ཞུ།

གོང་གསལ་དཔེ་དེ་བའི་བཞིན་ལེགས་སྒྲིག་དང་ཞུས་དག་མཆན་འབྲེལ་
བཅས་འབྲི་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་མཐུག་མ་འབྲེལ་བར་གྱུར་གྱུར་པོད་རང་
སྒྱུར་སྒྲུངས་ཆབ་ཀྱིད་སྐོས་ཚུགས་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལེགས་སྒྲིག་ཏུ་
ཡོན་ཏྲན་ཁང་དང་། པོད་རང་སྒྱུར་སྒྲུངས་ཡིག་ཚུགས་ཏུ། རང་སྒྱུར་
སྒྲུངས་རིག་དངོས་དོད་མ་ཡོན་ཏྲན་ཁང་། བེ་ཅིན་མི་རིགས་རིག་གནས་པོ་
བྱང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། གྱུང་དཔུང་མི་རིགས་སློབ་ཤུ་ཆེན་མོའི་དཔེ་མཛོད་
ཁང་བཅས་ནས་གལ་ཆའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་དུས་ཚོད་རིང་པོའི་བར་
གཡར་པོ་གནང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་མ་ཡིག་བཟུས་
ནས་ཡིག་བཅས་བརྒྱུད་གཏོང་གནང་མཛད་པ་མ་བཟད། བེ་ཅིན་མི་རིགས་དཔེ་
རྒྱན་ཁང་ནས་«དེ་བ་དམར་»དཔེ་དེ་བ་དང་དེའི་མཆན་འབྲེལ་བཅས་ཆབས་
ཅིག་འབྲེལ་དུ་བར་སྒྱུན་གནང་བ་སོགས་སྤྲུགས་ཁུར་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚོལ་བ་
བཅས་ལ་མེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་དགའ་བྱས་སྒོ་གསུམ་ལྡན་པར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
དང་། རྒྱགས་མཚུངས་འདི་ག་མི་རིགས་སློབ་ཤུའི་དགོ་ཀན་མང་ཡེ་མཆོག་
དང་ཁྱེན་ཅན་ཅན་ནམ་གཉིས་ཀྱིས་གྱུང་འབྲེལ་ཡོད་པོད་ཡིག་གི་དཔུང་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་རོས་སྒྱུར་དང་བཟུ་འབྲི་ཞུས་དག་གནང་རྒྱ་སོགས་རང་མི་
རང་ལས་དང་མཚུངས་པའི་རོགས་རམ་ཆེན་པོ་གནང་བ་ལ་ཡང་དགའ་སེམས་
འཁོལ་བའི་རང་ནས་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་ཀྱི་སྐོན་འགྲོའི་གསལ་བཤད་དུ།

«དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་» དབར་བསྐྱེད་བྱས་པའི་ མེད་གཞི།

མཁས་པའི་དབར་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་«དེབ་
ཐེར་སྡོན་པོ་»འདི་བཞིན་སྤར་ཡང་དབར་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་མེད་
གཞི་མདོ་ཙམ་ཞིག་དོ་སྟོན་ཞུ་རྒྱུ་རེ།

༡. «དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་»འདི་ནི་པོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
གྲགས་ཅན་མང་པོའི་ནང་ནས་ཁྲུང་ས་བཙན་པ་དང་། དཔུང་གཞིའི་རྣམ་
གྲངས་མང་བ། ལོ་གྲངས་ཁ་གསལ་བ། རྩི་ཆུང་སོ་སོ་ནས་འཆོལ་བའི་བ་
བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མང་པོ་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཆོམ་པ་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་
ཅུ་དཔལ་ཡང་མདོ་སྐྱེད་ཀྱི་གནས་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་
མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པས་དུས་སྐབས་དེའི་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་འགོས་ལོ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ཞེས་མགྲིན་གཅིག་གིས་བསྟོད་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས། ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་
ཐམས་ཅད་ལ་གཟིགས་རྒྱ་ཆེ་ཐོག དཔུང་ལོ་བརྒྱུད་ཅུ་གྲགས་ལ་ཐེབས་
རྩིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་ཏུ་ཡོད་པའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་
མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞིབ་གཟིགས་བརྟག་དཔུང་གནང་ནི་བཅུ་པས་པར་མཛད་པ་
ཞིག་ཡིན་སྐབས་སྡོན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའི་མཁས་དབང་མང་ཆེ་
བས་ཆད་མར་འཛིན་ཅིང་གདེང་འཛིན་མཐོ་བའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཏུ་ཅང་
ལེགས་པོ་ཞིག་ཡིན།

༢. «དེབ་ཐེར་སྡོན་པོ་»འདི་ལ་སྤྱི་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གཞན་དག་

དང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་ཆོས་བཞི་ཡོད། (༡) སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་གཟིགས་
 མུང་བའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་རིགས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་
 སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་ཐད་ཀར་བཞོད་པ་ལས། དེ་དག་ལ་དགག་སྐབ་ཀྱི་
 རྩོམ་པ་མཛད་མེད་པ། (༢) དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁྲུང་ས་བཅན་མེད་པའི་
 ཐོག་རིགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་དཀའ་བ་རྣམས། གཞན་གྱི་ཟེར་རྩོམ་
 མོད་རྒྱན་ཅམ་ལས་མེད་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པར་མ་མཛད་པར་བྱི་
 རབས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ཡང་བཟག་དཔུང་བྱ་རྒྱའི་དཔུང་གཞིར་
 བཞོད་པ་གནང་ཡོད་པ། (༣) ཆོས་ལུགས་སྐབ་མཐའ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་
 རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་དང་རྣམ་ཐར་ནང་འཁོད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་
 འབྲི་གནང་མཛད་ཐོག་ཆང་མར་གདེང་འཛོག་མཐོན་པོའི་བསྟོད་བཏུགས་
 གནང་བ་མ་གཏོགས། རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་མཐའི་ཚུགས་བཟུང་ནས་གཞན་ལ་
 ཟུར་བུ་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཆོག་གཏན་ནས་བཞོད་མེད་པའི་དབང་གིས།
 གོག་པ་པོ་ཆོས་བརྟམ་ན་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྩ་བའི་བྱུང་མཐའ་གང་ཡིན་
 གསལ་ལོར་ཤེས་མི་བྱུང་པ། (༤) རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅམས་པའི་དེབ་ཐེར་
 འདི་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གདེང་འཛོག་མཛད་པ་ཏ་ཅང་དྲང་པོ་ཡིན་པ་སྟེ། དེབ་
 ཐེར་འདིའི་ལེ་ཆན་[བ]གྲངས་༡༠བཤ——བཤབར་དུ་གསལ་བར། རང་
 ཉིད་ཀྱིས་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མང་ཆེ་བ་ནི་སྤར་བས་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་པ་
 གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་པས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་པའི་ཁྲུང་ས་བཅན་ཡིན་
 པ་དང་། དཔུང་གཞི་ཁྲུང་ས་བཅན་མེད་པའི་རིགས་རྣམས་གཞན་གྱི་ཟེར་
 ཆོད་ཅམ་བྲིས་པ་མ་གཏོགས། རིགས་པས་བསྐྱབ་བྱུང་པ་མི་སྤར་ཞེས་གསལ་
 བར་གསུང་ཡོད་པ་བཅས་རེད། ཁོང་དུ་གསལ་བའི་བྱད་ཆོས་དེ་དག་ནི་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འབྲི་བ་ལ་མཁས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་ཚུལ་
 གཟབ་ནན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་བྱི་རབས་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་དུ་རྩོད་རྩོད་
 བྱེད་འོས་པའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད།

༡. རྩོན་མེལ་དང་དོགས་གཙང་བྱ་རྒྱུ་གསལ་བཤད། ར་ཚོས་དེས་
 པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། དེབ་ཐེར་འདིའི་ནང་དུ་«དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་»
 ལྷང་བྲངས་པའི་པར་དུ་མཆན་བྱ་ཁག་བརྒྱད་ཙམ་འདུག་པ་དེ་ནི། སྐབས་
 དེར་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་ཐུང་བའི་«དེབ་ཐེར་དམར་པོ་»དཔེ་མ་
 དག་པ་ཞིག་གི་མཆན་བྱ་ཡིན་པ་ལས། འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅུག་པ་
 གནང་བའི་མཆན་བྱ་ནི་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། མཆན་བྱ་དེར་ཤོག་ལོས་གཉིས་
 གསུམ་ཙམ་གྱི་མགོ་མཇུག་ལ་རང་ཆོག་སྒྲིལ་བའི་རྩོན་དང་། སྐར་ཆིས་
 ལ་སྒྲུངས་པ་གཏན་ནས་བྱས་མ་ཐུང་བའི་དཔར་རྟགས་གསལ་པོ་འདུག་ཅིང་།
 འགོས་ལོ་ནི་མདོ་སྐགས་རིག་གནས་ཀྱང་དང་སྐར་ཆིས་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་རྒྱབ་
 པ་ཞིག་ཡིན་པས་ནོར་འཁྲལ་མང་པོས་ཁྱེད་པའི་མཆན་བྱ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་
 བཅུག་པར་མཛད་མི་སྲིད་ལ། མཆན་བྱ་དེ་འདྲ་དེ་རྩོན་མཐོང་ཐུང་བའི་
 «དེབ་ཐེར་དམར་པོ་»དཔེ་མེ་འདྲ་བ་ཁག་བཅུ་གཅིག་ཙམ་གྱི་ནང་དུ་འང་
 གཏན་ནས་མི་སྤང་བས་ཆོལ་པ་ཀྱང་དགའ་དོ་རྗེས་བཀོད་པའི་མཆན་བྱ་ཡང་
 མིན་ནོ། དེ་དང་ཚུགས་མཚུངས་སྤྱོད་བཅན་དགྲའ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་
 བཞུགས་པར་«འཇམ་དཔལ་ཙ་བརྒྱད་»ཀྱི་ལྷང་བསྟན་ལ་འགྲེལ་བཤད་གནང་
 སྐབས་གསུངས་ཤིང་། དེབ་འདིའི་ཤོག་གྲངས་ ༧༠༡༩ནང་ཡོད་ལ།
 འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་འཁྲུངས་ལོའི་
 ས་སྐྱང་དེ། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཀའོ་ཚུའུ་ཡིས་སྲིད་དཔར་བཟུང་
 རྗེས་ཀྱིས་སྐྱང་(ལྷོ་ལོ་༤༩༩)ལོ་དེ་ཡིན་པ་ལས། དེའི་དུག་ཅུ་སྐར་རྩོན་མའི་
 ས་སྐྱང་དེ་མིན་པ་ནི། འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་«དེབ་རྩོན་»
 གཤམ་གསལ་གྱི་དུམ་བྱ་ཁག་དེ་རྣམས་ནས་གསལ་པོར་ར་སྤྱོད་ཕྱིད་བྱུང་པ་ཡོད་
 དེ། འདིར་དུམ་བྱ་འགའ་ཤས་དཔེར་བྲངས་ན། «དེབ་ཐེར་རྩོན་པོ་»ལྷ་
 ས་དཔར་མའི་ལོ་ཚན་ཁ་གྲངས་ ༩༠ན། གཞན་ཡང་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་ལོ་
 ཆོགས་གསུངས་པའི་མཇུག་དུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ས་སྐྱང་ལོ་ལ་

འབྲུངས་པ་ནས་དེ་བ་ཐེར་འདི་བཅུས་པའི་མེ་སྒྲིལ་ཡན་ཆད་ཏུ་མོ་བརྒྱད་བརྒྱ་
 བཞི་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་འདས་སོ། ཞེས་དང་། ཡང་ལེ་ཚན་དེ་རང་གི་གྲངས་
 4ན་3དེ་ལ་སྒྱིར་སྤྲོད་བཅའ་ལྷན་པོ་ས་སྤྲང་ལ་འབྲུངས་ནས་མོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་ལྷ་
 བརྒྱ་ཙ་གཉིས་འདས་པ་ལྷགས་སྤྲང་(༥༥༡) མོ་ལ་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དང་
 འདུམས་མཛད། རྒྱ་མོ་རྣམ་མོ་(༥༥3) ལ་རྣ་སའི་རྩོད་བརྒྱགས། རྒྱ་
 རྣམ་དེ་ནས་མོ་བཅོ་ལྷ་པ་མེ་འབྲུག་ལ་(༥༦༤) རལ་པ་ཅན་གཤེགས། མོ་དེ་
 ཉིད་ནས་ལྷགས་བྱ་(༦༠༡) བར་དར་མས་རྒྱལ་པོ་བྱས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
 བརྒྱན་པ་བརྒྱབས། ཞེས་དང་། བརྒྱན་པ་བརྒྱབས་པའི་ལྷགས་བྱ་
 (༦༠༡)ནས་མོ་བདུན་ཅུ་ཙ་བདུན་པ་འདི་མོ་མོ་སྤྲང་གི་མོ་(༦༢༢) ཡིན།
 དེའི་རྗེས་ཀྱི་ས་རྣམ་(༦༢༥) ནས་རྩོད་རྗེ་ཁོད་ཏུ་ཕྱོན་པའི་རྒྱ་རྩ་(༧༠༩)
 བར་མོ་རྒྱག་ཅུ་ཙ་བཞི་ཡོད། མོ་དེ་དག་གི་ཁོངས་སུ་དབྱས་གཅོང་མི་རྒྱག་
 གིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བརྒྱན་པ་དར་བར་མཛད། རྩོད་རྗེ་ཁོད་ཏུ་ཕྱོན་ཏུས་
 མི་རྒྱག་པའི་སྤོང་མ་ཁུ་རྩོག་ལ་སོགས་པ་མང་ཏུ་བཞུགས་སོ། ཞེས་དང་།
 ཡང་ལེ་ཚན་[བ]པའི་གྲངས་4ན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲང་བཅའ་ལྷན་པོ་འབྲུངས་
 ནས་མོ་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་རྣམ་འདས་པ་ཅན་ན། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་སྤོ་
 བཟང་གཤས་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་ཏུ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས།
 གྲངས་2བ4བར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་དང་། རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་
 ནས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་ལྷ་པ་རྗེ་སྟོ་གྲོས་ཆོས་རྒྱུད་བར་གྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་
 བསྟུས་གསལ་ཞིང་། དེ་བ་ཐེར་འདི་ཚལ་བར་མཛད་སྐབས་དགའ་ལྷན་ཁྲི་
 ཐོག་བདུན་པ་དྲུག་པོ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པ་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པར་གསལ་བར་གསུངས། ཡང་དེ་བ་ཐེར་འདིའི་མཛད་བྱུང་ཏུ།
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲང་བཅའ་ལྷན་པོ་འབྲུངས་ནས་མོ་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་པ་
 ལ་བབས་པ་ས་ཁྲི་(༧༢༥)མོར་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་ནགས་འདབས་
 རང་བྱུང་བདུད་ཅིང་རྒྱན་ཅན་མདོན་པར་དགའ་བའི་ཆོས་རྗེ་ཏུ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་

བཅུན་པ་གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཉེ་བར་སྦྱར་བའོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་
 པ་རྣམས་ཞིབ་བཟུར་གྱིས་ཡར་སྔག་གིས་ཅིས་བྱས་ཆེ་རྒྱལ་པོ་སྤྲོད་བཅུན་སྐམ་
 པོའི་འབྲུངས་པོའི་ཐད་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པར་རང་ཆོག་སྤྲུལ་ཆུང་འགལ་
 བའི་སྦྱོན་ནམ་ཡང་མི་འཇུག་པས། དེབ་སྔན་ནང་གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཞོད་
 པའི་ཆོག་དང་། ཚུམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་གཞིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་མི་རིགས་སོ།

༡. དེབ་ཐེར་འདི་བཅུ་མས་པར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་རྒྱུན་ནི་སྐབས་
 དེར་ཕྱི་ཁྱིད་པག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་སྦྱུན་སྤྲུལ་གི་དབང་པོ་མ་ཁྱིད་
 དབང་བཟུང་ཉི་པག་མོ་གྲུ་པ་ནང་ཁུལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བའི་དབང་གིས་
 བྱང་འབྲུགས་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། མོ་སྐབས་དེ་དང་བཅུན་ནམ་ཕྱི་པ་རིན་
 རྒྱུངས་པ་ལྷོ་ར་བྱ་བཟང་པོས་གཙང་ཁུལ་གྱི་རྩོད་གཞིས་མང་པོ་བྱངས་ཏེ་པག་མོ་
 གྲུ་པའི་ཁྱིད་དབང་ཉམས་རྒྱུད་ཏུ་འགྲོ་བའི་འགོ་རྒྱགས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་
 པའི་སྐབས་སྤྲུལ་ཁེལ་ཞིང་། འགོས་ལོ་རང་ཉིད་དང་ཕྱེ་གདོང་ཕྱི་ཁྱིད་རོ་མའི་
 བར་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་མེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་འབྲི་བ་
 གནང་རྒྱར་མཁོ་བའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྩ་ཅར་མང་པོ་ཞིག་ཕྱེ་གདོང་སྤྲུང་
 ཏུ་ཡོད་ཀྱང་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུག་ཏུ་འཕྱོར་རྒྱར་འགོག་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་
 ཡུད་དེ་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འཛུམས་པོ་ཞིག་
 མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་སྔན་ཕྱི་གདོང་ཕྱི་ཁྱིད་ཁྲི་རབས་དགུ་པ་དབང་པགས་པ་
 འབྲུང་གནས་གྱིས་ཁྱིད་དབང་བཟུང་སྐབས་འགོས་ལོ་རང་ཉིད་ཕྱི་ཁྱིད་རོ་མའི་
 དབྱེ་བྱང་རྒྱར་པ་དང་། ཕྱི་གདོང་སྤྲུང་དང་། གདན་ས་མཐེལ། ཅིན་
 ཐང་དགོན་པ་བཅས་ལ་གནང་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྩ་ཅར་ཕྱེ་
 འཛུམས་པོ་ཡོད་པས་དུས་སྐབས་དེར་ཁོང་གིས་དེབ་ཐེར་འདི་ཚུམ་འབྲི་གནང་
 ཁུལ་ན་དཔོན་གྱི་དེབ་ཐེར་འདི་ལས་རྒྱས་ཅམ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་ཡང་། དེ་
 སྐབས་ཆོས་འཆད་སྤེལ་དང་། གསུང་ཚུམ་གལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་གནང་རྒྱ་
 ཡོད་པ་དེས་མོ་སྐབས་འཕྲོག་ནས་དགུང་ལོ་མཐོན་པོ་མ་ཐེབས་བར་དུ་ཚུམ་འབྲི་

གནང་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་སྤྱོད་མཐོན་པོ་དཔུང་ལ་
 བརྒྱད་ཚུ་གྱ་ལྔར་ཐེབས་ཡོད་ཀྱང་ད་དྲུང་སྤྱོད་ལ་ལ་མ་འཛུམས་པར་དཔུང་
 གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་འཆོལ་བསྟུ་དང་ཞིབ་གཟིགས་ཐོག་ལོ་
 རོ་གསུམ་གྱི་རིང་འབད་བཙོན་ཆེན་པོས་དེབ་ཐེར་འདི་འབྲི་བར་མཛད་དེ་རང་
 ཅག་སྤྱི་རབས་ཀྱི་མི་རྒྱལ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུའི་ནོར་བུའི་བར་མཛོད་ལྟ་བུར་
 འཛོག་གནང་མཛད་པ་དེར་ང་ཚོས་ཐེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་བཀའ་བྲིན་བྲན་པའི་
 ལུས་འདུད་དང་རྗེས་བྲན་བྱེད་པའི་བསམ་ཚུལ་མཐོན་བྱེད་དུ་དེབ་ཐེར་འདི་ཉིད་
 དཔར་བརྒྱན་བྱས་པ་ཡིན་པས་གཟིགས་པ་པོ་རྒྱལ་ཀྱིས་རིན་ཐང་བུལ་བའི་
 དགོངས་འཆར་ཐད་ཀའམ་ཡིག་ཐོག་གང་རིགས་ནས་འཛུམས་སྒོལ་མེད་པར་
 གནང་སྒྲིང་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུའི་གསལ་བཤད་དུ།

༡༩༥༩. ༡༠. ༡ཉིན་ལ།

ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རང་རིགས་གཞིན་ཅུའི་ཚུལ་རིག་ཟུ་ཅལ་
མཁས་ཅན་དང་། ཆོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་
ཅན་ཆོ་མཐུན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་མཇེད་ཆེས་
ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་བ།

—དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་པའི
སྒྲིབ་གཞི།

ཆོ་མཐུན་དོན་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི། ཆེ་གསལ་ལྷོ་ལྷུང་གི་ལྷུང་དཔྱོད་ཕྱན་ཕྱུལ་
ཆོགས་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཆེ་ཆུང་
གང་ལ་ཡང་ལུང་ཅུལ་འཛིན་པའི་ཟེར་སྒྲུས་ཀྱི་རྒྱུ་མ་འབྲས་པར་ཕྱ་ཞིབ་
རིགས་པའི་ལམ་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་མཇུག་བསྟོམས་
ཆད་འཛིན་འཕེར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་རང་དགས་མི་འཛོག་པའི་སྒྲིབ་སྟོབས་
བཟན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཟུ་ཅལ་ཚུལ་རིག་དང་། ཞིབ་འཇུག་གི་
ཆོད་ཚུལ་ཐད་ལ་དམིགས་བསལ་ལྟ་ཚུལ་དང་བྱུང་ཆོས་ལྟ་པའི་གྲུབ་འབྲས་
གཟེངས་སུ་ཐོན་པ་ཐོབ་ཡོད་པ་གསལ་གསལ།

༡. ཟུ་ཅལ་ཚུལ་རིག་སྒྲོར། «འབྱོར་སྟག་ཐང་»དང་། «ལྷུལ་ལྷུ་
«བྱུ་ལྷུལ་པོ་དང་ལྷུའི་སྒྲུས་མོ» «སད་ཀྱིས་བཅོམ་པའི་མེ་རྟོག» «རྒྱ་འབྲས་
མེད་པའི་མནའ་མ» «ཞེས་པ་སོགས་མཆོ་སྟོན་གྱི་«སྒྲུང་ཆར་»དུས་དེབ་སོག་སྒྲ་
རྒྱུ་ལྷུ་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་ཡོད་པ་རྣམས། ལྷུ་ཆོགས་སོག་གི་དངོས་ཡོད་འཆོ་

པའི་ནང་དོན་ཚུན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་པའི་ཆོག་སྤྲུལ་དག་གི་ཉམས་འཇུག་ལྟ་བུ་ཞིང་
གོ་བདེ་པའི་སྤྱང་གཏམ་ཆོག་ནས་དྲང་སྟོན་པ་དང་། རྟོག་སྟགས་ཀྱི་མི་ལྟོང་
བསམ་སྟོང་དང་། གཤིས་ཀ རྣམ་འཇུག་། ཀྱན་སྦྱང་། འཆོག་གས་ཀྱི་
ཁོར་ལུག་བཅས་སྟོག་པའོའི་མེས་པ་མངོན་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་འཆར་བྱུང་པའི་རྒྱ་ཆུང་
ཀྱི་གསོན་ཉམས་ལྟ་བུ་པ་བྱུང་ཡོད།

१. ལྷན་རག་གི་ཞིབ་འཇུག་ཐང་། ལྷན་ཁྲོལ་ལྷན་རག་གི་ཚུ་མང་ལུ་
པའི་ཐུག་ཚེས་«རྒལ་སྤྱི་རྣ་བདུན་ལ་ལྷན་པའི་བསྐབ་བྱ»ཚིགས་བཅད་མ་
དང་། «རྒྱ་མ་ཁའི་རྟགས་བརྗོད»ཚིགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལྷན་ཁྲོལ་
ལྷན་རག་གི་རིག་ལམ་བཤད་ཚུལ་ལ་མྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་བྱས་པའི་མང་
གཞིའི་རྟག་ཚེས་ཁྲོལ་གསར་པའི་འཕྲོ་ལམ་ཞིག་ཕྱེ་བྱུབ་པའི་འབད་བཙུན་
བྱ་ཚུགས་ཀྱི་མིག་དཔེ་ཡང་གསལ་ཤོར་བཅུན་ཡོད།

३. སྔ་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐད། དེ་མཛུགས་ཞིབ་འཇུག་གི་དམ་མཁུ་
 བ་ཐུང་བར་ལུས་པའི་བཅུན་པོའི་རྒྱུ་མཐའ་ལྟེ་འཕྱིན་སྒྲིལ་སོ་ཞའི་འགྲོ་འདུག་ས་
 ཚུགས་དང་། ལམ་ཐིག་རྒྱར་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། «ཐང་དེལ་གསར་
 རྒྱུ་»ནང་འཁོད་པའི་སྔ་གྱི་ཐོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་རྒྱ་ཡིག་ནས་སྔ་ཡིག་
 རྒྱ་བརྒྱར་བར་མ་ཟད། ས་མིང་དང་། མིའི་མིང་། སོ་གནས་ལྟེ་མིང་
 སོགས་རྒྱ་སྔ་ཤུར་གྱི་ཆོག་འབྲེལ་གནད་བསྟུས་གསལ་སྔ་བཞུད་པར་
 བརྟེན་ནས། སྔ་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐད་ལ་མཁོ་པའི་གལ་ཆའི་དཔུང་
 གཞི་མཁོ་འདོན་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས། སྔ་འཆོ་བཞུགས་ལྟེ་རྒྱུ་མཐའ་ཏ་
 ཅང་ཐུང་རྒྱ་ཞིག་གི་ནང་གཟེངས་སྟེ་སྔ་པའི་ལུས་འབས་མང་སོ་སོར་ལུས་པ་
 དའི་སོག་ནས། སྔ་འཆོ་བཞུགས་ལྟེ་རྒྱུ་མཐའ་ཏ་ཅང་ཐུང་ཡང་མཛད་རྟེས་
 ཅི་ནས་ཡང་བསྟུབ་ཐབས་བལ་བའི་རྒྱུ་མཐའ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་
 རྒྱུ་མཐའ་ན་པའི་འོག་སྟེ་ལུང་ལྟོ་དང་ཁ་ལུས་པ་ཅི་རང་རིགས་ལྟེ་རིག་གནས་
 སྟེ་བ་གསེ་དང་སྔ་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་ཐད་སྟོ་ཕམ་ཆད་མེད་སྟེ་

དགོས་པའི་ཚུང་ལྷན་ཞིག་རེད།

དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་
 ལུག་ཚོམ་ཚོགས་པ་མྱིགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་འཁྲུམས་སྤེལ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་གཞིགས་པ་
 བོན་མས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་གང་མཁྱོགས་འབུལ་བྱུང་བ་ལ་བྱ་རྒྱ་བཅས་སྤྱན་འགྲོའི་
 མྱེང་གཞིར།

༡༩༩༥. ༡༠. ༡༩ ཉིན་ལ།

«མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་»ཞེས་པའི་ དཔེ་སྒྲིབ་གསལ་བཤད།

རྒྱལ་གཞུགས་གོ་ལའི་ཆེ་མོར་བརྗོད་ཆགས་ཤིང་། ། ཁ་འབབ་ཚུ་བོ་
ནམ་བཞིའི་སྐྱར་གསུམ་གྱིས། ། རྣོ་འཛིན་འཆིང་བའི་མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ་
ཞེས། ། གཤམ་པའི་བ་དན་གླིང་ལྗེའི་ཁྱོན་དུ་གཤོ། ། ཆོས་ཀྱི་དོད་འབར་
ནོར་བུ་རིན་ཆེན་བྱུང་། ། སན་ཚུན་དམ་པོར་འབྱུལ་བའི་ལྷ་བ་ལས། །
ལེགས་ཐོན་ཆེབས་སྤྱང་འབར་བའི་འཁོར་ལོ་ཞིག ། གངས་སྤྱངས་ཐུབ་
སྤྱོད་མཁའ་ལམ་ཡངས་པོར་འཁོར། ། དེ་ལྟའི་ངོ་མཆར་གཏམ་གྱི་དབྱངས་
སྟན་པོ། ། རྣམ་དཔྱད་སོར་མོས་བསྐྱལ་བའི་རྒྱད་མངས་སྤྱ། ། གཞུར་
གནས་མཁས་པ་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྒྲིབ་དུ། ། སྤྱོད་པའི་ཚུལ་འདིར་ཆེད་བརྗོད་
བྱུང་བཤད་གླིང་། ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་སན་བདེའི་གཞི་རྩ་ལྟ་ཆོས་
དགེ་བ་བརྩའི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་སེམས་རྒྱད་ཡངས་སུ་སྤྱུག་ཅིང་།
ས་སྤྱང་གི་དགེ་མཆོན་རྣམ་པ་བརྩའི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཡངས་སུ་འཛོམས་
པའི་མངའ་རིས་སྐྱར་གསུམ་གྱི་སྤྱངས་འདིར། ། ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་།
རྒྱལ་རབས། ཆོས་འབྱུང་། གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་དངོས། དེ་བཞིན་
གཏམ་རྒྱུད་སོགས་གསལ་པོར་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་སྤྱོན་
དུས་ནས་ཡོད་ཀྱང་། ས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་ཐད་ནས་པོད་སྤྱངས་ས་ཁུལ་
ཁྱིའི་ཐུབ་སྤྱོད་མཆོངས་སུ་གནས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་དང་ས་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་སྟབས་ཀྱིས། སྤལ་ཉིའི་དམག་འབྲུག་དང་། གོར་ཁའི་
བཅན་འཇུལ་དམག་འབྲུག་སིང་པའི་དམག་འབྲུག་ཁ་ཆེའི་བཅན་འཇུལ་

དམག་འབྲུག་བཅས་རིམ་པར་བྱུང་བའི་ནང་། གནའ་རབས་ཀྱི་མཁར་རྒྱུ་
 དང་དགོན་མེ། རིག་དངོས། ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཅས་གྲངས་ལས་འདས་པ་
 ཞིག་འཕྲོག་བཅོམ་དང་། མེད་བཞེགས། གཏོར་བཤིག་བཅས་ཉམས་སྐྱད་
 ཆོས་ཆེན་མོ་གཏེ་ཚུལ་སྤྲོས་པའི་ལྷག་ལྷན་ཁ་འཁོར་ལྱང་ཤས་ཤིག་ལས་
 མེད་པ་མ་ཟད། དེ་ཡང་དགའ་ངལ་འཛེམས་མེད་ཀྱི་འཆོལ་བལྟ་དང་། གོ་
 རིམ་ལྡན་པའི་ལེགས་སྒྲིག་མ་བྱས་ཆོ། དེ་ཡོད་ལྷག་ལྷན་ལྱང་ཤས་འདི་ཡང་
 བཅ་ཞིག་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་འཇའ་ཆོན་ལྟར་གཏན་ལུ་འགོ་རྒྱ་ཉག་གཅིག་
 ལ་བརྟེན། མྱད་རིགས་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཅིང་། ཟུ་ནང་རིག་
 གནས་གསར་རྟེན་ཁག་ལ་མཆིན་དཔྱད་ཀྱི་བྱས་ཆལ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ཆོས་
 དབྱིངས་རྩི་རྩེ་ལགས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁག་གཞིར་
 བཟུང་སྟེ་མངའ་རིས་ལྷ་གཤེད་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི། ལྷ་རངས་རྒྱལ་
 རབས་དང་། ལ་དྲགས་རྒྱལ་རབས། ལ་ཆེ་འཇུག་ལང་རྒྱལ་རབས།
 ཟངས་དགར་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཚུགས་བལྟས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྱང་ཟད་ཆ་ཆོང་ཞིང་།
 གོ་རིམ་ལྡན་པ་དང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྩོས་པ་ལྷངས་ཏེ་འཇུག་པ་བདེ་ལ་གོ་སྐྱབ་
 འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཆོམ་འབྲི་གནང་བ་ནི་ཉེ་བའི་ལོ་རབས་ནང་ཟེངས་དང་པོ་ཡིན་
 པས་ཁོ་ཁོས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་བསམ་ཚུལ་བཅངས་ནས་ཁོང་ལ་བྱགས་རྩེ་
 ཆེ་ཞེས་ལྟ་རྒྱུ་མ་ཟད། ཆོམ་ཡིག་འདི་བཞིན་འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་
 དཔེ་སྐྱབ་འབྲེམས་སྟེལ་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ་ལྟ་རྒྱུ་བཅས།

«པོད་ཟས་བདུད་རྩི་ལྷན་པ་»ཞེས་པའི་ དཔེ་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད།

ཀུ་ཆེའི་འཇམ་གླིང་སྐོན་ལ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྤྲོད་ས་ཞེས་སྟན་གསལ་གྱིས་བྱུང་
པའི་ས་མ་ཐོའི་པོད་སྤྲོད་ས་འདིར་གནང་རབས་ལོ་གངས་ཁྱི་བཅུ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཀྱི་
སྐོན་ནས་འཁྱོ་བ་མའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་གཞིས་ཆགས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཡོད་
པའི་ཐོག་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་ནང་རི་རྩེས་སྟུང་ལུས་དང་། རི་དྲགས། ཀུ་
རྩེས་སྟུང་དང་སྟོག་ཆགས་སྟུང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བཅུད་ཤ་རིགས་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་
དེ་ལུས་སྟོབས་བཟང་ལ་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་། ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་མའི་
རིགས་སུ་སྤྱར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ཐོན་སྐྱེད་རལ་ཆོལ་
དང་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་སྟོག་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་ལྟེན་
པའི་ཉམས་སྦྱང་སྟོབ་སྟེ་ནམ་གངས་མང་ཞིང་རོ་བཅུད་སྤྲན་སྤམ་ཆོགས་པའི་
ཟས་རིགས་ཀྱི་གཡོས་སྦྱར་གྱི་ཐབས་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་མ་ཟད།
ད་དྲང་རྒྱ་མི་རིགས་དང་། སྟོག་པོ། ཁ་ཆེ། བལ་པོ། རྒྱ་གར། ཡོ་
རོབ་གླིང་བཅས་ཀྱི་མི་རིགས་མང་པོའི་ཟས་རིགས་གཡོས་སྦྱར་གྱི་ཉམས་སྦྱང་
ནང་ནས་ལེགས་ཆ་བསྟུ་ལེན་དང་ཁ་གསལ་ལྟེན་རྒྱར་ཡང་དོ་སྣང་བྱས་པར་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་ཟས་རིགས་གཡོས་སྦྱར་ལག་ལེན་ཐད་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་དང་རོ་བཅུད་སྟོ་བ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་
ཡོད་པའི་སྟོག་འཇམ་གླིང་ས་གནས་ཁག་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་པའི་སྟོགས་པོ་མེ་
རྒྱལ་གྱི་སྤྱ་མཁོན་ནམ་པས་བོད་ཟས་མཆོད་བཞེས་གནང་རྒྱར་ཏུ་ཅང་མཉེས་
ཆོར་གནང་གི་ཡོད་པ་བཅས་རེད། འོན་ཀྱང་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སྟོན་

དངོས་རྩལ་རྒྱ་ཆར་བྱས་ཏེ་ས་མཐོའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཡུལ་
གོམས་གཤིས་ལྟགས། བདེ་ཐང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་བཅས་དང་མཐུན་པའི་ཁོད་
ཟས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བའི་གཡོས་རྒྱུར་ལག་ལེན་གྱི་ཉམས་ཚུངས་སྤྲོད་སྤྲོད་
ཆོག་ས་པོ་ཡོད་པའི་ལག་ཚལ་མཁས་ཅན་གྱི་མི་གྲངས་ཏུ་ཅང་ཉུང་བའི་
ཁར། ཁོར་རྣམ་པའི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་ཞན་པའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ལག་ཚལ་ཉམས་ཚུངས་རྣམས་ཡིག་སྐད་ཏུ་བསྐོད་པ་གནང་རྒྱུར་དཀའ་ཆོག་ས་ཆེ་
བ་དང་། ལག་ཚལ་པ་འགའ་ཞིག་གི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་མཐོ་ཡང་ཉམས་ཚུངས་
གིས་མ་ལྡང་བ། རྣམ་པར་དུ་བྱིས་གཞིས་གསར་པ་བཅུགས་ཟིན་པ་དང་
འདྲུགས་གྲབས་ཡོད་པའི་གཞོན་ནུ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དུས་ནས་པ་མའི་མདུན་དུ་
འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་རྒྱུང་བརྒྱུད་མེད་པའི་སྐོག་མི་ཆེའི་སྤྲུལ་ཆ་གཅིག་སྤྲོད་ཡུལ་
ནང་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བའི་དབང་གིས་འཆོ་བའི་ནང་གི་གཤམ་ཆེའི་གས་ཡིན་པའི་ཟས་
རིགས་གཡོས་རྒྱུར་གྱི་ལག་ལེན་གོམས་འདིས་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་བྱིས་ཆར་
བཅུགས་ཟིན་རྒྱུས་རང་ཉིད་དང་སྤྲུལ་མཐོན་བཅས་ལ་གོམས་གཤིས་དང་མཐུན་
པའི་ཟས་རིགས་ཀྱི་ལྟ་ལེན་བྱ་རན་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་སྐད་འཁོད་པའི་ཟས་རིགས་
གཡོས་རྒྱུར་གྱི་དཔེ་དེབ་ལ་བརྟུས་ཏེ་འོས་ཆོད་སྤྲོད་ནས་མདའ་འཕེན་གྱི་བྱ་
ཐབས་ལ་མ་བརྟེན་ཀ་མེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེས་སྤྲུལ་མཐོན་དབྱེས་མཉམས་ཡོང་བ་
རྩུམ་ཅི། རང་གིས་བཟས་བྱུང་པོ་བ་འདི་ཡིན་མེད་པའི་ཐབས་རྒྱགས་ཀྱི་གནས་
སྤྱུངས་བ་མངོན་སྤྲུལ་མཐོང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱུར་བཞིན་པ་མ་ཟད། སྤྲུལ་མཐུད་
འདི་རྒྱུར་གནས་ཆེ་རིམ་བཞིན་དོད་ཟས་ཀྱི་གཡོས་རྒྱུར་ལག་ཚལ་བཟང་པོའི་
སྤྲོལ་རྒྱན་ཉམས་ཆག་ཚ་སྤྲངས་སྤྲུལ་འཕྲོ་ལ་ཉེ་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་བབས་ཡོ་བསྟན་
ལྟེན་རྒྱ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སྤྱུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རྩལ་སྤོང་བྱིས་དུ་
བཅའ་བཅུགས་མངའ་རིས་དོན་གཅོད་ཁང་གི་མ་བྱུན་ལག་ཚལ་མཁས་ཅན་ཆེ་

རིང་ཆོས་འཕེལ་ལགས་ནས་རྒྱན་སྒྲིལ་བོད་ཟེས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་སྦྱར་
 རྒྱེབ་དང་གཡོས་སྦྱར་ལག་ལེན་བྱ་རྒྱུ་གྱི་ངོ་སྤྲོད་གོ་བདེ་ལ་ཁ་གསལ་བའི་
 གནད་བསུས་ཤིག་ཆེད་ཚོམ་གནང་འདུག་པ་དེར་ཁོ་པོས་ཞིབ་བལྟ་བཤིགས་པར།
 ཚོམ་པ་པོ་ཁོང་ནི་དེར་རབས་ལོན་གཞོན་པའི་ནང་ནས་འཆར་ལོངས་བྱུང་བའི་
 རང་རིགས་ཀྱི་མ་བུ་ལག་ཙལ་བྱང་གོམས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བོད་
 ཡིག་གི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་ཀྱང་མཐོ་ཅམ་ཡོད་སྟབས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ལེན་
 དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་ཉམས་སྦྱང་བཟང་པོ་རྣམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་སྤྲུབ་
 པའི་མཁྱེན་ཡོན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཆེད་ཚོམ་འདིར་ནང་ནས་གསལ་པོར་
 མཐོང་བྱུང་།

ཆེད་ཚོམ་འདིར་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱད་ཆོས་ལྟ་ཡོད་པ་ལྟེ།

- (༡) བོད་ཟེས་ཁག་གི་རྒྱ་ཆའི་ཐོན་ཁུངས་རང་སྤྲོངས་ནས་ཡིན་པ།
 (༢) གཡོས་སྦྱར་ལག་ལེན་གྱི་གོ་རིམ་ལྟ་ཁ་གསལ་བ། (༣) སྦྱར་རྒྱེབ་གྱི་
 རྒྱ་ཆ་གཙོ་བོ་དང་སལ་བའི་བྱད་པར་གསལ་བ། (༤) རྒྱ་ཆ་གཙོ་བོ་གཅིག་ལ་
 སལ་པའི་སྦྱར་རྒྱུ་མི་འདྲ་བའི་ལག་ལེན་བསྟར་ཆོག་པ་བཞེད་ཡོད་པ།
 (༥) ཟེས་རིགས་ཁག་མོ་མའི་རྩ་བཅུད་འདོན་པའི་སྒྲན་ལྟ་གང་དང་གང་
 འདེབས་དགོས་པའི་རྒྱུ་ཐད་ཀར་འཁོད་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་བྱད་ཆོས་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་ཆེད་ཚོམ་འདིར་ལས་རིགས་
 ལག་ཙལ་སྦྱོབ་གསོར་དགོས་ངེས་ཀྱི་སྦྱོབ་དེབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པའི་
 ཆེའི་ན་རེད་འདུག་བསམ་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་པོའི་འཆོ་བ་དངོས་ལ་
 ཞབས་འདེགས་དང་། སྤུན་ཟླ་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་སྦྱིལ་དམ་ཟབ།
 རང་རིགས་ཀྱི་མི་རབས་ཀྱན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱི་འཆོ་བ་དངོས་དང་རིག་

གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་ཤོང་མཐོར་གཏོང་བ། མེས་རྒྱལ་ཤོང་བྱ་གཅིག་ལྷུང་སྤར་
ལས་ལྷག་པའི་སྤྲ་བརྟན་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་བྱས་རྒྱུས་ལྟས་པ་ལྷན་པ་ཞིག་
འཛོག་གནང་མཛད་འདུག་པས། འབྲེལ་ཡོད་དཔེ་སྤྱན་ཚན་པས་ཆེད་ཚོམ་
འདི་ཉིད་གང་མཚོགས་དཔེ་སྤྱན་འགྲེམས་སྟེལ་བྱུང་པའི་རྣགས་རམ་གནང་
རྣགས་ལྷ་རྒྱུའི་འདུན་པའི་མཚམས་སྦྱར་གྱི་ལྷ་ཡིག་དུ།

༡༩༧༡ལོའི་ཟླ་བ་༡༠ཆེས་༩༠ལ།

མངའ་རིས་ས་ཁུལ་རིག་གནས་རྒྱུ་བསྐྱུགས་
 བརྟན་འཕྲིན་ཅུད་ཀྱིས་སྤྲིག་པའི
 «ཞང་བྱང་སྤྱི་པའི་གྲོ་
 འཕྱར་»ཀྱི་མིས་ཆོག

རང་ཅག་པོད་མེའི་མེས་རིག་དང་རིགས་རྒྱུད་འཕྱར་བྱངས་གཙོ་མོའི་ཆ་
 བས་ཕུ་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ལྷན་པའི་རྟོད་མངའ་རིས་རྫོང་གསུམ་གྱི་རྫོང་ས་འདིར།
 གནའ་རབས་མི་ལོ་བྲི་ཡག་རྩལ་ཙམ་འདས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་ནང་རྫོང་
 གསུམ་དུ་འཆོ་ཞིང་གནས་པའི་རང་རིགས་མེས་པོའི་མེས་རིག་རྫོང་པའི་མཛོད་
 ལས་ཆོན་པའི་ཞང་བྱང་ཆོན་གྱི་ཆས་དང་དེ་འབྲེལ་སྤྱི་འཛོན་གྱི་རྒྱལ་རབས།
 རང་བྱུང་གི་ས་ཁོངས་མི་འདྲ་བར་རང་རང་ཆོས་ཉིད་དང་བརྟན་པའི་ཆོན་སྤྱིད་
 བྱ་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་རྒྱལ་པའི་ཞིང་འཁོག་མང་ཆོགས་ཀྱི་རང་བྱུང་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཙམ་ལས་བརྟན་པའི་སྤྱོད་གས་དང་གཞས་ཆོག གོ་ཤོན། རམ་འདེབས་ཀྱི་
 རྩལ་ལོ་བཅས་རྣམ་གྲངས་མང་ལ་རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གོ་བདེ་ཞིང་། བརྒྱུད་བྱེད་
 རྟོན་བཅུ་པ། བསམ་བཞིན་སྤྱོད་པའི་བྱས་པ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོས་
 དུ་མས་སྤྲུག་པ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་། མང་པོ་ཞིག་ནི་
 ཡིག་ཐོག་དུ་འཁོད་མེད་སྟབས། དུས་ཀྱི་འཕྱར་བ་ལྡོ་ཆོགས་པའི་རྒྱང་རྒྱལ་ས་
 ཀྱི་ནང་ནམ་མཁའི་འཆའ་ཆོན་ཇི་བཞིན་དམིགས་མེད་རང་སར་ཡལ་ཕྱིན་ཅིང་།
 ཀྱང་གོ་གྲང་ཁྲག་ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱིད་རྒྱུས་བཟང་པོའི་འོད་རླང་འཕྲོ་བའི་འོག་
 རྒྱ་མཚོ་ཆོན་པོའི་རྒྱ་ཐིགས་ལྟ་བུར་རྩལ་ཡུས་རྒྱུང་བྱེད་ཡོད་པ་རྣམས་པོད་རྫོང་ས་
 ས་གནས་གཞན་དང་འདྲ་བར་འཆོལ་བརྟན་ཕྱར་བྱེད་ཀྱི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་དང་།

བརྒྱན་ནས་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་ཏུ་ད་ཡོད་དམངས་ཁྲོད་རིག་ཆ་ལ་སྟོགས་
བསྟུན་«ཞང་ཁྱུང་སྲིད་པའི་གེ་འབྱུང་» ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་ཅིག་ཐོག་མར་
སྟོགས་བསྟུགས་གནང་འདུག་པ་དེ་ནི་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་
མེད་གསེར་གྱི་སྲིང་བར་ལོར་བྱའི་མཛེས་རྒྱན་གསར་པས་སྒྲུས་པ་དང་གཉིས་སུ་
མ་མཆིས་སྟབས་སྟོགས་བསྟུན་ཚོམ་སྟེག་གི་མཛད་པོ་རྣམས་ལ་ལྟག་བསམ་རྣམ་
དག་གིས་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བཅས།

༡༩༧༥ལོའི་ཟླ་༡ཆེས་ཟླ་༡༥།

ལྷ་ས་ཞེས་པའི་དཔེ་དྲེང་གི་རྩོན་འགྲུའི་ སྒྲུང་གཞི།

རབ་དཀར་ཕུ་མེལ་གྱི་མདངས་ལ་འགན་པའི་མོར་ཚག་དཔྱར་རྩོན་གྱི་
 དབྱིངས་སུ་སྟེགས་ཤིང་། ག་བརྟན་བྲག་རི་དབྱིབས་དང་ཁ་རྟོག་ལྷ་ཚོགས་
 པས་མངོས་པའི་བར་བར་དུ་སྒྲུང་གསོལ་མེ་རྟོག་ནས་བར་བྲག་པའི་སྒྲིང་ཆིངས་
 ལ་ལྷུང་ལྷུང་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་ཕུ་རོལ་ཉིག་ལྷན་མའི་སྒྲུང་བ་ཉེ་པ་དང་།
 གཤུ་ཕི་མེ་ལོང་ལྷར་དྲངས་པའི་མཚོ་རྫིང་གི་ཕྱས་བརྟན་ཅིང་། རྩོ་རྒྱུང་ནགས་
 ཚལ་རྒྱལ་པོའི་གམས་ཐབས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་མཚོང་ཡང་སྒྲིབ་པར་ལྷན་པའི་
 གངས་རིའི་སྒྲུང་བས་བར་མཚམས་མེད་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་པའི་རྩོངས་
 འདིར། སྤོ་རོ་བྱི་ཤག་འགའ་ཞིག་འདས་པའི་དུས་ལྷན་རིང་པོའི་ནང་རང་
 རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་རྩོན་ཤོན་ནམས་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་རང་ལྷུང་ཁམས་ལ་འལྷུར་རྩོག་
 ལྷུང་བ་དང་བརྟན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོ་ཞིང་གསལ་བའི་སྒོ་སྤྱོད་དང་ལག་གཉིས་
 ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་བརྒྱུར་བཞོད་བྱས་ཏེ་རིམ་བཞིན་གཤོད་མའི་སྒྱི་
 ཚོགས་དང་། དུས་རྒྱུད་སྒྱི་ཚོགས། བུན་གཤོག་སྒྱི་ཚོགས། བགས་བཞོད་
 བརྒྱུད་འཇིན་ཞིང་བུན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྱི་ཚོགས་བཅས་བརྒྱུད་པའི་མཐར་མི་
 རིགས་ཀྱི་བྱང་ཚས་རྩན་ཞིང་ཆ་ཚང་བའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་དང་། ཞིང་
 འཕྲོག་ཆོར་གསུམ་གྱི་དཔལ་འབྱོར། ལུལ་ལུགས་ཀྱི་ལག་མེས་བཅོ་ལས།
 བཞོད་པ་མངོས་པའི་འཇུགས་སྟུན་ལས་རིགས། ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
 གནམ་རིག་སྐར་ཅིས། རིག་གཞུང་དང་ལག་ལེན་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གསེབ་
 རིག་པ། ཆ་ཚང་ཞིང་རྫོད་གོ་ཚོད་པའི་བརྩ་རྫོད་དང་ཕྱི་གེ་ རམ་གངས་

མང་ལ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོག་པ་པའི་རིག་གནས་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིབ་བཅུད་འདུས་པའི་
 ཆོས་ལུགས་བཅས་ཤོང་འཕེལ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་དུས་རབས་བདུན་པའི་
 ཡས་མས་ལྷ་སྒྲེབས་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་སྤྱན་ཐོན་མི་རིགས་ཀྱི་གལ་ལྡན་
 ནང་ཚུད་དེ་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤྱན་རླུ་མི་རིགས་གཞན་དག་པར་
 སན་ཚུན་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་ཤེས་རིག་ལག་ཅལ་དང་དཔྱད་སྐྱོད་ཐོག་ཤིང་
 གཉེན་འབྲེལ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་འཛུགས་སྤྱད་པ་བྱུང་ཡོད། རོ་མཆར་
 ཆེ་ཞིང་གཟི་བརྒྱུད་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རིམ་དེ་དག་གི་ནང་སྤྱང་
 བྱེད་ལྡན་པ་འདི་ནི་ཐོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས།
 ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ལྟེ་གནས་གཤམ་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེར་
 སྐབས་ཀྱང་ཐོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་དམངས་ཀྱི་དགུང་གནས་ལྷལ་དང་།
 ཀྱང་ཤོད་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་གཤམ་ཅན་ཀྱི་སྤྱང་བྱེད་ལྡན་ཏེ་ཕུ་ཅ་བཞིའི་གསུ་
 གལ་ཆེའི་སྤྱོད་གནས་ཟིན་ཡོད་པར་བཞེན་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་
 དང་། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་དམངས་ཆོང་མས་གཟིགས་འདོད་ཆེ་
 ལ་གཟིགས་ན་བརྟེན་པར་དཀའ་བའི་འཆར་སྐྱད་གཏིང་ཟབ་འབྲུང་བའི་
 གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱན་རླུ་མི་རིགས་ཁག་དང་གླིང་ཆེན་ལྷ་ལ་
 འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ནི་
 འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཆེའི་སྤྱང་བྱེད་ལྡན་ཏེ་དུ་གཟིགས་བསྐྱར་སྤྱོད་འཆམས་
 གནང་བར་ཕེབས་འདོད་ཆེ་ཡང་དུས་ཚོད་གཅིག་མཚུངས་ནང་ཆོང་མ་ཕེབས་
 སྤྱད་པ་ཏེ་ཅང་དཀའ་བས་དཔའ་རིས་དང་རོ་སྤྱོད་ཡིག་ལོ་ཐོག་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བྱེད་ལྡན་ཏེ་འདིའི་གནང་རབས་དང་དེར་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་ཅན་རོ་སྤྱོད་ལྷན་
 རྒྱུ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་ཆོས་ཐོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་
 གནས། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་དང་། ལྷིས་འབྲུང་
 ཐོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུས་སྤྱན་ལང་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
 ཆེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་གཟིགས་པས་ཁྱོན་ཡངས་མཁྱེན་ཚོགས་སྤྱད་པ་

ཡོང་རྒྱུ་བསམས་ནས་དེ་བའི་ཚུལ་མྱིག་ཞུས་པ་ཡིན།

(༡) དཔེ་དེ་བའི་དེ་ཡི་ནང་དོན་གནད་བཙུས་རྒྱ་རྒྱུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལྟ་ས་ཤིང་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིད་ལ་ཤོད་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ས་གནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་རྒྱུ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་གཞིར་བཟུང་ཉེ་ཏར་ཀྱང་དབྱར་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ལྷོ་བཟང་གིས་ཤོར་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཉེ་བར་བྱས་ཏེ་རང་རེའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས། ཚན་རིག་བཅས་ཁོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཆེན་མཛད་སྤྱེས་རབ་དང་རིམ་པ་བརྟན་གནང་མཛད་ཡོད་པ་དེས་གོམ་པ་རིམ་བཤོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། ལྷག་པོ། སེས་རིག་ལུན་པ་བཅས་ཀྱི་ཤོད་རྒྱུ་ལས་གསར་པ་ཞིག་འཇུགས་སྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་ཐད་ཤོར་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་ལྷོ་བཟང་མིག་དཔེའི་རྒྱལ་པ་འདོན་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། རང་རེའི་རྒྱུ་ལས་འདི་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། ལྷག་པོ། སེས་རིག་ལུན་པ་བཅས་ཀྱི་ཤོད་གསར་པ་ཞིག་དུ་འཇུགས་སྐྱབ་བྱ་རྒྱུ་མདུན་ལམ་འོད་རྒྱ་འབར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་སེས་ཉོགས་གཏོང་བའི་བྱ་དགོས་ན། རྒྱ་ཆད་འདས་ཟིན་པའི་ཨ་རབས་ནང་རང་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་མི་རབས་ཁོང་མ་ཚུས་ཤོར་ཁྱེད་ཀྱི་ཉིད་ཉེ་བར་བྱས་ཏེ་ཆབ་སྤྱི་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གཞུང་། ཚན་རིག་ཚུས་ལྷགས་བཅས་ཀྱི་ཐད་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་ཤུལ་བཞག་དངོས་པོ་གང་འདྲ་བཞག་ཡོད་པ་དང་། ལྷིས་འབྱུང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆར་གཞིགས་བཏིང་ཡོད་པ། དུས་སྐབས་དེའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆུ་ལྷོ་ལོག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆད་གཞི་རི་ཙམ་དུ་སྦྲེབས་ཡོད་པ། ང་ཚོའི་མི་རབས་འདི་དང་མི་རབས་རྗེས་མ་རྒྱལས་ཀྱིས་སྤར་ཡོད་རྒྱ་འཛོན་ཐོག་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་དང་གསར་གཏོད་བྱ་དགོས་པ་གང་དང་གང་ཡོད། ཤོད་ཞི་བས་བཅེངས་འགྲོལ་ཐོབ་ཚུན་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཏར་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཀྱང་ལྷ་ཆར་འཛོམས་སྤྱོད་ཚོགས་ཐངས་གསུམ་པ་ཚོགས་པ་ནས་བཟུང་ད་བར་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་གང་ལྷང་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་

ཐད་དཔེ་མཆོན་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ལྷ་ས་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་སྤྱད་ཐོག་ནས་
གསལ་པོར་མཐུན་ཐུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་སྤྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་རགས་
ཅམ་རྩེ་སྤྱད་ཐུགས།

༡. ལྷ་ས་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་གི་སྤྱད། དེ་ཡོད་ཀྱི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་
ཆ་ཁག་དང་། ཐང་ཐོད་དཔོན་ཞང་མཐུན་འབྲེལ་རྩི་རིང་བཅས་ལ་གཞིར་
བཟུང་ན། རྩལ་རབས་བརྟན་པའི་འགོ་ནས་བརྟན་པའི་དཔྱིལ་ཡན་ཆད་
ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་མིང་ལ་ར་ས་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནས་ཀྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱད་ཞེ་བཅན་གྱི་
སྐབས་བཅམས་པའི་«ཐ་བཞེད»ཀྱི་ནང་ལྷ་ས་ཟེར་བའི་མིང་དེ་ཐོག་མར་ཐོན་
ཅིང་། རྩལ་རབས་དགུ་པའི་འགོར་ཀྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ལྷ་ས་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་རོལ་ལྷ་གཙུགས་པའི་ཐང་ཐོད་དཔོན་ཞང་མཐུན་
འབྲེལ་རྩི་རིང་གི་ནང་དུ་ཡང་ལྷ་ས་ཞེས་པའི་མིང་གཞི་ནས་ཐོན་པ་བཅས་ལ་
བཟགས་ན་མེས་ཐུབ་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ར་ས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ལྷ་སར་འཁོད་
པའི་འཇུག་བཤག་འདྲ་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་
དུ་ཤོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཆོགས་འདུག་པ་དེ་དག་ཁྲུང་ས་དང་འབྲེལ་བ་ཞིག་
ཡིན་མིན་དེ་དྲུག་བཟག་དཔུང་བྱ་དགོས་པ་ལས་རང་འདོད་སྤྱོད་ཆོད་ཅམ་ལ་
བཞེན་ནས་ཁ་ཆོན་གཙོད་པར་མ་སྤྱོད་པས། །

ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་གཞན་ནི། འཛམ་གླིང་ཐོག་ཉི་འོད་ཤོར་བྱེད་
ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི། སྤྱིར་ན་རང་ཀུལ་གྱི་ས་གནས་
ཁག་གི་ནང་ནས་ཐོད་སྤྱོད་ས་ནི་ལོ་གཅིག་ལ་ཉི་འོད་ཐོག་པའི་དུས་ལྟར་རིང་
ཤོས་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ལྷ་ས་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་ཉི་འོད་ཐོག་
པའི་དུས་ལྟར་ཆ་སྤོམས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོད་སུམ་སྤྱོད་བརྒྱ་མེད་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་དང་
གྲངས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོད་པར་བཞེན། དེར་སྐབས་ལྷ་ས་ཤོར་བྱེད་ཀྱི་འདྲི་རྩེ་
ཉི་མའི་རྩལ་རབས་བཞེན་ནས་དྲོད་ལྷན་ལེན་བྱེད་པའི་ཁང་པ་ཐོག་བཞེགས་ཅན་
བཙུགས་པ་དང་། བཤག་རྒྱ་རྒྱུ་བྱུང་ཐང་གི་ཉི་མའི་རྩལ་རབས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་

གྱིས་སྒྲིག་མཁོ་འདྲོན་ཕྱིད་པའི་ཤྱང་ཕྱེད་པ་བཅུགས་ཡོད་ཅིང་། གཞན་
ཡང་ལས་ཁུངས་ཁག་དང་། ཕྱི་ལོན་ཁང་། མི་ཕྱིར་གྱི་སྒྲོན་ཁང་བཅས་ལ་ཉི་
མའི་རྒྱས་པའི་ཆོ་བའ་བཟུང་སྒྲོན་གཏོང་མཁན་རེ་མང་རེ་མང་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་
པས་འབྲུང་འབྱུང་བོད་སྒྲོངས་ཡོངས་ལ་ཉི་མའི་རྒྱས་པ་བཟུང་སྒྲོན་ཕྱིད་བྱུང་པའི་
མདུན་ལམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

(༡) གནའ་ཡུལ་གཅིག་སྒྲུང་ཆེ་བ། ཤྱང་ཁྱིམ་འདི་བཞིན་དུས་རབས་
བདུན་པའི་འཁོར་བཅན་པོ་སྤྱང་བཅན་གྲམ་པོས་རྒྱལ་ས་རྩ་སར་སྒྲོ་གནང་
མཛད་པ་ནས་བཟུང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱར་། རིག་
གནས་བཅས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཤྱང་ཁྱིམ་ཞིག་ཆགས་འགོ་རྒྱགས་ཏེ།
བརྒྱུད་ཆགས་བཞོད་པ་མཛེས་པའི་སྤྱང་པོ་ཏེ་ལ་དང་། ས་པོང་ཁ། འུན་
ཅན་རྒྱུ་བཅས་སྤྱང་གསུམ་དང་། འཕྲུལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རམོ་ཆེ་
གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྩ་ཁང་གྲགས་ཅན་བཅོ་ལྔ། བཀའ་གདམས་ཀྱི་
གདན་ས་རྩ་སྤྱིང་དང་རྒྱལ་རྩ་ཁང་། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་མཚུར་སྤྱ་
དང་ཡངས་པ་ཅན། རྩྭ་ཁྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་རྩྭ་ཁྲུང་། འཁྱི་
ཁྲུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་འཁྱི་ཁྲུང་མཐིལ། ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་
གདན་ས་ཆལ་དང་ཁྲུང་བྱང་། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་འབྲུག་
དཔོན་པ། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་མ་ཆགས་ཁོང་གི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་
དང་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ཡུང་བའི་དབྱུས་གཙང་གདན་ས་ཆེན་པོ་དུག་གི་གས་
ནས་གསང་སྤྱ་དཔོན་པ་ཡོགས་བཞི། དགེ་ལྷགས་ཀྱི་གདན་ས་སེ་འབྲས་
དགའ་གསུམ། རྒྱུད་སྤྱ་རྩྱེད་སྤྱེད། གཞན་ཡང་རྩ་ཏུ། བཞི་སྤྱེ། རྒྱང་
ཁག་བཞི་བཅས་མདྲོར་ན་བོད་ཀྱི་རབ་ཡུང་དང་པོ་མ་རྒྱགས་ཁོང་གི་ལོ་རབས་
དང་པོའི་ཤིང་གི་(༡༠༡༩) ནས་རབ་ཡུང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྒྱ་གི་(༡༢༡༩)
ལོ་བར་ལོ་རྩ་བརྒྱད་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་དུས་ལུན་ནང་རིམ་བཞིན་ཆགས་པའི་གྲགས་
ཅན་གྱི་དཔོན་པ་ཉི་ལྔ་ཆ་གསུམ་བཅས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་སྤྱི་དང་ནང་ཏུ་

བཅན་པོའི་དུས་རབས་སུ་བཅུགས་པའི་ཐང་པོད་དཔོན་ལང་མཐུན་འབྲེལ་རྟོ་
 རིང་སོགས་རྟོ་རིང་ཁག་དགུ་ རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་རྟོན་སྐལ་
 འཕགས་པ་ལོ་གེ་ལྷ་ར་དང་། བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའི་རྟོན་སྐལ་དུ་གདན་
 དྲངས་པའི་རྟོ་ལྷག་ནམ་གཉིས་སོགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་།
 ལྷང་རྒྱལ་རབས། ཡོན་རྒྱལ་རབས། མིང་རྒྱལ་རབས། ཆིང་རྒྱལ་རབས།
 གཞན་ཡང་བྱིམ་མཆོས་རྒྱ་གར་དཔུས་དང་ཤར་ཕྱོགས། བེ་ལྷ་ལ། ལྷ་སྤྱིག
 ཁ་ཆེའི་ཡུལ་བཅས་ནས་པོད་ཀྱི་སྤྱིད་གཞུང་དང་རྒྱལ་པོ། དཔོན་པ་ལྷ་ཁང་།
 ལྷ་མ་ལྷོ་བ་དཔོན་བཅས་ལ་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་རྒྱ་ལྷ་ཆོགས་ལས་བྱས་པའི་རྒྱ་འདྲ་
 དང་། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དང་། རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་
 བཅས་ནས་གདན་དྲངས་པའི་གསེར་གྲིས་དང་། ལྷ་ལའི་ལོ་མའི་དཔེ་ཆ་
 སོགས་གསུང་རབ་ཀྱི་རྟོན་གྲིས་མ་དཔར་མ་ཤིན་ཏུ་མང་བ། ཅན་དན་དང་མི་
 ཟངས་དཔུལ་སོགས་ལས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟོན། གསེར་དཔུལ་ལྷ་མེན་
 ཟངས་ཤེལ་གྲུ་གྲུ་ཤ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་རྒྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོལ་
 བ་དང་མཆོད་རྟོགས། འཕགས་གྲུབ་དང་འཆོལ་དུབ་རས་གྲིས་བཅས་ཀྱི་ཐང་
 ག རང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱལ་མཁས་པས་གྲིས་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྟེན་པ་གྲིས།
 པོད་གནའ་རབས་ཀྱི་བྲལ་རྣམས་མདའ་ཀྱི་མདུང་གསུམ་སོགས་ལོ་མཆོན་གྱི་
 རིགས། རྟོ་དང་ཤིང་ཆས་གསེར་དཔུལ་ཟངས་རྩགས་བཅས་ཀྱི་རོས་བརྒྱ་
 དཀྱིལ་བྱས་པའི་དངོས་ཆས་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོལ་ལས་
 བཟུང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པའི་སྐབས་པོད་ས་གནས་ཀྱི་ལྷ་དཔོན་
 ཆོར་ལྷན་པའི་ཐམ་ག་དང་བཀའ་ཤོག པོད་ས་གནས་ཀྱི་དུས་རབས་རིམ་
 པའི་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་སོགས་རྩ་ཆེའི་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་རིག་གནས་དངོས་
 རྩས་གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་རྣམས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་མང་
 པོའི་ནང་གསལ་བར་འཁོད་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཆོའི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བ་རིག་
 གནས་གསར་བརྗེ་ལོ་བཅུའི་ཐང་ཐིང་གི་དུས་སྐབས་ནང་གཏོར་བཤིག་ཆབས་

ཆེན་པོ་གཏེ་མོ་རོ་ཆེན་སྒྲོང་ལྷན་པ་བྱུང་འི་དུས་གསལ་འཛོག་བྱས་པའི་རྩ་ཆའི་རིག་
དངོས་དང་ཡིག་ཆ་མང་པོ་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་དུས་ལྷན་ནང་མེད་པར་བཅོས་ནས་
སྐབས་ཡེགས་ཀྱི་སྤྱང་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལྟར་ཤས་ཞིག་ལས་སྟག་མེད་པ་ནི་དཀོར་ས་པ་
གཞུང་པོར་གནས་པ་ཆང་མས་བརྟེན་པར་དཀའ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་བ་བཞིན་
ཡིན། ད་ཉི་ཉུག་ལུས་སུན་ཡོད་འདི་དག་གི་མོ་རྒྱས་དང་རྩ་ཆའི་རང་བཞིན་
ཆང་མས་ཤེས་ཉི་ཉུག་བྱུང་བ་ལྟར་ན། སྟོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་
འཕྱོར། རིག་གནས་བཅས་རྒྱན་འཛོན་དང་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་ཉི་ཉུག་ནི་
ད་དྲུང་ཡང་སྟོན་ས་གནས་འདི་རང་ཡིན་པ་ལས་ས་གནས་གཞན་ལ་མེད་པའི་
བདེན་དཔང་རྩོད་ཕྱེད་བྱུང་བ་ཡོད།

༡. གསལ་ཕན་ཅན་མི་སྣ་འདྲུ་འཛོམས་ཆེ་བ། སྟོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཉི་ཉུག་
སྟངས་ཁྱེད་འདི་དང་། དེའི་ཉི་ཉུག་འཁོར་གྱི་རྒྱུ་ཁག་བཅས་ལ་གནའ་བུལ་གསལ་
ཅན་དང་། རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་ཡངས་ལས་འདས་པ་ཡོང་བའི་རྒྱ་མཚན་
གཙོ་བོ་ནི། སྟངས་ཁྱེད་འདིར་རྩོ་བོ་རྣམས་གཉིས་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
སོགས་གནའ་རབས་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སོ་
བང་སོགས་ཡོད་པར་བརྟེན། སྟངས་ཁྱེད་འདིར་གཞིས་ཆགས་པའི་སྟོན་མི་
རིགས་དང་སྤྱན་རྒྱ་མི་རིགས་ཁག་གི་ལག་ཤེས་བརྩོ་ལས་པ་དང་། མེས་རྒྱལ་
ནང་ཁྲལ་དང་། རྒྱ་གར། བལ་པོ། ཁ་ཆེ་བཅས་ཁྱིམ་མཚོས་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་ནས་ཡོང་བའི་ཆོང་པ་བཅས་པན་ཚུན་བར་རང་རང་གི་ལུལ་ཚོན་དངོས་
ཚོག་བརྟེན་ཤེས་གྱི་ཆོང་ར་རིམ་བཞིན་ཆགས་ཏེ། མི་རིགས་སྣ་མང་འདྲུ་
འཛོམས་ཆེ་བའི་དངོས་ཚོགས་གང་དང་ཅི་དགོས་ཉི་ཉུག་ཕྱེད་བདེ་བ་བཅས་
བརྟེན་དཔལ་འཕྱོར་གཉིས་ཀ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་སྟངས་ཁྱེད་ཞིག་དུ་སྤྱང་ཡོད་
སྐབས་སྟངས་ཁྱེད་ནང་ཁྲལ་དང་ཉི་ཉུག་འདས་ཀྱི་ས་གནས་སྤྱོགས་བཞེ་མཚམས་
བརྒྱུད་དུ་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་སྤེལ་གཏོད་པ་མང་པོས་དཀོན་པ་དང་
ཉི་ཉུག་སྣ་ཆོགས་བདེ་བ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བའི་དུས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་སྤྱན་རྒྱ་

འཛིན་པའི་སྒྲིབ་མ་དང་ཡང་སྒྲིབ། གདན་ས་འཛིན་པའི་མཁན་སྒྲིབ་གསུམ་
 ཅན་མང་པོ་རིམ་པར་བྱང་བ་མ་ཟད། བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཛིན་
 པའི་ཀྱལ་པོ་དང་སྒྲིན་པོ། དྲག་པོ་གཡུལ་གྱི་ལས་ལ་དཔའ་མཛད་ས་ལྟན་པའི་
 དམག་དཔོན། སྐད་རིགས་སྤྱ་མང་མཁྱེན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ།
 བཅུ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་ལྟ་མཐར་སོན་པའི་བརྗེ་ཏ། སེམས་ཁམས་སྒྲིབ་
 གསོ་རིག་པའི་མ་ལག་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན། ཀྱལ་ཁབ་
 རྒྱ་ནང་ཀྲན་གྱི་གསོ་རིག་ལ་སྤྱང་ས་པ་ལུལ་དུ་ཁྱིན་པའི་སྒྲིབ་པ། ཡངས་ཚུལ་
 རིག་པར་བརྟེན་ནས་གནས་སའི་འབྱུར་ཕྱོག་གི་ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་ཉྑེན་པའི་
 སྐར་ཚུལ་པ། དཾས་ཡོད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་སྤྱང་ཆུལ་གཟུགས་སུ་འགོད་
 པ་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛག་པའི་ཆོམ་པ་པོ་དང་སྒྲན་དག་མཁན། ཉྑེན་
 འཇེབས་འབྱུར་ཁྲག་ལྟན་པའི་དག་ཆལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་རྒྱའི་ཡོད་སེམས་
 འགྲུགས་པར་མཁས་པའི་སྤྱ་དབྱངས་མཁན། ཉམས་དགའི་ནམ་འབྱུར་
 མཆོན་པའི་སྤྱང་ས་སྤྱབས་གསོན་ཉམས་ལྟན་པས་མིག་དང་ཡོད་ལ་ཾ་མཆར་གྱི་
 ཉྑེད་མོ་ཅི་ཡང་ཁྱིན་པའི་སྒྲིབ་གར་མཁན། སོར་མོའི་འཕྱུལ་ཆལ་ལ་བརྟེན་
 བས་སྤྱི་རྒྱའི་གཟུགས་སྤྱང་སྤྱ་ཆོགས་རི་མོའི་ལམ་དུ་འགོད་པར་མཁས་པའི་
 གྲིས་བཞོས་མཁན། རང་བྱུང་རིན་ཆེན་སྤྱ་ཆོགས་བཅོ་སྤྱང་བཟུ་བཟུལ་
 བརྟར་བཟོ་གང་འདོད་ཀྱི་དཾས་པོར་སྤྱང་བར་ནུས་པའི་མགར་བ། ཐ་མལ་
 རང་བྱུང་གི་ས་རྒྱུ་ཤིང་གསུམ་ཅམ་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱ་བརྟན་བཀོད་ལེགས་ལྟ་ན་
 རྒྱག་པའི་ཾ་མཆར་ཁང་བཟང་འཛམ་སྤིང་གི་ཡང་ཐོག་དུ་བསྒྲན་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་
 མེད་པའི་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཆལ་འཆང་བ་འཇུགས་སྤྱན་མཁན་སོགས་མཆོན་སྤྱན་
 ཀྱི་ར་ཆེན་ཚོགས་མཆོམས་ཡོངས་སུ་བརྟུང་བའི་རང་རིགས་ཀྱི་གསུམ་ཅན་མི་སྤྱ་
 མང་པོ་བྱང་བའི་ནང་ནས་དཔེ་མཆོན་ཆ་ཤས་ཅམ་ཞིག་འདིར་བཀོད་པ་ལས་
 གསལ་བར་མཁྱེན་བྱུབ།

༣. སྤྱང་ཁྱིར་འདིའི་བྱུང་ཁོངས། ད་ཡོད་ཀྱི་དབྱང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་

གཞིར་བབྱང་ན། རྩ་ས་ཤོར་ཁྲིར་འདི་ཚོག་མར་ཆགས་སྐབས་གཞི་ཁྲིན་ཆེན་
 མོར་མེད་པ་མ་ཟད། ཏུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དཔེལ་དུ་སྦྱོང་ཤོད་མེ་པ་
 བྱང་སོ་དོན་གྱི་བ་ཀྱལ་མོས་རྩ་ས་ཤོར་ཁྲིར་འདིའི་བྱང་ཆུང་དུ་དགའ་ལྡན་ཁར་
 གསར་གྱི་ཁར་པ་གསར་ཀྱི་གུས་རྗེས། ཏུ་ལའི་བྲམ་མ་སྦྱ་ཤོར་གསུམ་པ་བསྟན་
 བམས་ཀྱི་མཚོ་མཚོག་རབ་གནས་དགའ་རྟོན་དུ་གདན་དྲངས་སྤོང་། དེ་
 སྐབས་དགའ་ལྡན་ཁར་གསར་དར་ར་མོ་ཆེ་གཞིས་ཀ་ཤོར་ཁྲིར་གྱི་ཕྱི་རྣམ་དུ་
 ཡོད་ཚུལ་«རྣམ་ཐར་»ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། ཏུ་ལའི་བྲམ་མ་སྦྱ་ཤོར་མེ་པའི་
 ཏུས་ཤོད་ས་གནས་ཤིང་གཞུང་གསར་དུ་བཅུགས་པ་ནས་བབྱང་མཁ་བཞིན་
 ཤོར་ཁྲིར་འདིའི་འདུགས་སྦྱོན་གྱི་གཞི་ཁྲིན་རྗེ་ཆེར་སོང་བར་མངོན་ཞིང་། དེ་
 བས་ཤོད་རྒྱུད་ས་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་མ་ཚོང་ཚུན་ཆད་ཤོར་ཁྲིར་འདིའི་གར་
 མཐའ་ཐལ་སྒྲུངས་སྤང་དང་། རྩོམ་ཐའ་ཤིང་སྤོར་ལམ། ལུབ་མཐའ་གཡུ་
 མོག་ཟམ་པ། བྱང་མཐའ་ར་མོ་ཆེ་བཅས་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ནས་ད་བར་མོ་རོ་
 ལུམ་ཚུ་སོ་བདུན་ལས་མ་སོང་བའི་དུས་ལྷན་བྱང་དུའི་ནང་ཤོར་ཁྲིར་འདིའི་གར་
 མཐའ་ར་ཆེན་སྒྲོག་ཁར་ལ་མ་ཐུག་ཅམ་དང་། རྩོམ་ཐའ་སྦྱིད་ཚུའི་འགམ་བར་།
 ལུབ་མཐའ་དན་འབག་ལ་མ་སྒྲིབས་ཅམ། བྱང་མཐའ་སེ་ར་དཔོན་པའི་
 འགམ་བར་བཅས་ཀྱི་ཁྲིན་ལྷུ་གཞིས་ལྷག་ཅམ་འཕར་ཡོད་པ་མོ་བྱང་མོ་ཏུ་ལའི་
 ཡང་མོག་ནས་བལྟས་ན་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང། ཤོར་ཁྲིར་གྱི་བཞོད་པ་ཡང་
 ལྷུང་ལས་མཐོས་སུ་སོང་སྟེ། ཞིག་རལ་དུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བའི་ཁར་པ་རྟིང་པ་དང་།
 ལུ་དོག་ཅིང་ཁོད་མེ་རྩོམས་པའི་གཞུང་ལམ་ལྷག་ཤོག། དཔུན་དུས་སུ་ཐལ་བ་
 དང་དབྱར་དུས་སུ་འདམ་རྩབ་ཀྱིས་ཁོངས་པའི་རྗེས་ལུས་ཅན་གྱི་སྤང་ལམ་
 བཅས་རྣམ་པ་རྟིང་པ་བཞུར་བཅོས་བྱས་ཏེ། སྤངས་འཁོར་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་
 བདེ་བྲག་རང་གར་བསྟོད་བྱུང་ཅིང་། ཁོད་རྩོམས་རྩམ་ནག་བཞིང་བའི་
 གཞུང་ལམ་དུ་བ་བཀམ་པ་ལྟར་བཟོལ་མར་བཟུང་བ་དང་། ལམ་གྱི་གཡས་
 གཡོན་གཞིས་སུ་ལམ་རྟུར་འགྲིགས་པའི་སྒྲིལ་ཅན་གྱི་རྩོན་པའི་གྲིབ་བསེམ་

དང་། སྐར་ཆོགས་ས་ལ་བབས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་བྱ་བྱ་བྱ་འོད་སྐར་ལྷ་མ་མེར་གསལ་བས་མཆན་མོའི་དུས་སུ་ཉིན་མོ་དང་བྱུང་མེད་པའི་དཀར་གསལ་གྱི་སྐར་བ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་ཤིང་གི་སྤྱིང་བའི་གསེབ་ནས་མཆོ་བཙེགས་བཞོད་པ་མཆོས་པའི་དེར་རབས་ཅན་གྱི་ཁང་བཟང་བཟོ་དབྱིབས་སྒྲི་ཆོགས་པ་དག་སྤྱོད་དེར་ལངས་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྟར་པའི་སྒྲིག་བཙེགས་ཅན་གྱི་ཡུལ་མིའི་སྤྱོད་ཁང་གསར་པ་དཀར་གསལ་དོད་ལ་སྐྱོ་ཉམས་ཆེ་བ་རྒྱུས་སྐྱོན་ཆུང་རང་རང་གི་མཆོས་བྱུང་འབྲུག་པ་ལྟར་གནས་ཤིང་། ཁྱིམ་ལམ་གྱི་གཡས་གཡོན་གང་སར་ཞིང་འཁྱོག་ས་ཁུལ་དང་། སྤྱང་བྱིར་འདི་རང་ནས་སྐྱོན་པའི་ཡུལ་སྒྲིག་རྒྱུ་གངས་མང་བ་དང་། གཞན་ཡང་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་དང་། སྐྱོན་སྤྱི་ཞིང་ཆེན་ཁག་རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ། འབྲུག་ཡུལ་སོགས་ནས་འོངས་པའི་དེས་སོགས་སྐྱོ་ཆོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ལམ་ཡོངས་སུ་གང་བས་རང་རང་གང་འདོད་ཀྱི་མཁོ་རྒྱུའི་ཡོ་བྱེད་མ་ཆར་བ་མེད་པར་འཛོམས་པ། སྤྱང་བྱིར་དང་ཉི་འདབས་སྤྱང་གསེབ་ཁག་རྒྱ་གནས་པའི་ལས་བཟོ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འཁྱོག་མང་ཆོགས་རྒྱུས་ཀྱང་ཟས་གོས་སོགས་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུ་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་བཟང་དུ་འཕྱོ་བས་མཆོན་རང་དབང་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དེ་བཞིན་རས་ཡོངས་ལ་དགའ་སྤྱོད་འཇུག་མདངས་འོམས་ཤིང་། གྲུང་གོ་གྲུང་བྱུང་ཉར་གི་སྤྱབས་ཆེན་དབུ་འཁྱིད་དང་མཛད་སྤྱོད་ས་བཟང་པོའི་བཀའ་ཁྲིན་དང་། བ་འོངས་པོད་སྤྱངས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་འོད་ཟེར་སྤྱང་ལྟར་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་གདེང་ཆོད་ཀྱིས་ཁོངས་བཞིན་པའི་སྤྱོད་ནས་བསྟོད་བསྟགས་ཀྱི་སྤྱད་བྱངས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ལེན་ལུས་སུ་ཡོད་པ་འདི་ནི། སྤྱོད་རབས་གཏམ་རྒྱུད་དུ་སྤྱང་བའི་ལྷ་རན་མེད་པའི་སྤྱང་བྱིར་གསར་པ་ཞིག་པོད་སྤྱངས་ས་མཛོར་དེས་སུ་ཆགས་འགོ་རྒྱགས་པའི་མཆོན་རྒྱགས་གསལ་པོ་ཞིག་ཡིན།

༩. སྤྱང་བྱིར་འདིར་དེར་རབས་ཅན་གྱི་འཇུགས་སྐྱོན་བྱས་ཟིན་པ་དང་།

ལྷེད་ལྷུས་ཡིན་པའི་ཐད་ལ་མཆོན་ན། མི་ཚུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་ཁྱེད་ལ་རིགས་
 མི་འདྲ་བའི་སྒྲིག་འདོན་བཞུགས་དང་འཇུག་འཁོར། ས་འོག་ཆེ་ལྷན་སྟེགས་
 ལྷན་པའི་འབྱུང་ཁྱད་སྟངས་གསུང་པ་སྒྲིག་འདོན། རང་ལྱུང་ཚོན་ཁྱད་སྟངས་དང་
 གཉེར་ཁ་སྒྲིག་འདོན། ཡར་ལས་འཇུགས་སྒྲན་ལ་མཁོ་བའི་འཇུག་ཆས་དང་
 རྒྱ་ཆགས་པ་ལ། ཀོ་བའི་བཞོ་གྲུ བཟའ་ཆས་ལས་སྒྲན་བཞོ་གྲུ རྒྱན་ཁང་
 ཆེ་ཆུང་རྩ་ཆོགས། རྒྱན་རིགས་ལས་སྒྲན་བཞོ་གྲུ དཔལ་འདེབས་བཞོ་གྲུ
 ཡར་འདམ་བཞོ་གྲུ འཇུག་འཁོར་བཞོ་བཅས་བཞོ་གྲུ གནམ་གཤིས་
 བརྟག་དབྱེད་ཁང་། གསུང་འབྱུང་ལས་རིགས། རྒྱུང་བསྐྱུགས་རྒྱུང་འཕྲིན་
 ཁང་། རྒྱུང་གྲུང་ཚོགས་ནས་བརྟན་འཕྲིན་ལྷན་ལེན་བབས་ཚུགས། བརྟན་
 འཕྲིན་སྒྲོབ་གསོ་ཁང་། སྒྲོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་གཉིས་སྟེགས་སྒྲོབ་གྲུ་འཁྱེད་རྒྱུང་མང་
 ཡོ། རྒྱུ་ཆོགས་ཆོན་རིག་དང་། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། ཞིང་ལས་ཆོན་
 རིག་སྟེགས་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་སྡེ་ཁག་ཆེ་ཆུང་རྩ་ཆོགས་སྟེགས་བརྒྱུད་ཀྱིས་
 མི་ལང་བ་བཅུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཉར་ལྱང་དབྱེད་དང་རྒྱན་ལྷན་ཞིང་ཆོན་
 ཁག་གིས་ཁོད་ལ་རྒྱབ་རྒྱུར་གནང་བའི་འཇུགས་སྒྲན་ནམ་གངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་
 གསུམ་ནང་ནས་མང་ཆེ་བཤོང་ཁྱེད་འདིར་བཅུགས་ཉེ་ད་ཆ་དངོས་སུ་ཡོད་རྒྱུ་དྲ་
 བཟང་ནས་ཕོ་རོ་གཉིས་ཅམ་སོང་ཟིན་པ་དང་། ད་དྲུང་ཡང་འཇུགས་སྒྲན་གྱི་
 རྒྱམ་གངས་གསུང་པ་ཁག་གཅིག་འཁོར་བཅུགས་ཟིན་པ་བཅས་ཞིབ་ཡུ་རོག་ནས་
 རིམ་བཞིན་རོ་རྒྱུད་ལྷན་པ་ལས་མཁྱེན་ཉོགས་ཡོང་རྒྱ་རེད།

(༡) དེབ་འདི་ཆོམ་འཕྲི་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་རོ་རྒྱུད།

༡. དེབ་འདི་ཆོམ་འཕྲི་བྱ་བབས་སྒྲུང་།

དེ་སྒྲོན་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བའི་སྐབས་རྒྱལ་ཤོ་དང་གོང་མ་རིམ་
 རྒྱུང་གི་ཁྱིད་དོན་གནས་ཚུལ་དང་། རྒྱུང་ཁག སྒྲོང་ཁྱེད་བཅས་རེ་རེ་
 བཞིན་དུ་སོ་སོའི་སོ་རྒྱས་ཞིབ་ཤུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིག་གི་དེབ་ཆེར་གངས་ལས་
 འདས་པ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། རང་རེའི་རྒྱུངས་འདིར་གསུངས་ཅན་གྱི་སོ་གང་

དང་། དཀོན་པ་ལྟ་བུར། གནའ་ལྷལ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་དཀར་ཆག
གདན་རབས། ཆོས་ལུགས་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་བཅས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་དག་མང་ཆེ་བ་ཆོས་ལུགས་ལྷན་པ་མཐའ་སོ་སོའི་སྐྱ་མ་དག་གི་བཤེས་སོགས་མཁས་
དབང་ནམས་ཀྱིས་ཚྭ་འབྲི་མཛད་པ་གཉིས་ཡིན་པ་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་ལོ་
རྒྱུས་གཙོ་བོར་མཛད་པའི་ཞོར་ལ་སྤྱི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་
གཙོ་ཆེ་བ་ལྟར་ཤས་བཞེད་གནང་མཛད་པ་ཅུ་ལས། སྤྱི་དགའ་དང་།
རྒྱུ་གཞིས་ཁག་དང་དེ་བཞིན་སྤྱི་ཁྱེད་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ཆ་ཆར་བ་ལྟ་
ཞིག་ཞར་བྱུང་ཅུ་དུ་འཁོད་པ་ཡང་ཉ་ཅང་དཀོན་པ་ལྟེ། དཔེར་ན། བོད་
ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྱུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གནའ་རབས་ཀྱི་དཔེ་
ཉིང་གིས་མ་དཔེ་རྒྱན་ཆེས་དཀོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་
དོན་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཞིབ་གསལ་འཁོད་པ་ཅུ་ལས། སལ་
ཆེ་བའི་ནང་ཆོས་སྤྱུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གཙོ་བོར་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཁོང་ནས་པ་ཆོས་དོ་སྤྱང་མཛད་ལུལ་གཙོ་བོ་ཆོས་སྤྱུགས་དང་རང་
རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ནས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཆབ་
སྤྱི་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ནས་པ་མང་པོ་ཞིག་
ནི་ནས་ཀྱང་སྤྱི་དགའ་གི་ལས་དོན་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་དཔལ་འཕྱོར་གི་བྱ་གཞག་
དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་གསན་གཟིགས་བྱུང་བའི་གནས་
ཚུལ་འགའ་ཞིག་ཅུ་ལས་ཞིབ་གསལ་འབྲི་བ་གནང་བྱུང་བཅས་མེད་པ་དེར་
བྱུག་ཡོད། དེར་བརྟེན་དུ་ཆོས་དེབ་འདི་ཙམ་སྤྱི་ཁྱེད་སྐབས་ལྷན་ཁྲིའི་ཁོད་
ཀྱི་རྒྱན་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་འབྲི་བྱེད་སྤངས་དང་མི་འདྲ་བར་ཁོད་མི་རིགས་ཀྱི་
འབྱུང་ཁྱད་སྤངས་དང་། སྤྱི་ཆོགས་འབྱུར་སྟོན་གི་གནས་ཚུལ། རང་རིགས་ཀྱི་
དཔལ་འཕྱོར་དང་། ཆབ་སྤྱི་དང་། རིག་གནས་ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་འཕེལ་
རྒྱས་ནམས་སྤྱི་དག་ཡིག་ཆ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པར་དབང་ཉགས་
མེད་པའི་དངོས་པོ་རྩ་དང་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཚྭ་འབྲི་བྱ་རྒྱུའི་བྱེད་སྤྱུགས་

དང་ཅ་དོན་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

༡. ཚཱ་འབྲི་བྱས་པའི་གོ་རིམ་ནང་འབྲན་པའི་གནད་དོན་སྟེ།

ང་ཚོས་དེ་བའི་ཚཱ་འབྲི་བྱ་འགོ་ཚུགས་སྐབས་ཐོག་མར་འབྲན་པའི་
དཀའ་ངལ་ནི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་དེའི་དཔང་རྟགས་མེར་
བའི་དངོས་པོ་ལག་ཏུ་སྟོན་དཀའ་བ་དེ་རེད། དེ་སྟོན་རིག་གནས་གསར་
བརྗེའི་སྐབས་གལ་ཆེནི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་། ར་སྟོན་མེར་བའི་དཔང་
རྟགས་དངོས་པོ་ན་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ལ་གཏོར་བཞིག་ཆབས་ཆེན་ཐོག་པའི་
དབང་གིས་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་དཔེ་མཚོན་དངོས་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱེད་སྐྱེལ་ཡིག་
ཆ་མེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཡིག་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ནང་གསལ་བའི་དངོས་པོ་
མིག་སྟོན་བྱ་རྒྱ་མེད་པ། ཅ་ཆེནི་རིན་ཐང་ལྟ་བུའི་ཡིག་ཆ་དང་དངོས་པོ་
ཁག་གཅིག་ནི་རྒྱལ་ཁབ་རིམ་པའི་བདག་གཞིར་བྱུང་ཁོངས་སུ་ཚུད་ནས་བདག་
གཞིར་ཁང་གི་མི་ལྟ་བུར་གསུངས་མ་གཏོགས་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་མི་ཚོས་པའི་ལམ་
ལུགས་ནན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འོག་དོན་ཚན་སོ་སོའི་ས་བཅད་མ་
སྟོང་ཅམ་ཞིག་ཚཱ་འབྲི་བྱ་རྒྱ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་ཐབས་མེད་པར་བརྟེན།
འབྲེལ་ཡོད་གོང་རིམ་དབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པས་རེ་འདུན་གནང་བ་ལྟར་སྟེ་ཆད་
མཚན་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་དེ་རེད།

ཕྱོགས་མཚུངས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གོང་ཁྲིུར་གྲགས་ཅན་གྱི་ཅ་ཆ་བཞིའི་སྐ་
རྒྱས་ཚཱ་འབྲི་གནང་ཕྱོགས་སྟེར་༡༩༥༠ལོར་ནན་ཅིང་དུ་ཚོགས་འདུ་བསྐོར་
ཚོགས་གནང་སྐབས་གོང་ཁྲིུར་ཁག་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ཆང་མའི་སྐ་
རྒྱས་ཚཱ་འབྲི་གནང་བྱུང་བ་ལ་མ་ཟད། རང་རེ་གོང་ཁྲིུར་ལྟ་སའི་སྐ་རྒྱས་ཚཱ་
འབྲི་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་གོང་ཁྲིུར་སྟེང་དུ་གཞི་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཐོག་
མའི་འཆར་གཞིར་༡༩༥༥ལོའི་དབྱར་སྟོན་དུ་མཇུག་སྟེལ་བ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་།
རྗེས་སུ་གོང་རིམ་དབྱེད་ཀྱི་རྣམ་པས་མཇུག་སྟོན་གནང་དོན་དུ། དེ་སྟེང་
འཆར་གཞི་ལས་ལོ་གཅིག་གིས་སྐ་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ་ལོགས་སྐུབ་སྐུབ་པ་དགོས་རྒྱུའི་

བཀའ་ཕེབས་པའི་དབང་གིས་ལས་ཀའི་དཔོན་མཁོ་དང་འཆམས་པའི་ཆ་རྒྱུ་
 སྐྱེན་ཏུ་ཞན་པའི་ཁར་ལས་འགན་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་རྒྱུ་བཤུ་དུས་ཚད་རྩ་
 གྲག་ཆེ་བ་བཅས་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྱོད་ཁྱེད་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་
 ཡོད་པའི་ས་ཁམས། གནམ་གཤིས། རྒྱ་དངོས། ཞིང་འཛོག་ནགས་
 གཤུམ། རྒྱུ་ཆགས། འགྲིམ་འབྲུལ། རང་བྱུང་སྐྱོན་ཁྲུངས། སྐར་
 མེས། གཤེ་རིག་ཆོས་ལུགས་སྐྱེས་ཆེད་ལས་ཆོན་པ་ཁག་གིས་ཞིབ་གསལ་
 འབྲི་གནང་མཛད་པ་ལས་རྒྱག་པ་ཞིག་ར་ཆོས་ཚུལ་རྒྱག་མི་བྱུང་ལྟ་བུ། དེ་
 རྒྱུ་འདི་རིགས་ཚུལ་འབྲི་གནང་ཁྱོད་བའི་སྐོར་ཁྱེད་གཞན་དག་གི་ཉམས་ཁྱོད་
 རྒྱར་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་ལ་ལས་བསོས་འགན་དཀྱི་ཕུལ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 མིན་ལགས་ཅན་མི་རྣམས་། དཔོན་པ། རྩ་ཁང་། རྩ་རིང་། རྩ་དོན་
 རྩ་ལོ་རྒྱུས་སྐྱེས་གཤམ་ཆེད་རིགས་ཁག་གཅིག་འདི་གའི་ཆོམ་རྒྱུག་ཁང་ནས་འབྲི་
 ཆོམ་ལྟས་པ་ཡིན།

༣. ཆོམ་འབྲི་བྱས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་གྲངས་ཚད་དང་སྒྲུས་ཚད་སྟོར།

སྐྱེས་པ་བརྒྱུས་རང་བཞིན་རྣམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་འདི་རིགས་ཆོམ་
 འབྲི་བྱེད་སྐབས་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ནམ་གྲངས་མང་བའི་དབང་གིས་གོ་རིམ་
 དང་འཆར་གཞི་གྲངས་ཚད་བཅས་ངེས་ཅན་ཞིག་དཔོན་པ་རྒྱར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་
 ཁྱོད་ཁྱེད་ཁག་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོམ་འབྲི་བྱས་པའི་ཡིག་འབྲུའི་གྲངས་ཚད་མང་
 མོས་ཁྱི་བཅོལ་ནས་བཀལ་མེད་ཅིང་། རང་མེད་སྐོར་ཁྱེད་རྩ་མའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་
 ཐོག་མར་ཁྱོད་ཡིག་ཐོག་གིས་ཉེ་དེ་ནས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་བརྒྱུར་རྒྱུ་དང་། ཡིག་
 འབྲུའི་གྲངས་ཚད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རང་གི་ཁྱོད་ཆོས་དང་བརྟེན་ནས་ཡིག་
 འབྲུའི་གྲངས་ཚད་མང་མོས་ཁྱི་ཉེ་ལྷ་ཆ་ལྟ་བུ་བཀལ་བ་ལྟེད་རྒྱུ་ལྟེ་ཆ་དོན་
 གཞིར་བཟུང་། འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་ནས་གནང་བའི་ཆོམ་ཡིག་མང་པ་
 ཞིབ་ཅིང་ཁ་བའི་རྒྱས་བཤད་ཡོད་པ་ནམས་ནས་གཤམ་ཆེད་ནང་དོན་ཁྱེད་བརྒྱ་ལྷ་
 མ་དཔོན་པ་གཙོ་བོ་འདོན་ཐོག དེ་ཅམ་དཔོན་པ་ཆེར་མེད་རིགས་ལྟར་དུ་

བཅང་ཞིང་། རྩལ་མཚུངས་བཅུ་བྱེད་དོན་ཚན་ནམ་གངས་ཁག་གཅིག་
དང་། འདི་གཙོ་མ་ཟླེག་ཁང་ནས་བཟླེགས་པའི་མ་ཟླེན་ནས་ཀྱང་ནང་དོན་
དང་ཡིག་འབྲུའི་ཁ་གངས་གང་ཅིའི་བད་ནས་ཉུང་དུ་གཏོང་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་
དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་འབྲུའི་གངས་ (གངས་མི་གསལ་—བཟླེག་པས་) ཟིན་ཅིང་།
དེ་ལྟ་གཉུང་དུ་གཏོང་བཅས་མེད་པ་བཅས་ཡིན།

དེ་བཞིན་ཙམ་འབྱེད་ཐུས་ཚད་བད། ད་པན་རང་རེའི་རྫོང་ས་འདིར་
ཤོར་ཁྱེད་ལ་ཁོ་རྒྱས་རྩལ་མཚུངས་བཟླེག་ཙམ་འབྱེད་གནང་བད་རེས་བཅས་དང་པོ་
ཡིན་པའི་ཐོག ར་ཙམ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཤོར་ཁྱེད་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྩལ་
བཟླེག་ཙམ་ཟླེག་བྱས་པ་བཅས་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། དུལ་དུས་རྒྱ་རྒྱུན་ན་
ཙམ་ལ་བཞེན་ནས་དཔོན་རེས་ཀྱི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཏ་ཅང་དཔོན་པ་
ར་ཙམ་འབྱེད་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་ཡོན་དང་ཙམ་འབྱེད་ལ་རྒྱ་ཚད་དཔལ་བ་
རྩལ་མཚུངས་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་འབྲེལ་ལྷེད་ཉམས་ཚུང་ཞན་
པ་བཅས་ལ་བཞེན་ནས་ཤོར་རེས་ནས་འདོན་གནང་མཛད་པའི་རེ་འདུན་དང་
རྒྱང་ཐག་ཏ་ཅང་རིང་པོས་ཚད་ཡོད་དུང་། མཆིང་བུ་འཕངས་ནས་ནོར་བུ་
རྒྱུར་མེན་པ་རྒྱུར་ཐོག་མའི་མཛུབ་མ་རེ་རྟོན་ལྟ་བུའི་རགས་བཟླེག་འདི་ཙམ་ལ་
བཞེན་ནས་སྤང་ཁྱེད་རྒྱ་ཤོད་ཡིག་རིགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས་པ་ཡངས་ཤིང་།
ཡ་ཞིབ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་འཇུག་པ་གཞན་འཇུན་མ་མཆིས་པའི་མཁས་དབང་
ནམས་ཀྱིས་འདི་ལས་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བའི་ཤོར་ཁྱེད་ལོ་རྒྱུས་ཐུན་ཐུམ་
ཙམ་པ་ཞིག་ཙམ་འབྱེད་གནང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད།

དབུ་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོ་ཞེས་པའི་ དཔེ་དེབ་ཀྱི་འགྲོ་བརྒྱུད།

ཕྱི་ཞབས་མཁས་དབང་དགེ་ཆེན་ཆོ་མོ་བསྟན་འཛིན་འཇུག་མེད་ལགས་
མཆོག་ནས་ཆོ་མོ་སྐྱོག་གནང་བའི་ཐོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་སློབ་དེབ་འདིར་
འགྲོ་མཇུག་ཆར་བར་ཞིབ་བལྟས་བྱས་པའི་བསམ་འཆར་ཅུང་ཟད་དང་རེ་
འདུན་བཅས་བྲུ་རྒྱུར།

རང་རེའི་ཐོད་ཡིག་འདི་ཉིད་ལ་སྐྱོ་སྐྱོར་གྱི་ཡིག་འདི་བྱུང་ཆོས་ཆར་བ་སྐྱོགས་
དགེ་མཆོན་ཆེན་པོ་བདུན་ཡོད་པའི་སྐྱོག་ ཡིག་གཟུགས་དབུ་ཅན་དང་དབུ་
མེད་ཁག་གཉིས་སོ་སོར་སློབ་སྦྱང་གི་མོ་རིམ་དེས་ཅན་ཡོད་པ་དང་། དམའ་
རིམ་ནས་མཐོ་རིམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པ། གཏན་འཁེལ་བའི་
སྦྱངས་འབྲས་ཀྱི་ཆོད་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྟན་ཏུ་སློབ་ལྷན་གྱི་ནང་ལག་
ལེན་དངོས་སུ་བསྟར་བའི་ཉམས་སྦྱང་སྟན་སྟམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏུ་།
དེ་སྟོར་ཡིག་སྐྱོག་ཏུ་འཁོད་པའི་ཡིག་ཆ་སྟོར་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ཆ་
ཆར་བའི་སྐྱོགས་བསྐྱོགས་གནང་མཁན་མ་ལུང་ལྟམས། ཐོད་ཡིག་གི་ཡིག་
གཟུགས་སློབ་སྦྱང་གི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་ཆན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་
པའི་རོས་འཛིན་གནང་མཁན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་
གིས་རྒྱན་སྒྲིལ་ཐོད་ཡིག་གི་ཡིག་གཟུགས་སློབ་སྦྱང་བྱེད་སྦྱངས་ཁག་ལ་རྒྱན་
འཛིན་དང་ཏུས་སྐབས་དང་འཆམས་པའི་རྒྱས་བསྟུས་ལེགས་བཅས་གང་དགོས་
ཀྱི་རྣམ་དཔྱེ་མེད་པར་སྟན་སྒྲིལ་གང་ཡོད་ཆ་ཆར་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་
དགོངས་ཚུལ་འཛིན་མཁན་ཡོད་པ་བཅས་རྒྱ་ཆེན་ལྷ་ཆོགས་ལ་བཞེན་ནས་སློབ་

བོད་ཀྱི་བྱིས་པའི་རྩལ་ཆེད་ཅེས་པའི་དཔེ་ དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད།

མཐའ་མེད་པར་སྤངས་དབྱིངས་སུ་རང་བྱུང་དུས་པའི་འཕྲོས་བྱིས་པ་ན་ན་
 རོར་འཁོར་པའི་རྒྱལ་གཞུགས་གོ་ལ་ཡངས་པོར་འཕྲོ་གནས་བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་
 མིའི་རིགས་རྣམས་རང་རང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་འབྱུང་བྱིས་པའི་
 སྐབས་ནས་རིམ་བཞིན་ཤེས་རིག་གི་ཙལ་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ་རྣམ་ཐང་རིག་གནས་
 དང་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་ཀློག་ལ་སློ་བྱོས་ཀྱི་འབྲུག་པ་རྒྱས་པའི་ཤེས་ལུན་མི་སྣ་
 ཞིག་དུ་བྱུར་པའི་སྟན་བྱུང་གི་གཏམ་རྩིས་མཆོར་བ་མང་པོ་སྤྲོད་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་
 རང་རེའི་སྤྱི་ལོ་ལྷུང་བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་ཤེས་ཅམ་ནས་ཤེས་
 རིག་གི་ལྷ་ལྷེ་སྟོབས་ལུན་པའི་རང་འཆར་ཡོངས་བྱུང་པའི་འབྲས་ཆགས་སུ་
 གཞན་བྱིས་པ་སྐྱེལ་པའི་སྐྱོན་ལ་མ་བརྟེས་པར་རང་རང་ས་སོས་གསར་གཏོད་
 བྱས་པའི་རྩལ་ཆེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཨ་པ་འཁོར་དང་། ཨ་ཅུག་སྤྱད་ཅིང་།
 ལག་སྟོབས། གྲིབ་གཞུགས་འབྲུལ་བསྐྱེད། ཐག་མཆོང་སོགས་མི་འདྲ་བ་རྣ་
 ཆོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཤིང་ལོ་དང་། རྒྱུག་མ། སྤྱད་པ་བཅས་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྩལ་ལོ་དང་། སྟོབས་བདེའི་སྤྱ་གཞིས་སོགས་བྱིས་པའི་ལྷན་
 སྟོབས་འཆར་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། ཅིང་མོ་དང་ལྷན་ཙལ་བྱུང་
 དུ་འབྲེལ་བས་བདེ་ཐང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ། རྣམ་པ་སྟོབས་བདེ་ལ་བབ་
 ཆགས་པ། འགྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱུར་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་
 ཆོས་ཡོད་པར་བརྟེན་རྒྱ་ཆེའི་བསྐྱེས་གཞིན་པར་གསུམ་ཚང་མས་ལོ་རྒྱུང་བྱིས་
 པའི་རིག་གནས་སྤྱ་ཙལ་ལ་ཚད་མཐོའི་བསྐྱེས་པ་བརྒྱུད་དང་དབྱེས་གཞིགས་

གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཡོ་རྒྱུད་ཀྱིས་པའི་རྩོམ་ཅིང་རྩུ་རྩལ་རྣམས་དམངས་
 ཁྲོད་དྲུང་རང་བྱུང་བྱུང་གདལ་དྲུག་ནས་པ་ལས་ད་ལྟ་ཕན་ཡིག་སྐྱེ་བྱུང་བཞུགས་པ་
 བྱུང་མེད་རྣམས་དྲུས་ཀྱི་འཕྱུར་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་ནམ་ཞིག་མིང་ཙམ་ཡང་མ་
 ལུས་པར་ཆ་སྟོང་ས་སུ་འགྲོ་ཉི་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལས་ཟུར་སྐྱོབ་བྱེད་ཆེད་ཐོད་
 རྒྱུང་ས་རིག་གནས་ཐིང་རྩུ་རྩལ་ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་ཅན་ལྟ་བུ་
 བཟང་པོ་ལགས་དང་ཟླ་བ་ལགས་གཉིས་ནས་དྲུས་ལུག་རིང་པོར་སྐྱོང་ལ་ལ་མ་
 འཇེམས་པར་ས་གནས་ཁག་མང་པོར་རྟོག་ཞིབ་འཆོལ་བསྟུ་གནང་བའི་མང་
 གཞིའི་སྐྱེ་བྱེད་མོ་རིམ་ལྔ་ནས་པའི་ཚུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་རྩོམ་《ཐོད་ཀྱི་བྱིས་པའི་
 རྩོམ་ཅིང་》ཅེས་པ་འདི་རྩོམ་འབྲི་གནང་འདུག་པས་ཁོང་རྣམས་གཉིས་ལ་ལྟག་
 བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒྲོ་སེམས་དང་བཅས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བྱུང་བ་ཆབས་ཅིག་རྩོམ་
 ཡིག་འདི་བཞེད་ཀྱི་ཆེད་སྐྱོག་པ་པོ་ཆོད་སྐྱེད་ལས་དྲུ་ལྟལ་བྱུང་བ་བྱུང་ན་ཆོད་
 མཆོད་བསྐྱེད་ཀྱི་བརྗོད་སྐབ་ངེས་ལ་བཞེན་འབེལ་ཡོད་ཆོན་པ་དང་། དཔེ་
 སྐྱེན་ཁང་ནས་བྱུགས་འཁྱར་བྱུང་སྐྱོར་འོག་གང་མཁྱེགས་དཔེ་སྐྱེན་འབེམས་
 སྤེལ་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱ་རྩུ་ཡིན།

མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱི་བྱན་གསེ་ ཁང་འཇུགས་སྤྱི་ཚོར་གྱི་ཁྲིམས་འཛིན།

ལུ་བྱང་རིག་པའི་གནས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛག་པའི་མཁུན་དཔྱད་ཟབ་གསལ་ལྟོ་སྤྱང་གི་ཚལ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་ཤིང་། རྣམ་མང་སྐད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་དོན་སྤྱད་གསལ་མ་གྲོལ་མ་འབྲེས་པའི་རྣམ་གཤགས་སྤྱོད་སྤྱོད་རང་སྐད་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱུར་བྱས་མཐོང་པ་ལ་ཐོགས་སྤྱག་མི་མང་འབྲི་ལོ་ཙུ་བ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་མཆོག་ནི། རྣམ་ཆད་རང་རེའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོད་པའི་པར་ཉེ་མང་པོའི་ནང་ནས་ཆེས་མངོན་གསལ་དོན་པོའི་བྱང་ཚེས་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རང་གིས་མཁས་དབང་དམ་པའི་ཞལ་དངོས་སུ་མཇལ་མ་ཞུང་ཡང་། རང་ལོ་ནི་ཤུ་ཙུ་བ་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པ་1954ལོར་རང་གི་རྒྱུད་གླུའི་དགེ་ཆུན་དགེ་བཤེས་ལུང་རྒྱུགས་ལགས་ནས། རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་བཅས་ཚེས་དཔེར་བསྐྱམས་ཐེབས་པ་ཉིན་ཤས་རིང་བཟུང་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་ཁོང་ལ་ཆད་མེད་པའི་བཞུད་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་འབྲེལ་གྱི་དུས་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་རང་དེ་དུས་སྤྱན་རྒྱ་རག་གི་ཚལ་རིག་ལ་དང་ཞེན་ཆེ་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཚེས་ལྷགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་། འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་བཟུང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁོང་གིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་འབྲེལ་ཡོད་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དེབ་ཐེར་གསར་ཉིད་དང་། བཅོན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་རིང་ཁག་དུན་ཉོར་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་རྒྱུ་དང་བྱང་ཁྲུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་འཕེར་བའི་

དབང་ཉགས་ཁྲུང་ས་བཅན་མང་པོར་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན་པའི་
 དབྱེད་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བཟང་ཁྲུང་ཚོས་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པ་དེ་དག་གིས་
 རྩོམ་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་མ་བཟད། དེ་རྩོན་བརྩུ་མྱོང་པའི་གསུང་ཚུལ་ཁག་སྐབས་
 དེར་མཐོང་རྒྱ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ན་དེར་ཉ་ཅང་གྱོ་སམ་ཆེན་པོ་བྱུང་། བར་
 སྐབས་མེ་ཤས་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་
 གཟིགས་འདོད་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་། དམ་པ་དེ་ཉིད་དང་རྒྱན་རིང་བྱགས་
 འདྲིས་ཆེ་བའི་ཞལ་སྒྲིབ་པའི་གསུང་གི་སྒྲུབ་པ་ཉེར་ཁྲུང་བཞེད་ནམས་དཔལ་
 འབར་མཆོག་ནས་འབད་བཞོན་སྟེད་མེད་གནང་བའི་བྱགས་རྩེར་བརྟེན།
 གསུང་ཚུལ་ལྟ་བུ་འཕྲོག་བརྒྱགས་ནམས་དེབ་གསུམ་དྲུ་བཅོས་ཏེ། བོད་
 རྒྱུང་ས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཆེན་རིག་ཁང་དཔེ་རྟེན་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་དཔར་བརྐྱབ་བྱས་
 རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་དྲུ་འབྲེལ་ས་སྟེལ་གནང་བྱུང་བ་བྱུང་བ་འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་
 ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་བྱུང་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་རྒྱ་ཐད་ལ་བཟ་གིས་པའི་
 ལེགས་སྒྲེས་ཆེན་པོ་སྤུལ་བ་རེད། དེ་དང་དྲུས་མཚུངས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དྲུ་
 མཐོང་དཔྱོད་པ་ཞིག་ལ། དམ་པ་དེའི་གསུང་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ནང་སྒྲིབ་བྱིད་
 ལྷ་བའི་ལྟོང་མ་རྩ་ཆོགས་པ་དག་གི་མོས་རྒྱ་དང་བརྒྱན་པའམ། གང་དང་
 མཐེན་ཡོན་མཉམ་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་གཞན་དག་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་
 འགྲན་པའི་དོགས་སྟོང་མཛད་པ་གང་ཡིན་ཆ་མ་འཆལ་བའི་དྲང་དོན་དཔྱོད་ས་
 པ་ཅན་གྱི་གསུང་རྒྱལ་མང་པོ་ཞིག་མཐུལ་བ་དེ་ནི། དམ་པ་གང་ཉིད་སྒྲུ་འཆོ་
 བརྒྱགས་སྐབས་ཆབ་སྟིད་དང་ཚོས་ཚུགས་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་མ་ཉེས་ཁ་
 ཡོགས་ཀྱི་བྱགས་སྤྱན་རི་རྟེན་ཅིག་བཞེས་དཔྱོད་བྱུང་བའི་སྤྱིན་གཅིག་དེ་རང་ལ་
 སྤྱལ་བ་མ་བཟད། རྣམ་ཀྱན་སྤྱལ་ས་ཤིག་དྲང་ལ་གཤེས་ལྷན་མེད་པའི་སྟོན་ནས་རང་
 རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པོ་མཆོག་དམན་ཚང་མར་ལེགས་སྟེལ་ཉེས་སྟོག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དང་།
 རྒྱུ་བའི་རྒྱན་བཞེད་བཅས་སྟོག་བྱག་དང་རྩ་སྤྱང་ལ་མ་སྟེས་པར་ཐད་ཀར་
 སྤྱལ་ས་ཤིག་གང་ཤིང་ལྟོང་དྲུ་གསུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྤག་དོག་

སྒྲུབ་གི་ཞེན་དུ་སྤོང་ལ་བཅངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོ་མཆོག་ས་ནས་སྒྲོ་བསྐྱར་
ཞུ་བར་ཁ་གཡར་ཕྱབས་བདེ་ཞིག་ཐུང་བ་ཡིན་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་དམ་པ་དེའི་དགོངས་པའི་གཏད་སོ་མཐར་ཐུག་དེ་
ཚོས་ཐུགས་དང་ཐུབ་མཐའ་གང་གི་སྒྲུགས་སུ་གནས་ཡོད་མིན་ལ་མ་སྒྲོས་པར་
གསུང་ཚེས་ཁག་གི་འགོ་མཇུག་བར་གསུམ་དུ་སྐབས་དང་འཆམས་པར་ཐུགས་
མཆལ་རྟེན་པར་ཐུང་བ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱང་དོར་གསལ་བའི་མིག་དང་
མཚུངས་པར་ཆལ་བ་རྣམས་ལ་རང་སྤྱོད་གཞུང་པར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་གོ་བ་མཐའི་
ཕྱིན་པར་ཕོན་ཐུབ་པ་བྱས་ཏེ་ཁོང་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་ཡིད་སྤྲོད་དང་། གནང་
འཕྲིན་ལུས་པའི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་མཛད་པའི་མཇུག་སྒྲིང་ལེགས་སུ་བྱ་
ཆུ་ནི་དྲིན་ལན་གཙོ་བོའི་ཐབས་སྤྲོད་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།

མཇུག་ཏུ་ངས་རེ་བ་ཞུ་རྒྱུ་རེ། རང་རེ་བོད་སྒྲོངས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་
པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་བརྟེན་ཉ་དང་འཇིག་རྟེན་མིག་འབྱེད་ཆེན་པོ་མཐས་དབང་
དམ་པ་དག་འདུན་ཚོས་འཕེལ་མཆོག་གི་མཛད་རྟེན་བཟང་པོ་རྣམས་ད་བར་
གཟུར་གནས་སྒྲོ་ཐུན་ཀུན་གྱི་སེམས་ལ་ལྷ་མ་མེར་གསལ་བཞིན་པ་འདི་ཉིད་རང་
རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟ་རབས་རྣམས་ལ་དོ་སྒྲོན་ཞུ་བ་དང་། བརྟེན་པར་དཀའ་
བའི་བཀའ་དྲིན་བྲན་གསུམ་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ། དམ་པ་མཆོག་གང་གི་གསུངས་
ཡུལ་རེ་བ་ཞོང་གསེར་མོ་སྒྲོངས་ཀྱི་ས་གནས་དོས་འཆམས་ཤིག་ཏུ་བྲན་གསུམ་ཁང་
བཞོད་པ་ལེགས་ཤིང་དང་བ་འབྲེན་པ་ཞིག་འཇུགས་སྒྲན་གནང་ཐུབ་པ་ཐུང་ན།
ཐུང་གོ་ཐུང་ཁྲན་ཉང་གི་མི་རིགས་མིད་རྩས་སྤྲོད་མེད་པའི་བརྟེན་ཉ་མས་འཛམ་
སྤྱི་ཡོངས་ལ་གསལ་པོར་མཆོན་ཐུབ་པ་ཡོང་ངེས་ལ་བརྟེན། མཆོག་སྤྲོད་ཞིང་
ཆེན་དང་། ས་གནས་མི་དམངས་མིད་གཞུང་། འབྲེལ་ཡོད་ཤེ་ཆོན་བཅས་
ནས་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ་ཞུ་རྒྱུ་རེ།

བོད་སྒྲོངས་སྒྲོ་བ་ལྷ་ཆེན་མོའི་དགེ་གན་ཆེན་མོ་བ།
དུང་དཀར་སྒྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཡུལ།

བརྟན་དེབ་《སེར་སྐྱེག་ཆེན་སྒྲིང་》ཞེས་ པའི་སྒྲིང་གཞི།

ནམ་མང་སྤྱི་ལུང་ལོ་འདབ་རབ་རྒྱས་འཁྲི་ཤིང་ཡལ་ག་དུང་པའི་ཆེད།
དམར་སེར་སྤྲིན་ལྷགས་འབུས་བྱས་སྤྲུག་པའི་སེ་བའི་ནགས་ཆལ་སྤྲུག་པོ་ཡིས། ཁོ་
ར་ཁོར་ཡུག་བར་མེད་བསྐྱར་བའི་རི་ཁྲལ་མཛེས་རྒྱན་གདན་ས་ཆེ། ། ཟབ་
རྒྱས་སྐྱེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་བྱངས་ས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྤྲོག་པའི་སྒྲིང་། ། བརྒྱ་སྤྲུག་
སྤྱད་དང་བརྒྱ་སྤྲུག་བདུན་བཀལ་བའི། ། བསྐྱར་བྱའི་ལོ་མང་འདས་པའི་དུས་
ཀྱི་ཆར། ། འཕེལ་རྒྱས་འཕྱར་སྤྲོག་ཟླ་བའི་རྗེས་འཕྲོ་ཡང་། ། ད་དུང་སྤྱི་
སྤྱོདས་འབར་བའི་གཏམ་འདི་སྒྲིང་། །

དེ་ཡང་འདིར་ས་ཤིང་གི་དགེ་མཚན་བརྒྱའི་རོ་མཚར་བཞོད་པ་གཅིག་
བརྟུས་སུ་མཚོན་པའི་རང་གཞུགས་བཟླ་ཤིས་པའི་རི་བྱག་དབྱིབས་དབྱང་
མཛེས་པས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱར་ཞིང་། ཆིབས་བརྒྱད་ནམ་པར་བཟླ་བའི་
དྲངས་གསལ་ནམ་མཁའི་རོས་སུ་དུས་བཞིར་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་འོད་སྤངས་ལྷན་མེར་
འཆར་བའི་ཉི་འོད་ཀྱི་ཤར་ཁྲུང་ཞེས་འཇམ་སྒྲིང་ཉླེ་བའི་ཚུན་ལ་བསྐྱགས་བརྒྱན་
ཀྱི་རོལ་མོ་སྤྲོན་པར་འཁྲོལ་བའི་གནས་མཚོག་འདིར། དགེ་ལྷན་རང་ལྷགས་
འཛིན་པའི་གདན་ས་ཆེན་མོ་བཞི་ཏུ་གྲགས་པའི་ཡ་བྱལ་དེ་སེར་སྐྱེག་ཆེན་སྒྲིང་
འདི་ཉིད། འཇམ་མགོན་ཟླ་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོར་དག་པའི་གཟིགས་སྤངས་རོ་
མཚར་ཅན་བྱང་བ་དང་མཐུན་པར། རྗེ་ཉིད་དངོས་སྤྱོད་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་
ཤུག་ཡེ་ཤེས་ལ་བཀའ་སྤྱོད་དང་བསྐྱལ་མ་གནང་བར་ཉར། རབ་བྱང་བདུན་
པའི་ས་ཕག་(༡༧༡༧)ལོར་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེས་ཐོག་མར་སྤྲུག་བཏབ་པ་ནས་

ད་ལྟའི་བར་ལོ་གངས་ལུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དྲུག་ལེ་མོང་བ་དེའི་རིང་ལ། དགེ་
འདུན་ལལ་གངས་དང་། སྒྲིབ་གཉེར། སྒྲིག་གཞི། སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བཞོན་
པའི་འཇུགས་སྒྲུབ། དཔལ་འཕྱོར་གྱི་ཉེན་གཞི་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཉམས་
རྒྱུད་ཀྱི་འཕྱར་སྒྲོག་གི་སྤང་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་བོ་སྒྲུབས་དང་མཚུངས་པར་
མཐོང་མན་ལྷ་ཚོགས་ཤིག་ལྷུང་། ཉང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡུང་ལྷ་ཚང་
འཛམས་ཤོས་ཚོགས་ཐངས་གསུམ་པ་འཚོགས་པ་ནས། ཉང་གི་མི་རིགས་
སྲིད་རྒྱས་དང་། ཚོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱས་ཀྱི་འོད་སྤང་གངས་རྒྱུངས་ས་མཚོར་
སྤར་ཡང་འཛོམས་པའི་འོག རིས་མེད་སྤྱབ་མཐའི་བཞེད་སྒྲོལ་སྤྱོད་པའི་དཔོན་
སྤེལ་གྲུ་མས་གང་ལ་ཅི་འོས་ཀྱི་ཉམས་གསོ་དང་གསར་བཞེདས་སྤྱབ་པའི་མོ་
སྐབས་བཟང་པོ་དང་བསྐྱུན་ནས། གདན་ས་འདིར་ཡང་དགེ་འདུན་བསྐེས་
གས་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་མཐུན་ཆུན་གྱིས་སོང་པ་མེད་ལོ། སྤྱ་ཚོའི་མཆུག་
མཐའ་སྤོ་བདེ་བག་ཕེབས་རང་དུ་ཚོས་སྤྱོད་སྤྱུགས་དམ་ཉམས་བཞེད་དཔོན་ས་
པ་དང་མཐུན་པར་གནང་སྤྱབ་པའི་འགན་སྤུང་ལྷུང་བ་དང་། གཞོན་སྤེས་
རྣམས་ཡུང་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལོ་གེ་འཁྱི་སྤོག རིག་གནས་སྤོབ་སྤྱོད་།
གཞུང་ཆེན་པོའི་སྤོབ་གཉེར་བཅས་ཀྱི་མོ་སྐབས་གང་ཡོད་དུ་འབད་བཙོན་
གནང་རྒྱུའི་ཆ་ཆུན་བཟང་པོ་སྤྱན་བཞིན་པ་བཅས། རྩོད་དང་ད་ལྟའི་གནས་
རྒྱལ་རགས་བསྐྱུས་ཅམ་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་ཨི་ནང་གི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་གོ་སྤྱ་
ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་བའི་རོ་སྤྱོད་ལྷ་རྒྱ་གལ་ཆེ་བར་བརྟེན། ད་ཡོད་ཡིག་རིགས་
གང་ཉིད་ཀྱི་ཚོག་ནས་སྤྱང་པོ་བསྐྱུས་ནས་བཞོན་པ་ཞིབ་རྒྱས་གཤམ་འོག་ནས་
གསལ་ཞིང་། འདིར་རྩོན་འཁྱོའི་སྤྱང་གཞི་སྤན་ལྷ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱུར།

༡. གདན་ས་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་རིམ་ནི།

གདན་ས་འདི་ཉིད་ནི་ལྷ་ས་ཤོར་ཁྱེད་ཀྱི་སྤོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱུད་དུ་
རང་ལྷུང་གི་རི་བྱག་བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དོད་པའི་ནང་

གསེས། རྒྱལ་འདི་དབུས་ཀྱི་རི་འབྲས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་དབྱིབས་འབྲུ་བ། དེའི་
 རི་རྩ་གཡས་རོས་དྲུང་དཀར་གཡས་འབྲིལ་གྱི་རྣམ་པ། གཡས་རོས་རྒྱ་བཟང་
 རི་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་འདི་ར་གདུགས་ཀྱི་རྣམ་པ། གཡོན་རི་ནི་འུ་རྒྱུད་གི་རི་རོས་གཡའ་
 དག་གསེར་ཉ་ཁ་རྩོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅས་གསལ་བའི་རི་དབྱུད་སྐྱོན་སྐྱམ་ཆོགས་
 བྱིང་། རྒྱལ་འདི་ཆོས་རྒྱུད་སྤངས་དང་། སེར་ཆེ། ར་ཁ་འག་བཅས་སྤྱི་རྒྱུ་ཅོང་
 ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཕྱན་རིང་སྤྱ་མཆོམས་སྤྱ་བཞུགས་སྤྱོད་བའི་རྒྱལ་འབྲུག་དང་། རྒྱལ་
 ཁབ་ཁོང་འོག རྒྱལ་རྒྱུ་རི་རྒྱ་མིག་བཅས་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་།
 མཁས་བྱུང་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པ་དང་ཐོག་མར་མཇལ་བའི་གནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཡིན་
 ལ་《དབུ་མ་ཅ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་མོ་》ཡང་གནས་འདི་ཉིད་ཏུ་བཅུམས་
 བར་མཛད་ཅིང་། རྒྱ་མིང་ཁོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱི་ལོ་བྱུག་པ། རབ་ལྷུང་བདུན་
 བའི་ས་ཀྱི་(༡༧༠༥) ལོར་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་པེ་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་མཆོད་
 གནས་སྤྱ་གདན་འདྲེན་ཞུ་མི་སྒོན་ཆེན་རྒྱ་འུ་བཞི་མངགས་པ་རྣམས་དང་
 མཇལ་བྱད་མཛད་པ་ཡང་སེར་ཆོས་སྤྱིངས་སྤྱ་གནས་། རུམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་
 བསྐལ་མ་གནས་སྤེ། རྒྱུ་ཅོང་ཁོས་རབ་སེང་གི་སྒྲིབ་དཔོན་ཏུ་བསྐྱོས་ནས་
 དཔལ་ལྷན་སྤྱད་རྒྱུ་ཆོང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ནིན་འབེལ་མཛད་སྒོའི་ཐོག་མ་
 སེར་ཆོས་སྤྱིངས་སྤྱ་གནས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
 གནས་ཤིག་ཡིན། གནས་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་སེ་བའི་བྱིང་གི་ནགས་ཆལ་
 མཐུག་པོས་བསྐྱོར་བའི་རི་མ་འདབས་ཀྱི་ཁྲལ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས།
 དཔོན་པའི་མཆོན་ལ་ཡོངས་འགས་སྤྱ་སེར་ཁེས་འཛོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་
 ཡིན། རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པའི་དངོས་སྤྱོད་བུམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མིང་ཁོང་
 མའི་མཆོད་གནས་སྤྱ་ཆོང་ཏུ་གཏོང་གནས་མཛད་པ་ལྟར་པེ་ཅིན་ཏུ་ཕེབས་ནས་
 རྒྱན་རིང་བཞུགས་རྒྱེས། རབ་ཉིད་ཀྱི་ཅ་བའི་སྤྱ་མ་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པ་ཞལ་མཇལ་
 བར་ཁོད་ཏུ་ཕེབས་ནས་ལོ་ཤས་བཞུགས་རིང་། སེར་ཐོག་ཆེན་སྤྱིང་ཐོག་མར་
 རུག་བཏབ།

༡. གདན་ས་འདི་ཉིད་ཕྱག་འདེབས་པ་ཙེ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་ རྗེའི་མཛད་རྒྱུས་སྟོན།

དམ་པ་འདི་ཉིད་ནི་དགེ་ལྡན་པའི་བརྟན་འཛིན་སྤྱིས་མཆོག་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་གོང་མའི་མཚན་གནས་སུ་ཐེབས་མཁན་དང་ཙེ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་དགེ་ལྡན་པའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གནང་བ་བརྒྱད།
རྒྱ་མིང་གོང་མའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་འཇུགས་པ་
དང་ཆབས་ཅིག་རྒྱ་ཐོད་མི་རིགས་གཉིས་བར་དང་། ཐོད་སྟག་མི་རིགས་
གཉིས་ཀྱི་བར། རྟན་ལྷ་མི་རིགས་གཞན་དག་བར་བཅས་ལ་མཛད་མཐུན་གྱི་
འབྲེལ་ལམ་བཟང་ཙེ་གོང་འཕེལ་བཏང་སྟེ། མེས་རྒྱལ་གོང་དུ་གཅིག་ཐུར་སྔ་
བརྟན་དུ་གནས་པ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་མཛད་རྒྱུ་ལ་དུ་བྱུང་བ་འཛོག་གནང་
མཛད་ཡོད། བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པའི་མཆོན་གྱི་འབྱུང་ཁྲུང་སྟེ། རྒྱ་
མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མི་རབས་གསུམ་པ་ཡུང་ཁོས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ར་
ལུ་པའི་མཆོན་གནས་རྒྱ་གོ་སྤྱི་(大國師)ཞེས་རྒྱལ་པོའི་དབུ་གཙུག་དུ་བཀྲར་
བའི་བླ་མ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཤོན་ཉེས་ཁྱི་མོ་
དགུཔ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག་ (༡༧༩༧)ལོར་རྒྱ་ཆོ་བླ་མ་ཐ་
(大慈法王)ཉི་ཐོད་སྐད་དུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཞེས་པའི་མཆོན་གནས་ལུ་
བར་བརྟེན། ཡོངས་གྲགས་སུ་མཆོན་དེ་ལྟར་འཛོད་སྟོལ་ཆགས་པ་ཡིན་ཅིང་།
མཆོན་དངོས་ལ་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བ་ཡིན། རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཤིང་རྩ་
(༡༩༥༧)ལོར་ཆལ་གྱུང་ཐང་དུ་དཔོན་རིགས་ཤིག་གི་སྲས་སུ་འབྱུངས་ཞིང་།
རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལས་དགུང་ལོ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ཡིན། རྒྱ་གཞོན་ལུང་
དུས་ནས་རང་བྱིམ་གྱི་དཔལ་འཕྱོར་དང་། འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་སྤེལ་ཆོགས་
པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་རབ་བྱུང་མཛད། བླ་མ་མཁས་པ་མང་ཙེ་བརྟེན་
ནས་མདོ་སྟགས་མང་དུ་གསན་ཅིང་། རྗེས་སུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཞལ་

མཆལ་བ་ནས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ཞབས་ཞུ་ཉེ་གནས་གཙོ་བོར་བཞུགས་ཏེ། ཞར་
ལ་གསར་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་མན་རག་གལ་ཆེ་བའི་རིགས་ཆ་ཆར་གསན་
བཞེས་དང་ཉམས་བཞེས་བྱང་འབྲེལ་མཛད་པས་སྤྱགས་རྒྱད་ལ་ཉམས་རྟོགས་
ཚད་ལྡན་འབྲངས། བེ་ཅིན་ཏུ་བཞུགས་རིང་གོང་མའི་རྒྱུ་མེལ་ཞབས་རིམ་
དང་། གསར་བདེ་འཇིགས་གསུམ་སོགས་རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་རྒྱུ་མཛད་མཛད་
ཅིང་། གོང་མ་རྒྱལ་སློན་སྤྱུ་འཁོར་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་དང་སོག་སོ་སོགས་
ཀྱིས་འདུལ་བྱ་གངས་ལས་འདས་པར། དབང་། ལྷང་། ཁྱིད། རབ་
བྱང་བཞེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྲོལ་པ་སོགས་སོ་སོའི་སྤྱོ་མོས་དང་འཆམས་པའི་མདོ་
ཐགས་ཀྱི་ཆོས་མང་ཏུ་གསུངས་པར་བརྟེན། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲུལ་ཏུ་དགེ་ལྡན་
པའི་བཏུན་པ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱང་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་རབ་བྱང་བདུན་པའི་མེ་
སྒྲེལ་(༡༩༡༤)ལོར། གོང་མ་ཡུང་ལོ་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཞལ་མཆལ་བར་ཐོད་ཏུ་
ཕེབས་ཆོག་པའི་དགོང་ཁྱ་གནང་ཞེ། རྩེ་གྱི་ཕེབས་ལམ་བརྒྱད་ནས་ལྷ་སར་
ཕེབས་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་མཆལ་ཞིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་གནང་བའི་གནས་
བཅུའི་སི་གང་དང་། ཅན་དན་གྱི་སྤྲོལ་ཡོད་པའི་གྲར། གསེར་དབུལ་གྱི་
མརྟལ་དང་། དར་གོས་ཡུག་མང་པོ་བཅས་ཀྱི་དངོས་འབུལ་རྣམས་ཕུལ་ཞིང་།
ལྷ་སར་ལོ་ཤས་བཞུགས་རིང་གོང་མ་ཡུང་ལོས་དང་ཕན་རྒྱལ་འཆམས་འདྲིའི་
སྤྱག་གིས་དང་། དངོས་སྤྱིས་འབུལ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་བ་ལོ་རྒྱུ་བཞིན་མཆམས་མ་
ཆད་པ་གནང་།

གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཁྱི་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་རབ་བྱང་བདུན་པའི་ལྷགས་སྤར་ལོར་
(༡༩༡༧)སྤར་ཡང་བེ་ཅིན་ཏུ་གདན་འདྲེན་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དང་བཅས་
པ་མངགས་འཁྱོར་བྱང་བ་བཞིན། དམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་དར་རྒྱས་
བཟང་པོར་སེ་རའི་གདན་ས་རྒྱྱང་བའི་སྤྱ་ཆབ་ཏུ་བརྒྱས་ཏེ། དེ་རྒྱན་གྱི་ཕེབས་
ལམ་བརྒྱད་ཆེབས་ཐོན་གནང་ཡང་། ལམ་གཤམ་རིང་བའི་ཁར་ལམ་ཁེལ་
དགོན་ཕྱེ་ཁག་དང་། དད་ལྡན་སྤྱོད་མ་མང་པོའི་འདོད་མོས་ལྷ་ས་ཆོས་རྒྱུགས་

ཁྱིམ་ཆེད་སྒྲིལ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་སྤྱུགས་འཁོར་རྒྱུ་རིང་སྤྱུས་སུ་ཤེ་ཅིན་དུ་
 སེལ་ས་འཁྱོར་མ་ཟུང་གོང་དུ་གོང་མ་ཡུང་ལོས་གསེགས་ཤིང་། དེའི་སྤྱུས་
 བཤེས་པ་ཐུང་ཤིས་གོང་མའི་ཁྱི་ལ་འཁོད་ཀྱང་ལོ་གཅིག་སོང་ཅམ་ན་འདས་པས།
 ཐུང་ཤིས་ཀྱི་སྤྱུས་བཤེས་པ་ཞོན་ཏེ་གོང་མའི་ཁྱི་ལ་འཁོད་པའི་ལོ་དང་ཤི།
 རབ་ཐུང་བདུན་པའི་མེ་རྩ་(༡༩༡༤)ལོར་ཁོང་གི་ཡབ་ཐུང་ཤིས་དང་། མེས་
 རོ་ཡུང་ལོས་གཉིས་མ་རྩ་རྩ་གསེགས་པའི་འདས་མཆོད་དུ་གདན་དྲངས་པ་
 ལྟར་ཤེ་ཅིན་དུ་སེལ་ས་ཏེ་ལོ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་དུ་བཞུགས་རིང་། གོང་མ་ཡབ་
 མེས་ཀྱི་འདས་མཆོད་རིམ་པ་དང་། དཔོན་སྡེ་ཁག་དང་དང་ལྟན་སློབ་མ་
 རྒྱལ་ས་ལ་སོ་སོའི་རེ་བ་དང་འཆམས་པའི་མདོ་སྤྱུགས་ཀྱི་ཆོས་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་
 གནང་ཞིང་། གོང་མ་ཞོན་ཏེའི་ཁྱི་ལོ་བཞི་པ་རབ་ཐུང་བདུན་པའི་ས་བུ་
 (༡༩༡༧)ལོར། མེས་རོ་གོང་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱིས་སྤུལ་བའི་རྒྱ་གོ་སྤྱིའི་མཆོན་
 གནས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་འཇའ་ས་གཤེར་ཐམ་དང་བཅས་པ་སྤུལ་
 གོང་མ་ཞོན་ཏེའི་ཁྱི་ལོ་དགུ་པར་“འཕྱིན་ལས་རྩ་ཆོགས་ལ་མཁས་ཞིང་གསལ་བ།
 ཆོས་ཉིད་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ། ཤེས་རབ་རྒྱམ་དག ལྷན་བཞུག་པོས་
 རབ་ཏུ་བྱུང་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་བ། བརྟན་པ་རྒྱས་མཛད། རབ་ཏུ་
 དགེ་བ། རྩམས་ཆེན་ཆོས་རྩེ”ཞེས་པའི་མཆོན་གནས་དང་འཇའ་ས་སྤུལ་
 དེའི་ཕྱི་ལོ་ཉེ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་ལོར་ཤེ་ཅིན་ནས་ཐོད་དུ་ཕྱིར་སེལ་ས་
 མཛད་པའི་ལམ་བར་མཛོ་མ་མཁར་དུ་སེལ་ས་སྐབས། ཞལ་སློབ་ཨ་མོ་གྲ་དང་།
 བསོད་ནམས་ཤེས་རབ་གཉིས་ལ་སྤྱད་ཕྱིན་གདན་སའི་འཛིན་རྒྱུང་གིས་མཆོན་
 པའི་ཕྱི་ནང་གི་བྱེད་སྒྲིལ་གང་ཅིའི་ཞལ་བསོད་བཀའ་སློབ་ཞིབ་པ་གནང་ནི།
 ཐོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉི་ཤུ་བཞི་ཉིན་དཔོངས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས། ཞལ་
 སློབ་རྒྱམས་ཀྱིས་ས་གནས་དེར་སྤྱད་གདུང་བྱས་པ་འཕུལ་བའི་རིང་བཤེལ་
 རྒྱལ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པའི་མཆོད་ཉིན་ཀྱི་ནང་གཟུངས་སུ་སྤུལ་
 ཞིང་། གོང་མས་བཞེངས་པའི་སྤྱི་འདུ་དང་། བཀའ་འཁྱུར་གཤེར་བྱིས།

གསེར་དངུལ་འདྲེས་མའི་བཀའ་འཁུར་དང་བསྟན་འཁུར། ཞལ་བཞུགས་
དུས་ཀྱི་བྱགས་དམ་རྟེན་དང་། སྤྱི་ཉིས་སྤྱད། བཞུགས་ཁྲི་སྐགས་མང་པོ་
དགོན་པ་དེའི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ།

༣. གདན་ས་འདིའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

མེ་ར་དགོན་པ་འདིར་ཐོག་མར་ཐུག་བཅའ་པ་ནས་སོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བུ་ན་
རིང་གྲྭ་ཚང་བཞི་ཡོད་(༡. རྒྱ་གྲྭ་ཚང་། ༢. འཛོམས་སྤེངས་གྲྭ་ཚང་། ༣. རྩོད་
པ་གྲྭ་ཚང་། ༤. རྒྱན་པ་གྲྭ་ཚང་)པར་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་རེ་བཅས་དར་
རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡུང་ཞིང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་ཀུན་མཁྱེན་རྩོ་ལྷོ་ས་རིན་
ཆེན་སེང་གེ་འབྲས་སྤངས་སུ་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་མཛད་ནས་བཞུགས་
སྐབས། འགའ་ཞིག་གིས་ཐུག་དོག་ལ་བརྟེན་སློབ་རྩོ་ཚོགས་ལྷན་ཏེ་བྱགས་
སེམས་མི་བདེ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་སེ་རར་ཕེབས་པས། ཞལ་སློབ་མང་པོ་ཞབས་
རྗེས་སུ་འབངས་ཏེ་སློབ་ལྷན་རྒྱས་སེ་རར་བཞུགས་ཐོག་འཆད་ཉན་སློབ་ཁྲིད་
རྒྱན་འཁྱོངས་མཛད་པར་བརྟེན། སྤར་ཡང་སློབ་མ་མང་དུ་འདུས་པ་ན་མས་
སོ་གས་རིང་ཚལ་གྱང་ཐང་དང་། བདེ་ཆེན། ལ་མོ་སྐགས་སུ་བསྐྱར་བསྐྱོད་
ཚོས་ཐོག་ལ་ཕེབས་པ་མ་གཏོགས། མེ་རར་གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཞུགས་ལུལ་
མེད་པར་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་པ་གྲྭ་ཚང་དུ་གྲགས། ཀུན་མཁྱེན་པའི་སློབ་མ་
གཉལ་སྟོན་དཔལ་འབྱོར་ལྷན་གྲུབ་ལ་ཕྱེད་རྗེ་ལྷོ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ་དང་།
ཕྱེད་གདོང་དཔོན་ས་སུ་ཁྲིད་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་པའི་
བཞེད་སྟོལ་འཛིན་པའི་གྲྭ་ཚང་ཞིག་འཇུགས་དགོས་རྒྱུ་དེ་འདུན་ལྷན་པ་
བཞིན། གཉལ་སྟོན་ཆེན་པོ་དགྲའ་ལོ་བཞི་བརྒྱར་ཕེབས་པ་རབ་ཡུང་བརྒྱད་
པའི་མེ་ཁྲི(༡༩༤༤)ལོར། ཐོང་གསལ་རྒྱང་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིན་བདག་
ལྷན་ཏེ། ཕྱིས་གྲྭ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དང་། མཛད་ཁང་བཅས་གསར་
བཞེངས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། མེ་ར་དགོན་པར་གཏན་འཇགས་སུ་བཞུགས་

སྒྲིལ་བྱུང་ཞིང་། རྟོན་པ་ལྷ་ཚང་གི་དགེ་འདུན་ལྷན་ནས་སྤོ་དང་ལྷན་ཏེ་
ཁང་ཚན་གཉིས་མ་གཏོགས། ལྷ་ལྷ་ཚང་ཡོངས་རྒྱལ་སྤང་། འཁོར་སྤྱོད་
ལྷ་ཚང་གི་ཁག་གཅིག་པཅས་བྱེས་པ་ལྷ་ཚང་དུ་སྒྲིལ་ཏེ་ལྷ་ཚོགས་རེ་ཆེར་སྤང་
བཤད་། རྟོན་པ་ལྷ་ཚང་ལ་ཁང་ཚན་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཅམ་ལས་མ་ལུས་
པར་བྱུར་པ་ནས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཤིང་བྱ་(༡༧༠༥)ལོ་པར་ལོ་
ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཐམ་པའི་རིང་མེ་ར་དཔོན་པར་ལྷ་ཚང་རྟོན་སྤྱོད་བྱེས་གསུམ་
མ་གཏོགས་ཐེད། ལྷ་ལྷི་བཙུན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་ཆ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཤེ་
སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་བཀོད་སྤྱོད་ནས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུང་རྒྱེས།
རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་ཞེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཚང་ཞིག་བྱུར་དུ་བཅུ་གས་ནས་དབྱར་དུས་
བྱུང་དང་དཔུན་དུས་ལྷ་སར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། མེ་ར་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
འདུ་ཁང་རྩིང་པ་རྒྱང་སྤྱོད་ལ་བརྟེན། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྒྱ་བསྐྱོད་གསར་
བཞེངས་སོག འདུ་ཁང་རྩིང་པར་ཡོད་པའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མང་ཆེ་བ་
འདུ་ཁང་གསར་པར་སྤོས་ཏེ། འདུ་ཁང་རྩིང་པ་དེ་ལྷ་བཟང་ཞེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ལྷ་ཚང་ཚོགས་ལུལ་དུ་སྤུལ་བ་ནས་མེ་ར་དཔོན་པར་ཐུགས་པ་ལྷ་ཚང་བྱུང་པའི་
འགོ་རྩུགས།

༡༧༡༧ལོར་ཨོག་པོ་རྒྱན་གར་ཆེ་དབང་རབ་བརྟན་གྱིས་བཏང་པའི་
དམག་དཔུང་ཐོད་དུ་འཕྱོར་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་བཀོད་སྤྱོད་ཤིང་། རྒྱེས་
འབྲངས་པ་མལ་ཆེ་བར་བྱིམས་གཙང་ཨོག་པོ་བཅས་ཀྱི་དུས་ཤིང་ལ་བརྟེན།
ཐུགས་པ་ལྷ་ཚང་མེ་ར་གནས་མ་ཐུབ་པར་ཁ་ཤོར་དུ་སྤང་ནས་ཨོ་པོ་གསུམ་གྱི་
རྒྱེས་ལྷ་ཨོག་པོ་རྒྱན་གར་གྱི་དམག་དཔུང་ཐོད་ནས་མཐར་ཕྱིན་གཏོང་བྱུང་པ་
བྱུང་བར་བརྟེན། ཐུགས་པ་ལྷ་ཚང་རང་གི་ལྷ་བཟེས་སྤྱོད་བཟང་ཚོས་འཕྱོར་
སོགས་མི་གསུམ་གྱིས་མཚོ་རྩོད་ཀྱི་དཔོན་ཆེ་རིང་ལྷ་བས་ཐའི་རི་བརྒྱུད་ནས་མན་
ཆིང་ཤོང་མ་ཁང་གིས་ལ་སྤྱོད་ཞུ་ལུལ་བ་བཞིན། ལྷ་བཟང་གིས་བཅུ་གས་པའི་
སྤྱོད་པ་ལྷ་ཚང་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔོན་པའི་བཀའ་ཡིག་འཕྱོར་བ་མ་ཟད། ལྷ་ལའི་

ལྷ་མོ་ལྷ་མོར་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་ལྷ་མོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་ཁུར་དང་
ལྷ་མོར་གནང་བའི་ལོག་རབ་ལྷ་མོར་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱ་ཏྲུག་(༡༧༩༩)ལོར་
ཐུགས་པ་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་གསོ་ལོག་ལེ་རར་ཐུག་རབ་འཇགས་ལྷ་
བཅུ་གས་ཆོག་པ་ལྷ་མོར་། དེ་ནས་བཟུང་ཐུགས་པ་ལྷ་མོར་དུ་བཅུ་གས་ནས་
གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྷ་ག་བཞེས་དང་། འཆད་ཉན་སྒོ་བ་བྱིད་གནང་སྒོ་
ཡོད།

༩. གདན་ས་འདིའི་སྒྲོབ་གཉེན་སྒྲིག་སྒོལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་སྐོར།

གདན་ས་འདིའི་གཞུང་ཆེན་ལོ་ལྷའི་སྒྲོབ་གཉེན་སྒྲིག་སྒོལ་ལམ་ལུགས་
དགའ་འབུམ་གཉིས་དང་གཞི་རྒྱའི་ཐད་གཅིག་མཆུང་ས་ཡིན་ཀྱང་། འཛིན་
ལྷ་མོ་རིམ་པ་ལྷ་མོར་དང་། རྣམ་གྲངས། མིང་འདོགས་ཆུལ། ལོ་ཆད་
བཅས་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་གཉིས་ལོ་མོར་ལོ་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་འགའ་ཞིག་ཡོད།
ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་གཉིས་ལོ་མོར་འཛིན་ལྷ་མོར་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གསུམ་རེ་ཡོད་པར་
འདྲ་ཡང་མིང་འདོགས་ཆུལ་ལོ་འདྲ་བ་དཔེར་ན། ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་ལ། བསྐྱུས་
ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་གསུམ་ལ་ལོ་གསུམ། སར་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་ལ་ལོ་ལྷ། དཔུ་མ་
འཛིན་ལྷ་མོར་གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་རེ་ལྷ་མོར་བསྐྱུས་ལ་ལོ་ལྷ། འདྲུལ་བ་འཛིན་ལྷ་
གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་རེ་ལྷ་མོར་བསྐྱུས་ལ་ལོ་གཉིས་རེ་
བཅས་ལོ་ལྷ། དཀའ་རམས་འཛིན་ལྷ་མོར་གཅིག་ལ་ལོ་གཉིས་ནས་གསུམ་བར་
བཅས་ཁྱོད་བསྐྱུས་ལོ་ལྷ་མོར་གཉིས་ཅམ་དཔོས།

ལེར་སྒྲུད་ལྷ་མོར་གཉིས་ལྷ་མོར་བཅུ་གསུམ་ནི། བསྐྱུས་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་
གཅིག་ལ་ལོ་གཉིས། སར་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་ལྷ་མོར་བདུན། དཔུ་མ་འཛིན་ལྷ་
གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་རེ་ལོ་ལྷ། འདྲུལ་བ་འཛིན་ལྷ་མོར་གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་རེ་
བཅས་ལོ་ལྷ། མཛོད་ཀྱི་འཛིན་ལྷ་མོར་གཉིས་ལ་ལོ་གཉིས་བཅས་ལོ་ལྷ།
དཀའ་རམས་འཛིན་ལྷ་མོར་དུ་མཛོད་ཀྱང་འཛིན་ལྷ་མོར་ལོར་མཉམ་བསྐྱུས་ལྷ་

ཡོད་པར་ལོ་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་བཅས་ཁྱོན་བརྗེས་སློབ་གཉེར་ཤིང་པོའི་
ལོ་ཆད་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ནས་ཅ་བཞི་བར་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ལྷ་ས་ཉེ་སྤྱོད་ནས་ཆོས་ཁྱུགས་བྱས་པ་ན་མས་རང་ལོ་བདུན་ནས་རབ་བྱུང་
གི་རྗེས་པ་ཁྱུས་རྗེས་དགོན་པར་ཁྱུགས་མ་ཐག མོག་མར་ཆོགས་ཆེན་དང་གྲུ་
ཆར་སོ་སོའི་ཁལ་འདྲ་ཆོས་སྤྱོད་ཁག་དང་། དཔུས་གྲུ་ བའོན་རྟོགས་ཁྱུག་།
དབུ་མ་འཇུག་པ་བཅས་སློང་འཛིན་ཟིན་མཆམས་བར་ལོ་གཉིས། དེ་ནས་རང་
ལོ་བཅུ་ལ་སླེབས་སྐབས་གཞི་ནས་གཞུང་ཆེན་པོ་དང་ལྷོ་སློབ་གཉེར་དངོས་
གཞིའི་འགོ་ཚུགས་ཉེ་འཛིན་གྲུ་བཅུ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཐོན་ནས་དགེ་བཤེས་
མིང་བཏགས་གཏོང་མཆམས་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ཡས་མས་འགོར་འགོ་བར་
བརྟེན། དགེ་བཤེས་ཐོན་དུས་རང་ལོ་ལྔ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལ་སླེབས་ཟིན་ཅིང་།
ཁམས་དང་། ཨ་མདོ་སོག་ཡུལ་བཅས་ཐག་རིང་ནས་གྲུ་ས་ཆེན་པོར་སློབ་
གཉེར་དུ་ཕེབས་པའི་གྲུ་ཆུང་ན་མས་གྲུ་སར་ཆོས་ཁྱུགས་གནང་བ་ནས་དགེ་
བཤེས་ཐོན་མཆམས་བར་རང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞི་གསུམ་ཡས་མས་སླེབས་ཟིན་གྱི་
ཡོད། གྲུ་ཆར་བྱས་སྤྱད་གཉིས་ཀར་ལོ་དྲུ་ཁྱོད་བདུན་རེའི་མཆམས་སུ་དགེ་
བཤེས་ལྷ་རམས་འཕར་མ་རེ་ཡོང་བ་མ་གཏོགས་ན་མ་ཁྱུན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་
གྲུ་ཆར་གཉིས་ཀ་བརྗེས་པའི་བཞི་ལས་མེད་པས། དཀའ་རམས་འཛིན་
གྲུ་སླེབས་ནས་ལོ་གཉིས་གསུམ་རིང་མ་ཚུགས་ན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་ཐོབ་ཐུབ་
ཀྱི་མེད།

དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་ནང་ནས་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་དམ་བཅའི་
སྐབས་ཨང་གི་ལོན་པ་ན་མས་སོ་སོའི་ཐོབ་ཁོངས་རྒྱུད་གྲུ་ཉོད་སྤྱད་གང་ཅུང་དུ་
ཁྱུགས་ནས་གསང་སྐགས་ཀྱི་ཆོག་སྐྱུག་བཞེས་དང་འཆད་ཉན་ཁག་སློབ་སྦྱོར་
གནང་ཉི་ལོ་ཤས་སོང་མཆམས་དགེ་བརྟན་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་དང་། དེ་ནས་བྲམ་མ་
དབུ་མ་ཆད་ལོ་གསུམ། རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ། མཁན་བླུང་གནང་
ཡུན་ལོ་བདུན་ཡས་མས་བྱུང་མཐའ་དང་། དེ་ནས་ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་ལ་ལོ་

བདུན། དེ་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལ་ཕེབས་ཏེ་བྱི་མོ་བདུན་གྱི་བར་བསྐྱར་དགོས་
པ། དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་གནང་བྱུང་ནས་དམིགས་བསལ་མཆིན་ཡོན་ཆེ་བ་
འུང་གས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་དགའ་ལྷན་ལ་ཕེབས་དུས་སུ་དགྲུང་མོ་དུག་ཅུ་
ཡན་ཆད་ཡོལ་ཟིན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ཀྱང་དགྲུང་མོ་བདུན་ཅུ་ཡོལ་ཟིན།

ལྷ་ཆང་ཁྱེས་སྒྲུང་གཞིས་ནས་དགའ་ལྷན་གྱི་ལ་ཕེབས་པའི་གས་སུ།
མེར་སྐྱད་ལྷ་ཆང་ནས་བྱི་མོ་ག་བཅུ་བདུན་པ་(མི་ཉག)རྩི་རྩེ་བཟང་པོ། བྱི་
མོ་ཞེ་ཕུ་ཆེ་གཞིས་པ་(རྒྱལ་རྩེད)དགེ་འདུན་བརྟན་པ་དར་རྒྱས། བྱི་མོ་ག་
སྟུག་པ་(ཤོར་པོ)བརྟན་འཛིན་ལེགས་པ་བདད། བྱི་མོ་ག་སྟུག་པ་(སྟོམ་
ར)དགེ་འདུན་རིན་ཆེན། བྱི་མོ་ག་ཞེ་ལྷ་པ་(གཞུང་པ)ཚུལ་བྱིམས་དར་རྒྱས།
བྱི་མོ་ག་ཞེ་བདུན་པ་(སྟོམ་ར་ཡང་ཉེད་པ)སྟོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། བྱི་མོ་ག་ཞེ་
དགྲུང་པ་(གཞུང་པ)སྟོ་བཟང་དར་རྒྱས། བྱི་མོ་ག་དགྲུང་པ་(ཐེ་པོ)དག་དབང་
ཆོས་གསལ། བྱི་མོ་ག་རེ་གཅིག་པ་(ཆ་རྩེད)ཆེ་སྟོན་སྒྲིང་དག་དབང་ཚུལ་
བྱིམས། བྱི་མོ་ག་རེ་གསུམ་པ་(ཆ་རྩེད)སྟོ་བཟང་མཁས་མཆོག་ བྱི་མོ་ག་རེ་
ལྷ་པ་(སྟོམ་ར) དགེ་འདུན་ཚུལ་བྱིམས། བྱི་མོ་ག་རེ་བརྟན་པ་(ཆ་བ)སྟོ་
བཟང་དགེ་ལེགས། བྱི་མོ་ག་རྩོན་གཅིག་པ་(ཤོར་པོ)ཡེ་ཤེས་ཐར་འདོད།
བྱི་མོ་ག་རྩོན་གསུམ་པ་(ཆ་རྩེད)ཆེ་སྟོན་སྒྲིང་འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྱིམས། བྱི་
མོ་ག་རྩོན་བཞི་པ་(རྒྱལ་རྩེད)སྟོ་བཟང་རྟུན་གྲུབ། བྱི་མོ་ག་རྩོན་ལྷ་པ་(ཆ་བ)
ཡུང་རྩོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོ། བྱི་མོ་ག་གྲུ་གསུམ་པ་(རྒྱལ་རྩེད)གྲུང་རྒྱུབ་ནས་
མཁའ། བྱི་མོ་ག་གྲུ་བཞི་པ་(རྒྱལ་རྩེད)སྟོ་བཟང་ཚུལ་བྱིམས། བྱི་མོ་ག་གྲུ་
བདུན་པ་(ཆ་རྩེད)ཆེ་སྟོན་སྒྲིང་སྟོ་བཟང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་བཅུ་
དགྲུ་བྱུང་།

ཁྱེས་ལྷ་ཆང་ནས། བྱི་མོ་ག་བཙ་ལྷ་པ་(ཅེད་ཐང)པར་ཆེན་བསོད་
ནམས་གསལ་པ། བྱི་མོ་ག་ཞེར་བརྟན་པ་(ཁང་ཆོན་མི་གསལ) དགེ་འདུན་
རྒྱལ་མཆོན། བྱི་མོ་ག་སྟུག་ཞེས་པ་(གཅོད་པ)ཚུལ་བྱིམས་ཆོས་འཕེལ། བྱི་

ཐིང་གཞི་གཉིས་པ་(ཆ་བ)སྟོ་བཟང་དོན་ཡོད། བྲི་ཐོག་ང་བཞི་བ་(བསམ་སྟོ)
 འགྲེད་བར་མཆོག་ལྟོ། བྲི་ཐོག་ང་བརྒྱད་པ་(བསམ་སྟོ) འགྲེད་བར་ཆོས་
 ཡག་སྟ། བྲི་ཐོག་རྒྱལ་ཚུ་བ་(ཆ་བ) སྟོ་བཟང་བཅུན་པ། བྲི་ཐོག་རྟེ་བཞི་བ་
 (ཤེདོ)སྟོ་བཟང་བཟ་མིས། བྲི་ཐོག་རྟེ་རྒྱལ་པ་(བསམ་སྟོ) འགྲེད་བར་ལྟོན་
 ཡག་སྟ། བྲི་ཐོག་དོན་གཉིས་པ་(གཙང་པ)འཇམ་དཔལ་རྩལ་བྲིམ་སྟ། བྲི་
 ཐོག་ལྷ་རྒྱལ་པ་(གཙང་པ)སྟོ་བཟང་རྩལ་མཆོན། བྲི་ཐོག་སོ་གཅིག་པ་(ལ་བ)
 སྟོ་བཟང་རྩལ་མཆོན། བྲི་ཐོག་སོ་བཞི་བ་(གཙང་པ)ལྟོན་གྲུབ་བཅོན་འགྲུས་
 རིན་པོ་ཆེ། བྲི་ཐོག་སོ་རྒྱལ་པ་(ཏར་གདོང) རྒྱབ་བཅུན་ཀྱུན་དགའ་བཙས་
 བཅུ་བཞི་ལྷང་།

ཁག་གཅིག་ལྷང་བའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་འཆད་ཚིན་ཚོམ་གསུམ་
 ལྷང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་པ་བཅུན་འཁྲིའི་དོན་སྐབས་ཆེན་མཆོད་དེ་སྐལ་ལྷན་གྱི་
 རྟོག་མ་ཤར་ས་ལས་འདས་པ་གསེར་རྒྱུང་དང་། མེས་རྒྱལ་ཤར་དུ་གཅིག་ལྷང་
 དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་སྟེ་བཅུན་དུ་བཏང་བ་བཙས་གྱི་ཐད་ལ་མཆོད་
 རིས་ལུལ་དུ་ལྷང་བ་འཛོག་གནང་མཆོད་པ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་
 གདན་ས་རང་དུ་བཞུགས་ནས་སྟེ་ཆོ་གཅིག་རྟེན་གཞུང་ཆེན་པོའི་སྟོབ་བྲིད་
 མཆོད་དེ་ཞལ་སྟོབ་རྒྱུད་འཛིན་མང་པོ་གསེར་རྒྱུང་མཆོད་ཅིང་། རེས་འགའ་ནི་
 གཞུང་ཆེན་པོའི་སྟོབ་གཉེས་ཐོན་ནས་དཔེན་གནས་ལེས་མེད་དུ་ཕྱོན་ནས་སྟོབ་
 དོན་རྒྱབ་པ་ཉམས་བཞེས་གྱི་ཐོག་ནས་གྲུབ་འབས་བཟང་པོའི་མིག་དཔེ་ཀྱུན་ལ་
 མཛོན་དུ་ལྷང་བར་མཆོད་པ་དང་། ལ་ལས་ནི་གཞུང་ཆེན་པོའི་སྟོབ་གཉེས་
 དང་གསང་སྟགས་གྱི་དཔེ་བཞེས་ཐོན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕྲངས་ལུལ་ཕྱོགས་སྟེ་
 ཕྱོན་ནས་ནང་བཅུན་འཛིན་རྒྱུང་དང་སྟེལ་མཆོད་པ་སོགས་ཞིབ་པར་དཔེ་པ་སོ་
 སོའི་རྣམ་ཐར་དང་། དཔོན་ཕྱི་ཁག་གི་ཆོས་འཕྲང་སོ་རྣམས་སོགས་སྟེ་གསལ་
 པོར་འཛོད་པ་ལྟར་ལགས།

༥. གདན་ས་འདྲིར་བཞུགས་པའི་གནའ་རབས་རྒྱ་དངོས་ཆ་ ཆའི་བྲས་རྒྱས་བསྟུན།

མེར་དཔོན་པོ་ནང་བཞུགས་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་གཙུག་པོ། ལྷ་མིང་རྒྱལ་
 རབས་ཤོར་མ་ཡུང་ལོ་ཁྲི་ལོ་བརྒྱད་པར་ནན་ཅིང་དྲུང་པར་བསྟན་གནང་བའི་
 ཁོད་ཡིག་གི་བཀའ་འཁུར་མཆོལ་དཔལ་མ་པོད་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་མ། མོག་
 རས་མེར་ཡིག་ཁྲིར་བརྒྱད་མེ་ཡོད་པ། ཉ་བཟའ། སྒྲིགས་ཤིང་། གདོང་
 དར་བཅས་ཆ་ཆར། ཤོར་མ་ཡུང་ལོས་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་མེའུ་མེས་ལྷ་
 ལུང་བ་དང་། ལྷ་བ་དབང་གི་ཞལ་ཐང་མཁའ་འགྲོ་བཟས་བཅུགས་ལྷ་གྲགས་
 པ་ཤོག་ཆོད་མ། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་གི་ཤོས་ཐང་ཆེ་ཆོད་ཤོར་མ་ཡུང་ལོས་
 ལུང་བ། ཤོར་མ་ཡུང་ལོས་ཀྱི་ལྷོན་ཆེན་ཁྲུང་ལྷ་མེན་གྱིས་བཞེངས་པའི་བརྒྱད་
 རྟེན་གཉེར་ལྷིས། དཀར་ཆག་རྒྱ་ཤོད་ཤོད་ཡིག་ཤན་རྒྱུར་དྲུ་ཡོད་པ་བཅས་མེ་
 རཆོགས་ཆེན་འདྲུ་ཁང་ཆེན་མོའི་རྒྱག་གི་བྱམས་ཁང་དྲུ་ཡོད་ཅིང་། ཤོར་མ་
 ཡུང་ལོས་ལུང་བའི་ཅན་དན་དཀར་པོ་ལས་བཞེངས་པའི་གནས་བཅུན་བཅུ་
 རྒྱག་མོ་མོའི་ནང་གཟུངས་ཞུགས་ལྷ་ལུང་ནས། མེར་ཐུགས་པ་ལྷ་ཆོང་གི་འདྲུ་
 ཁང་རྒྱག་ཏུ་བཞུགས། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཨི་ལྷ་པོ་ཉི་ཤུང་མོ་རབ་ལྷ་ར་
 མཐོང་བའི་མཆོན་ལ་དཔེ་རྒྱུར་མ་དཔལ་ལོར་གྲགས་པའི་བྲགས་དམ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཡུང་དྲུ་རྒྱལ་མཆོན་བཟང་པོའི་རྒྱག་ཏུ་ལྷ་བ་བྲགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་
 གྱི་རྒྱ་བཅུན། རྒྱལ་པོ་ཉི་ལྷ་བཟང་གིས་རྟེན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ་བཟོངས་པའི་
 རྟེན་བཤམས་ལྷ་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་གཉེར་རྒྱ་ཤོག་ས་
 གཉིས་ཀྱི་ཆོད། མེར་ཐུང་ལྷ་ཆོང་གི་རྟེན་གཙུག་པས་པས་དཔེ་རྒྱས་ཕེ་མ་སྤིང་
 ནས་གདན་དྲངས་པ་བྱུང་དབང་ཤོར་ཁྲིར་མ། མེར་ཕེས་ལྷ་ཆོང་གི་རྟེན་གཙུག་
 རྟེན་མཁྱིན་ཡང་གསར་གཙོ་འཁོར་ཆ་ཆར། ལྷ་ན་མཁྱིན་པའི་བྲགས་དམ་རྟེན་
 དྲུ་བཞེངས་པ་ཤོགས་རིན་ཐང་ལུང་བའི་རྒྱ་དངོས་ཡུངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་
 ཡོད་པོ། ༥

ལྷ་ས་ཁོང་རིག་པ་འི་ཤྲོས་ཚྭ་གས་འགོ་རྒྱལ་ས་ བའི་གཞུང་བཤད།

གཙོ་འཛིན་རྣམ་པ་དང་། ལྷ་མ་ཤྲོན་རྣམ་པ། འབྲུས་མི་རྣམ་པ།

ཁོད་རང་རྒྱུང་རྒྱུང་ས་ཏྲང་ལྷུང་དང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཐད་
གར་འགོ་ཁྱིད་དང་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་འོག་དང་རྒྱུང་ས་ལྷུ་ནང་གི་ཁོད་རིག་
པའི་ལས་རིགས་ཁག་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཕྱི་ཆོན་ཁག་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་རྒྱུ་གས་རམ་
འོག་ཏུ་ལྷ་ས་ཁོད་རིག་པ་འི་ཤྲོས་ཚྭ་གས་ད་ལྟ་དངོས་ཏུ་འགོ་རྒྱལ་ས་པ་མི་རང་
རྒྱུང་ས་ལྷུ་ཁོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་མེད་པའི་ཆོག་ས་
འདུ་གཟབ་རྒྱས་མིག་རེད་ལ། རང་རྒྱུང་ས་ལྷུ་ཁོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱལ་
ལས་གནང་མཁན་ཡོངས་ལྷུ་བཟུ་མིས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་རང་རྒྱུང་ས་
མི་རིགས་ཁག་གི་ཆབ་སྲིད་འཆོ་བའི་ནང་གི་བཟུ་མིས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་
ལྱང་རེད། རས་འདིར་ཁོད་རིག་པ་འི་ཤྲོས་ཚྭ་གས་ལྷུ་ཙ་འཇུགས་ཏུ་ཡོན་ལྷན་
ཁང་གི་ཆབ་ཞུས་ཏེ་ཆོག་ས་འདུར་མེད་ས་འཇུར་ལྷུང་བའི་ལྱང་དལྱང་གི་འབྲེལ་
ཡོད་ཕྱི་ཆོན་ཁག་དང་ལྷན་ཟུང་ཞིང་ཆོན་ཁག་གི་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་དང་
རིག་གཞུང་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མེས་ལ་ལོ་ལ་བའི་རང་ནས་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་དང་
རང་རྒྱུང་རྒྱུང་ས་ཏྲང་ལྷུང་དང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་། དེ་མིན་རིམ་པ་ཁག་
གི་ཙ་འཇུགས་བཅས་ནས་ད་རེས་ལྷུ་ཤྲོས་ཚྭ་གས་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་དང་
རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐུགས་ཆེན་གནང་བར་སྟིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ། འདིར་
བཞུགས་འབྲུས་མི་རྣམ་པ་དང་རྒྱུང་ས་ཡོངས་ལྷུ་ཁོད་རིག་པ་འི་རྒྱལ་ལས་གནང་
མཁན་ཆོར་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་ལྷུ་ཉེན་འབྲེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁོད་རིག་པའི་པ་ལུལ་ནི་ཡུང་གོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་དང་ཁོད་རིག་པའི་
 འབྲུང་གནས་ནི་ཁོད་སྒྲུང་ས་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་མྱེད་མེད་ཁར་ཞིབ་འཇུག་ལས་
 རོན་གྱི་ཆ་ཆུན་ཡང་གཞན་ན་མེད་པའི་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་དང་ཡོད་བཞིན་
 པ་ཡིན་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ནི་ཨ་རྩོད་གི་ཨ་རྩུས་
 གྱི་དུས་ལུན་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བཅིངས་བཀོལ་བཏང་པའི་རྗེས་
 དང་ལྷན་པར་དུ་ཉར་གྱི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཡུང་ལུ་ཆར་འཛམས་ལྡན་
 ཆོག་ས་ཐོངས་གསུམ་པ་འཛོགས་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཁོད་རིག་པ་དེ་རིག་
 གཞུང་ཆུང་ཁག་གཅིག་དུ་བཅིས་དེ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཆེན་ཞིག་དུ་སྤྱོད་
 སྲུབ་པ་མ་ཟད། དབྱར་མཆོ་རྒྱས་པ་ལྷར་གོང་འཕེལ་དང་འབྲུག་པོར་ལུས་
 བས་སྲུབ་འབས་ཡུང་གསུར་དུ་བུ་བུ་བུང་བ་ལས་ཐོངས་འདིའི་ཁོད་རིག་པའི་
 ལྡན་ཆོག་ས་སྤྱོད་འཛོགས་བྱ་རྒྱར་དགོས་ཀྱི་ཆ་ཆུན་བརྒྱན་པ་ཤིང་། ཐོངས་
 འདིའི་ཁོད་རིག་པའི་ལྡན་ཆོག་ས་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་
 རོན་བྱ་གཞག་གོང་འཕུར་ལྟ་བུའི་འཕེལ་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་ཡུང་འབས་ཤིག་དང་
 རང་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱ་ཆད་སྤར་ལས་མཐོ་དུ་སོང་བའི་
 ཉག་ས་མཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་
 ཁ་ཕྱོགས་དེ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་དང་མ་འོངས་འབྲུང་འཕུར་དུ་གཏོང་ནས་སུ་
 བསྐྱད་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་མདུན་ནས་མདུན་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་གལ་ཆེའི་ལམ་
 ཆད་རྟོ་རིང་ཞིག་ཡུང་ཡིན་པ་མངོན་གསལ་ཆེ་བས་ར་ཆོས་སྤྱོད་ཆད་ལ་སྤྱི་ཐིག་
 ལྟ་བ་དང་འབྲུང་འཕུར་ལ་རྒྱང་ལྟེད་པའི་སྐབས་འདིར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཁོད་རིག་
 པར་ཞིབ་འཇུག་གནད་མཁན་རྒྱ་ཁོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་གཞག་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་
 ཁོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་མི་ལྷ་གསོ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་ཆེ་གར་རིང་དཀའ་བ་
 སྤྱད་དེ་མཛད་རྗེས་ལྷ་མེད་བཞག་པའི་གན་ལས་ཆོ་ར་ཆོས་ནས་ཡང་བརྟེན་མི་
 ཡིད་པ་མ་ཟད། སྐབས་འདི་དང་བརྟན་ནས་ཁོང་ནས་པར་ཤིང་ཐག་པ་ནས་

ལྷན་བཀུར་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

མོ་སྐབས་འདི་དང་བསྐྱེད་ནས་ར་ཆོས་འདས་ཟིན་པའི་ཉེ་རབས་ཤིང་
 རིགས་ཀྱི་སྐད་ལྷགས་ལྷན་པའི་རིག་གནས་པ་དང་རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་
 མེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། བཞུན་རབ་ལོ་རྒྱུ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ།
 ཆེ་ཉན་ཞབས་དྲུང་། འཇམ་དཔལ་འཕྱིན་ལས། ཆ་སྤྱལ་རག་དབང་སྟོ་
 བཟང་། ལྷ་སྟོན་ཡེ་མེས་རྒྱལ་གྲིམས། ལྷང་མོ་ཅན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ།
 གཞུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་མོགས་ལ་སྟེང་ཐག་པ་ནས་དུན་གསེལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ལས་ལ་བཅོན་ཞིང་དཔའ་ངར་དང་མེས་རབ་ལྷན་པའི་ཤོད་རིགས་མི་
 དམངས་ཀྱིས་མོ་རྒྱས་ཐོག་ཏུ་བྱུང་དུ་འཕགས་ཤིང་འོད་སྣང་འཕྲོ་བའི་གནའ་
 རབས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་གཏོད་བྱས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའང་ཉར་གི་འཕྲོ་བྱེད་
 དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཆོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་ཏུ་ཐུར་ལས་
 རྣམ་པར་བཟ་བའི་དེར་དུས་ཀྱི་མེས་རིག་དཔལ་ཡོན་ཞིག་གསར་སྐྱེད་ལྟེན་སྟབ་
 བས་ཡིན། ཤོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འགན་ནི་མ་ལེ་ཤིང་ལྷགས་དང་
 བའི་ཚེ་ཏུང་དཔྱད་ས་པའི་མཆོང་བྱེད་འོག་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་
 འཕྲོར། ཆོས་ལུགས། སྐད་ཡིག་ ཆོས་རིག་ རྩོམ་གསུལ། མོ་རྒྱས་
 མོགས་གང་ཐད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྟོན་ནས་ཤོད་
 རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་སྟེང་བཅུད་མ་ལུས་ལྷལ་འཛིན་ལྟེན་པར་
 བཞེད་ནས་དེར་དུས་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག་གསར་གཏོད་དང་ཁོང་འཕེལ་བཅར་
 རྟེན་ “དེར་རབས་ཅན་བཞི” འཇུགས་སྐྱེད་བྱ་རྒྱུར་ཞབས་འདེགས་དང་།
 “དཔལ་ཡོན་གཉིས་” དར་བུ་རྒྱུར་ཞབས་འདེགས་ཞུ་དགོས།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཆོན་ཁག་ཏུ་གཏོགས་པའི་ཤོད་རིག་པ་
 འདི་ཉིད་ལ་གཞིགས་ན་མོ་རྒྱས་ཤིང་ཞིང་ནང་དོན་ལྡན་ཆེ་ལ་ཟབ་པར་སྟོ་
 ཆོགས་ཆོན་རིག་དང་རང་བྱུང་ཆོན་རིག་ལྱང་ཁོ་ཐབ་གཅིག་ནང་གི་ལྷགས་ལྷན་
 ལྷང་དཔེར་མེད་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་ལ་ཐང་གཞིའི་དཔལ་འཕྲོར་དང་སྟེང་གི་

བཞོན་པའི་ཐད་དུ་འདྲ་བའོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་མི་
 དམངས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་འཕྲིན་ལྷན་ལྟ་ཚུལ་ལ་འགྲུར་བ་གཉིད་ཟབ་འཛོལ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག་དེ་འདྲ་ཐེ་ཟབ་ཐེ་བསྐྱེད་དུ་འཛོལ་བའི་ཚོགས་ནས་ཐོན་རིག་པའི་ཞིབ་
 འཇུག་བྱ་བ་ཞོར་དུ་སྤེལ་རྒྱ་ནི་འཛད་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མངོན་པར་དུ་
 གསལ་བས་མི་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་སྤྲུབ་ཚུལ་འདྲ་ག་པས་མི་རྣམས་མང་གསེས་ཀྱིས་
 བྱས་ཏེ་ལས་དོན་འཕེར་བའི་དཔྱད་ཁག་ཅིག་གྱིས་འཇུགས་བྱས་ནས་ཐུན་མོང་
 དུ་མོ་རྒྱས་ཀྱི་ལས་འགན་ལྷིད་པོ་དེ་བརྒྱབ་དཔེས་པ་དང་སྤྲུགས་ཐིག་ཁྲེའི་དུས་
 བབ་ཀྱིས་བ་ཚོར་བཞོན་པའི་བརྒྱུར་བཅས་ཀྱི་སྤྱིར་དོན་དེ་ཐོན་རིག་པའི་ཞིབ་
 འཇུག་གི་བྱ་བ་ཁོར་ས་སུ་ལག་བཟུར་ཐོག་འབྲེལ་ལམ་རྒྱ་བསྐྱེད་དུ་བཅར་ནས་
 རང་སྐོར་དང་བཀག་དང་། རང་མཐོ་རང་བཅན། མོས་རྒྱ་རྒྱུད་བ། ལས་
 བཞོས་མི་གསལ་བ། བརྗོད་གཞི་བརྒྱུར་རྒྱས། མི་རྒྱ་གཞིས་ཟད་ལ་མོགས་
 པའི་མངོན་རྒྱལ་དེ་རིགས་ཙུ་བཅས་ཀྱིས་ཐོན་རིག་པའི་ལས་རིགས་འདི་ཉིད་
 ཕན་ཚུན་གཅིག་འཛོད་གཅིག་ལན་དང་ཕན་ཚུན་རྒྱས་མང་འཕྲོན་པ། མོས་
 ལྟ་བུ་འབྲིགས་ལ་མ་འབྲུགས་པ། ལས་སྤྱོད་ཆེ་ལ་ལྟར་བ་བཅས་ཀྱི་མོར་དུ་
 གཅིག་ལྟར་ཞིག་ཡོད་བའི་དཔྱད་དཔེས། དེ་བཞིན་བ་ཚོས་རང་ཉིད་སོ་སོའི་བྱད་
 ཚོས་འདོན་སྤེལ་གང་ལེགས་ལྱེད་པའི་ཚོགས་དུ་ཕན་ཚུན་དགེ་བླངས་རྒྱན་སེལ་
 ཀྱིས་ཐོན་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ལ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཀླང་
 གཞི་བཟན་པོ་ཡོད་པ་བྱ་རྒྱ་དང་དུས་མཚུངས་དེ་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
 འཛམ་གླིང་གི་རྒྱ་གསུ་སུ་བསྐྱོད་ནས་ཕྱི་རི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཡོད་པའི་ཐོན་རིག་པའི་
 ལས་རིགས་དང་ལྷག་པར་དུ་ཕྱིར་བཞུགས་ཐོན་རིགས་སྤུན་ཟླའི་ཁོད་ཀྱི་རིགས་
 གཅིག་མཁས་ཅན་དང་རིག་གཞུང་པ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཚོགས་
 འཆར་གཞི་དང་ཕོ་རིམ་རྩན་པའི་སྐོར་ནས་རིག་གཞུང་སྤེལ་རེས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་
 རྒྱས་མང་འདྲ་བའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བྱ་བ་ཞུགས་དང་རྒྱས་ཡོད་རེ་བྱེད་དཔེས།

ཐོན་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལྱེད་པའི་ཐད་ལ་བ་ཚོར་གྲུབ་འབྲས་མང་པོ་

ཐོབ་པར་ཀུན་གྱིས་དོ་སྣང་བྱེད་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་
 གྱི་ཐོད་རིག་པ་འི་ནམ་གངས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཕེལ་
 རྒྱས་བཅས་དང་བསྐྱར་ན་ད་དུང་མ་འདང་བའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལྷག་ཡོད།
 ང་ཚོའི་མདུན་དུ་ལྷགས་པའི་མངོས་རྒྱུད་སྤོངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ལྷ་ན་ལྷག་པ་
 དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ལ་ང་ཚོས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ལས་འགན་དེ་འདྲ་དཀའ་ཚོགས་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་“མཁས་བརྒྱའི་འགན་སྲུང་དང་མེ་ཉོག་མཉམ་བཞད་”
 གྱི་བྱེད་སྒྲུགས་ལག་ལེན་སྤྱད་ལས་ལྷག་པ་བསྐྱར་ཉེ་སན་རྒྱུན་མཐུན་ལམ་དང་།
 སན་རྒྱུན་ཡིད་ཆེས། སན་རྒྱུན་དགོངས་སེལ་གྱི་ཁོར་ལྷག་དང་ནམ་པ་བཟང་
 པོ་ཞིག་གི་འོག་དུ་རིག་གཞུང་གི་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་
 བར་ལ་རང་མོས་གྲོས་བསྐྱར་ལྷག་པོར་མངོན་དེ་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་གྱིས་
 ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཡང་ཆེར་སོན་པར་སྐྱོན་མོང་དུ་འབད་བཅོན་ཡོད་
 པ་ལྟ།

འབྲས་མི་ནམ་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ནམ་པ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐོད་རིག་
 པའི་ཞིབ་འཇུག་གྱ་གཞག་ལྷན་དུ་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་དང་ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་
 འཇུག་གི་ནམ་པ་གསར་དུ་གཏོང་བྱུང་པའི་ཆེད་དུ་འབད་བཅོན་ཆེས་ཆེར་
 མངོན་ཅིག ཚོགས་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱ་རྒྱས་སྐྱོན་སྐྱམ་ཚོགས་པའི་རང་ནས་
 ལེགས་གྲུབ་ཡོང་བའི་སྒོན་འདུན་ལྟ།

སྐྱགས་རྗེ་ཆེ།

ཨོན་ལྷངས་ཞི་བའི་བཅིངས་འཁྲལ་ཐོབ་ནས་ལོ་བཞི་ བཅུ་འཁོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་རྟེན་།

འདི་ལོ་ནི་ཨོན་ལྷངས་ཞི་བའི་བཅིངས་འཁྲལ་ཐོབ་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་
འཁོར་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ལོ་ཞིག་ཡིན། འདས་ཕྱིན་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་ནི་གྲུང་
གྱི་གྲུང་ཁྲན་ཉར་གྱི་འགོ་བྱིད་འོག་དང་སྤྱན་རྒྱ་མི་རིགས་ཁག་གི་ལྷག་བསམ་
ཚོལ་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག་ལོ་རྒྱུ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་ཁོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་
རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྒྱུས་ཀྱི་མགོ་ཐོར་གཞོན་པའི་བཀའ་བཞུགས་
འཛིན་ཞིང་བྱ་ལམ་ལུགས་ཆ་མེད་བཟང་སྟེ་མཐར་ཐུན་པའི་བཅིངས་འཁྲལ་
ཐོབ་ནས་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚབ་ཁྲེད་པའི་མིན་དབང་
གསར་པ་བཅུགས་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་རྗེས་ལུས་ཅན་གྱི་ཕོ་བྱང་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐོན་སྐྱེད་ལྡན་པའི་ཁེར་རྒྱུ་རང་བྱུང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུར་
སྟོག་བཟང་ནས་ཆོན་རིག་ཅན་དང་དེང་རབས་ཅན་གྱི་ལག་ཚལ་གསར་པ་ལེད་
སྟུང་དེ་ཐོན་སྐྱེད་ལུས་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ལྡན་པ་བཅས་བཀའ་བཞུགས་
འཛིན་ཞིང་བྱ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཏུས་མཚུངས་ནས་ཐད་ཀར་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
ཀྱི་འཁྲལ་མ་ཐོག་འཕུར་མཚོང་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཏུས་རབས་གསར་པ་ཞིག་
ཡིན།

འདས་ཕྱིན་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་གོ་གི་ཁོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ལོ་
བཞི་བཅུ་འཁོར་པའི་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་གི་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་གྱི་རྒྱུང་
ཐག་རིང་པོའི་མདུན་ལམ་བཅས་ལ་བསམ་སྟོན་ཞིག་གཏོང་རྒྱ་དེ་ནི། ད་
ལྟོ་ལས་དོན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་གྲུང་འབྲས་ཐོབ་པ་ལྟེད་རྒྱུ་

ཕན་ཚུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན། གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་
 སྲིད་གཞུང་དང་། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་པོད་ཞི་བས་བཅངས་
 འགྲོལ་འབྲུང་ཐབས་སྐོར་གྱི་སྟོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་མིང་ཉགས་
 བཞེད་པའི་གལ་ཆེའི་དོན་མིང་སྐོར་ལ་རང་གི་ཉ་ཚུལ་འགའ་ཤས་བྱ་རྒྱ་གཤམ་
 གསལ།

དང་པོ། 《སྟོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་》ཀྱི་ཚུས་རྒྱུ་བ་ རྟེན།

སྟོས་མཐུན་འདིའི་ཆ་བའི་གཞི་འཛིན་ས་ནི་ཚོག་མའི་འགོ་བརྒྱུད་ནང་
 འཁོད་དོན་ཏུ་གྲུང་ལྷ་མི་དམངས་ཁྱིམ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་གྲུང་དབྱང་མི་
 དམངས་སྲིད་གཞུང་ནས་གྲུང་པོའི་མི་དམངས་ཆབ་སྲིད་སྟོས་ཚུགས་གྱིས་
 གཏན་ལ་མཐའ་པའི་གྲུང་བྱང་གང་ལེང་གཞིར་བཟུང་། གྲུང་ལྷ་མི་དམངས་ཁྱིམ་
 མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཁོངས་གཏོགས་གྱི་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཚོག་
 ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་མཐུན་སྦྱིལ་བྱས་ཏེ་གྱི་རྒྱལ་བཅན་དབང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་
 རིགས་སོ་སོའི་ནང་གི་མི་དམངས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་རོ་མོལ་བྱེད་རྒྱ་དང་། གྲུང་ལྷ་
 མི་དམངས་ཁྱིམ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་མི་རིགས་ཆར་མ་མཐོང་མཐུན་རོགས་
 རེས་གྱི་ཁྱིམ་ཆར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་རྒྱ། མི་རིགས་ནམས་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆར་ཆེན་
 པོ་འདིའི་ནང་ཏུ་མི་རིགས་གང་ས་ཏུང་སོ་སོ་འདྲུལ་རྒྱུད་ས་གནས་སུ་མི་རིགས་
 ཀྱི་ས་གནས་རང་སྤྱོད་ལག་ལེན་བྱ་རྒྱ། ཞེས་གསལ་བའི་དམིགས་དོན་དང་
 མཐུན་པར་ལག་ལེན་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ཡིག་ཆ་ཞིག་རེད།

དེ་ནི་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་བའི་ཁེ་སན་
 དང་མཐུན་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་
 ཡིན་ཚོག་ དེ་འདྲའི་སྟོས་མཐུན་བཞག་པ་དེས་བོད་ས་གནས་སུ་བཅན་
 འཇུལ་བྱས་ནས་དབང་པོ་ཀྱང་འཇུག་རྒྱུའི་རེ་བ་ལ་ཆར་བའི་བཅན་རྒྱལ་རིང་

ལྷགས་པ་དང་རྒྱལ་ནང་གི་ཁ་བཤལ་རིང་ལྷགས་པ་ཚང་མར་རྒྱས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་
རྟེན་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་ཁོང་མི་རིགས་བར་གྱི་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། ཁོང་མི་
རིགས་ནང་ཁྲལ་གྱི་མཐུན་སྦྲིལ་བཅས་ལྷན་ལས་ལྷག་པར་གོང་འཕེལ་དུ་སྦྱོར་རྟེ།
ཁོང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས། འཕྲོད་བསྟེན།
འགྲིམ་འབྲལ། བརྩོ་ཞིང་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་བཅས་གནམ་ས་ལྷ་ལོག་
བརྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་གོང་འཕེལ་འཕྲོ་རྒྱུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རབས་གསར་པ་ཞིག་དུ་
སླེབས་པའི་འགོ་རྒྱུགས་ཡོད།

ཁོས་མཐུན་འདྲིའི་ནང་གསལ་བའི་ཁོང་ལ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་རྒྱུང་
འཕྲུགས་རྒྱ་འདྲི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་གཞིར་
བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟེ། ཁོང་ས་གནས་འདི་བཞིན་དུས་རབས་བདུན་པའི་
འགོ་ནས་དུས་རབས་དགུ་པའི་དཀྱིལ་བར་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་ཁོང་གི་བཅའ་
པོའི་རྒྱལ་རབས་བར་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་རྒྱུན་འཁྲུངས་དང་།
དམག་དོན་ཐོག་པམ་རྩུན་འབྲལ་གྱི་ཕྱེད་ཐུབ་པའི་རྟོགས་ལྷགས་ཡོད་ལྟ་བུས།
ཆབ་སྲིད་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་འབྲེལ་ཕྲེང་མཉམ་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས།
པན་རྩུན་གཅིག་ལོག་གཅིག་འདུས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་འབྲེལ་བ་ཆགས་མེད་
པར་བརྟེན། སྤྱི་ལོ་༢༩༡༥ར་ཐང་ཁོང་གཉེས་བར་པན་རྩུན་བཅའ་གཞི་དང་
མི་ཕྱེད་པའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་ཐུབ་པ་ལྷུང་བ་དེར་དཔོན་ཁང་མཇལ་དུ་མ་
བཀའ་གཅིགས་ཟེར་སྟེ་ཡོད་ཅིང་། དེར་སང་ཁྲང་ཅིང་མཐུན་འབྲེལ་རྒྱ་
རིང་ཞེས་བཏགས་ཡོད། ཆིངས་ཡིག་དེ་བཞག་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ཟིན་ཙམ་རྗེས་
ཁོང་གི་བཅའ་པོའི་རྩོན་པོ་ནང་ཁྲལ་དབང་ཆ་ཐོགས་རེས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ནང་
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཙན་བཀོངས་རྟེ། སྤང་དར་མས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་
དེས་ལྷུང་ནང་བརྟན་ཆོས་ལྷགས་ལ་ཙ་མེད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྟེན་
བཏང་བར་བརྟེན་ནས་ལྷུང་དཔལ་གྱི་རྒྱ་རྗེས་བཀོངས་ཤིང་། ཁོང་གི་ལྷ་
གཉེས་སྲིད་དབང་ཐོགས་རེས་ཀྱི་འཐབ་འབྲུག་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལུས་པའི་

མཐུར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་འབངས་ཀྱི་ལོག་བྱུང་སྟེ།
 བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་དུས་
 རབས་མཐུག་སྟེལ་ནས། བོད་ས་གནས་འདི་བཞིན་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་བཙོ་
 ལུས་(དཔུས་གཙང་གཉིས་ལ་ཚན་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། མངའ་རིས་སུ་ཚན་
 པ་གསུམ། མདོ་སྐད་དུ་ཚན་པ་གཅིག་བཅས་)དུམ་བྱར་བཅད་ནས་དབང་
 བརྒྱར་བའི་བཅད་བཟུང་ས་ཁུལ་ཆགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་༡༩༩༩ལོར་
 ཡོན་རྒྱལ་རབས་(སྟག་པོའི་རྒྱལ་རབས་)ཀྱི་གོང་མ་མོང་གོལ་ཉལ་གྱིས་བོད་ལ་
 དྲག་པོའི་དམག་དཔུར་བཏང་ནས་བོད་ས་གནས་འདི་ཉིད་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་སྟེར་བྱས་པའི་བར་ལོ་གྲངས་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལོ་དྲག་གི་
 རིང་ལ་བོད་སེལ་བྱའི་དུས་རབས་ཟེར། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་བོད་ས་
 གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཕྱགས་ནམས་མན་ཚུན་གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མི་
 འདུས་པའི་ཁ་འཛར་ཡོན་པའི་ཐོག དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དབྱེལ་ནས་
 དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུའི་རིང་ལ་བོད་ས་
 གནས་སུ་རིམ་བཞིན་བཀའ་གདམས། ས་སྐྱ། ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱད།
 དྲགས་པོ་བཀའ་བརྒྱད་ལས་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་རྒྱུད་བརྒྱད་བཅས་ནང་
 བཟུང་ཆོས་ལྷགས་སྟོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་བཙོ་ལྷ་ཅམ་གསར་དུ་དར། དེའི་
 ཟུང་ཆོས་ནི། ༡. ཆོས་ལྷགས་སྟོབས་མཐའ་སྟོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་རང་
 རང་གི་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཕྱགས་ཟུབ་ཁོངས་དར་སྟེལ་
 བཏང་བར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ས་གནས་མི་འདྲ་བ་རིང་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་སྟོབས་ཕྱགས་
 ཟུབ་ཁོངས་མི་འདྲ་བ་ཆགས་སྟོབས་ས་གནས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ། ༢.
 ཆོས་ལྷགས་སྟོགས་ཁག་རིང་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁྲིམ་བཙོ་ལྷ་ཅམ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་
 ཕྱགས་ལེན་ཅན་རེ་ཡོད་པར་བརྟེན་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་སྟོག་ནས་མན་ཚུན་འགན་
 རྒྱར་ལངས་བྱུང་པའི་ལུས་ལྷགས་ཡོད་པ། ༣. རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ནང་ཆོས་
 ལྷགས་སྟོགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་དད་པ་བྱེད་མཁན་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པར་

བརྟེན་ཚུགས་ཁག་ཚང་མར་མང་ཚོགས་ཀྱི་མང་གཞི་བརྟན་པོ་དེ་ཆགས་ཐུབ་པ་
 ཐུང་བ། ༡. ཚེས་ལུགས་ཚུགས་ཁག་བར་པན་ཚུན་འགལ་བ་དང་མཐུན་གྱིས་
 གང་ཐུང་བ་དེས་མང་ཚོགས་ལ་ཤུགས་ཀྱིན་ཐེབས་དེ་ས་གནས་སོ་སོའི་མི་
 དམངས་མང་ཚོགས་པན་ཚུན་འབབ་ཚད་དང་། མཐུན་གྱིས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་
 པོར་འཐུར་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཚེས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཚེས་ལུགས་ཚུགས་
 ཁག་མི་འདྲ་བ་ནམས་པན་ཚུན་འགལ་ཚད་ཤིང་པའི་ཚུགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་
 གཙོ་བོ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་གཞི་དང་སོ་སོའི་རྟོགས་ཤུགས་ཁྲུབ་ཁྲོད་ས་
 ཚུགས་དེས་ཀྱི་འབྲུགས་ཚད་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། འབྲུགས་ཚད་དེ་ནི་ཚེས་
 ཚུགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་རང་ཁ་རང་གསོའི་ནུས་པ་མེད་པའི་གཞན་བརྟེན་གྱི་རང་
 བཞིན་དེ་ལས་ཐུང་བ་ཡིན། འབྲུགས་ཚད་དེ་རིགས་ཐུང་སྐབས་རང་རང་སོ་
 སོར་རྒྱ་བརྟེན་བཙལ་ཡུལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྟོགས་ཤུགས་དེས་ཅན་དེ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་
 དང་། ཚེས་ལུགས་དེར་དང་མས་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་བཅས་ཚུགས་གཅིག་
 ཏུ་ཡངས་དེ་མི་རིགས་པན་ཚུན་དང་མི་རིགས་ནང་ཁྲུལ་འབྲུགས་ཚད་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་
 ཆེན་པོར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲེལ་ཡོད། སྔད་སེལ་བུའི་དུས་སྐབས་སུ་ཚེས་ལུགས་
 རྟོགས་ཤུགས་ཚུགས་ཁག་བར་དཔལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲུགས་ཚད་རྒྱ་
 མི་ཆད་པར་ཐུང་བ་དེས་པོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལྷན་ཁྲིམ་
 དང་། སོན་སྒྲིང་འཆོ་བ་བཅས་ལ་བདེ་འཇགས་མེད་པ་མ་ཟད། ཚེས་
 ལུགས་ཚུགས་ཁག་པན་ཚུན་བར་དང་། སྔད་སེལ་རིགས་ནང་ཁྲུལ་བདེ་
 འཇགས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་ཆབས་ཆེར་སོང་བར་བརྟེན་པོད་ས་གནས་སུ་
 གཅིག་ཐུར་གྱི་སྲིད་དབང་རྟོགས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་ནུས་པ་ལྡན་པ་ཞིག་འབྲུགས་རྒྱ་
 དེ་ཁ་ཆ་དཀོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད། སོན་ཁྲུང་སྐབས་
 དེའི་པོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རྟོགས་ཤུགས་ཁག་དང་། ཚེས་ལུགས་ཐུབ་
 མཐའ་ཁག་སུ་ལ་ཡང་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན་གང་གི་
 ཐད་ནས་བཤད་ཀྱང་པོད་ས་གནས་སུ་གཅིག་ཐུར་གྱི་སྲིད་དབང་འབྲུགས་ཐུབ་

པའི་སྟོབས་ཕྱགས་མེད་པའི་ཁར་ཆོས་ལུགས་བྱའ་མཐའ་ཁག་གྲང་རང་རང་གི་
 སྟོབས་ཕྱགས་བྱའ་ཁོངས་ཕྱགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱའི་རེ་བ་ཡོད་པ་དང་། རང་
 རང་སོ་སོའི་རྒྱལ་རྒྱུན་བཅོལ་ས་དེ་དུས་སྐབས་དེར་སྟོབས་ཕྱགས་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ལ་
 བརྟེན་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་མཐོང་ནས། སྤྱི་ལོ་༡༩༣༩ལོར་ས་རྒྱ་པ་དང་།
 ཕན་གྱ། འབྲི་གྲང་པ། ཆལ་པ། རྟག་ལྷང་པ། གཡའ་བཟང་པ་བཅས་
 གྱིས་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་སོག་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་ཡོན་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ལ་
 རྒྱལ་རྒྱུན་བཅོལ་དཀོས་བྱུང་། སྐབས་དེའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ནི་དུས་སྐབས་
 དེར་འཛམ་གླིང་སོག་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་། དམག་དོན་གང་གི་
 ཐད་ལ་ཡང་སྟོབས་ཕྱགས་འགན་ཁུ་མེད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་དང་། མན་རྒྱ།
 མི་ཉག ཤིས་ཞ་སོགས་མ་ཆུ་ཚོ་བྱང་གི་རྒྱལ་ཐུན་མང་པོ་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱས་
 པ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་དང་། ཨི་ཤེ་ཡ་རྒྱབ་ཕྱོགས། ཡོ་ཙོ་བ་སྤྱིང་
 བཅས་གྱི་ས་ཆར་ཡང་སྲིད་དབང་གི་སྟོབས་ཕྱགས་བྱའ་ནས་ཡོད་པའི་དམག་
 དོན་བཀས་བཀོད་བརྒྱད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རང་སྤེ་སྤྱང་སྟོབ་
 དང་གཞན་སྤེ་མངའ་འོག་དུ་སྤྱད་པའི་དམག་སྲིད་གཞིས་ཀའི་ཉམས་ཐུང་ཐུན་
 སུམ་ཆོགས་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གྱིས་བོད་ས་གནས་ནས་
 རྒྱལ་རྒྱུན་བཅོལ་བར་ཡོང་བའི་ཆོས་ལུགས་བྱའ་མཐའ་ཁག་གི་སྟོབས་ཕྱགས་
 བྱའ་ཁོངས་ནམས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱིར་
 མཐར་ཐུན་པ་བྱེད་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། ཨི་དེའི་རྩིས་མར་གོ་དན་རྒྱལ་
 པོས་རང་གི་དམག་དཔོན་དོར་ཉག་(བོད་ཡིག་གི་ཨོ་རྒྱུས་ནང་དོར་རྟ་ནག་པོ་
 ཞེས་ཟེར)གི་སྤེ་བྱངས་པའི་རྟ་དམག་སྟོང་ཕྲག་ཁ་ཤས་བོད་དུ་བཏར་ནས་དེ་
 སྟོན་མགོ་བཏགས་མ་བྱས་པའི་བོད་གྱི་ས་གནས་ནམས་གཙང་མ་གསུམ་གྱི་སྲིད་
 རྒྱས་རིགས་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་བོད་ས་གནས་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱས། ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་གྱིས་རང་གི་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱས་པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་སྲིད་
 རྒྱས་མི་འདྲ་བ་གཞིས་ལག་ལེན་བསྟར་ཡོད། ༡. རང་འབྲུལ་གྱིས་མགོ་

ཚུགས་བཅུགས་པ་མོགས་ཤིང་འཛིན་དོ་དམ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་ལག་
བསྟར་བྱས་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོན་ལྷན་རབས་དང་ཐོད་ཀྱི་ས་སྤྲི་བདག་
ཆེན་རིམ་ལྷོན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཙམ་མིན་པར་གྲུང་
དབྱང་དང་ས་གནས་བར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་འབྲེལ་བ་ཡིན་པར་ར་སྤྲོད་གསལ་
པོ་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་
སྟོབས་ཀྱི་གསལ་ཁག་ལ་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་དང་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྲིན་གཅིག་མཚུངས་
སྤྲོད་ནས་ཚད་ངེས་ཙན་གྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པར་བྱས་པ་དེ་ནི། ཐོད་མི་རིགས་
འདུས་སྡོད་ལྟེང་པའི་ཐོད་སྤྱོད་ས་ས་གནས་ནང་ཁྲུལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཀྱི་གསལ་
ཁ་འཛོམ་ཡིན་པའི་གནས་བབས་རང་འཇགས་དང་བརྟན་དུ་བཏང་ནས་ཡོན་
གྲུང་དབྱང་སྤྲོད་གཞུང་གིས་ཐོད་ལ་གཅིག་ཟུར་གྱིས་དོ་དམ་ལྟེང་བདེ་བ་ཡོང་
རྒྱུའི་བྱ་ཐབས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱལ་མཐའ་
ཁག་གཉིས་ཡོན་ལྷན་རབས་ལ་མགོ་བཏགས་ལྷུ་བ་དེ་ནི་སྐབས་དེར་ཐོད་ས་
གནས་བདེ་འཇགས་མེད་པ་དང་། ཡོན་ལྷན་རབས་ནི་དམག་ཀྱི་གསལ་
བརྟེན་ནས་མི་རིགས་གཞན་དག་དབང་འོག་དུ་བསྡུ་བའི་སྤྲོད་རྒྱུས་འཛིན་
མཁན་ཡིན་པར་བརྟེན་སྐབས་དེར་ཐོད་ཀྱིས་མགོ་བཏགས་མ་ལྷན་པར་གདོང་
ལེན་དམག་འཁྲུགས་བྱས་ན་གཙང་གཟུམ་སྤྲོད་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོད་ཀྱི་མི་
རིགས་དང་། རིག་གནས། ནང་བསྟན་བཅས་ཀྱི་མེད་བཅོ་རྒྱུ་གཏན་ཁེལ་
བ་ནི། ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་དམག་དཔུང་ཐོད་དུ་བསྡུ་བའི་ལམ་ཁེལ་ས་
གནས་སུ་གདོང་ལེན་དམག་འཐབ་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ཚང་མར་ཐོགས་གསོད་
ཕོགས་གཟུམ་གྱི་རྩོམ་ལྷན་ལེད་བཏང་བ་དང་། རྒྱ་རིགས་ས་ཁུལ་ནས་ཡོན་
ལྷན་རབས་ལ་ངོ་ལོག་ཀྱི་གསལ་ཆེན་བྱས་པར་བརྟེན་པོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་པོ་ལྷར་
རྒྱ་རིགས་ཕོ་མོ་ཚན་གྱིས་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྤྲོད་ཐུག་མང་པོ་ཏེ་དམག་གིས་དེད་
ནས་ཐ་རྒྱུའི་ནང་དུ་དབྱུགས་ཏེ་ནམ་མཁའི་མདོག་ཀྱང་ཁྲག་གིས་དམར་པོར་

འབྱུང་བའི་གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྱ་ཐབས་དེ་ལྟ་བུ་བོད་ས་གནས་ལ་ཡོང་རྒྱ་ངེས་
 ཅན་རེད། རྒྱབས་དེར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྒྲོལ་བྱུགས་ཁག་གཅིག་
 གིས་ལྷ་བྱུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ལ་མཁོ་བཟགས་ཞུས་པ་དེས་
 མོང་དུ་གསལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་ཉེན་གཞི་དང་གནའ་བྱལ་གསལ་ཅན།
 བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། བྱང་པ་ལྟན་བཅས་ལ་དོ་སྟོན་མེད་པར་རང་
 འཇགས་གནས་ཐུབ་ཅམ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ས་རྒྱ་པུ་ཆེན་དང་འཕྲོ་མཁོན་
 འཕགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོན་མོང་མའི་ཁྲི་མ་མཛད་པའི་གོ་རྒྱུ་ཐབས་དང་བཟུན་
 བྱས་པོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས།
 གདུག་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དམག་འབྲུགས་བྱས་པའི་རྟོག་ཉེས་ཡང་ཡང་བཀའ་སློབ་
 གནང་བ་མ་ཟད། སོ་ལྟར་རྒྱ་རིགས་དཔལ་གཤོད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་མཆམས་
 འཛེག་གི་བཀའ་སློབ་ནན་པོ་གནང་བ་དོན་མོག་ཏུ་འཁྱེལ་ཉེ། རྒྱ་བོད་མི་
 རིགས་གཉིས་དང་། བོད་སོག་མི་རིགས་གཉིས་བཅས་ཀྱི་མི་གྲངས་ཁྲི་ཆོ་བརྒྱ་
 རྟག་མང་པོའི་སྒྲིག་རྒྱུ་ཐབས་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་རིམ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱབས་
 བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་ནམས་ལ་བོད་ཀྱི་དབང་ཆ་རྒྱན་
 འཛིན་བྱེད་ཆོག་པའི་འཇའ་ས་དང་། ཐམ་ག་གོ་གནས་བཅས་སྡོད་པ་ཅམ་
 ལས། བོད་ཀྱི་སྲིད་དོན་ལས་ག་ངོ་མའི་ནང་ཐད་ཀའི་ཐེ་བྱས་གང་ཡང་མ་
 བྱས་པ་རེད།

དེ་ནས་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་གསར་དུ་རྒྱགས་པ་དང་། བོད་ས་གནས་
 སྲིད་གཞུང་ཡང་འཕྲོ་རྒྱགས་པ་དུས་མོག་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་དང་། མན་
 ཆིང་རྒྱལ་རབས་ལ་སྒྲོལ་བྱུགས་ཆེ་བའི་དགུ་བོ་སོག་པོའི་འཇིགས་སྤང་ཡོད་པ་
 དང་འདྲ་བར་གསར་དུ་བཙུགས་མ་ཐག་པའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཡང་།
 གཏོར་ཕམ་བཟང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་གཙང་པ་རྒྱལ་བོ་དང་ཀླུ་བཀའ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་མོག་རྒྱུང་རྒྱལ་ཡོང་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་གནས་བཞེན་པ་བཅས་སྲིད་གཞུང་
 གསར་པ་གཉིས་ཀའི་ཁེ་ཕན་གཅིག་ལ་གཅིག་བཞེན་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་

འོག་པན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་འཁྲུགས་སྐྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཡོད་ལྟམས།
 མོག་མར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་སེ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དུ་མངགས་ནས་རྒྱ་ལའི་
 སྐྱ་མ་སྐྱ་ཕྱིར་ལྷ་པ་དང་། པཌ་ཆེན་སྐྱ་ཕྱིར་བཞི་པ་སྐྱ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་
 མཆོན་གཉིས་ལ་འཆོས་ཆུང་ལག་ཏུ་གསུལ་ཞིང་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་དང་པཌ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་
 ལེགས་ལྟ་བུའི་འཆོས་ཆེན་བསྐྱར་གནང་མཛད་པ་དང་། མན་ཆིང་གོང་མ་
 རུན་གྱིས་རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་ཕྱིར་ལྷ་པ་ལེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པ་ཞུགས་འབྲེལ་བ་
 དམ་ཟབ་བྱུང་བའི་འགྲོ་ཆུགས་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་སྐྱ་ལའི་བྱ་འགྲུར་
 མེད་ཀྱིས་ཀྱལ་གྱིས་བསྐྱར་ས་པའི་ཕྱིར་ཆ་ཐག་མ་ཆོད་བར་ཤོ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་རིང་
 བོད་ས་གནས་སུ་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ནས་མངགས་པའི་དོན་གཙོད་མི་སྣ་
 སྐབས་སྐབས་སུ་འཕྲོད་པ་ལས་ཚུན་རྟོད་ཨམ་བན་བཅག་མེད་ཀྱང་གོང་
 གསལ་ཕྱིར་ཆ་དེ་བྱུང་རྒྱུ་དང་། གོང་ཁའི་དམག་འབྲུགས་རྒྱུ་ལོད་དུ་ཚུན་
 རྟོད་ཨམ་བན་གྱི་གོ་གནས་དང་། དབང་ཆ་རིམ་བཞིན་ཆེ་རུ་གཏོང་བའི་བྱ་
 ཐབས་ལག་ལེན་བསྐྱར་བ་ཞིབ་ཆ་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་
 བཀའ་ཐག་ལ་བཀའ་ཐབས་པའི་ཡིག་ཆར་གསལ་བ་ལྟར་རེད།

གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དེའི་མོག་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཚུར་
 གལ་རིམ་བར་གྱི་འགལ་བ་ནི་ཅང་རྩོག་འཁོར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་སྐྱར་ཡོད་པ་
 དང་ཆབས་ཅིག དབང་ཚུར་གལ་རིམ་གྱི་ཚུགས་ཁག་སོ་སོའི་ཚུགས་སུ་
 ལངས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ཐབས་ཁག་དང་དཔོན་ཕྱི་ཁག་གྱི་བར་གནས་སུ་
 རྟོད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་པ་མ་ཟད།
 བོད་མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་གྱི་འགལ་བ་རྩོག་འཁོར་ཅན་དེ་གྱུར་གོ་གྱུར་བྱུང་ཏེ་
 གི་འགོ་བྱིད་འོག་བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འཁྲོལ་ཐོབ་རྒྱུ་གཞི་ནས་ཐག་གཙོད་
 རྒྱུ་པ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཐག་གཙོད་བྱ་བའི་མི་བོད་ས་གནས་སུ་མི་རིགས་
 ས་ཁོངས་རང་རྒྱུང་སྲིད་གཞུང་བཅུགས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསལ་གསལ་གྱི་དོན་

ཚན་གཉིས་པར་གསལ།

གཉིས་པ། མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་དང་། མི་རིགས་ས་
ཁོངས་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆ་དང་དགེ་མཚན།

མི་རིགས་མང་པོ་འདུས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་མི་རིགས་
མཉམ་འདུས་ཀྱི་ས་གནས་དང་། མི་རིགས་ཁག་གཅིག་འདུས་ཕྱོད་ཀྱི་ས་
གནས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་མཉམ་འདུས་ཀྱི་ས་ཆར་མཉམ་འབྲེལ་
ལམ་ལུགས་དང་། རང་རྒྱུད་ལམ་ལུགས་གང་ཞིག་ལག་བརྟར་བྱེད་མིན་གྱི་
གནད་དོན་དེ་ཡོང་མི་མིན། གནད་དོན་དེ་མི་རིགས་ཁག་གཅིག་འདུས་ཕྱོད་
ཀྱི་ས་ཆར་ལྷགས་པའི་དོན་གནད་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེའི་རྒྱུར་ལ་རྩ་ཚུལ་མི་
འདུ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། གཅིག་ནི་ཀྱང་གོ་དང་སྤུ་ལེན་གཉིས་མི་རིགས་
མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་
མང་པོ་ཡོད་པ། མི་རིགས་ཁག་གཅིག་མཉམ་ཕྱོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཡོད་པ་བཅས་འདུ་
བ་ལ། སྤུ་ལེན་གྱིས་མི་རིགས་ཁག་གཅིག་འདུས་ཕྱོད་ཀྱི་ས་ཆར་མཉམ་
འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལག་བརྟར་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཡག་
པོ་བྱས་ཡོད་པ་ལ། ཀྱང་གོས་དེ་འདུ་མི་བྱེད་པར་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་
རྒྱུད་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གསུག་གསུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེས་ཀྱི་བ་འདོན་མཁན་
ཡོད། ཡང་ཁག་གཅིག་གིས་ནི་སྤུ་ལེན་དང་ཀྱང་གོའི་དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་མི་འདུ་བར་བརྟེན་སྤུ་ལེན་གྱི་ཐབས་ཤེས་དེ་སྤུ་ལེན་གྱི་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་ཞིང་། ཀྱང་གོའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ཀྱང་གོའི་གནས་ཚུལ་
དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཟེར། དེར་བརྟེན་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་ཐབས་མི་འདུ་བ་གཉིས་
བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་དང་མི་མཐུན་རྫོང་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་

འདུག་སྟེ།

མར་ལེ་རིང་ལུགས་པས་མི་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་དང་མི་
རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་ཐད་འཛིན་པའི་རྣམ་འབྱུང་གི་འདི་ལྟར་
ཡིན་པ་སྟེ། མི་རིགས་གནད་དོན་གི་འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་དང་
འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྤྱོད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་གྱི་གནད་དོན་ནང་གི་ཆ་ཤས་
ཤིག་དང་། ཆ་སྐྱོན་དེའི་འོག་གཞི་ནས་ཐག་གཅོད་མཐར་ཐིམ་པར་བྱེད་ཐུབ་
པའི་དགོངས་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད། མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་
འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱིས་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་དང་རྒྱལ་ནང་གི་ལོག་སྤྱོད་
དབང་སྐྱེར་དགོ་ཉིང་སྟོགས་རྗེས། རྒྱལ་ཁབ་འཇུགས་སྐྱབ་དང་ཆབ་སྲིད་གྱི་
འཇུགས་སྐྱབ་ནང་རྣམ་པ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི། མི་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་
ལག་ལེན་བསྟར་རམ། ཡང་ན་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལམ་ལུགས་ལག་
ལེན་བསྟར་རྒྱ་ཡིན་པ་དེར་བྱུག་ཡོད།

མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་འཕྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་
བརྗེའི་ཁེ་ཕན་ཁྱིལ་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། མར་ལེ་རིང་ལུགས་པས་མི་
རིགས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལ་དོ་སྐྱོལ་ཐོག་དམངས་གཙོ་གཅིག་ཕྱད་གྱི་
རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་ནས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱའི་
འདོད་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡོད།

༡༩༧༩ལོར་ལེ་ཉིན་གྱིས་《མི་རིགས་གནད་དོན་སྐོར་གྱི་སྒྲིན་བརྗེ་དང་
བསམ་འཆར་》ཞེས་པའི་གསུང་ཚུལ་ནང་། མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལས་ཐུབ་
པའི་གཅིག་ཐུང་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་འཇུགས་དགོས་ན། མི་རིགས་མཉམ་
འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ལག་ལེན་བསྟར་མི་རུང་ཞིང་།
དབང་ཆ་སྟོགས་དགོས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་འཇུགས་རྒྱ་མེད།
ཀྱང་དབྱང་གིས་གཅིག་ཕྱད་དབང་ཆའི་ལམ་ལུགས་ལྟན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་

ནི་དུས་རབས་བར་མའི་མི་རིགས་ཁ་འཁོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ནས་མ་འོངས་པའི་
 འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཅིག་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཚུགས་
 ལུ་འགྲོ་བའི་གོམ་ལྟངས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། འགྲོ་ལམ་དེ་བརྒྱན་ན་མ་གཏོགས་
 ལམ་གཞན་དག་གི་ཚོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལུ་བརྒྱན་མི་བྱུང་ཅིས་དང་།
 ཡོ་དེའི་རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ནང་《མི་རིགས་མིང་རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་》 ཞེས་པའི་
 ནང་གསུང་དོན་དུ། གཅིག་ལྟར་དང་གཅིག་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ནི་ཕྱི་
 རིལ་ལུལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། དུས་
 རབས་བར་མའི་བཀའ་བཞོན་བརྒྱན་འཛིན་བཅད་བཟུང་ཁ་འཁོར་གྱི་གནས་
 ཚུལ་དེ་ནས་འབྱུང་འབྱུར་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གཅིག་
 ཡུལ་མངོན་དུ་འབྱུར་བའི་འགྲོ་ལམ་ཉིག་གཅིག་དེ་རེད། དམངས་གཙོ་
 གཅིག་ལྟར་གྱི་གཅིག་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་དང་མི་
 རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་མཐུན་སྦྲིལ་བྱས་ཏེ་ཡང་ལངས་ནས་གྲལ་རིམ་འཐབ་
 ཚོད་དང་། འཕྲོར་ཐོན་གྲལ་རིམ་གྱིས་གཙོས་པའི་བཟུ་གཞིག་གྲལ་རིམ་
 གཞན་དག་གི་ཆབ་སྲིད་འཐབ་ཚོད་ལ་རྟེན་མཉམ་བྱེད་རྒྱར་ཕན་པ་ཡོད་པ་རེད།
 ཅིས་གསུངས་ཡོད།

ཁོང་གསལ་ཚོག་ནས་གསལ་བཤད་བྱུང་དོན་དུ། འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་
 གྱི་ཉར་གཤིས་གསར་བརྗེར་རྒྱལ་ཁབ་ཚོབ་རྗེས་དེས་པར་དུ་གསར་བརྗེ་མཐུན་དུ་
 བརྒྱན་པར་སྒྲལ་འདེད་བྱས་ཏེ་ལུ་མཐུན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ནང་གི་བཟུ་གཞིག་
 གྲལ་རིམ་ལ་རྟེན་མཉམ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དང་འཕྲུགས་
 རྒྱན་དར་སྒྲེལ་བཅད་ཀྱི། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོར་དང་རིག་
 གནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་རྒྱར་ལུགས་སྐོན་རྒྱལ་ནས་ལུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལུ་
 སྒྲེབས་པ་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཕྲོར་
 མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཉར་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་པའི་ལས་འགན་སྐབས་ཆེན་འབྲུབ་
 པ་བྱེད་དཀོས་ན། ཡང་དག་པའི་མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྤྱོགས་ཡོད་

དགོས་པ་ལྟར། ད་དུང་ངེས་པར་དུ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་འདྲ་མཉམ་
 དབང་ཆ་དང་རང་སྤྱོད་དབང་ཆ་འགན་སྲུང་སྐྱོལ་གོམ་པ་རིམ་བཞིན་གྱིས་
 མི་རྒྱུས་ཐོག་ནས་མོག་སྤྱོད་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱིས་བཞག་པའི་མི་རིགས་
 འགལ་བ་དང་། སན་ཚུན་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་སྒོ་དོགས་གནས་ཚུལ་གཙང་ཐེལ་
 དང་། མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་སན་ཚུན་བར་མཐུན་སྦྱིལ་མཉམ་ལས་ལ་
 བྱགས་ཞོན། མི་རིགས་ས་ཁུལ་ཁག་གི་མི་བྱགས་དང་། དངོས་བྱགས།
 རྗེས་བྱགས་བཅས་གཅིག་ཁྱུར་གྱིས་བེད་སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་
 དང་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བ་བྱས་ནས་མི་རིགས་བར་འདྲ་མཉམ་མེད་
 པའི་གནས་ཚུལ་མེད་པར་བཟོ་དགོས།

དེར་བརྟེན་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དམངས་གཙོ་
 གཅིག་ལྟར་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟན་པའི་གཅིག་ཁྱུར་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་འཛུགས་རྒྱ་དེ་
 ཡོན་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ནང་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་ལེན་བཟུང་
 བ་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་འདྲ་མཉམ་གོ་གནས་དང་འདྲ་མཉམ་དབང་ཆ་
 འགན་སྲུང་བྱེད་སྲུབ་པ་དང་། མི་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་གཏུགས་འགོག་པའི་
 མཁར་རྒྱུང་གཏོར་ནས་ཚུན་བར་དཔལ་འབྱོར་དང་། རིག་གནས་བརྗེ་རེས་
 བྱེད་རྒྱར་སྦྱལ་འདེད་ཡོང་བ་དང་། མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་དང་མེས་རྒྱལ་གོང་
 བྱ་གཅིག་ཁྱུར་སྤྱོད་བརྟན་དུ་བཏང་ནས་མི་རིགས་གཉུང་གཞོན་མེད་པར་བཟོ་བ་
 བཅས་བྱེད་སྲུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད།

མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ནི། དེ་ལས་སྒོག་རྟེན་ཚུན་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་
 དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་ལམ་ལུགས་དེས་མི་རིགས་ཁག་སན་ཚུན་བར་ཆབ་སྲིད་དང་།
 དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱགས་རྒྱུར་དུ་བཏང་ནས།
 མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་མི་དོན་གོ་སྐྱོད་སྤྱོད་སྐྱོགས་ཁག་ལ་
 འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་སྒྲིབས་བྱགས་ཁ་གྲུབ་བཟོ་གི་ཡོད། ལེ་ཞིན་གྱིས།

མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ནི་གནོད་པ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ནི་ཁེར་རྒྱུ་དང་རང་བཅན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བྱ་ཐབས་རྒྱུ་ནས་
ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། མ་ཆའི་
རིང་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་བྱུང་དོན་དུ་མཉམ་
འབྲེལ་ལམ་ལུགས་འོག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕུལ་ཁག་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྤྲོད་
བཞག་པ་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ཐོག་ངེས་ཅན་གྱི་རང་བདག་དབང་ཆ་ཡོད་
ཅིང་། ཁོ་ཆོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་སྟོད་པོ་ཡིན་པའི་བཀའ་བཞུགས་ལྟོད་བརྒྱུད་
འཛིན་གྱི་ཁ་འཁོར་གྱི་སྒྲགས་མ་རྒྱུ་འཁྲོངས་བྱེད་བའི་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། མི་
རིགས་ཁག་གི་གཅིག་གྱུར་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འཇུགས་རྒྱ་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་
འབྲེལ་ལམ་ཡང་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུར་པན་ཐོགས་མེད།

འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་འོག མི་རིགས་གཉིས་གཉོན་
དང་པན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གཙང་ལེལ་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་
མངོན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་སྒྲུལ་འདེད་ཡོང་ཆེད་འཁྱུར་མེད་བྲལ་རིམ་གྱི་
ཁྱེད་ཏར་གིས་མི་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྤྲ་མཐུད་དུ་གནས་
སྐབས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་འཇུགས་མི་རུང་བའི་སྐར་ལེ་ཉིན་
གྱིས་༡༩༧༤ལོར་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ཆེད་ཚོམ་《སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
གསུང་བརྗེད་མི་རིགས་རང་བཤག་རང་གཙོད་ཀྱི་དབང་ཆ》ཞེས་པའི་གསུང་
ཚམ་ནང་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད། འོ་ན་ལེ་ཉིན་དང་མི་རྒྱ་ལིན་གྱིས་ཕུལ་
ལེན་དུ་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལེད་སྟོན་གནང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
ཡིན་སྟེན་ན། ཕུལ་ལེན་དུ་ཐོག་མར་མཐའ་མཚམས་ས་ཁུལ་གྱི་མི་རིགས་
འདུས་སྟོན་ས་གནས་ཁག་མང་པོར་མི་རིགས་རང་སྟོང་ས་ཁུལ་འཇུགས་གནང་
མཛད་ཀྱང་། གནས་ཚུལ་འཕེལ་རྒྱས་ཐུན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མི་རིགས་ཀྱི་
གནད་དོན་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་འབྱུར་སྟོན་བྱུང་བར་བརྟེན་གསུང་
བརྗེད་པོ་པོ་དང་ལས་འགན་ལ་ཡང་འབྱུར་སྟོན་གསུང་བུ་དང་བར་བརྟེན་སྤུ་

ལེན་གྱི་ཁྲོན་ཏང་གི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐོག་གི་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་འགྲུལ་ཕྱོག་
བཏང་ཡོད། ༡༩༡༧ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱ་པའི་གསར་བཞེད་རྩིས་སྤྱུ་ལེན་གྱི་
གནས་ཚུལ་འགྲུལ་ཕྱོག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་བསྐྱུན་ནས། ལེ་ཉིན་དང་སི་ཏུ་
ལེན་གཉིས་ཀྱིས་མི་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་ལམ་ཐོག་གི་རྩྭ་ག་འཛིན་ཆེ་བའི་
རང་བཞིན་དེར་དཔོངས་པ་བཞེས་ཏེ་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་༤པའི་འབྲུས་མིའི་ཤོས་
ཚོགས་ཐེངས་དང་པོའི་ཐོག་སྤྱུ་ལེན་དུ་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་འཛུགས་ན་
འགྲིགས་པའི་ཁས་ལེན་གནང་བ་མ་ཟད། ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་《རྒྱལ་ཁབ་
དང་གསར་བཞེ》ཞེས་པའི་གསུང་ཚོམ་སྐད་གྲགས་ཅན་སྤེལ་གནང་མཛད་པ་
དེའི་ནང་སྤྲོད་ཡང་གསུང་དོན། མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ནི་གཅིག་ཕྱུད་ཕྱི་
མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཚུགས་སུ་འགྲོ་བའི་བར་བཀལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་
གསུངས་ཤིང་། ༡༩༡༧ལོའི་སྤྱུ་ལེན་གྱི་ཁྲོན་ཏང་སྐབས་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་
ཡོངས་འབྲུས་མིའི་ཤོས་ཚོགས་ཐོག་ཤོས་འཆམས་བྱས་པའི་ཙ་འཛིན་ཐོག་དུ་
ཡང་། སྤྱུ་ལེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་སྤྲིག་འཛུགས་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་
ཁག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་དེ་ནི་ཆ་ཆར་གཅིག་ཕྱུར་གྱི་ཚུགས་སུ་འགྲོ་
བའི་བར་བཀལ་རྣམ་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཞུན་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཚུང་བའི་
ཨ་མེ་རི་ཀ་དང་། སུས་སི་གཉིས་ཀྱི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་མཇུག་དུ་
ཀྱུ་ཁག་གི་སྲིད་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དབྱེད་སྲིད་གཞུང་གིས་གཅིག་ཕྱུད་
བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་
ལུགས་ནི་ཀྱུ་དབྱེད་གིས་དབང་ཆ་གཅིག་ཕྱུད་བྱ་རྒྱུའི་བར་བཀལ་རྣམ་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་མཛོད་བྱུང་།

ཟླ་བ་བརྒྱ་པའི་གསར་བཞེད་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་རྩིས། ལེ་ཉིན་དང་སི་ཏུ་ལེན་
གིས་གཙོ་ཐོག་གནང་བའི་སྤྱུ་ལེན་གྱི་ཁྲོན་ཏང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་
ཐོག་འཛིན་པའི་རྣམ་འགྲུལ་ནི་རྩ་ཆོས་བྱེད་པ་ནས་དང་ལེན་བྱེད་པར་འགྲུལ་

སྒྲིག་ཐུང་བ་རེད། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱུ་ལེན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་
དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལྟེ།

༡. ཆབ་སྲིད་སྐོམ་གཤིས་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བཟེང་སྒྲིག་གྱི་
སྤྱུ་ལེན་ནི། ཏཱ་ལྷོ་ཨོ་རུ་སུའི་དམག་དོན་བཀའ་བཞུགས་བཅའ་བཅུན་རྒྱལ་རིང་
ལུགས་པའི་དབང་བསྐྱར་ལོག མི་རིགས་ཁག་རྣམས་མི་མེད་སྤེལ་ཡུལ་གྱི་
གནས་སུ་བསྐྱད་ཡོད་པས། ༡༧༡༧ལོའི་གསར་བཟེང་རྒྱུ་མཐའ་
མཆམས་མི་རིགས་ཁག་རྣམས་ཡར་ལངས་ནས་ཕུ་རུ་སུ་ཆེན་པོའི་མི་རིགས་
གཉའ་གཞོན་ལ་འོ་ཚྭ་བྱས་ཏེ་འབྱོར་མེད་ལལ་རིམ་གྱི་ཆབ་བྱེད་རྒྱལ་ཁབ་དང་
སྲིད་གཞུང་མང་པོ་བཅུགས་ཡོད་ཅིང་། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བཟེང་ལངས་
རྒྱུ་པོ་ལོ་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་དང་ཉེ་བར་ཕུ་རུ་སུ་དཀར་པོ་དང་། ལྷ་ཁི་
ལན། ཀའོ་རུ་མོ་སོགས་གཉའ་གཞོན་ཐུང་བའི་མི་རིགས་ཁག་གི་བཟོ་ཁྲིང་
མང་ཚོགས་ཡར་ལངས་ནས་ ༡༧༡༧ནས་ ༡༧༡༩བར་སྤྱི་རྒྱུ་བཟོ་ཁྲིང་
དམག་གསུམ་གྱི་འབྲེལ་མའི་ཤྱོ་མཚོགས་བཅུགས་ཏེ་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་སྤར་
ཡོད་འབྱོར་ཕྱན་ལལ་རིམ་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྲིད་གཞུང་འཛོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་
ཆབ་ཏུ་བཟོ་ཁྲིང་དམག་མི་རིགས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་བཅུགས་ཡོད་པར་
བརྟེན། ལེ་ཉིན་དང་སི་རུ་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོ་རང་རྒྱལ་སྤྱི་གནས་ཚོགས་
པར་ཁས་ལེན་གནང་ཁྲིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་མཆམས་སྤྱི་གནས་པའི་
མི་རིགས་ཁག་གིས་སྤྱུ་ལེན་གྱི་ཏང་དང་སྲིད་གཞུང་ལ་ཡོད་ཆེས་སྐོབ་སྟེ་གསར་
བཟེང་སྤྱད་སྤྱོད་བྱུང་ནས་པ་ཐོན་སྐྱབ་པ་བྱུང་།

༢. དམག་དོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བཟེང་རྒྱལ་ཁ་
སྐོབ་རྒྱུ་ལྟེ་ཡོད་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་དེར་རི་ཕྱན་དང་། ཨ་མེ་རི་ཀ
དབྱིན་རི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་བཞིས་དམག་དོན་གྱི་རྒྱུར་ཚྭ་ཡུང་སྐབས་
མནའ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་རྣམས་སྤྱི་གནས་གཅིག་སྤྱི་སྐོག་ནས་རང་
སྤྱང་ཚོལ་ལན་སྤྱད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཐུན་པན་སྐོག་སྤྱང་ཡོད།

༡. དཔལ་འཕྱོར་ཐོག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། མོང་གསལ་གྱི་རང་སྲུང་དཔག་
འཇུག་མཇུག་སྒྲིལ་ནས་རྒྱལ་འབངས་དཔལ་འཕྱོར་སྐར་གསེ་བྱེད་སྐབས་མི་
རིགས་ཁག་ནམས་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ་དཔག་
འཇུགས་སྐབས་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་ཉམས་ཉེན་སྐར་གསེ་བྱས་པ་མ་ཟད།
ཚུགས་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་དཔག་འཇུག་མོང་གི་རྒྱ་ཆད་ལས་བཞུལ་བྱུང་པ་བྱུང་།

ལེ་ཉེན་དང་སི་ཏུ་མིན་གཉིས་ཀྱིས་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བཟེའི་རྒྱུ་ཕྱི་
རྒྱ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཇུར་ཐོག་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རིགས་རང་
ཐག་རང་གཙོད་ཀྱི་དབང་ཆའི་སྐར་ནན་གསུང་གནང་མེད་ལ། མི་རིགས་
ཁག་ནམས་རང་བཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་འཇུགས་རྒྱ་ཡང་གསུངས་མེད་པ་མ་
ཟད། མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་མི་རིགས་འབྲ་མཉམ་གྱི་ཙ་དོན་དང་མཐུན་པའི་
མཉམ་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་འཇུགས་རྒྱ་ཁས་ལེན་གནང་བ་རེད། སྤ་ཐུ་ཡས་
མས་ཀྱི་དུས་ཚོད་བརྒྱུད་ནས་༡༩༧༥ལོར་སྲུ་མེད་ཨེད་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་འཇུགས་པ་གནང་ཡོད་ཅིང་། ༡༩༩༩ལོར་
སྐར་ཡང་ལྷོ་ཀའི་རྒྱ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་པ་
དེའི་ནང་། སྐབས་དེར་འགེ་ལུ་ཅི་ཡ་དང་། ཨ་སེ་ཤེ་ཅང་། ཡུ་མེ་ནི་ཡ་
བཅས་རྒྱུད་ཡོད། ཡང་ཡང་གྲོས་ཐོས་བྱས་རྗེས་ལོ་དེའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཚེས་ལྔ་ལྷ་ཉེན་སྲུ་མེད་ཨེད་རྒྱལ་ཡོངས་འཇུག་མིའི་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་
སྲུ་མེད་ཨེད་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་མཉམ་འབྲེལ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་
པའི་ཁྲབ་བསྐྱགས་དངོས་སུ་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་
དེའི་ནང་། ལུ་རུ་སྤྱ། ལུ་རུ་སྤྱ་དཀར་པོ། ལུ་ཁེ་ལན། འགེ་ལུ་ཅི་ཡ།
ཨ་སེ་ཤེ་ཅང་། ཡུ་མེ་ནི་ཡ་བཅས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་བྱག་ཡོད། མཉམ་
འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་འཇུགས་རྒྱའི་ཆ་རྒྱུན་ནི་གསུམ་སྟེ། མི་གྲངས་ཁྲི་བརྒྱ་ལས་མི་
ཉུང་བ་དང་། མི་རིགས་སོ་སོའི་མིང་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་ཁོངས་གཏོགས་གང་
ཡན་པ་དེའི་མིང་འདོགས་རྒྱ། གནས་ལུལ་མཐའ་མཆོམས་སུ་ཡོད་པ་བཅས་

ཡིན། དེ་འདྲའི་སྤྲོད་རྒྱུ་དེས་མི་རིགས་ལྷུ་རུ་སྤྲོད་མིན་ལ་མ་ཞུས་པའི་
 ཚང་མ་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ཆོག་པ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་
 པའི་རྒྱང་གཞིའི་ཐོག་ རྒྱལ་སྤྱང་དང་། འཆོ་བ། རིག་གནས་བཅས་ཚུན་
 གང་ཅིའི་ཐད་ལ་མངོན་གསལ་དོན་པོའི་སྤྱབ་འབྲས་ཐོབ་སྤྱབ་པ་བྱུང་ཡོད།

**གསུམ་པ། ཡུང་གོས་རྒྱལ་ནང་དུ། མི་རིགས་ས་ཁོངས་
 རང་སྤྱོད་འཕྲུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་དོན་མྱོང་།**

རང་རེའི་རྒྱ་བས་ཆེན་གྱི་མིས་རྒྱལ་ནི་མི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཡིན་པར་མ་ཟད། ཡུང་ས་ཁུང་མི་རིགས་ཚང་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་
 ལྷུ་གནས་ཡོད་པ་དེའི་ཐད་སྤྱུ་ལེན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་བཞིན་དུ་མི་
 རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་ལག་བརྟར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། མི་རིགས་མཉམ་
 འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་མི་བརྟར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། མར་
 ལེ་རིང་ལུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་། མི་
 རིགས་ཁག་ས་གནས་ཁག་བཅས་ཚང་མར་སོ་སོའི་བྱད་ཆོས་རེ་ཡོད་པར་
 བརྟེན། རྒྱལ་ཁབ་དང་། མི་རིགས་ས་གནས་གཅིག་གི་ལག་ལེན་དང་
 ཉམས་སྦྱང་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་འདྲ་དཔེ་རྒྱས་འགྲེལ་
 བྱེད་མི་རུང་བར་རང་རང་སོ་སོའི་བྱད་ཆོས་དང་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་རྒྱང་
 འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་ཀྱི་ཡོད། ཡུང་གོ་སྤྱང་ཁན་ཏང་གིས་ཡུང་མར་
 ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ཡུང་གོའི་བྱད་ཆོས་གཉིས་རྒྱང་
 འབྲེལ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་པ་དེ་ནི་
 ཡུང་གོའི་རྒྱལ་ནང་མི་རིགས་ཁག་གི་སྤྱུ་རྒྱས་དང་། མི་འདོར། འབྲེལ་བ།
 བྱད་ཆོས་བཅས་སྤྱུ་ལེན་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བའི་སྤྲོད་པས་མང་པོ་ཡོད་
 ཅིང་། སྤྱི་ལོའི་ཁོང་གི་སྤྱི་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ལྷག་ཙམ་ལ་ཡུང་གོར་མི་རིགས་མང་
 པོ་གཅིག་རྒྱར་བྱས་པའི་བཀའ་བཏོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཡུང་དབྱེད་གཅིག་སྤྱང་།

ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཀླུ་ཁབ་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། རོ་རྒྱས་ཐོག་མི་རིགས་པན་
 ཚུན་ཡིད་མི་ཆེས་པ་དང་འཁོན་འཛིན་གཉིས་གཞོན་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད།
 རྒྱལ་པོ་གཞན་ཞིག་ནས་དུས་ལྡན་རིང་པོའི་རོ་རྒྱས་འཕེལ་རྒྱས་དང་། ཀླུ་
 ཁབ་མྱེན་གྱི་དབང་རྒྱས་ལམ་རིམ་ལ་འཐབ་ཚོད་ལྟེན་པའི་མོ་རིམ་ནང་བྱན་
 མོང་གི་ཁེ་ཕན་དང་ལས་སྐལ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཁག་པན་ཚུན་བར་དུ་
 བམ་ཡང་ཁ་བཤལ་དུ་མི་རུང་བའི་འབྲེལ་བ་དམ་ཅོར་ཆགས་ཡོད། མི་རིགས་
 ཁག་དུས་ལྡན་རིང་པོར་འགོ་མོང་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་བརྒྱད་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱིས་
 གཙོ་བོ་བྱས་པའི་མི་རིགས་འདྲེས་རྫོང་ས་ཁུལ་དཔེར་ན་ནང་མོག་དང་། མིན་
 ཅང་། སོད་། ཉིང་ལྷ། ཀོང་མིས་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་ལྷ་མི་རིགས་ཁག་
 འདུས་རྫོང་གི་ས་ཁུལ་ཡིན་ཀྱང་དེར་གཞིས་ཆགས་ནས་རྫོང་པའི་མི་རིགས་
 གཞན་དག་གི་མི་ཡང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གསར་བརྗེ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་
 གནས་ཚུལ་ནི་ལྷ་ཁུལ་ཡིན་དང་མི་འདྲ་བར་ཐོག་མར་ཤོང་གསེབ་དུ་གསར་བརྗེའི་
 གནས་གཞི་བཅུགས་ཐོག་ཤོང་གསེབ་ནས་མཐའ་བརྗེས་ཏེ་ཤོང་ཁྲིར་དུ་འཕེལ་
 རྒྱས་ཐོན་པ་དང་། མི་རིགས་ཁག་མཐུན་སྡེལ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་མི་དཔངས་ཀྱི་
 མཐོ་ཤོར་གཞོན་པའི་རི་པོ་ཆེན་པོ་གསུམ་གཏོར་ནས་ཐ་མའི་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་
 རེད། གནས་ཚུལ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ང་ཚོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་མི་རིགས་
 གཅིག་ལྟར་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་
 རྒྱུང་ལག་བརྟན་བྱས་པ་རེད།

༡༩༩༡ལོའི་རྒྱ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་པོས་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་འཁྲུང་ལྷན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 མིན་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཀྱང་མོར་བཅན་འཁྲུལ་གྱི་དཔག་འབྲུག་
 ལངས་སྐབས། དཔྱིན་ཁི་དང་ཨ་མེ་རི་གས་གཙོས་པའི་བཅན་རྒྱལ་རིང་
 ལུགས་པས་མིན་ཅང་དང་། སོད་། ལུན་ནན་བཅས་ལ་ཀྱང་མོ་ཁ་བཤལ་དུ་
 གཏོར་བའི་རྒྱལ་གཞིའི་ལས་འགུལ་སྡེལ་བར་བརྟེན་གསར་བརྗེའི་གནས་ཚུལ་
 འཁྲུང་རྫོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཙམ་མེད་འགྲོ་བའི་ཉེན་

ཁ་ལས་སྐྱོབ་ཆེད་མཐོ་ཙུང་གུ་འཁྱུ་ཞིས་ཀྱི་ལོངས་མི་དམངས་ལ་ཀྱལ་ཁབ་དང་
 མི་རིགས་སྐྱོབ་སྐྱུ་འཁྱུ་འགག་ཆེད་དུ་སྐབས་འདིར་ཆོང་མ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱས་ནས་
 རི་མིན་བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་གཏོར་པམ་གཏོར་དགོས་པའི་འཁོད་སྒྲུལ་
 གནང་བ་མ་ཟད། ཏང་གི་སྐབས་རྒྱལ་པའི་ཡུང་ལྷ་ཆོང་འཛུམས་གས་ཆོགས་
 མེད་ས་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་ཆེད་ཆོགས་འདྲའི་ཆོག་ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་རྒྱུས་སྐོར་ཞིབ་
 ཅིང་སྤྱ་བར་གསུངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་
 འཛུགས་སྐྱུ་འཛུགས་དང་། སོག་པོ། རྩའི་རིགས། བོད་རིགས། ཡའི་
 རིགས། དབྱིས་རིགས་སོགས་ཡངས་ཏུ་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དང་འདྲ་
 བར་འདྲ་མཉམ་ཆོག་ཐུན་མོང་གི་དཔྱ་ལོར་ཁ་གཏད་གཅོག་སྐྱོད་དང་། མི་
 རིགས་རང་ཞིང་གི་ལས་དོན་རྣམས་སོ་སོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐྱུ་འཛུགས་ཆེད་
 པ། ཡངས་ཏུ་མི་རིགས་དང་ཀྱི་རིགས་འདྲེས་སྤྱོད་ས་ཁུལ་ལ་ས་གནས་གི་
 སྤྱི་དགུང་ནང་ས་གནས་དེའི་ཡངས་ཏུ་མི་རིགས་ལས་སྐབས་པའི་ལྷ་ཡོན་ལྷན་
 ཁབ་འཛུགས་སྐྱོ་བཅས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། ཏང་གིས་ཡངས་ཏུ་མི་
 རིགས་ས་གནས་ཁག་ལ་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་ལེན་བསྐྱར་ཡོད་པ་ནི།
 ༡༩༩༡ལོར་མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་གི་ཅ་དོན་འོག ལྷན་ཁག་ཉིང་ས་ཁུལ་དུ་
 སོག་རིགས་དང་། རྩའི་རིགས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་བཅུགས་ཤིང་། གཞན་
 ཡང་ས་གནས་ཁ་ཤས་ལ་རྩའི་རིགས་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ཆོ་ཡང་བཅུགས་ཡོད།
 ༡༩༩༧ལོའི་ཟླ་བ་ལྔ་པའི་ནང་ནང་སོག་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་བཅུགས་པ་མ་ཟད།
 ཀྱལ་ཡོངས་བཅིངས་འཁྱོལ་ཐོབ་རྗེས། ༡༩༩༩ལོར་《ཡུང་རྒྱ་མི་དམངས་སྤྱི་
 མཐུན་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྐྱོང་ལག་བརྟུར་གི་ཅ་གནད་》ནང་
 མི་རིགས་རང་སྐྱོང་ས་ཁུལ་གི་རང་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་དང་རང་སྐྱོང་དབང་ཆའི་
 གནད་དོན་སྐོར་སོགས་ཞིབ་སླེའི་གཏན་འཁེབས་དང་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།
 དེ་ནས་བཟུང་མོ་སྤུམ་རྩའི་རིང་ཏང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་རྒྱུས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་
 མཐུབ་ཅོན་འོག་སྤེལ་སྤྱོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོང་ས་ལྟར་དང་། རང་སྐྱོང་ཡུ་ཞི་ཤུ་ཅ་

དགྲུ རང་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་བརྒྱུ་ཕྱིན་གཅིག རང་སྤྱོད་ཆེས་གསུམ་བཅས་
བརྒྱུགས་ནས་མི་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་ལས་དོན་བརྒྱུ་བ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་
ནི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་ཙུ་བའི་ཁེ་སན་དང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
གསལ་ཤོད་མཆོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་བོད་ས་གནས་སུ་བོད་
རང་སྤྱོད་རྒྱུ་དང་བརྒྱུགས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་ཡོངས་སུ་
མཐུན་པ་ཞིག་རེད།

བོད་ས་གནས་ནི་ཤོར་གི་དོན་ཆུང་དང་ཤོར་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་ཡོན་
ཚུལ་རབས་ནས་བརྒྱུ་མེས་ཚུལ་ལྱང་དབྱར་སྤྱིད་གཞུང་དང་ཁ་བལ་དུ་མི་རྒྱུང་
བའི་ཆ་ཤས་ཞིག་དུ་ལྷུར་ནས་ད་པན་ལོ་བརྒྱུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སོང་ཟིན་པ་དང་།
དུས་ཡུན་རིང་ཤོད་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་པ། བོད་
རིགས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་མི་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་འདུས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡིན་པ།
བོད་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་ནས་ལུས་པའི་ས་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་
བར་གྱི་འགལ་བརྟོག་འཛིང་ཆེ་བ། རང་བྱུང་གི་བོན་ཁྲུངས་སུན་སུམ་ཆོགས་
པོ་ཡིན་ལྟར་བཅན་ཚུལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་བཅད་སྤྱོད་གཏོང་འདོད་ཀྱི་ཉམ་
ཤེས་ནམ་ཡང་མཆམས་འཛིག་ཁྱེད་སྤྱོད་མེད་པ། ཚུལ་ཁབ་ཁྱེ་ནང་གི་ཁ་
བལ་རིང་ལུགས་པའི་གཏོར་བཤིག་གི་སྤྱོད་རན་སྤེལ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་བཅས་
ཀྱི་བོག་ནས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གཞན་དག་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་
བའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་བོད་ས་གནས་སུ་མི་
རིགས་ས་ཁོངས་རང་སྤྱོད་བརྒྱུགས་ན་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་གཉིས་བར་དང་།
བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་བར། སུན་ཟླ་མི་རིགས་གཞན་དག་བར་བཅས་མཐུན་
སྤེལ་མཉམ་ལས་དང་པན་ཚུན་ཁྱབ་སྤྱོད། པན་ཚུན་རྟགས་རམ་བཅས་ཁྱེད་
པའི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཆགས་ནས། རང་རྒྱུངས་འདི་བཞིན་མཐུན་སྤེལ་དང་།
ལྷག་པོ། ཤེས་རིག་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱི་བོད་རྒྱུངས་གསར་པ་འཛུགས་སྤྱོད་ཁྱེད་
སྤེལ་པ་ཡོང་ཀྱི་ཡིན་པ་ནི། ད་པན་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རིང་ལོ་བོད་རྒྱུངས་ཡར་

ཀྱས་བྱ་འཕྲུལ་བ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་འབྲས་བྱུང་བ་དེའི་ཚྭ་ནས་གསལ་པོར་མཛོང་
 ཐུབ་པ་མ་ཟད། མོང་གསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་གི་ཉམས་སྦྱང་
 བཅས་གཞིར་བཟུང་ཉི། རྒྱལ་ནང་གི་རང་རྒྱུང་རྒྱངས་ཁག་དང་། རྟག་
 པར་དུ་ཐོད་རང་རྒྱུང་རྒྱངས་བཅས་ཀྱི་རང་རྒྱུང་དབང་ཆའི་ཐད་ལ་ཚད་གཞི་
 དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲི་བྱུང་ཞིང་། ཆ་ཆོང་བའི་རང་རྒྱུང་ཟེར་བ་ནི་རང་
 བཅན་དང་མོ་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོ་མ་སྒྲུན་ཉར་ཞེས་པའི་གིས་གསལ་པོར་
 གསུངས་ཡོད་པར་བརྟེན། ཐོད་རང་རྒྱུང་རྒྱངས་ཀྱི་དབང་ཆའི་ཚད་གཞི་དེ་
 རྒྱན་ཟུམ་པའི་རང་རྒྱུང་རྒྱངས་གཞན་དག་ལས་ཚད་མཐོ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་ཉར་གྱུང་
 དབྱུང་གིས་དཔྱད་པའི་བཞེས་གནང་རྒྱ་ཡིན་པ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། གལ་ཏེ་
 ཐོད་དུ་མཉམ་འབྲེལ་ལ་མ་ལྷགས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་འདམ། རང་བཅན་རྒྱལ་
 ཁབ་ཞིག་འཕྱགས་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན། ལོ་རྒྱུས་ཚྭ་གི་ནས་ལྷན་བསྟན་
 པའི་ཐོད་རིགས་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་དང་། ཆོས་ལྷགས་སྒྲོགས་ཁག་བར་གྱི་
 འགལ་བ་བཅས་ནད་རྩི་ཉིང་པ་བསྐྱར་ལངས་ཚྭ་ནང་འབྲུག་རྒྱན་མི་ཆད་པ་
 ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཡིན་པ་ད་ལྟ་ནས་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་
 ར་ཆོས་གྱུར་མོ་གྱུར་བྱུན་ཉར་གི་འགོ་བྱིད་དང་ཁ་བལ་རྒྱ་མེད་པ་དང་། སྒྲུན་
 ཟུམ་མི་རིགས་ཁག་གི་རྩིགས་རམ་དང་ཁ་བལ་རྒྱ་མེད་པ། མེས་རྒྱལ་གོང་ཁྲ་
 གཅིག་གྱུར་དང་ཁ་བལ་རྒྱ་མེད་པ་བཅས་ནི་ཐོད་མི་རིགས་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་
 ཡོང་བའི་མདུན་ལམ་འོད་སྟོང་འབར་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་བྱེད་
 ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན།

གདན་ས་ཆེན་པོ་དབུ་ཕྱེད་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་སུ་ སྤྱངས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉན་ཆོན་གདམ་བཤད་ཟིན་གྱིས།

དེ་རིང་ངས་མོང་རིམ་ནས་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར། གདན་ས་
ཆེན་པོ་འདིར་བཞུགས་པའི་དགེ་འདུན་ཅམས་ལ་སྤྱངས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་
འཕེལ་རྒྱས་དང་། སྤྱངས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་ཆོག་པའི་ལུགས་ཀྱི་དྲུས་སྤྱངས་གསར་པའི་
ནང་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས། ནང་བཟུང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤྱལ་བཟང་རྒྱན་
འཛིན་གྱིས་སྤྱངས་པའི་དྲུང་བཙོན་གནང་རྒྱ་བཅས་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་གསུམ་
གྱི་ཐོག་ནས་ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་ཉན་ཆོན་གསལ་འདེབས་ཞུ་བར་བཅར་བ་
ཡིན། མོང་དྲུའུ་པའི་གནད་དོན་གསུམ་པོ་དེ་ནི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཙམ་
མ་ཟད། རང་རེའི་པོད་སྤྱངས་ཁུལ་ཡོངས་ཀྱི་ནང་བཟུང་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་
པའི་དགོན་ཆེ་ཁག་དང་། རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་སྤྱངས་པའི་མཐའ་ཁག་གི་ཆོས་
མཛད། སྤྱངས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཁེས་པར་དྲུ་བཞག་ནས་ལྷག་བཞེས་
ཡག་པོ་གནང་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་པོ་གསུམ་རེད། དེ་ཡང་ཅམ་
པ་ཆོས་ལུགས་ལ་འཇགས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ། དོན་ཆེན་གསུམ་པོ་གང་དང་
གང་ཡིན་པ་དང་། དོན་ཆེན་གསུམ་པོ་དེའི་གལ་ཆེ་བའི་གནད་འགག་གང་ལ་
སྤྱག་པ། དོན་ཆེན་གསུམ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གང་འདྲ་ཡིན་པ་བཅས་རྩ་སྤྱད་
རྩལ་ཅམ་ལུས་ན།

དོན་ཆེན་དང་པོ། སྤྱངས་པའི་ཁྱིམ་རྒྱུ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
ལ་ཕྱི་མིག་བརྙས་ནས་དྲང་སྟོགས་དང་སྟོག་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་སྦྱང་བསྐྱབ་

བྱ་སྒྲུབ་ཏེ། སྤྱི་མཐུན་པོད་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་རོས་འཛིན་ཡང་
དག་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སྤྲ་རབས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།

དོན་ཚན་གཉིས་པ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་གསར་པའི་
ནང་རྒྱལ་གཅིས་ཚོས་གཅིས་དང་ཁྱིམ་སྤྱང་མཐུན་སྤེལ་གྱི་སྐོན་ནས་དཔལ་ཡོན་
གཉིས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱབ་ཐོག་པ་ནས་ཡོད་ཀྱི་བྱས་པ་ལེགས་པོ་འདོན་གནང་མཛད་
དགོས་པ་དེ་ནི། ནང་བརྟན་ཚོས་ཕྱགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་དཔལ་
ཡོན་གཉིས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱབ་བར་མཐུན་སྐྱོར་ལྟེན་རྒྱུ་འི་གལ་ཆེན་ཆ་ལྟོན་ཡིན་
པའི་རོས་འཛིན་གསལ་པོ་ཡོང་ཆེད། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་
གསར་པའི་ནང་ཚོས་ཕྱགས་ཁག་དང་། དཔལ་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱབ་
མཐུན་སྐྱོར་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞེས་པའི་དོན་ཚན་དེ་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན།

དོན་ཚན་གསུམ་པ། ནང་བརྟན་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་དགོངས་པ་སྐྱོབ་སྤྱོད་
ལེགས་པར་མཛད་དེ་སྤེལ་བཟང་རྒྱན་འཛིན་དང་། དུས་སྐབས་དང་མཐུན་
པའི་སྤྱི་གསྐོལ་གསར་གཏོད་མཛད་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱས་དང་། མི་རིགས་
མཐུན་སྤེལ་། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་འི་ལམ་ལ་བསྐོད་པ་བཅས་ཀྱི་འབད་བརྟོན་
གནང་དགོས་པའི་རེ་བ་ཁྱེད་ཀྱི་བཅས་ཡིན།

དོན་ཚན་དང་པོ། སྤྲ་རབས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་དང་མ་འོངས་
པའི་པོད་ཀྱི་མདུན་ལམ་སྐོར།

རང་རེའི་པོད་མི་རིགས་འདི་བཞིན་སྐྱབ་སྐྱེ་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་
འདྲ་བར་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་
རིམ་མང་པོ་བརྒྱད་ཕྱེད་ཡོད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མ་རིམ་དེ་ཆེད་
ནང་ནས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉེན་གྱི་བཅོན་པོ་ནས་ད་བར་བརྗེས་ན་ཡང་།
ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ཅན་སོང་ཡོད་ཅིང་། དུས་ལྡན་དེའི་ནང་པོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་གལ་ཆེ་བ་བཞི་བརྒྱད་ཕྱེད་ཡོད།

དུས་སྐབས་དང་པོ་ནི། དུས་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བཅོན་གཡོག་སྤྱི་

ཆོགས་ཀྱི་རྩལ་སྐབས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རིང་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉའ་ཁྲི་
བཅན་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་ལྟེ་སྤྱི་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྟེ་ལོ་༡༡༡༣་ས་རྒྱལ་པོ་
སྲིད་བཅན་སྐམ་པོས་སྲིད་དབང་མ་བཟུང་བར་ཉེ་སྤྱི་ལོ་༤༩༡༥་ལོ་བར་རྒྱལ་
རབས་ལྷན་ཅུ་ལོ་གཅིག་དང་ལོ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བྱུག་གི་རིང་དེ་
ཡིན། དེའི་རིང་ལ་རྩལ་རྒྱུད་ཆོ་ཁག་མང་པོས་ཁོད་ས་གནས་ཁག་སོ་སོར་
དབང་བཟུང་བྱས་ཉེ། གཅིག་ལོག་གཅིག་ལ་མ་འདྲས་པའི་ཁ་འཁོར་གྱི་
ཚུགས་ཁག་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། གོམས་གཤིས་དང་། སྐད་ཡིག་སྟོད་
གནས། འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྐངས་བཅས་རྩལ་རྒྱུད་ཆོ་ཁག་སོ་སོ་མི་འདྲ་བ་རེ་
ཆགས་ཉེ། གཅིག་ལྷུང་གྱི་ཁོད་མི་རིགས་ཁོ་མ་ཆགས་བྱུང་མེད།

རྩལ་སྐབས་གཉིས་པ་ནི། བཀས་བོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ལྷ་
བར་བཀལ་ལྟེད་པ་ནས། ཁོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་སྲིད་དབང་མ་འཁོར་བར་གྱི་
རྩལ་སྐབས་དེ་ཡིན་ཅིང་། རྩལ་སྐབས་དེའི་རིང་རྒྱལ་པོ་སྲིད་བཅན་སྐམ་པོ་
ནས་ཐུང་དར་མ་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་དགུ་དང་། སྤྱི་ལོ་༤༩༡༥་ནས་སྤྱི་ལོ་
༥༤༡༥་ལོ་བར་ས་ཁྲི་ལྷག་ལྷུང་ནས་ཁོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཁོར་
ཞིག་རྩ་སྐར་བའི་བར་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱའི་རིང་དེ་ཡིན། རྩལ་སྐབས་
དེའི་རིང་ཁོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྟན་པའི་གཅིག་ལྷུང་གྱི་སྲིད་དབང་དང་
དམག་དཔུང་། བྱིས་སྤོལ། སྲིད་འཛིན་ལམ་ལུགས་བཅས་ཆ་ཆར་བའི་
ཁོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་ཆགས་བྱུང་པ་ལྟར་ཡོད་པར་མ་
ཟད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་། སྐར་ཆོས། ལྷན་གཞུང་། མི་
རིགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བརྩོ་ལས་བཅས་དར་རྒྱས་བྱུང་སྟེ། གཅིག་ལྷུང་གྱི་སྐད་
ཡིག་དང་། གཅིག་ལྷུང་གྱི་ས་ཁོངས། གཅིག་ལྷུང་གྱི་གོམས་གཤིས།
གཅིག་ལྷུང་གྱི་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྐངས་བཅས་རྟན་པའི་ཁོད་མི་རིགས་ཤིག་
ཆགས་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། རྩལ་སྐབས་དེའི་རིང་ཁོད་ནང་ཁྲལ་རྩ་ཞིང་
འཁོག་ཆོན་ལྟེད་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བརྩོ་ལས་ཁོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་

ཡུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྐྱེ་བའི་སྲིད་རྒྱུ་ལག་ལེན་བཟུང་ནི། བང་རྒྱལ་
 རབས་དང། བལ་པོའི་རྒྱལ་རབས་བར་གཉེན་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་
 བཅུགས་པ་དང། རྒྱ་གར་དང། ཁ་ཆེ། ཉ་སིག་མེན་ཅང། ཡུན་
 རྒྱ་བཅས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་ཆོར་ལས་དང། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས།
 རིག་གནས་བཅས་བརྗེ་རེས་གྱི་མཛའ་ཕྱོགས་འབྲེལ་བ་ཡང་བཅུགས་སྐབ་པ་
 ཡུང་བར་བཞེན། བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་གྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་དང་
 དཔལ་འཕྲོར་འཕེལ་རྒྱས་གྱི་ཚད་གཞིའི་ཚོག་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་གོང་
 འཕེལ་ཆེན་པོ་ཡུང་བ་རེད། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་། བང་རྒྱལ་རབས་དང་།
 བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་བར་ས་མཆམས་ཁག་ལ་དམག་འབྲུགས་ཡང་ཡང་
 ཡུང་ཚུང་ཡང་ཕན་ཚུན་བར་མཛའ་མཐུན་འཕྲོའོར་གི་འབྲེལ་བ་ནམ་ཡང་ཆད་
 མ་ཚུང་བ་སོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་གནད་བསྟུན་ཤིག་ལྟ་ས་གཅུག་ལག་ཁང་མདུན་
 གྱི་རྩྭ་རིང་ནང་གསལ་པོར་བཞོད་ཡོད། བང་རྒྱལ་རབས་སྟོབས་ལྷགས་ཆེན་
 པོར་གནས་པའི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱང་སྟོབས་ལྷགས་གོང་
 འཕེལ་དུ་གནས་ནི་འོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབ་པ་ཡུང་བ་མ་
 ཟད། བང་རྒྱལ་རབས་གྱི་གོང་མ་དཔྱ་པ་བང་ཞོན་ཅུང་གི་དུས་ནས་འགོ་
 བཅུགས་ནི་རྒྱལ་ནང་དུ་ནང་འབྲུགས་དང་ཁིང་པའི་བྱེན་ལངས་བཅས་སྤ་རྗེས་
 མང་པོ་ཡུང་བའི་རྒྱུ་ལྱིས་བང་རྒྱལ་རབས་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་རིམ་བཞིན་ཉམས་
 རྒྱད་དུ་ཁྱེན་པའི་རྗེས་སུ་འོ་བརྒྱད་ཅུ་ཡས་མས་ཤིག་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་མ་ཉམས་པར་སྤར་བཞིན་གནས་ཡོད།

ཤར་གོའི་འོ་རྒྱུས་ཐོག་བང་རྒྱལ་རབས་མ་བཅུགས་གོང་ལ་རྒྱལ་རབས་མི་
 འདྲ་བ་ཉི་ལྷུ་ཙམ་གཉིས་ཡུང་ཡོད། བང་རྒྱལ་རབས་ནས་མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་
 བར་རྒྱལ་རབས་བདུན་ཡུང་བ་རེད། རྒྱལ་རབས་མང་པོ་ཡུང་བ་དེ་ཆོའི་ནང་
 འགའ་ཤས་ནི་ཁ་འཛར་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ཤས་ནི་གཅིག་ཡུར་
 གྱི་རྒྱལ་རབས་རེད། གཅིག་ཡུར་གྱི་རྒྱལ་རབས་དེ་ཆོ་ནི་ཁ་འཛར་དུ་གནས་

པའི་ཀུལ་རབས་ཁ་ཤས་གཅིག་ལྟར་ཡུང་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དཔེར་ན་ཉན་
 ཀུལ་རབས་སྐབས་ཡུང་གོ་གཅིག་ལྟར་གྱི་ཀུལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཆེས་ཤང་
 ཁ་འཁོར་ནས་ཀུལ་ཁབ་གསུམ་དུ་སྟེན། ཤང་གཅིག་ལྟར་ཡུང་ཆེས་ཁ་འཁོར་
 བས་ཀུལ་ཁབ་བཅུ་རྒྱལ། ཤང་གཅིག་ལྟར་ཡུང་ནས་ཐང་ཀུལ་རབས། ཤང་
 ཁ་འཁོར་ནས་ཀུལ་ཁབ་བཅུ། ཤང་གཅིག་ལྟར་ཡུང་ནས་ཡུང་ཀུལ་རབས་
 ཡུང་། ཀུལ་རབས་དེ་ཞིང་པའི་ཡེན་ལངས་ཀྱིས་གཏོར་ནས་གཅིག་ལྟར་ཡུང་
 རྩེ་ཡོན་ཀུལ་རབས་ཡུང་། དེ་འབངས་ཡེན་མོག་གིས་གཏོར་ནས་གཅིག་ལྟར་
 གྱི་རྩེ་མིང་ཀུལ་རབས་ཡུང་། དེ་ཞིང་པའི་ཡེན་ལངས་ཀྱིས་གཏོར་ནས་ཐན་
 ཆིང་ཀུལ་རབས་ཡུང་། དེ་ཤང་ཉན་ཡུང་ཉན་གྱིས་འཕྲོ་བཞུང་པའི་ཕོ་
 མིན་ཉང་མིང་དབང་བཅུགས། དེ་ཡུང་གོ་ཡུང་ཁན་ཉང་གིས་གཏོར་ནས་ད་
 རྩེ་ཡུང་རྩེ་མིང་ཐངས་ལྷོ་མཐུན་ཀུལ་ཁབ་ཞེས་ཀྱང་ལྟེན་མོགས་མི་རིགས་ལྟ་
 བཅུང་གསུམ་མཐུན་ཆེན་གཅིག་ལྟར་གྱི་ཀུལ་ཁབ་འདི་དབང་བཅུས་པའི་དང་།

[illegible]

ཏུས་རིམ་གསུམ་པ་ནི། འབངས་ཁྱེན་ལོག་བྱུང་ནས་ཐོད་ཀྱི་བཅན་
 མོའི་མིང་དབང་འཁོར་བ་ནས། ཡོན་ལྷལ་རབས་(ལོག་མོའི་ལྷལ་རབས)ཀྱི་
 ལོར་མ་ཡོན་ཤན་ཅུར་མོར་ལོལ་ཏན་གྱིས་ཐོད་དབྱུས་གཙང་དུ་དམག་དབྱང་
 བཏར་ནས་ཐོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ལེས་ལྷལ་དང་གཅིག་ཟུར་བྱས་པའི་
 བར་ལོ་གྲངས་༣༤༡ཡོད་པ་དེའི་རིང་ལ་ཟེར། ཏུས་རྒྱལ་པས་དེའི་རིང་གི་ཐོད་
 དབྱུས་གཙང་གཞིས་ཏུ་ཐོད་བཅན་མོའི་ལྷལ་རབས་ཁ་འཁོར་ནས་རྗེ་དཔོན་

ཚན་པ་བཅུ་གཅིག་དང་། རྟོན་མངའ་རིས་སུ་ཁག་གསུམ། བཛོ་ལྷན་དུ་
ཁག་གཅིག་བཅས་དུམ་ཁྱ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཁ་འཁོར་ནས་ཤོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་དབང་རྒྱ་ར་ཁྱེད་ཁྱབ་པ་འི་གཅིག་ཡུར་གྱི་ཁྱིད་དབང་མེད་པ་དེ་ལ་ཤོད་གྱི་ལོ་
རྒྱས་ཐོག་ཤོད་སེལ་བུ་འི་དུས་རབས་ཞེས་བརྗོད་གྱི་ཡོད།

འབངས་ཁྱེན་ལོག་ཡུང་ནས་ལོ་དགུ་པ། ལྷི་ལོ་༡༧༥༥ལོར། ཁྱེན་
ལངས་ཀྱི་འཁོ་བྱིད་པ་རྫོན་པོ་ཤུད་པུ་རྩྭ་མེ་གཉགས་ཀྱིས་བཅན་པོ་འི་གདུང་
རྒྱད་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་བརྒྱར་ནས། ཁོང་གི་སྲས་ཁྱིད་ལྗེ་ཉི་
མ་མཁོན་དང་། རྒྱུང་བ་བྲི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་གཉིས་རྟོན་མངའ་
རིས་སུ་ཁོས་ནས་མངའ་རིས་ཁྱལ་དུ་ཁྱིད་དབང་གསར་པ་བཅུགས། རྗེས་སུ་
སྲས་མེ་བ་ཁྱིད་ལྗེ་ཉི་མ་མཁོན་ལ་བྱ་གསུམ་ཡུང་བ་ལ་མངའ་ཁོངས་གསུམ་དུ་
བཞོས་ནས་སྐལ་བ་རྒྱད་པ་ལས་རིམ་བཞིན་ལ་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱད་དང་། ལྷ་
གཉི་རྒྱལ་རྒྱད། ཟངས་དཀར་གྱི་རྒྱལ་རྒྱད་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡུང་། མངའ་
བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་གྱི་སྲས་རྒྱུང་བ་བྲི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ལ་བྱ་
གསུམ་ཡུང་བའི་མི་རྒྱད་ལས་གཙང་གི་རྟོན་དང་། རྒྱལ་མེ། གཙང་གི་བྱང་
རྒྱད། བཛོ་ལྷན་མཆོ་རྟོན་བཅས་ལ་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་མང་པོར་གྱིས་པ་བཅས་
ཤོད་གྱི་བཅན་པོ་འི་ཁྱིད་དབང་དུམ་ཁྱ་ལ་ཤོར་འཁོར་པ་ཡིན། ཁོང་གསལ་
ཤོད་སེལ་བུ་འི་དུས་རབས་དེ་འི་རིང་ཤོད་ཡོངས་སུ་དབང་བརྒྱར་བའི་གཅིག་
ཡུར་གྱི་ཁྱིད་དབང་མེད་ཡུང་། ས་གནས་ཁག་གི་ཞིང་འཕྲོག་ཐོག་རྟོན་དང་།
ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། མོང་ལས། རིག་གནས་བཅས་ཁོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་ཡུང་
བ་དང་ཆབས་ཅིག་གྱི་ལོ་༡༧༧༥ལོར་ལྷ་མེས་རྒྱལ་བྲིམས་ཀྱིས་དབུས་རྟོན་ལ་མོར་
ཆག་དེ་ལུ་དཔོན་པ་དང་། མོང་ར་རྒྱད་འབྲེལ། ཡེར་པ་བ་ལམ་བཅས་
གནས་གཞི་བཅིགས་ཏེ་དགེ་འདུན་གྱི་རྗེ་གསར་དུ་རྒྱགས་པ་དེ་ལ། ཤོད་གྱི་ལོ་
རྒྱས་ཐོག་བརྩན་པ་ཁྱི་དར་གྱི་འཁོ་རྒྱགས་པ་ཟེར། བརྩན་པ་ཁྱི་དར་གྱི་འཁོ་
རྒྱགས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་དབུས་གཙང་གཉིས་སུ་རྒྱད་འདུལ་གྱི་བརྒྱད་འཁོན་

ཆོ་བ་ཆེ་བ་བཞི་ཤེ། ཞང་རྩ་ནམ་རྩི་རྩི་དབང་ཐུག་གིས་འཕན་པོ་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་
བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་ཞང་རྩིར་དང་། རྩི་གུང་རྒྱལ་འབྲུང་
གནས་ཀྱིས་ཡོང་བ་བར་གི་ལྷ་ཁང་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་རྩི་ག་
རྩིར། ཐུང་ཡོ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མལ་རྩི་རྒྱ་གསར་སྐར་གི་དཔོན་པོ་བཏབ་
ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་ཐུང་རྩིར། ཐུ་མེར་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲུང་གནས་
ཀྱིས་རྩི་ཁ་ཐང་པོ་ཆེའི་དཔོན་པོ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་ཐང་རྩིར་
བྱུང་། དེ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་མིང་ལ་ཐུ་མེས་ཆོ་བ་ཟེད།

གཞན་ཡང་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མི་རྒྱལ་གི་ནང་ཆན་ཆོང་བཅུ་
ཤེས་རབ་མེད་གིས་གཙང་གི་ཉང་རྩྭ་དང་ཉང་རྩྭ་ཁུལ་དུ་གནས་གཞི་བཟུང་
ནི་དཔོན་པོ་བཏབ་པ་ལས་རིམ་བཞིན་ཆོང་ཆོང་དཔོན་པོ་ཤེ་ཁག་བཞི་བཅུ་ལྷག་
ཙམ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ནས་ལོ་རྩྭ་རྩི་རྩི་དབང་ཐུག་དང་། ཁོང་གི་རྩྭ་པ་མ་
ཡང་རྩྭ་དང་བཅས་པ་ལས་འཆོའི་དཔོན་ཤེ་རྒྱལ་དང་གཞན་ཡང་ལྷག་ཆོད་དང་
རྩྭ་ཆོ། བ་ཆོ་ལ་སྐགས་དཔོན་ཤེ་ཐུམ་རྒྱ་ལྷག་ཙམ་བཅས་མདོར་ན་རྩྭ་ལོ་
༡༧༧ནས་རྩྭ་ལོ་༡༠༥༤བར་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་པོ་དེ་དབུས་གཙང་
གཞིས་སུ་བརྟན་པ་ཐུ་དར་གི་དཔོན་ཤེ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཡོད། དུས་རབས་
བཅུ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་རྩྭ་ལོ་༡༠༧༠ལོར་ལྷ་སྤྲུལ་བྱུང་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱིས་མཉམ་
མེད་རྩི་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་པོ་དཔལ་ལྷན་དངས་ཤེ་ནང་བརྟན་ཆོས་
ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལས་རྩྭ་པ་མ་མང་དུ་བྱུང་བའི་ནང་ནས།
འཁོམ་རྩྭ་པ་པོ་པོ་ཆེས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་གདན་སའི་སྐག་རྩྱ་སྤྱིང་དཔོན་པོ་
ཐུག་བཏབ་རྩིས། ཁོང་གི་རྩྭ་པ་མ་དང་ཡང་རྩྭ་པ་ནམས་ཀྱིས་འཕན་པོ་དང་།
དབུས་རྩྭ་། རྩྭ་ལུང་སྐགས་སུ་ཐུག་བཏབ་པའི་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དཔོན་
པོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤར་ནས་ཡོད་པའི་གསར་སྐགས་རྩྭ་
མའི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་དཔོན་པོ་མི་ཉུང་བ་ཡོད་པའི་སྐག་རིམ་བཞིན་
ས་རྩྭ་དཔོན་པོ་དང་། ཤངས་གཞོང་དཔོན་པོ། དུགས་ལྷ་ལྷམ་པོ།

གདན་ས་མཐིལ། འབབ་རྩམ། རི་ཁྱེ་ཆེ། མོ་དཔོན་པ། ཡེལ་ཕྱག་
 དཔོན་པ། ཁྲོ་ཕྱ། ཆེལ་ཕྱང་ཐང་། འབྲི་ཕྱང་མཐིལ། རྩལ་ཕྱང་། རྩེ་
 ཕྱ་ཕྱག་གཐིལ། བཙུང་ཕྱ། འབྲུག་ར་ཕྱང་། གཡའ་བཟང་དཔོན་པ་
 བཅས་བཅུ་བེ། ས་རྒྱ་པ་དང་། བངས་པ་བཀའ་བརྒྱད། རྩལ་པ་
 བཀའ་བརྒྱད། བཀའ་བརྒྱད་བཀའ་བརྒྱད། འབབ་རྩམ་བཀའ་བརྒྱད། ཁྲོ་ཕྱ་
 བཀའ་བརྒྱད། རྩལ་པ་བཀའ་བརྒྱད། ཡེལ་ཕྱག་བཀའ་བརྒྱད། ཆེལ་པ་
 བཀའ་བརྒྱད། འབྲི་ཕྱང་བཀའ་བརྒྱད། རྩལ་ཕྱང་བཀའ་བརྒྱད། ཕྱག་
 གཐིལ་བཀའ་བརྒྱད། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད། འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱད།
 གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་མ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་མཉམས་ལྷུང་པ་
 ཅི། ལྷོ་ལོ་༡༠༥༢༥་ནས་༡༩༠༤་ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷོ་བཅུ་ཅམ་གྱི་རྩས་
 ཡུན་མོང་ཡོད། མོང་གསལ་དཔོན་པ་དེ་ཆོ་མི་ཕྱབ་མཐའ་རིས་མི་འདྲ་བའི་
 ཆོས་བརྒྱད་དར་སྤེལ་གནང་མཁན་གྱིས་རང་རང་གི་གནས་གཞི་དེས་ཅན་རེ་
 བཟུང་ལྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་བརྒྱད་དར་སྤེལ་གནང་
 བར་བརྟེན། ཆོས་ལྷགས་དེ་དག་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་
 གཞི་དང་། ས་ཁུལ་རང་བཞིན་རྩན་པའི་རྩྭ་པས་ཕྱགས་ཤིག་ཆགས་ཏེ།
 མོག་མའི་གནས་གཞིའི་དཔོན་པ་དེ་ལ་མ་དཔོན་ཞེས་འཛིན་པ་དང་། གནས་
 གཞི་དེ་ནས་ས་གནས་གཞན་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ལྷུང་བའི་དཔོན་པ་དེ་ལ་ཕྱ་དཔོན་
 ཞེས་འཛིན་གྱི་ཡོད།

མོང་གསལ་ཁོང་གིས་ཀྱའི་རྩས་རྒྱལ་པས་དེར་ས་གནས་ཁག་སོ་སོར་མྱིད་
 དབང་བཟུང་བའི་ཆབ་མྱིད་ཀྱི་རྩྭ་པས་ཕྱགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་
 བན་རྒྱུན་བར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བཀག་རྩམ་དང་ཆོད་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ་
 པའི་གནས་ཚུལ་འོག ཆོས་ལྷགས་ཐུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་རྩྭ་པས་ཕྱགས་
 གསལ་པ་མང་པོ་དར་སྤེལ་ལྷུང་བ་མ་ཟད། ཆོས་ལྷགས་ཐུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་
 དེ་ཆོ་ཡང་རང་རང་གི་རྒྱལ་ཁེན་བཅའ་ས་ཆབ་མྱིད་ཀྱི་རྩྭ་པས་ཕྱགས་མི་འདྲ་བ་

འཕྲོད་པ་དེས། སྐྱེས་ཡང་པོད་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབས་ལྟགས་ཁ་འཁོར་བའི་
གནས་ཚུལ་རང་འཇགས་བསྟན་ཐུབ་པ་ལྟར་བ་དེ་ནི། པོད་ས་གནས་ནང་
ཁུལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ལྟགས་དང་། ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ལྟགས་སྟུག་ཀྱང་
གཅིག་ཕྱུར་ཁྱེད་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་
ཀྱང་མཐའ་ཁག་གི་བར་ལ་ལྟར་བའི་དཔལ་འཕྱོར་སྟོབས་ལྟགས་ཁྲབ་ཁོངས་
སྟགས་རེས་བྱས་པའི་འཐབ་ཚྭ་དེ་ཡང་མཐར་མྱིད་དབར་སྟགས་རེས་ཀྱི་
འཐབ་ཚྭ་ཆོག་དུ་འཕྱར་སྟོག་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་རྒྱུ་དང་། རིམ་བཞིན་
ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་རྒྱུ་འི་ནང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གོང་གསལ་པོད་སེལ་བུའི་དུས་སྐབས་དེར་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ལྟགས་ཁ་
འཁོར་ཡིན་པ་དང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཚད་འཁེབ་ཁྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཐེད་པ་དེས།
ས་གནས་ཁག་སོ་སོའི་དཔལ་འཕྱོར་དང་། ལག་ཤེས་བརྗོལ་ས། ཆོར་ལ་ས།
རིག་གནས་བཅས་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་ལྟར་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། གོང་
དུ་ཞུས་པ་ལྟར་པོད་སེལ་བུའི་དུས་རབས་དེར་ས་གནས་ཁག་ལ་དཔོན་པ་བརྒྱ་
ཐམས་ཁ་ཤས་དང་། དཔོན་པ་ཆེ་བ་རེར་ལྷ་པ་སྟོང་ཐམས་ཁ་ཤས་ཟིན་ཡོད་པ་
དེའི་ཆོག་ནས་ས་གནས་ཁག་གི་དཔལ་འཕྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་ལྟར་ཡོད་པ་
མཐོང་ཐུབ་ཅིང་། གལ་སྲིད་སྐབས་དེར་དཔལ་འཕྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་
ལྟགས་ཆེན་པོ་ཐེད་ན་དཔོན་པ་བརྒྱ་ཆོན་ཆེན་པོ་དང་། མང་པོ་དེ་འདྲ་
བཞེངས་ཐུབ་ཐབས་མེད། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་
དང་རིག་གནས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། རྒྱང་བ་ལྡེའི་དཔེ་དེབ་མང་པོ་པོད་སྐད་དུ་
བརྒྱུར་བ་དང་བཅམས་པ་བཅས་ཀྱི་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་ལྟར་བ་དང་། སྐད་
གསལ་ཆེ་བའི་མོ་ལྷ་བ་དང་། གནས་ལྷ་རིག་པའི་མཁས་དབང་མཆོན་སྟན་ཆེ་
བ་མང་པོ་ཞིག་དུས་སྐབས་དེར་ལྟར་བ་ཡིན་པས་དུས་སྐབས་དེ་ནི་ནང་བརྟན་
ཆོས་ལུགས་མདོ་ཐམས་གཉིས་དང་། རིག་གནས་ཆེ་རྒྱང་ཁག་བཅས་དར་
རྒྱས་ཆེ་པོས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་ནང་གསལ་ཡོད།

དུས་རིམ་བཞི་པ། ཡོན་ཀྱལ་རབས་(སྔག་པོའི་ཀྱལ་རབས)ནས་
བཟུང་བོད་འདི་མེས་ཀྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་སྐོར།

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་བོད་ས་གནས་སུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤྲིད་དབང་མེད་པར་
ཁ་འཁོར་ནས་བརྒྱུད་པའི་དུས་སྐབས་དེར། སྔག་པོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་
ཇིང་ཤེར་ཉལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་༡༡༥༠ལོར་སྔག་པོའི་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་གྱུར་བྱས་ནས་
སྔག་པོའི་ཀྱལ་རབས་བཙུགས་ཆེས། རིམ་བཞིན་སྔག་པོའི་བྱབ་ཚུགས་སུ་
ཡོད་པའི་མེ་ཤེ་ཡའི་དབུས་དཀྱིལ་དང་བྱབ་མ། ཡོ་རྩབ་ཤར་རྒྱུད་བཅས་ལ་
རྒྱང་རྒྱོད་དམག་འབྲུག་བྱས་ཏེ། རྩི་ནས་ཡོང་བའི་བཅན་འཛུལ་རྣམས་
ཤུགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་མེད་པར་བཟོས་ཐོག་གཞི་ནས་ཀྱང་གོའི་མངའ་ཁོངས་
གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་དམག་འབྲུག་ལོ་མང་རྒྱབ་པའི་མཐར་མི་ཉག་ཀྱལ་རབས་
དང་། ལུང་རྩོ་མའི་ཀྱལ་ཁབ། ཅིན་ཀྱལ་ཁབ་བཅས་གསུམ་ལུང་པའི་ཀྱལ་
ནང་གི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་དབང་དུ་བསྟུག། དེ་ནས་ཇིང་ཤེར་ཉལ་གྱིས་བོད་
ས་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་དང་། ཆབ་སྲིད་རྣམས་ཤུགས་ཚུགས་
ཁག་བར་མཐུན་སྤྱིལ་མེད་པའི་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས། རྩི་
ལོ་༡༡༠༠ལོར་བོད་དབུས་གཙང་དུ་དམག་དབུང་བཏང་བར་བརྟེན།
སྐབས་དེའི་སྔག་པོའི་དམག་དབུང་གི་རྣམས་ཤུགས་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་འབྲན་
ཆེ་མེད་པའི་དབང་གིས། བོད་དབུས་གཙང་མངའ་རིས་སྐར་གསུམ་ཆར་
མས་ཆོལ་ལན་སྟོག་མ་བྱས་པར་མགོ་བཏགས་ཞུས། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་
དབང་དུ་བསྟུས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དམག་དབུང་བཞག་པ་དང་སྔག་པོའི་
དཔོན་རིགས་བཞག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལག་བརྟུར་བྱས་མེད་ཅིང་། བོད་
ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྟུང་དང་། ཆོས་དཔེ། ཆལ་པ་བཀའ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲ་མ་གཙང་པ་དྲུང་ཁྲུང་བ་དབང་ཚུག་བཟ་ཤིས་བཅས་གདན་དྲངས་
ནས་སྔག་ལུལ་དུ་ནང་པའི་ཆོས་དར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་སྤྱིག་ཡིན་ནའང་
སྐབས་དེར་བོད་དུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་ལ་རང་རང་སོ་སོའི་

སྒྲོབས་ཕྱགས་ཀྱི་འཁོར་སྤྱོད་དང་། མཚོན་གཞིས། མི་སེར་བཅས་ཡོད་ཀྱང་།
 བན་ཚུན་བར་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་པ་དང་ཀྱུ་བ་མཐའ་ཁག་སོ་སོའི་རྒྱུ་རྟེན་བཅོལ་
 ཡུལ་ཆབ་སྲིད་སྒྲོབས་ཕྱགས་རྣམས་གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པའི་འགལ་
 གྲུ་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲོབས་ཕྱགས་གོང་འཕེལ་དང་སྒྲ་
 བརྟན་གཏོང་དགོས་ན་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས་མེད་པ་རྟེ། གཅིག་ནི་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ལག་ཏུ་སྲིད་དབང་འཛིན་རྒྱ་དེ་ཡོན་ཅིང་། གཞན་གཅིག་ནི་སོ་སོས་
 རྒྱུ་རྟེན་བཅོལ་སའི་རྒྱུ་བདག་དེ་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། དམག་
 རོན་བཅས་གང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྒྲོབས་ཕྱགས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་རྒྱ་དེ་ཡོན།
 ཐབས་ཤེས་དང་པོ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ཁོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བ་མཐའ་ཁག་ལ་ཆབ་
 སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། དམག་རོན་བཅས་གང་གི་ཐད་ནས་བཤད་ན་
 ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཏུ་སྲིད་དབང་བཟུང་ཐུབ་པའི་སྒྲོབས་ཕྱགས་མེད་པར་
 བརྟེན་ཐབས་ཤེས་རྗེས་མ་དེ་འདེམས་རྒྱ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནས་སུ་
 བྱུང་ཡོད། རོན་ཀྱང་ཁོད་ས་གནས་སུ་དེ་འདྲའི་སྒྲོབས་ཕྱགས་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་
 པ་མ་ཟད། སྐབས་དེར་འཇམ་གླིང་ཐོག་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར།
 དམག་རོན་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྒྲོབས་ཕྱགས་ཆེ་ཤོས་ནི། སྐག་པའི་རྒྱལ་པོ་
 དང་རྒྱལ་སྐུ་རྣམས་ཡོན་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ལོར་ས་སྤྱི་བ་དང་།
 བག་མོ་གྲུ་པ། འབྲི་གྲང་པ། ཆོལ་པ། རྟག་ལྷང་པ། གཡའ་བཟང་པ་
 བཅས་ཁོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བ་མཐའ་ཁག་དྲུག་གིས་རང་རང་སོ་སོའི་འབྲུག་མི་
 སོག་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་ས་སྤྱི་བས་རྒྱལ་པོ་པོ་མོ་གོ་བའི་རོ་མར་མགོ་བཏགས་
 རྒྱས་ཤིང་། འབྲི་གྲང་པས་རྒྱལ་སྐུ་རུ་བེ་ལི་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས། རྟག་
 ལྷང་པས་རྒྱལ་སྐུ་ཨ་རི་ལོ་ག་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས། བག་མོ་གྲུ་པ་དང་
 གཡའ་བཟང་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྐུ་རུ་ལའི་རུ་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས་པར་
 བརྟེན། རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྐུ་སོ་སོས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཁོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱུ་རྟེན་ཏ་ལ་མ་གཅིག་མཚུངས་ཡོན་པའི་མཚོན་

གཞིས་དང་མི་མེད་བཅས་སྒྲུབ་པ་རེད། གྲུབ་དེར་དྲུང་པོད་ལ་སྐྱེས་པར་
 བྱེད་ཀྱི་མཁོ་བཟགས་ལྟ་བུལ་ཅམ་ལས། དོན་དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱི་
 གྲུབ་སྒྲུགས་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུགས་ཁག་མང་པོ་ཡོད། སྐྱེས་པོ་ཀོ་དན་རྒྱལ་
 པོས་སྒྲིབ་དབང་བཟུང་བའི་མོ་དེར་སྒྲོན་པོ་དོར་ན་ནག་པོས་འགོ་བྱས་པའི་སྐྱེས་
 དམག་སྒྲོང་ལྷག་མང་པོ་པོད་དྲུང་བཟང་ནས་དེ་སྒྲོན་སྐྱེས་དམག་ལ་མཁོ་བཟགས་
 ལྷས་མེད་པའི་པོད་མེད་ཡུལ་སྡེ་ཆང་མར་དམག་དྲངས་ཏེ་སྤྱི་གསོད་སྒྲུགས་
 གསུམ་གྱི་དྲག་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་དྲུང་བསྐྱེས། སྤྱི་མོ་༡༩༠༠ལོར་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱ་པར་ཆེན་སྐྱེས་ཡུལ་དྲུག་དན་
 དྲངས་གྲུབ་པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་གཙོ་བཙུགས་ཆང་མའི་རེ་
 པ་ལྟར་ཕེབས། གོ་དན་རྒྱལ་པོ་མཛོ་ནད་དྲག་པོས་ཐིན་པ་སྒྲོན་བཅས་གནང་
 ཞིང་རྒྱལ་པོ་ནད་གཞི་མེད་དྲག་ལྟར། པོད་ནས་དཔོན་རིས་མེད་སྐྱ་དང་།
 གདན་ས་ཁག་གི་སྒྲོབ་དཔོན། རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་ཕྱིན་བདག་བཅས་ཆང་
 མས་པོད་དྲུང་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་བའི་རེ་འདུན་ལྟ་ཡིག་ཐེངས་མང་ཡུལ་བའི་
 བཀའ་ལན་དུ་སྐྱེས་པོའི་རྒྱལ་པོས་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་འཛིན་པའི་སྤྱི་རྒྱས་
 ཐད། མཁོ་བཟགས་ལྷས་པ་རྒྱམས་ལ་རང་རང་སོ་སོའི་དཔོན་པོ་བསྐློ་བཞག་
 དང་། ཡོ་རེར་ཡུལ་དཀོས་པའི་དཔུ་བྲལ་ཡང་སྐྱེས་པོའི་མི་མེད་ལས་ལྷ་བ་
 གཅིག་གིས་ལྷང་བའི་གྲུ་ཡངས་དང་། མཁོ་བཟགས་མ་ལྷས་པར་ཀྱི་ལ་ལན་
 སྒྲུག་མཐའ་ཆོར་མི་རིགས་རང་རང་སོ་སོའི་དཔོན་པོ་མ་བཞག་པར་སྐྱེས་པོའི་
 དཔོན་པོ་བསྐློ་བཞག་དང་། ཡུལ་སྐྱུང་དམག་དཔུང་བཞག་པ། ཡུལ་ཡང་
 སྐྱེས་པོའི་མི་མེད་དང་འདྲ་བར་འཆལ་དཀོས་པ་སྐྱེས་ནས་པོའི་ཐག་གཙང་
 ལྷས་ཡོད་པས། པོད་ནས་སྤྱི་ཁག་སོ་སོའི་སྤྱོ་མ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་། དཔོན་
 རིགས་ཆོས་སྐྱེས་པོར་རང་འགྲུལ་གྱི་མཁོ་བཟགས་མ་ལྷས་ན། སྐྱེས་པོའི་
 དམག་དཔུང་པོད་དྲུང་ཡོང་ནས་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་གོད་ཆགས་དང་། ནང་པ་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་གནོད་འཆེ་གཏོར་བཞིག་ཆེན་པོ་སྐྱེས་རྒྱུ་རེས་

ཅན་ཡིན་པས། འཕྲུལ་ལུགས་ཀྱི་ཁི་ཞེན་ལ་བསམ་སྡོད་ནས་ཉན་གྱིས་གཏོང་
 དཀོས། ཁྱོད་ཚོས་འདི་ཁ་ལ་མ་ཉན་པའི་རྗེས་སུ་སོག་པོའི་དམག་པོད་ལ་ཡོང་
 བ་དེ་དུས་ང་ས་རྒྱ་པའ་ཆེན་གྱིས་པན་ཐོགས་མ་ཡུང་མ་ཟེར་ཅིག་གསུངས་པ་
 སོགས་སྟེག་པས་མ་ཐོལ་མེད་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཡི་གེ་བསྐྱར་གནང་བར་བརྟེན།
 བོད་དུ་ཡོད་པའི་ཁྱེད་པོ་ན་དཀོན་སྡེ་དང་བཅས་པ་ཚང་མས་ས་རྒྱ་པའ་ཆེན་གྱི་
 བཀའ་སློབ་ལ་བརྟེན་སྲུང་བྱས་པ་བཅས་ས་རྒྱ་པའ་ཆེན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སོག་
 པོའི་ཡུལ་དུ་ཕོ་རོ་བདུན་གྱི་རིང་སྐབས་བྱུགས་གནང་། རྒྱ་གས་གཅིག་ནས་
 བྱང་བཞུན་ཚོས་ལུགས་དར་སྡེལ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་གས་
 གཅིག་ནས་རྒྱལ་སྤོན་ནམས་ལ་མོ་མོའི་མངའ་ལོག་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་
 དམངས་ལ་བྱམས་སྦྱོང་གང་ཆེ་དཀོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གནང་། བོད་འདི་
 མེས་རྒྱལ་གོང་དུ་གཅིག་ཡུར་གྱི་ཁོངས་སུ་མཐུན་སྡེལ་བའི་འཇགས་ཡོང་ཆེད་
 མཛད་རྗེས་ཆེན་པོ་འཛུགས་པ་གནང་ཡོད།

གལ་ཏེ་སྐབས་དེར་ས་རྒྱ་པའ་ཆེན་དགྲའ་ཕོ་མཚོ་པོར་ཕེབས་པར་ཁ་
 བཏགས་ནས་སོག་ཡུལ་དུ་མ་ཕེབས་ན། སོག་པོའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཡོང་
 རྒྱ་ཡིན་པའི་ཐོག་ བོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་དར་སྡེ་ཁག་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
 གིས་ཕོ་སྐབས་དེ་དང་བརྟེན་ནས་རང་སྲུང་གོལ་ལན་སྟོག་རྩིས་ཡོད་པས།
 བོད་སོག་གཉིས་དམག་འབྲུགས་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་ཐ་མར་བོད་ལ་ཐམ་ཉེས་བྱང་
 རྟེ། སྐར་ཡང་གཙང་མ་གསུམ་གྱི་དམག་དོན་མིན་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་
 མི་རིགས་དང་། རིག་གནས། བྱང་པའི་ཚོས་ལུགས། གནའ་ལུལ་གསལ་
 ཅན་ཚང་མ་ལུལ་མེད་བཟོ་རྒྱ་རེས་ཅན་རེད། དེ་སྟོན་ས་རྒྱ་པའ་ཆེན་སོག་
 ཡུལ་དུ་མ་ཕེབས་གོང་དུ་སོག་པོས་ནང་བཞུན་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པར་པན་
 ཚོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་སྤོན་པོ་དོར་ཉན་ས་འགོ་བྱས་པའི་སོག་དམག་
 བོད་ལ་ཡོང་སྐབས། མདོ་རྫོང་དུ་ཁམས་ཁུལ་གྱི་བོད་རིགས་ཚོས་རང་སྲུང་
 དམག་འཐབ་བྱས་པར་བརྟེན། ས་ཁུལ་དེ་ཚོར་གཙང་མ་གསུམ་གྱི་དམག་

དོན་མིན་རྒྱས་ལག་བཟུར་བྱས་ཏེ་གཏོར་བཤེག་ཆད་མེད་བྱུང་བ་མ་ཟད།
 སྐབས་དེར་རྒྱ་རིགས་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་ནས་ཡོན་ཆུལ་རབས་(སོག་པོའི་རྒྱལ་
 རབས)ཀྱིས་དབང་བཟུར་ལ་ངོ་ཚོལ་བྱེད་པའི་དམག་འབྲུགས་ལོ་ལྟར་མཆོམས་
 མ་ཆད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ལ་ལོ་ལྟར་སོག་པོའི་
 རྩ་དམག་བཏང་ནས་རྒྱ་རིགས་པོ་མོ་རྒན་བྱིས་དབྱེ་བ་མེད་པ་མི་གང་ས་ཁྱི་སྐག་
 ཁ་ཤས་རྩ་དམག་གིས་དེད་ནས་མ་རྩའི་ནང་དུ་དབྲུགས་ཏེ། མི་བསད་པའི་
 ཁྲག་གིས་ནམ་མཁའི་མདོག་ཀྱང་དམར་པོར་འཁྱར་འཁྱོ་གི་ཡོད་པར་འཁྱོ་
 མཐོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཁོད་ནས་སོག་པོར་
 རོ་ཚོལ་དམག་འབྲུགས་བྱས་ན་པོད་ལ་ཡང་རྒྱ་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་སོག་པོས་ལག་
 ལེན་བཟུར་བའི་དམག་དོན་མིན་རྒྱས་དཀ་པོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ལོག་ནས་ཐར་ཐབས་
 མེད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་རིགས་ཅན་རེད། དེར་བརྟེན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཁོད་ནས་
 ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་ཁག་དྲུག་གི་སོ་སོའི་འཇུག་མི་བཏང་ནས་ཡོན་སོག་པོའི་
 རྒྱལ་རབས་ལ་མཐོ་བཏགས་ཞུས་པ་དང་། ས་སྐྱ་པུ་ཆེན་བྱིས་པོད་སོག་
 ཀའིས་དབར་ཞི་བདེ་ལྗོངས་འཇགས་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་གནང་སྟེ་ཁ་
 ཤས་བར་པོད་ལ་སོག་པོའི་དམག་དཔུང་བཏང་མེད་པ་དེ་ནི་པོད་པས་ཁྱུ་སྐག་
 ཐབས་ཟད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། རང་ངོས་དང་གཞན་ངོས་ཀྱི་
 རྩོམས་ལུགས་ཆེ་རྒྱང་ལ་ཆོད་དཔག་ཡང་དག་པར་བྱས་པའི་ཐབས་རྒྱས་ཞིག་
 ཡིན་པར་མ་ཟད། ལུ་ཐབས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་པོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་གི་ནང་
 བཟུན་ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་ཁག་གི་དཔོན་པ་དང་། གནའ་བྱལ་གྲགས་
 ཅན། གནའ་རབས་རིག་གནས་དངོས་རྩིས་བཅས་ལ་གཏོར་བཤེག་ཆེན་པོ་
 རང་མ་སོག་པར་མང་ཆེ་བ་སྤར་རྒྱན་རང་འཇགས་སྤྱག་ནས་སྤྱབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ལྷོ་མོ་༡༩༥༡ལོར། ས་སྐྱ་པུ་ཆེན་མཆོག་སོག་ལུལ་རང་དུ་དཔོན་པ་
 རྩིས་ཤིང་། རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ཡང་འདས་པའི་བྱི་ལོ་དེར། རྒྱལ་སྐྱས་མོང་
 གོལ་ཉན་བྱིས་མིན་དབང་བཟུང་རྗེས། ལོ་དེ་རང་ལ་སྤྱར་ཡང་ཁོད་དུ་སོག་

པོའི་དམག་དབུང་བཏང་ནས། དེ་ཕྱིན་མགོ་བཏགས་མ་ལྷན་པར་བཤད་
པའི་དཀོན་པ་དང་མི་ཕྱེ་བཅས་ལ་དྲག་གཞོན་བྱས་ཏེ་དབང་དུ་བལྟས་སོག་དེ་
ཕྱིན་ལྷལ་པོ་དང་ལྷལ་སྐུ་སོ་སོར་མགོ་བཏགས་ལྷན་པའི་འཕྲི་བྱང་པ་དང་།
ཆོལ་པ། སྐུ་ལྷ་སོགས་ལ་བྱི་སྐྱར་རེ་རེ་ཕྱིས་ནས་ཁོད་དབུས་གཙང་བྱི་སྐྱར་
བཅུ་གསུམ་དུ་བཞོས་པའི་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་
བཟུང་ཁོད་འདི་མེས་ལྷལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ནས་ལྷལ་དུ་མི་རྒྱུད་པའི་ཆ་ཤས་ཞིག་
དུ་ལྷུང་བའི་འགོ་ཚུགས།

སྤྱི་ལོ་༡༩༤༠ལོར། ལྷལ་སྐུ་དུ་པེ་མེ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་སོག་པོ་གོང་
མའི་མིང་དབང་བཟུང་། འགོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོད་གནས་སུ་
གདན་དྲངས་ཏེ་གྲུ་སྤྱིའི་གོ་གནས་དང་། ཐམ་ཀ་ལུལ་ཞིང་མོ་དེ་རང་ལ་མི་
ཆེན་དཔལ་སྐྱོན་གྱིས་འགོ་བྱས་པའི་དཔོན་དམག་ཁག་ཅིག་ཁོད་དུ་བཏང་ནས་
ཐེམ་དུད་ཞིབ་བཤེར་ཐོངས་གཉིས་པ་བྱས་ཏེ་ལམ་སོག་གི་རྟ་ཁལ་ས་ཆོགས་ཁག་
ཉི་ལྔ་ཙམ་བདུན་བཅུགས་པ་རེད། དེ་ཡང་སོག་པོའི་ལྷལ་ས་རྒྱིང་པ་དྲུང་དུ་
ནས་ཡར་ཕྱིས་མདོ་རྩྱུང་ལ་ས་ཆོགས་བདུན་དང་། མདོ་སྐྱེད་ལ་ས་ཆོགས་དགུ་
ཁོད་དབུས་ཁུལ་ལ་ས་ཆོགས་བཞི། གཙང་ཁུལ་ལ་ས་ཆོགས་བདུན་བཅས་
ཡིན་ཅིང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་༡༩༤༢ལོར་སྐར་ཡང་རྩྱུང་མངའ་རིས་ནས་ས་རྒྱ་
བར་ས་ཆོགས་བཞི་བཅུགས་པ་བཅས་བསྐྱེམས་ན་རྟ་ཁལ་ས་ཆོགས་སུམ་ཅུ་མོ་
གཅིག་ཡོད། ས་ཆོགས་དེ་ལ་སོག་སྐད་སོག་འཇའ་མོ་ཟེར་ཞིང་། ཁོད་སྐད་
སོག་སྐད་དེ་བྱར་ཆག་ནས་འཇམ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་ལ་ནང་གསེས་འཇམ་ཆེན་
དང་། འཇམ་རྒྱུད་གཉིས་དང་། འཇམ་ཆེན་རེར་འཇམ་རྒྱུད་ཁ་ཤས་དང་།
འཇམ་རྒྱུད་རེར་རྟ་པའི་ཉིན་ལམ་གཅིག་གི་ཆད་ཡོད། ཁོད་ཡིག་གི་ལྷ་རྒྱས་
སོག་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་འགོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གསང་
སྐུ་སྤྱི་དྲུང་ཆེན་ཐོངས་དང་པོ་ལྷན་སྐབས་ཁོད་བྱི་སྐྱར་བཅུ་གསུམ་ལུལ་
ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐབས་དེར་གོང་མ་སེ་ཆེན་ཏན་དུང་གོང་མའི་མིང་བྱིང་ཁོང་སྤྱི་ལོ་

བསྐྱེད་ཀྱི་ཡིན་པས་ཐོད་ཁྱིམ་པ་ཅུ་གསུམ་འཁོ་མཐོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་
 སྤུལ་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེར་བཞེན་མོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་
 འཁོ་མཐོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་གསར་ཁྲགས་ཀྱི་དབང་ཐངས་དང་པོ་ལྷ་
 ཏུ་མོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་ཀྱི་དབང་མ་བཟུང་མོང་དུ་ཡིན་པ། ཁྱིམ་
 པ་ཅུ་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་སྤུལ་སྐབས་མོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་ཀྱི་དབང་བཟུང་
 བའི་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ནས་གསར་ཁྲགས་ཀྱི་དབང་ཐངས་གཉིས་པ་ལྷ་ས་
 སྐབས་ཐོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དང་། ཆོས་དྲུང་དག་པོ་རྒྱུད་གྲགས་བཅས་སྤུལ་
 ཡོད། མོང་གསལ་མོག་པོའི་མོང་མ་སེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་འཁོ་མཐོན་འཕགས་པ་
 རིན་པོ་ཆེར་ཐོད་ཁྱིམ་པ་ཅུ་གསུམ་དང་། ཐོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཞེས་ཐོད་ཀྱི་
 རོ་རྒྱུ་ཡིག་ཆ་ཁག་མང་པོར་གསལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱི་ནང་གི་མི་ཉུང་
 བྱས་ཞིག་གིས། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ཐོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་སུ་
 དབང་ཆ་བཟུང་མེད་པའི་མོང་པ་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མོག་ཐོད་གསུམ་གྱི་མོ་
 རྒྱུ་ས་ཡིག་ཆ་ཁྲུང་ས་ཁྲུང་ཁག་ལ་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུང་བའི་རྒྱུ་རེད། རོན་དངོས་སུ་
 མོག་པོའི་མོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འཁོ་མཐོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་གསར་
 ཁྲགས་ཀྱི་དབང་ཐངས་དང་པོ་ལྷ་ས་པའི་མོ་དེ་རང་ལ། ཁྱིམ་པ་དཔོན་དཔལ་
 ལྷན་ལེར་བ་དཔོན་དཔལ་ཁག་གཅིག་ཐོད་ལ་བཏར་ནས་ཐེམ་ཆོ་ཞིབ་བཤེར་
 ལུས་ཐོག་ལ་མ་རྒྱུད་ཏེ་ཁལ་ས་ཆོགས་ནི་ཕུ་ཚུ་བདུན་བཅུ་གས་རྒྱུལ་མོང་དུ་ལྷ་ས་
 པ་ལྟར་མ་ཟད། འཁོ་མཐོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་མོག་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ཏུང་ཏུང་
 བས་ཐོད་ལ་ལྷིང་ཕེབས་གནང་ཐངས་དང་པོར་ཐོད་ལ་མོ་བྱས་བཞུགས་པའི་
 རིང་༡༩༤༥ལོར་མོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་མངགས་པའི་གསེར་ཡིག་པ་ཨ་མོན་
 དང་མི་ཁྲི་དགཉེས་ཐོད་དུ་འཁྱོར་ནས་སྤྲོད་ཡང་ཐོད་ས་གནས་སུ་ཐེམ་ཆོ་ཞིབ་
 བཤེར་ཐངས་གཉིས་པ་ལུས། དེ་ཡང་རྫོད་མང་འཛིན་སྐྱོར་གསུམ་ནས་ལུ་ལུ་
 ཁྱིམ་པ་རབ་ཀྱི་ཞིབ་བཤེར་ཨ་མོན་དང་། མི་ཁྲི་དགཉེས་ཀྱིས་ལུས་ཤིང་། ལུ་
 ལུ་ནས་འབྱི་ཁྱུང་བར་གྱི་ཞིབ་བཤེར་སི་ཏུ་ཨ་ཁྱིད་ཀྱིས་ལུས་པ་རེད།

[illegible]

རྒྱུད་གི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཡང་སྤྲད་ཡོད། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ལོར་
 འཕྲོ་མཐོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སོག་པོ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་གསར་པ་
 བེ་ཅིན་ནས་ཐོད་དུ་སྤྱིར་ཕེབས་གནང་རྗེས། ཉེ་གནས་ཆེན་མོ་(མིང་མི་
 གསལ་)དང་། དཔོན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཉེ་
 གནས་དེས་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་བར་
 དབྱེན་རྒྱུད་དཀྱུག་ཤིང་བྱས་སོག་ ད་དུང་ཤོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་འཕྲོ་
 མཐོན་འཕགས་པས་བསྐྱར་གནང་བ་ལྟ་བུའི་དཔོན་ཆེན་གྱི་ནག་ཉེས་བཟང་ས་
 ཉེ་སྟོན་ཞུ་བརྒྱས་མ་ཞིག་བརྗོད་ནས་ཕུལ་བར་བརྟེན། དཔོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་
 གཙོ་ཐོར་བྱས་པའི་དམག་དཔུང་འབུམ་གཅིག་ཐོད་དུ་བཏང་ནས་དཔོན་ཆེན་
 ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སྤོག་སོག་དུ་བཏང་ཞིང་། དམག་དཔུང་མང་ཆེ་བ་རྒྱལ་
 བར་དུ་ཕྱིར་སྤོག་ནས། བདག་ཆེན་རྩམ་པུ་ལའི་སྤྱུ་སྤྱང་ལ་དམག་མི་བརྒྱ་དང་
 སྟག་ཅུ་དང་། རྩོད་རྩོར་གྱི་ས་མཆམས་སུ་ས་སྤྱང་བ་དམག་མི་བདུན་བརྒྱ་
 ཐམ་པ། གནས་དཔོན་གསར་དུ་ས་སྤྱང་དམག་མི་བཞི་བརྒྱ་བཅས་བཞག་
 གཞན་ཡང་མེ་རི་རོང་དང་། རྩོ་ཁ། གི་ལུ་ཡང་འཕྲོག་བཅས་སུ་ས་སྤྱང་
 དམག་མི་ཁག་རེ་བཞག འདམ་དང་། བར་རོང་བཅས་ལ་ས་སྤྱིའི་གདན་
 སའི་སྤྱང་རྩོད་དམག་མི་ཁག་གཅིག་བཞག་པ་སོགས་ཞིབ་ཆ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་
 རྟག་ཆང་རྫོང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བཙམས་པའི་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་ཆེན་
 མོའི་》ནང་གསལ། དེར་སངས་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་ཁ་བཤལ་རིང་ལུགས་པ་དེ་
 ཆོས་བོད་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་མཚོན་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་
 མ་གཏོགས། ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི་
 ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ལ་འཁྲོག་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་རེད། མཚོན་ཡོན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་ཟེར་བ་ཆོས་སྤོགས་སོག་ནས་བཤད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེའི་དུས་
 རབས་བྱས་ན། ས་སྤྱི་ཙམ་མ་ཟད། འབྲི་གུང་པ་དང་། ཀམ་པ། ཆལ་
 པ། བཀ་ལྷ་བཅས་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་བར་མཚོན་ཡོན་སྤྱིན་བདག་གི་

འབྲེལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་ནས་ཆང་མ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁྲོད་ས་
 ལུ་གཞོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན། ཆོས་དང་སྲིད་ཀྱི་ཚུགས་སོ་སོའི་འབྲེལ་བའི་
 གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དྲང་བཞེན་ཞིག་བཤད་ན་དེ་འདྲ་ཡིན་
 པས་དེ་ལ་ལུས་ཀྱང་འཁྱོག་བཤད་དང་གཡོ་འགེབས་བྱེད་མི་ཐུབ། འཁྱོ་
 བཞོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སྐུ་པོའི་གོང་མ་ཏུ་པེ་མའི་དབྱ་ཐུང་བཞུགས་
 པའི་སྐབས་སྲིད་དོན་གྱི་མཛད་སྒྲུ་ཆེན་པོའི་དུས་ལུ་གོང་མ་དབྱས་ཀྱི་ཁྲིའི་ཉིང་
 དུ་བཞུགས་པ་དང་། འཁྱོ་བཞོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་གོང་མའི་གཡས་དོས་
 ཀྱི་ཁྲིའི་ཉིང་དུ་བཞུགས་དགོས་པ་ལས། རྒྱན་ལྗན་གོང་མ་དང་འཁྱོ་བཞོན་
 འཕགས་པ་རྣམས་གཉིས་སོ་སོའི་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་མཛལ་འཕྲད་གནང་དུས་འཁྱོ་
 བཞོན་འཕགས་པ་གོང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་ཁྲིས་ལུ་གོང་མ་བཞུགས་ཏེ་
 ཆོས་དང་སྲིད་དོན་སྒྲུར་གྱི་བཀའ་ལོལ་གལ་ཆེན་གནང་གི་ཡོད་པས། འཁྱོ་
 བཞོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བཞུན་ནས་ཐོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་
 རྒྱལ་རབས་རིམ་ཕྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས། རང་པོའི་ཆོས་དང་
 བའི་ལོ་རྒྱུས། གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་དཔག་འཁྲུགས་བྱས་པའི་སྤྲིག་ཉེས་བཅས་
 གསུངས་ཏེ་བཀའ་སློབ་ཡང་ཡང་གནང་བ་མ་ཟད། གོང་མ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོར་
 དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་གནང་སྐབས། དེ་སྒྲོན་རྒྱལ་རབས་གོང་མའི་དུས་
 བས་ལག་ལེན་བཟུང་བའི་རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ཞེས་ལོ་ལྟར་ན་དཔག་བཟང་
 བས་རྒྱ་རིགས་མི་གངས་རྒྱུད་ཡག་མང་པོ་མ་རྒྱུའི་ནང་དེད་ནས་དཔར་གསོད་
 ཆེན་པོ་བྱེད་སྒྲིལ་དེ་མཆོམས་འཛོག་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་དེ་ནས་
 བཟུང་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་དཔར་གསོད་བྱ་བའི་དེ་མཆོམས་བཞག་ཐུབ་པ་
 ཐུང་ཞི། རྒྱ་རིགས་མི་གངས་ཁྲི་ཡག་མང་པོའི་སྤྲིག་རྒྱུབ་པར་མཛད། དེ་
 དང་འདྲ་བར་ཡོན་གོང་མས་པོད་ལ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལྷུར་གྱི་སྲིད་རྒྱས་ལག་
 ལེན་བཟུང་དགོས་བསམ་ནས་འཁྱོ་བཞོན་འཕགས་པར་དྲི་བ་ལུས་དོན།
 རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ནང་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ན་མི་ལེགས། མུན་

ཆད་པོད་ལ་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལུས་ཆོག་པ་བྱས་ན་ལེགས་པ་འདུག
 ཅེས་ཞུས། རེ་ལོ་ལྟ་བུ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་
 འོན། བོད་དུ་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་
 ཆོས་དད་བྱ་ལུ་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ་སོའི་རང་ཚོས་
 ཐོག་རང་འཇགས་བཞག་ན་ལེགས། གལ་ཏེ་བྱེད་སྟོན་པོའི་ཁོང་མ་དང་བ་ཆོ་
 ས་སྐྱ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་ཆོས་ལུགས་ཐོག་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་གྲྭ་བས་
 འདི་དང་བསྟུན་ནས་བོད་ལ་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལུ་བྱེད་དགས་པའི་
 བཀའ་པཎ་ན་མི་མང་པོ་ཁོང་མ་བྱེད་ལ་མི་དགའ་བ་ཡོང་བས་བྱེད་རང་གི་སྲིད་
 འོན་ལ་ཕན་པ་མེད་པ་མ་ཟད། རེད་ཆོ་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡང་ཕན་པ་
 མེད་ཅེས་གསུངས་ནས་བཀག་འགོག་གནང་བར་བརྟེན། ཁོང་མ་སེ་ཆེན་
 ཉན་གྱིས་བཀའ་པཎ་འོན་དུ། བོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལྷན་
 མཐའ་ཁག་ཆང་མས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་དར་སྤེལ་བྱས་ཏེ་
 ཁོང་མ་རྒྱལ་པོ་རེད་ལ་ཆབ་སྲིད་བརྟན་ཅིང་ཆོ་རིང་པོ་ཡོང་བའི་རྒྱུ་ལམ་
 འདེབས་དགོས་ཞེས་བཀའ་པཎ་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལུ་སྐྱ་
 བྱ་ཐབས་ལག་བསྟར་བྱས་མེད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་གོང་མ་
 སེ་ཆེན་ཉན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་སྐབས་དུས་ཁོ་བཅུ་དགུ་ལས་
 སེབས་མེད་པའི་སྐུ་ན་གཞོན་ནུ་ཞིག་ཡིན་ལྟར། ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་
 དགོངས་པ་ཟབ་ཅིང་གཟིགས་སྐྱོང་རིང་པའི་མཛད་པ་རྒྱབས་ཆེན་དེས་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྲ་བརྟན་དང་། མེས་རྒྱལ་གོང་ལུ་གཅིག་ལྟར། རྒྱ་
 སོག་བོད་གསུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་མེས་རྒྱུ་མི་དམངས་དང་། མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་
 གྲུལ། རྒྱལ་ཡོངས་ཞི་མྱོད་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མཛད་
 རྒྱུས་གཞན་འགན་མ་མཆིས་པ་འཛོག་གནང་མཛད་ཡོད།

ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་དུག་པ་མོང་གོལ་ཉན་གྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་
 དམག་དཔུང་བཏར་སྟེ་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཁ་བྱལ་དུ་མི་དུང་

བའི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཏུ་སྐྱར་པའི་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༥༣ ལོ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༣༧༧ ལོ་བས་
 སྤྱན་པུང་ཅན་གྱིས་དབུ་བྲིད་གནང་བའི་ལྷགས་པག་ལོའི་གསར་བརྗེས་མན་
 ཆིང་མོང་མའི་སྤྱན་དབང་ཙུ་གཏོར་བཏང་བའི་བར་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་
 བརྒྱད་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རིང་ལ་ཡོན་ལྷན་རབས་གྱིས་བོད་ལ་ཐད་ཀར་དབང་
 བརྒྱར་བྱས་པའི་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་(༡༣༧༧—༡༣༩༣)དང་། དེ་རྗེས་ཡོན་
 ལྷན་རབས་གྱི་བཏོད་འདོམས་འོག་ས་སྐྱ་བས་བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བརྒྱར་བྱས་
 པའི་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཐེད་གཅིག་(༡༣༩༣—༡༣༩༩) ས་སྐྱ་བའི་གདུང་
 བརྒྱད་དང་དཔོན་རིགས་ནང་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ཆུང་གོ་སྐབས་
 དང་བརྒྱན་ནས་པག་ལྷ་ཕྱེ་སྤྱན་བྱང་ལྷན་མཚན་གྱིས་སྤྱན་དབང་ཕྱོགས་ཏེ་
 བོད་ཡོངས་ལ་དབང་བརྒྱར་བྱས་པའི་ལོ་གངས་བརྒྱད་ཅུ་ལྷ་གཉིས་(༡༣༩༧—
 ༡༤༣༧) པག་ལྷ་ཕྱེ་སྤྱན་གྱི་གདུང་རྒྱུད་ནང་ཁྲལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་བྱང་
 བའི་གོ་སྐབས་དང་བརྒྱན་ནས་རིན་སྤྱངས་རྒྱུང་དཔོན་མོར་བྱ་བཟང་པོས་
 གཙང་ཁྲལ་གྱི་སྤྱན་དབང་ཕྱོགས་ཏེ་རིམ་བཞིན་བོད་དབུས་གཙང་ཡོངས་ལ་
 དབང་བརྒྱར་བྱས་པའི་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་(༡༤༣༧—
 ༡༤༧༣) རིན་སྤྱངས་པའི་སྤོན་པོ་ཞིང་ཤག་པ་ཆོ་བརྒྱན་རྩོ་རྗེས་རིན་སྤྱངས་
 པར་རོ་ལོག་བྱས་ཏེ་གཙང་ཁྲལ་གྱི་སྤྱན་དབང་ཕྱོགས་ནས་རིམ་བཞིན་བོད་
 ཡོངས་ལ་དབང་བརྒྱར་བྱས་པའི་ལོ་ནི་བྱ་ཙུང་དགུ་(༡༤༧༣—༡༤༩༧) ལུ་སྤྱི་
 བརྒྱན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་དབང་གཏོར་ནས་དགའ་
 ལྷན་པོ་བྱང་གི་སྤྱན་དབང་བཅུགས་ཏེ་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་དབང་བརྒྱར་
 བྱས་པའི་ལོ་སུམ་བརྒྱ་བཅོ་ལྔ་(༡༤༩༧—༡༥༠༧) འདིའི་མཐུག་མའི་ལོ་བཞི་
 བརྒྱ་ཞི་བརྒྱད་དེ་ཡི་རིང་བོད་དང་མེས་རྒྱལ་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རྣམས་འཛིང་ཆེ་
 བའི་དུས་སྐབས་ཡིན་པ་བཅས་རེད། དེ་ཆོའི་གནས་རྒྱལ་ཞིབ་པ་བཤད་ན་
 ཉིན་ཞག་མང་པོ་འཛོར་འཕྱོ་བས་ཁྱེལ་དགོས་པར་བྱས་ཏེ་གཙོ་བོར་དུས་སྐབས་
 དེ་ཆོའི་རིང་གི་བོད་དང་མེས་རྒྱལ་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཁྱེལ་ཡིན།

ས་སྐྱ་པས་ཡོན་མོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཐད་ཀའི་བཞོན་འདོམས་འོག་
 བོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་ནས་མོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཙམ་སོང་རྗེས་ས་སྐྱ་པའི་དབང་
 འཛིན་ལྷ་ཡང་ཁག་བཞི་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་འགལ་ལྷ་རྗེ་ཆེར་སོང་ཞེ།
 དཔོན་ཆེན་དབང་ལྷག་བཙོན་འབྲུག་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ལྷ་ཡང་གཞན་
 གསུམ་གྱི་སྟོགས་ཁག་བཅས་ཁག་གཉིས་སུ་བྱས་ནས་ས་སྐྱའི་གདུང་རྒྱུད་སྐྱ་
 མཛེད་པན་ཚུན་གསོད་རེས་དང་པན་ཚུན་མ་མཐུན་པའི་དཔག་འབྲུགས་ཡང་
 ཡང་བྱས་པའི་མཐར་པག་སྐྱ་བྱི་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆན་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནས་
 པག་སྐྱ་ཕྱེ་སྤྱིད་གིས་སྤྱི་མོ་༡༣༠༠ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་འགོ་ཚུགས་
 ཏེ། གཙང་ཁུལ་གྱི་སྤྱིད་དབང་ཕྱེ་པ་རིན་སྒྲུངས་པས་བཟུང་བ་དང་བརྟེན་པས་
 བྱས་པག་སྐྱ་ཕྱེ་སྤྱིད་མི་རབས་བཅུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱེ་སྤྱིད་མི་རབས་དང་པོ་བྱང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་མཆན་ལ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མོང་མ་ཐོག་བཀན་ཐའི་ལུར་གྱིས་
 ཏའི་སི་རྩའི་མོ་གནས་དང་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་
 ཆ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་ཐམ་ཀ་སྤྱད་ཡོད་ཅིང་། ཕྱེ་སྤྱིད་
 མི་རབས་གཉིས་པ་འཇམ་དབྱེད་ས་གྲུ་སྤྱི་ཤུ་རྒྱལ་མཆན་དང་། མི་རབས་ལྔ་
 པ་དབང་གསལ་པ་རྒྱལ་མཆན། མི་རབས་དྲུག་པ་དབང་གསལ་པ་འབྲུང་
 གནས། མི་རབས་བདུན་པ་དབང་ཀྲན་དགའ་ལེགས་པ། མི་རབས་བརྒྱད་
 པ་དབང་རིན་ཆེན་རྟོ་རྗེ། མི་རབས་དགུ་པ་སྐྱོན་སྒྲ་རག་གི་དབང་པོ། མི་
 རབས་བཅུ་པ་དབང་རག་དབང་བཟུ་ཤིས་གསལ་པ་བཅས་ལ་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་མོང་མ་རིམ་པས་བཀན་ཏིང་གུ་སྤྱི་དང་ཉན་ལྷ་ཁང་བཅས་ཀྱི་མོ་
 གནས་དང་། ཤེལ་ཐམ། གཡང་འི་ཐམ་ཀ་བཅས་སྤྱད་ནས་བོད་ས་
 གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིས་སུ་འབྲུག་པའི་བཀའ་ཤོག་དང་འཇའ་ས་
 སྤྱད་ཡོད། གཞན་ཡང་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཆེན་དང་། ཀམ་པ་སྐྱ་ཕྱེད་བཞི་པ་རྣམས་
 པའི་རྟོ་རྗེ་དང་། སྐྱ་ཕྱེད་ལྔ་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ། སེ་ར་དཔོན་པ་ཐོག་
 མར་སྐྱག་འདེབས་མཁན་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ། འབྲི་གུང་གི་ལྷ་ཆེན་འགའ་

ཞིག་ རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མཉམས་གསུམ་པ་བསྐྱོད་ནས་མཆོ་བཅས་ལ་གཞེས་
 བསྟོད་ཀྱི་འཆའ་ས་དང་ཐམ་ཀ་ལྟལ་ཡོད། དེ་རྗེས་ཕྱི་པ་རིན་ཐུངས་པས་
 གཙང་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས་དང་གཙང་པ་ཕྱི་སྤྱི་མི་སྟོན་གསུམ་
 ལྷན་འོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས་ཏུ་མིང་གོང་མའི་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ཉམས་རྒྱུ་ཏུ་མོང་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཁོང་ཚོར་ཏུ་མིང་
 གོང་མས་རྒྱད་པའི་གོ་གནས་དང་ཐམ་ཀ་སྟོན་གསུམ་གང་ཡང་མེད། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི་ཏུས་སྐབས་དེར་རིན་ཐུངས་པ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་ཏུ་ཕག་གྲུ་ཕྱི་སྤྱི་ལྷན་
 འོད་ཁོངས་སུ་ཡོད་པས་ཏུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མས་ཁོང་ཚོར་ཕག་གྲུ་ཕྱི་
 སྤྱི་ལས་དབང་ཆ་ཆེ་བའི་སྟོན་ཐང་རྒྱད་མི་སྤྱི་པ་དང་། གཙང་པ་རྒྱལ་
 རོས་འོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་སྐབས། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་ཏུ་ཞིང་
 པའི་ཕྱོད་ལངས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་ཏུ་མིང་གོང་མའི་རྒྱལ་རབས་འཛོར་ཞིག་
 ཏུ་འགྲོ་རན་པའི་སྐབས་ལ་ཁེལ་སྐབས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་ཏུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ལ་
 རྒྱབ་རྟེན་བཙོལ་རྒྱུ་འདི་བཟུང་མི་སྤྱི། ཡིན་ནའང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་སྤྱི་
 དབང་བཟུང་རིང་ཀླུ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཕྱགས་ལ་རྒྱབ་རྟེན་དང་།
 དགེ་ལུགས་པ་རྩོམ་ལུགས་དང་། ཆབ་སྤྱི། དམག་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐབས་
 སྟེན་གང་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཙུ་མེད་གཏོང་བའི་སྤྱི་རྒྱས་ལག་བརྩུར་བྱས་པ་
 དེར་པོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་རྟེན་ཐོབ་པའི་རེ་བ་མེད་སྐབས་ཐོན་
 ཆོས་ལ་དང་པོ་བྱེད་མཁན་སྟོན་པོ་ཆ་ཏར་ཆོག་གྲུ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁམས་ཀྱི་ལོ་
 རི་དོན་ཡོད་རྒྱལ་པོ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཏེ་དབྱུས་གཙང་ཁམས་
 གསུམ་ཏུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལུགས་པའི་སྐབས་ཕྱགས་ཙུ་མེད་བཟོ་རྒྱུ་འདི་ལྟེན་ལྟེན་
 ལྟེན་ལྟེན་ལྟེན་གྲུ་བཟུང་སྐབས། ལྷ་སྟེ་བརྩན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་སྟོན་
 མང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་རན་རོགས་སྟོན་པོ་ཆ་ཏར་ཡིན་ཏན་རྒྱལ་པོར་དམག་
 ཏུངས་ཏེ་ཆམ་ལ་ཐབ། དེ་རྗེས་བར་ཁམས་སུ་དམག་ཏུངས་ཏེ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་
 པོའི་སྐབས་ཕྱགས་ཙུ་མེད་བཀའ་སྟེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་སྟོན་པོ་མེད་ཁོང་རྒྱུ་ཏུ་

ལུས་སྤྱ་བཅུག་རྗེས་གཞི་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་དམག་དྲངས་ནས་གཏོར་མམ་
བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག ༡༤༧༩ལོར། གུ་མྱི་ཉན་གྱིས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་རྒྱ་
ཤིང་ལྷ་པ་མཆོག་གཞིས་ཀ་བསམ་གྲུབ་རྗེར་གདན་དྲངས་ཏེ། བོད་ས་གནས་
ཀྱི་ཁྱིད་དབང་ཡོངས་རྒྱལ་ས་རྗེས་འབུལ་ལྷས་པ་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས་གཙོ་བོ་
གནང་བའི་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་ཁྱིད་གཞུང་སྐོག་མར་བཅུགས་པ་རེད།

དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་ཁྱིད་དབང་བཅུགས་རྗེས་སྤྱ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་རྒྱ་ཤིང་
རིམ་རྒྱན་དང་མན་ཆེར་གོང་མའི་ཁྱིད་གཞུང་བར་འབུལ་བ་ཡོང་དོན་རྒྱུར།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་ཁྱིད་དབང་བཅུགས་རྗེས།
གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཙུན་རྒྱུང་དབང་པོའི་རྒྱག་ལ་ཉེས་རྒྱུན་མི་ཡོང་བའི་ཆེད་
ས་རྒྱ་བདག་ཆེན་དང་པར་ཆེན་རྒྱ་ཤིང་བཞི་པ་རྒྱོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
གཞིས་ཀྱིས་གུ་མྱི་ཉན་རོ་མར་ཆེད་དུ་མཇུག་ཏེ་རོ་ཆེན་ལྷས་པར་བརྟེན།
གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཙུན་རྒྱུང་དང་། མཆོན་གཉིས་པོར་གོང་བ། རྒྱོན་
པོ་རྒྱང་ཆེན་པ་དང་། ལྷག་སོ་བ་སྐགས་གཙང་པའི་ཁྱིད་འཛིན་མི་དྲག་གཙོ་
བོ་རྒྱམས་སྐག་པོའི་དམག་གིས་བརྩོར་ནས་ཕྱེད་རྒྱུང་དུ་རོ་དམ་བཅོན་འཇུག་
གནང་བ་ཙམ་ལས་རྒྱག་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་གནས་ཀྱང་། གཙང་པའི་ཁོངས་
གཏོགས་མེར་རྒྱ་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་དབུས་གཙང་གོང་གསུམ་
རྒྱགས་ནས་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་ཁྱིད་གཞུང་ལ་རོ་ལོག་གི་དུས་ཤིང་ཕྱགས་ཆེན་པོ་
བསྐངས་ཡོད། དེ་ཡང་དེ་རྒྱུན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱབས་ནས་བཟུང་ས་རྒྱ་བ་
ལྟར་པའི་བྱི་རྩོད་བཅུ་གསུམ་གྱི་བྱི་དཔོན་མང་ཆེ་བ་བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
བརྒྱད་འཛིན་ཤུག་ཡིན་པའི་ཆོག་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་པག་ལྷ་ཕྱེ་ཁྱིད་དང་།
རིན་ཐུངས་པ། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་རྒྱམས་ཀྱང་བཀའ་
བརྒྱད་པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཀམ་པ་
རྒྱ་ཤིང་རིམ་རྒྱན་ལ་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་པས་ཁོད་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་
གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་གཟེངས་བཟོད་དང་ལུས་འགྱུར་ལྷས་པ་བཅས་ལ་

བརྟེན། རོད་དཔུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཡོངས་ལ་རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་ཞེས་པའི་
 མཆན་རྟེན་དང་འཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བྱའ་ནས་ཡོད་ཅིང་། རྩལ་ས་མཆོངས་
 བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བྱའ་མཐའི་རྩལ་ས་གཏོགས་ཁག་གིས་རོད་ས་གནས་ཀྱི་ཁྱིད་
 དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྷམ་བརྒྱ་མ་ཟིན་ཅུ་མོང་བ་བཅས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ལོག་གཙང་
 པ་རྟེན་ཀྱི་རྟོགས་ལུགས་རྟལ་འཕྲོ་ས་གནས་གང་སར་བྱའ་ནས་བཟུང་ཡོད།
 དེར་བརྟེན་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷ་སྟེ་ཉན་ཉན་རྒྱས་གཞིས་ཁ་ཆེ་
 བས་ལྷ་སར་སྦྱར་ལོག་ཐེབས་ནས་དུས་ལྷན་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཀམ་ལྷ་དམར་
 བཀའ་གིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་རྩལ་ས་གཏོགས་ཀྱིས་དགའ་ལྷན་
 སོ་བུར་ཁྱིད་གཞུང་ལ་ལོ་ལོ་གྲུས་པའི་ཟིང་འཁྲུགས་བསྐྱངས་ཏེ་གང་རྒྱལ་སྦྱང་
 དང་རིན་ཐུངས་རྒྱོང་གོར་བ་དང་། པ་རྒྱས་གཙང་དམག་གིས་མཐའ་བསྐྱོར།
 ཀོང་པོ་ཁྲལ་ནས་ཟིང་འཁྲུགས་བསྐྱངས་པ་བཅས་གསར་དུ་བཅུགས་མ་ཐག་པའི་
 དགའ་ལྷན་སོ་བུར་ཁྱིད་དབང་དེ་འཛོར་ལ་ཉེ་བའི་གནས་རྒྱལ་ཞིག་བྱུང་བར་
 རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་རྒྱས་ནང་ཞིབ་པར་
 གསུངས་ཡོད་པ་རྟེན་ཟེད། ཟིང་འཁྲུགས་དེ་སྐབས་འབྲལ་ལོག་པོའི་དམག་
 བཏང་ནས་ལྷིང་འཇགས་བཟོ་བྱའ་པ་བྱུང་ཞིང་། ཀམ་པའི་ཞབས་སྟེན་གས་
 བས་ར་མ་ཆོས་དབྱིངས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པའི་གཤུའི་ནང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྟེ་
 ཉན་ལའ་ཐུས་གཉིས་བཀོད་ས་ནས་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱལ་པ་རིན་པོ་
 ཆེ་གཉིས་ཀ་ཀོང་པོར་བཅོན་ལ་བཅུག་རྒྱ། དགེ་ལུགས་པའི་དཔོན་པ་རྒྱལ་ས་
 གཏོར་རྒྱ་མཁས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཞིབ་ཕྱ་འཁོད་པའི་ཡི་གེ་ལ་ཀམ་པའི་སྤྱག་དམ་
 རྒྱལ་པ་ཞིག་ཆོན་པར་བརྟེན་ལྷ་སྟེ་ཉན་ཉན་ཅང་ཁྱོས་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་
 བཟུན་རྒྱོང་གོ་གཏུམས་རྒྱལ་སྟེ་རྟེན་ནས་གཙང་རྒྱུ་གཤུགས། ཀམ་པཀའ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་དཔོན་པ་པལ་ཆེ་བ་ཆོས་ལུགས་དགེ་ལུགས་སྤྱ་བརྒྱུར། རོ་ལོག་གི་
 གཙོ་བོ་གས་གཏོར། ལྷ་པ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ལག་དུ་ཐེལ་ཅོ་བརྒྱལ་ནས་ལོ་འབྲས་དགེ་
 གསུམ་ལ་རྩིས་སྤྱད་པ་སོགས་ཁྱིམས་ཆད་ནན་པོ་བཏང་དཔོས་པ་བྱུང་བ་སོགས་

ལ་པ་ཆེན་པོའི་རང་ནམ་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད།

གསར་དུ་བཅུགས་མ་ཐག་པའི་དགའ་ལྡན་སྐྱེ་བའ་གི་སྲིད་དབང་དེ་
བཟུང་པོར་གནས་པ་ཞིག་དགོས་ན། དམག་དོན་སྟོབས་ལྷགས་གཅིག་ལྟས་
མི་ཚོགས་པར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་དོན་ལྷགས་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སྐབས་
སུ་བབས་ཡོད། དགའ་ལྡན་སྐྱེ་བའ་གི་སྲིད་དབང་བཅུགས་ནས་མོ་རྒྱ་གཉིས་
སོང་བའི་༡༩༥༩ལོར། རྒྱལ་ནང་དུ་དམག་དཔོན་མི་ཙེ་ཁྱེན་གྱིས་འགོ་བཙུག་
པའི་ཞིང་པའི་ཁྱེན་ལངས་ཀྱིས་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་གཏོར་བ་དང་། དེ་ནས་
རིང་པོར་མ་སོང་བར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གསར་པ་བྱང་ཤར་གྱི་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་
ཡང་(东北沈阳) ལས་ལྷགས་རི་རིང་པོའི་ནང་འཇུག་ཏེ་གྲུང་གོའི་རྒྱལ་
ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་དུ་འགྲོ་བཞིན་
པའི་སྐབས་སུ་མི་ཆེན་ཚོས་རྩེ་ནང་སོག་ནས་བོད་དུ་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པའི་ལ་པ་དང་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་པར་ཕེབས་པ་དང་། དགའ་ལྡན་སྐྱེ་བའ་གི་སྲིད་
དབང་བཅུགས་ནས་ལྷན་རིང་མ་སོང་བའི་དུས་སྐབས་དང་ཉག་ཉག་འཁེལ་བ་
རེད། སྐབས་དེར་མི་ཆེན་ཚོས་རྩེ་ནང་ལ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀར་མན་ཆིང་
རྒྱལ་རབས་གསར་པ་དང་འབྲེལ་བ་འཇུགས་གནང་མཛད་དགོས་པའི་ཕྱོགས་
འགོ་བྱས་པ་བཞིན། ལ་པ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་དུ་མི་ཆེན་ཚོས་རྩེ་ནང་
མངགས་ཏེ། ཁོང་གི་མདུན་དུ་སྐུ་གྱིས་དང་འཆམས་ཀྱིན་བཅས་བསྐྱར་
གནང་མཛད། སྐུ་ཚོས་མན་ཆིང་ཚོས་རྩེ་ནང་དུ་འགྱུར་ནས་མན་ཆིང་
གོང་མ་དང་པོ་(རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་ཡིན) ཟུན་གྱི་ལ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུས་གཉིས་
ཀྱི་སྐུ་གྱིས་སྐུ་ལ་སྐབས། གོང་མ་ཟུན་གྱིས་ཡར་བཞེངས་ཏེ་གྲུས་ཞབས་ཆེན་
པོས་བཞེས་པ་མ་ཟད། མི་ལྷ་རྣམས་སྟེ་ལེན་ཟབ་རྒྱས་དང་། ཕྱིར་སོག་
སྐབས་ཀྱང་དཔོན་རིས་མཚོ་གས་སང་དང་པའི་མེའི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ཕེབས་
སྐྱེལ་ཞུ་བར་བཏང་བ་བཅས་སོག་མར་འབྲེལ་བ་འཇུགས་པའི་བྱེད་སྒོ་ཏེ་ཅང་ག་
འགྲིག་པོ་བྱུང་། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་དང་རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་ལ་ལ་པ་རིན་པོ་ཆེ་བར་

འབྲེལ་པ་ཚོགས་མར་བཅུགས་པ་དེས་དགའ་ལྡན་མོ་གང་ཡིད་གཞུང་དང་།
 མན་ཆེད་ལྱང་དབྱང་ཡིད་གཞུང་གཞིས་ཀར་པན་ཚོགས་ཆེན་པོ་ལྱང་ཡོད།
 གང་ཡིན་ཟེར་ན། གསར་དུ་བཅུགས་མ་ཐག་པའི་དགའ་ལྡན་མོ་གང་ཡིད་
 གཞུང་ཡང་དུང་ཆབ་ཡིད་ཀྱི་རྟོགས་ལྟགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྒྱབ་མཆ་མེད་ན་ཡིད་
 དབང་འཁོར་ཞིག་དུ་འགོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟེས་དང་། རྟོགས་
 མཆུངས་མན་ཆེད་ཡིད་གཞུང་ཡང་ཆབ་ཡིད་ཚོགས་རྟོགས་ལྟགས་རྒྱས་པའི་འགོ་
 རྟོགས་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་བརྟེན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་ལྟགས་ཀྱི་
 བརྟན་ཡོང་བ་དང་། སོག་པོ་སོགས་གངས་ལུང་མི་རིགས་ཀྱི་ས་སྐྱལ་གཞན་
 དག་ལ་དབང་བསྐྱར་ལྷུང་ལྷུང་དགོས་ན་དུས་སྐབས་དེར་མང་ཆོགས་ནང་སྟོན་
 བྱས་དང་རྟོགས་ལྟགས་ཆེ་བའི་ཆོས་ལྟགས་ལོད་རྫོང་ལྷུང་ལྷུང་དགོས་པ་དང་།
 དེ་ཡང་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཞིས་ཀྱི་མཆོན་སྟོན་
 ལོད་རྫོང་ལྷུང་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་ལོ་རྒྱུར་འཆམས་འདྲིའི་མི་སྡེ་
 བཏང་ནས་གསེར་ཡིག་དང་འབྲལ་རྟེན་མ་ཆད་པར་བསྐྱར་གྱི་ཡོད་ཅིང་།
 ༡༩༧༥ལོ་ནས་བཟུང་མན་ཆེད་ཤོང་མ་རྩལ་གྱིས་རྒྱལ་དབང་རྒྱ་སྤང་སྤྱོད་པ་
 མཆོག་པེ་ཅིན་དུ་གདན་དྲངས་པའི་ལྷ་ཡིག་ལོ་རྒྱུར་སྐྱལ་འཁྲོར་ལྱང་བ་བཞིན།
 ༡༩༧༩ལོར་རྒྱ་འཁོར་རྟོང་ཕྱག་གསུམ་རྟུག་ཅམ་དང་བཅས་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་
 ཏེ། ཤོང་མ་རྩལ་གྱིས་དང་མཇལ་སྤྱད་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཤོང་མ་
 ཉིད་ཀྱང་ཁྲི་ཚོགས་ནས་བབས་ཏེ་འདྲོམ་པ་བཅུ་འཛིན་ཅམ་བར་ཕེབས་ནས་རྒྱལ་
 དབང་མཆོག་གི་ཕྱག་ནས་འཇུག་ཏེ་འཆམས་འདྲི་གནང་རྗེས་ཤོང་མ་ཁྲིའི་རྟོང་
 དུ་བཞུགས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་དེའི་གཡས་རོས་ལྷ་བཞུགས་ཁྲི་ཤོང་མའི་ཁྲི་
 ལས་ཅུང་དམའ་བ་ཞིག་གི་རྟོང་དུ་བཞུགས། གསོལ་རྩ་དང་བཞེས་རྟོག་
 སོགས་ཤོང་མ་དང་མཉམ་བཞེས་གནང་། ཚོགས་མར་མཇལ་བའི་འབྲལ་རྟེན་
 ཡང་རྩ་ཁ་རྫོང་ཕྱག་ལོངས་པ་ཤོང་མར་སྐྱལ་གནང་ཚོགས་ཚུར་ཡང་འབྲལ་སྟོག་
 དང་། གསོལ་རྟོན་སྤྱི་བར་གསུམ། ཕེབས་རྫོང་བཅས་ཀྱི་རྒྱས་ལུན་སྟེན་

ཆོག་པ་པའི་ཕྱི་ལོ་ན་དང་། བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་པེ་བས་སྐབས་གོང་མ་ཉིད་ཀྱིས་
 བཞུགས་པའི་ཁྲིའི་ནང་གི་ཉེ་ཕྱུང་དགོན་པར་པེ་བས་ནས་དགའ་སྤྱིལ་གསལ་
 རྟོན་རྒྱས་པ་གནང་ཞིང་། ཉེ་ཕྱུང་ཙེ་ཆེན་མང་གིས་འགོ་བྱས་པའི་ཆེས་བརྒྱན་
 གྱི་དམག་དཔུང་གི་སྤྱང་དམག་དང་བཅས་ཉའི་ཁྲིའི་སྤྱང་(ད་ལྟའི་ནང་སྤག་
 གི་ལེའང་ཤོང་) དུ་པེ་བས་སྐབས། གོང་མའི་སློན་ཆེན་རྩོམ་པར་ཆེའུ་དང་།
 ཀུན་ལེ་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་གོང་མས་གསེར་གྱི་འཇའ་ས་ཤོག་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ལ།
 མན་རྟུ་དང་། རྒྱ་སྤག་བོད་བཅས་ཡིག་རིགས་བཞི་ཤན་སྤྱར་ཡོད་པའི་
 བོད་དོན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དགཉིས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་མི་འདྲ་ཡང་འཇིག་རྟེན་བདེ་
 བལ་འགོད་རྒྱ་དང་། སྤང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་རྟོན་པའི་ཆ་ནས་
 གཅིག་པ་ཡིན་ལུགས། རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
 བཟུགས་ལུགས། ཡལ་ཞལ་བཞུགས་དུས་རྒྱལ་སར་གདན་དྲངས་པའི་སོ་ཉ་
 རྩ་རྩེས་སུ་བཏང་བ་ལྟར། འབྲུག་ལོ་འདིར་པེ་བས་རྒྱ་ཞལ་བཞེས་ལྟར་དུས་
 ཆོག་དུ་པེ་བས་པ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོའི་མཆོད་སྦྱོང་དང་ཡོན་
 ཏན་ཚང་རྩལ་བཅས་བཀོད་པའི་མཁུག་ཁྱེད་ལ། རུབ་ཀྱི་ལྷ་གནས་ཆེས་
 དགེ་བར་བདེ་བར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལྱང་གནམ་ལོག་གི་སྤྱི་འགྲོ་
 ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་གཅིག་དུ་སྤྱར་པ་འཁྱར་མེད་རྩི་རྩི་འཆང་རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་མ་
 ཞེས་པའི་མཆོན་གནས་ལུལ་རྒྱ་ཡིན། ཞེས་གསལ་ཡོད་ཅིང་། གསེར་སྤང་
 ལ་བརྟུ་ཡོད་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀའི་རྩིས་སུ། མན་རྟུ། སྤག་རྒྱ། བོད་
 བཅས་ཀྱི་ཡི་མེ་བཞི་ཤན་སྤྱར་ཡོད་པའི་བོད་དོན་ལ། རུབ་རྩོགས་ཀྱི་སྤལ་བྱང་
 ཞིབ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་ཁྱོན་ལ་སངས་རྒྱས་བརྟན་པའི་མངའ་བདག་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་རྩི་རྩི་འཆང་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ཞེས་འཁོད་པ་སྤལ་བ་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་
 མར་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་དཔེ་སྤལ་དབང་བའི་དབང་ཆ་སྤེད་དུ་གཏན་འཁེལ་
 བྱང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱི་ཤེད་རིམ་ཁྱོན་གྱིས་བོད་རྒྱུངས་རྒྱ་བྱལ་
 ལ་གནང་བའི་གལ་ཆེའི་རྩ་ཆོག་ཚང་མར་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་དེ་རང་ཐམ་

འབེབས་གནང་སྒོལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་གནས་གང་ཏུ་ཐེབས་བཞུགས་གནང་བྱང་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་བཞུགས་སྐམ་དང་བཅས་པ་བུལ་མེད་ཏུ་གདན་ཞུ་བྱེད་དཀོས་པ་དེ་ལའི་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་འཁྲུག་དང་ཉེ་འཁོ་བཞུགས་གནང་བ་ཚང་མས་གསལ་པོར་མཆིན་གྱི་ཡོད། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐུ་ཐུང་བརྒྱན་པའི་སྐབས་ཤིང་ཏུ་བཀའ་རྒྱོན་ནང་ཁྲལ་མི་མཐུན་པའི་ཟིང་ཆ་ལངས་པ་དང་། མོ་ལྷ་བཅོད་ནམས་ཉེད་ས་ཁུས་འདས་རྗེས་དེའི་ཏུ་འཐུར་མེད་རྣམ་ཐུལ་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཐུལ་བ་བསྐལ་བཟང་གྱི་མཆོར་མ་ཉེས་ཁ་གཏོགས་ཡང་ཡང་ཁུས་པར་བརྟེན་ལྷ་སར་ཤོད་གྱི་ལས་དོན་ལ་བཅད་པའི་ཨམ་བན་སྐུ་ཆེན་དང་། ལཔ་རྒྱན་གཉིས་ཀྱིས་ཤོར་མ་ཆེན་ལྷང་ལ་ལྷན་ཞུ་ལྷལ་ཐོག་ཤོད་ལ་ཞེབ་གཙོད་རྒྱོན་ཆེན་ཞིག་བཏར་བ་དེ་ལྷ་སར་མ་འཁྱར་གོང་ཏུ་གོང་གསལ་ཨམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་ལང་འཐུར་མེད་རྣམ་ཐུལ་ཁོ་མ་གཟིགས་ཁང་ལ་ཐུགས་སྐྱོར་སྐྱོད་བཏར་ཐོག་སྐྱོད་ཏུར་འཆབ་སྐོལ་གྱིས་བསད་པ་དང་། དེ་རྗེས་འཐུར་མེད་རྣམ་ཐུལ་གྱི་རྗེས་འབངས་གཏོག་རིགས་རྣམས་ནས་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་ལྷ་མོན་གྱི་ལས་ལྟེད་དང་ཆོང་རིགས་ཁག་བཅས་ཀྱི་རིགས་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་བསད་པའི་ཟིང་ཆ་བསྐྱངས་པར་བརྟེན། ༡༧༥༡ལོར་གོང་མ་ཆེན་ལྷང་གིས་བཀའ་པལ་རྟེ་ཐུན་ཆད་ཤོད་ལ་ཕྱི་སྲིད་བསྐྱོད་པའི་ལམ་ལུགས་མེད་ཀོས་པ་བྱས་ཏེ་ཤོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་གཤིད་དབང་ཆ་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མའི་ཐུག་ལ་ལུལ་ནས་ཞབས་ཐུང་བཀའ་རྒྱོན་བཞི་བསྐོས་ཏེ་བཀའ་ཤག་འཁྱུགས་རྒྱ་སོགས་དོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་འཁོད་པའི་ལྟེད་སྐོར་རྩ་ཆོག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ་བཀའ་ཤག་ཐོག་མར་བཅུགས། དེ་ནས་བཟུང་ཤོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གི་ལས་དོན་ལྟེད་སྐོར་ཁག་དོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྩ་ཆོག་འདི་རང་གཞིར་བཟུང་ནས་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྐུ་ཐུང་བརྒྱན་པ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་ཏུ་གཤེགས་རྗེས་གོང་མ་ཆེན་ལྷང་ལ་བཀའ་ཤག་ནས་ཤོད་སྐྱོད་ཨམ་བན་གཉིས་བརྒྱད་རྣམ་ཐུ་

ལུལ་བའི་བཀའ་ལན་ལ་སྤྱི་མཉམས་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་
 བསྐྱུགས་དང་འབྲེལ་དུ་ཆད་ཤོངས་པ་རྒྱུགས་པར་བྱགས་པམ་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུ་ལ་
 དང་། དཔོན་པོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་ལོང་། ལྷ་མོར་རྒྱུ་ལ་ལོང་། ལོང་ལ་གསལ་བར་རྩོམ་གྱི་ཆེ་བ་ཞིག་ནས་འགོ་འཛིན་གནང་ན་དཔུས་གཙང་
 གི་ཆབ་འབངས་ལ་ཕན་པ་ཡོང་བས། དེ་མོ་རྩོམ་གྱི་ཆེ་བ་འཛིན་དུ་བརྒྱས་
 བས། ལྷ་མོར་བརྟེན་པ་འཛིན་ཕྱིད་དཔལ་ལྷན་ཅོ་མིག་ཅན་གྱི་ཆེ་མོ་གནང་བ་
 ཡིན་ཞེས་ཞིགས་བཀའ་པལ་པ་ལྟར། དེ་མོ་འཇམ་དཔལ་བདེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་
 ཞེས་འོད་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་རྩོམ་གྱི་ཆེ་བ་ལྟར་ནས་མིད་རྒྱུང་ཐེངས་དང་པོ་མཛད་མཁན་
 ཆོས་མྱོང་གཉིས་ཀར་དཔོན་པོ་ལ་ཐུག་ཅིང་མཛད་རྒྱུ་ཆེ་བ་དེ་བརྒྱ་བཞག་
 གནང་། མིད་རྒྱུང་ལས་ཐམ་ཞེས་པ་འོད་ཀྱི་མིད་རྒྱུང་རིམ་ལྷན་གི་དཔལ་
 ཐམ་ཆེན་མོ་དེ་མོག་མར་གནང་། ལྷ་མོར་ལྷ་མ་སྤྱི་རོ་མས་མིད་དབང་
 བརྒྱུད་སྤྱུངས་གཤེད་ཐམ་ཆེན་མོ་དང་ལྷག་ཐམ་གཉིས་པལ་གནང་བ་མ་
 གཏོགས། མིད་རྒྱུང་གི་ལས་ཐམ་ཆེ་ནམ་གན་དུ་བརྟེན་པ་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་།
 ལྷ་མོར་ལྷ་མ་དཔོན་པོ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་ལ་ལོང་། མིད་རྒྱུང་ལས་མཛད་ཀྱང་དེའི་ལྷག་
 ལ་མིད་རྒྱུང་ལས་ཐམ་ཆེས་འབུལ་གནང་སྒྲིལ་ཡོད། ཤོང་གསལ་དེ་དག་གི་
 རྩོམ་ནས་འོད་སྤྱུངས་ཀྱི་མིད་དབང་བཟུང་མཁན། ས་སྤྱི་བ་དང་། ཐག་
 ལྷ་ དགའ་ལྷན་མོ་བྱང་བཅས་ཚང་མ་ཆོས་ལུགས་ལྱལ་མཐའི་རྩོགས་ཁག་
 གིས་མིད་དབང་བཟུང་བ་མ་ལྟོག་ཡིན་ལྟར། མིད་དབང་བཟུང་ཐོད་པའི་
 ཆོས་ལུགས་ལྱལ་མཐའ་གཞན་དག་གིས་ཆོས་བཀའ་ལྷན་འདོད་མི་བྱེད་པའི་
 དབང་གིས། རང་རང་མོ་མོར་རྒྱལ་ཆེན་བཙུལ་སའི་ཆབ་མིད་རྩོད་ལས་ལྷགས་
 ཆེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མིད་དབང་རྒྱུད་རྩོད་ཕྱིད་དཔོན་པར་བརྟེན།
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་བཙུལ་ས་མིད་གཞུང་དེའི་ཆབ་མིད་རྩོད་ལས་ལྷགས་ཀྱི་
 བརྒྱུད་ཉམས་རོམས་པའི་ཐམ་ཀ་པལ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། བཀའ་ཤོག་དང་།
 བཀའ་བརྒྱུད་འགོ་བརྒྱུད་དུང་རྒྱལ་རབས་མོ་མའི་ཤོང་མའི་འཇམ་སའི་ནང་

འཁོད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་མིང་ངེས་པར་དུ་འཁོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཚོར་གཟིགས་ན་གསལ་པོ་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་སྐད་གནས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ནང་ཁྲལ་དམག་འཁྲལ་སྐྱེས་ཀྱི་པ་དང་། མོག་པོ་རྒྱན་གར་དང་། མོར་ཁའི་དམག་དཔུང་གིས་བོད་དུ་བཅན་འཛུལ་ཐེངས་གཉིས་བྱས་པ་བཅས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་མན་ཆིང་གྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་དང་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་ཐིང་ཆ་ཞིང་འཇགས་དང་། བཅན་འཛུལ་དམག་དཔུང་མཐར་མྱོད་བཏང་བ་བཅས་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟན་ནས་མན་ཆིང་གྲུང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བོད་སྐད་གནས་ལ་ཐད་ཀར་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་ནི། ༡༧༥༡ལོར་བོད་པའི་《བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་སྐོར་གྱི་ཅ་ཆོག་དོན་ཚན་བཅུ་གསུམ་》དང་། ༡༧༧༩ལོར་《བོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་སྐོར་གྱི་ཅ་ཆོག་དོན་ཚན་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུ་》གཉིས་ཀ་མན་ཆིང་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་དུས་སྐབས་སུ་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་ཐད་ཀར་དོ་དམ་བྱེད་ཚུགས་ཅ་ཆོག་རྩོན་མ་དེ་ལས་རྗེས་མ་དེར་ཤུགས་ཆེ་དུ་བཏང་ཡོད་པ་ཅ་ཆོག་གཉིས་བསྐྱར་ན་གསལ་ཐག་ཆོད་ཡོད།

མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གི་གོང་མ་གོང་ལྷན་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་མི་ཚུགས་ཀྱི་བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་པར་འཇགས་སྤང་དང་རྒྱས་པ་མེད་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ནས་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་པ་དང་། ནང་ཁྲལ་དུ་མི་རིགས་གངས་ལུང་སྐད་ལ་སྐབ་ཆོད་དང་བརྟན་བཅས་ཆོད་མེད་བྱས་པ་མ་ཟད། ༡༧༠༧ལོར་དབྱིན་ཇིའི་དམག་དཔུང་གིས་བོད་སྐད་གནས་སུ་བཅན་འཛུལ་བྱེད་སྐབས་བོད་སྐད་གནས་ནས་འཁོག་སྤང་དམག་འཐབ་བྱེད་རྒྱ་མཐའ་འཁྱོངས་བྱས་ཀྱང་། མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་གིས་དམག་འཐབ་བྱེད་མཆོག་པར་ཞི་བའི་ཆིངས་འགྲིགས་བྱེད་དཔོན་པའི་བཀའ་ཡང་ཡང་པལ་པར་བཞེན། དབྱིན་ཇི་བཅན་འཛུལ་དམག་ལྷ་སར་ཤོར་ནས་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱ་ཤིང་།

དུ་གསུམ་པ་ཡང་ལྷ་ས་ནས་མེས་ཀྱི་ལ་ནང་ཁྲལ་དུ་ཤོས་ཤོལ་ཕེབས་དགོས་པ་
 དང་། བོད་དང་དབྱིན་ཆེའི་བར་འདྲ་མཉམ་མེན་པའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་
 དགོས་ཐུང་ཞིང་། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཆོག་མེས་ཀྱི་ལ་ནང་ཁྲལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་མན་
 ཆིང་གོང་མའི་སྤྱི་གཞུང་གི་གོང་མ་ཏོ་མར་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་སྟན་ཏུ་དང་
 རྒྱགས་ཐག་གཅོད་བྱ་བ་བས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ཁ་གསུང་པ་ན་མས་ཁས་མ་
 ལྷངས་པའི་ཐོག རྒྱ་ལའི་ལྷ་མས་བོད་ལ་ཡོད་པའི་ཨམ་བན་མ་བརྒྱད་པར་
 གོང་མར་ཐད་ཀར་སྟན་ཏུ་འི་ཡི་གེ་ཤུལ་མི་ཆོག་ཅེས་བཀའ་ཕབ་པར་མ་ཟད།
 ཨམ་བན་གར་རྒྱ་རིན་བོད་དུ་བཏར་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མའི་དབང་ཆ་སྟོགས་རྒྱུ་
 སྤྱི་དུས་རབ་དང་རིམ་པ་བཏོན་པ་དང་། རྒྱགས་མཚུངས་འབའ་ལི་རྒྱལ་
 གསུམ་སོགས་ཁམས་ཁྲལ་གྱི་ས་གནས་མང་པོར་ཡོད་ཤུས་ཀྱི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་
 དཔོན་རིགས་མི་དགོས་པ་བྱས་ཏེ་མན་ཆིང་སྤྱི་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་པསྟོ་
 བཞག་བྱས་པ། ལྷ་སར་རྫོད་པའི་ཨམ་བན་ལན་ལྷས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིར་བྱེད་ཆེད་
 དམག་དཔུང་བཏར་ནས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་གཏོར་བཞིག་གཏོར་
 པའི་རྫོད་དན་གངས་ལས་འདས་པ་བྱས་པ་ན་མས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཆོག་ནས་མན་
 ཆིང་གོང་མའི་སྤྱི་གཞུང་ལ་ལྷར་གྱི་ལམ་སྟོལ་དང་མི་མཐུན་པའི་བརྒྱར་བཏོད་
 དང་དྲག་གཞོན་གསར་པ་མི་ཡོང་བའི་སྟན་ཏུ་ཐེངས་མང་གནང་ཡང་རྟོག་རྟོག་
 བཏར་ཕྱི་ལྷ་མཐུད་སྤྱི་དབང་སྟོགས་རྒྱུ་བཟུངས་ཤིང་ལག་བརྟར་བྱས་པར་
 བརྟེན་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་མཆོག་ནས་ད་དུང་མན་ཆིང་སྤྱི་གཞུང་ལ་རྒྱལ་རྟེན་བཅོལ་
 རྒྱུ་གསུམ་འེ་བཅངས་ཏེ་རྒྱ་གར་ས་གནས་ནས་དབྱིན་གཞུང་བརྒྱད་དེ་བཀའ་
 མོལ་གནང་ཆེད་རྒྱ་གར་སྟོགས་ཤུ་ཤོས་ཤོལ་ཕེབས་པ་རེད། སྐབས་དེར་མན་
 ཆིང་སྤྱི་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མར་རྗེས་འདྲེད་བྱེད་མཁན་དམག་དཔུང་
 བཏར་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་ཐུབ་བརྟན་རྒྱ་མཆོའི་མཆན་གནས་མེད་པ་
 བཟོ་རྒྱ་དང་། ཆོབ་གསར་པ་ཞིག་པསྟོ་བཞག་བྱ་རྒྱུ་ལྟུང་བརྒྱགས་བྱས་པ་
 བཅས་ལ་བརྟེན་གཞི་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱི་དབང་དུ་གསུམ་པ་མཆོག་མན་ཆིང་

ཞོང་མའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱལ་རྟེན་བཙུལ་རྒྱུའི་སྲུགས་རེ་མེད་པར་རྒྱུར་པ་རེད།
 སྐབས་དེར་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དཔོན་པའི་དབང་གིས་དབྱིན་ཇི་སྲིད་
 གཞུང་ལ་འབྲེལ་བ་གནང་སྟེ་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ལ་ཁ་གཏད་གཙག་པའི་བྱ་
 ཐབས་མང་པོ་བཏོན་གནང་བ་དང་། སྤུས་མཚུངས་རྒྱལ་ནང་དུ་སྤྱོད་ཐབས་
 ལུན་གྲང་ལུན་གྱིས་འགོ་བྲིད་གནང་སྟེ་སྤྱི་ལོ་༡༩༡༧ལོར་མན་ཆིང་ཞོང་མའི་
 སྲིད་གཞུང་ཙུ་གཏོར་བཏང་སྟེ་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་འགོ་ཚུགས་པ།
 ༡༩༡༩ལོར་སྤུ་ལེན་དུ་ཆུ་བ་བཅུ་པའི་གསར་བརྗེ་ལངས་པ། ༡༩༢༠ལོར་
 རྒྱལ་ནང་དུ་དམག་མེད་ཅན་ནང་ཁྲལ་དམག་འཁྲུགས་ལངས་པ།
 ༡༩༢༤ལོར་གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁྲན་ཏང་བར་ནང་འཁྲུགས་བྱུང་བ།
 ༡༩༢༧ལོར་ཅང་ཅེ་ཅིས་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེར་ངོ་མོལ་གྱི་དམག་
 འཁྲུགས་བསྐངས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན། གྲུང་གོའི་རྒྱལ་ནང་དུ་འབྲེལ་བ་
 གནང་ས་གཏན་ཁེལ་མེད་པའི་དབང་གིས་སྐབས་བསྐྱེན་ཐོད་ཀྱི་སྲིད་
 དབང་འཛིན་རྒྱུད་གནང་བ་རེད། ༡༩༣༠ལོར་ཅང་ཅེ་ཅི་སྲིད་གཞུང་གིས་
 ལེའུ་ལན་ཆིང་འཆམས་ཁྲུང་མངགས་ཏེ་རྩ་སར་འབྱོར་བའི་མདུན་ཐོད་ས་
 གནས་སྲིད་གཞུང་དང་ལུ་མཐུད་འབྲེལ་བ་འཛུགས་རྒྱ་སྐྱེས་བཀའ་འདྲི་ཁྲི་
 པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱེན་ནས། ཅང་ཅེ་ཅི་སྲིད་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་གནང་
 འགོ་ཚུགས་ཏེ། བན་ཅིང་དུ་ཐོད་ཀྱི་དོན་གཙོད་ཁང་ཡང་བཙུགས་གནང་
 ཡོད། དོན་གནད་དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱོད་བཅུ་གསུམ་པ་མཚོག་གི་
 དཔོངས་གཞི་ངོ་མ་ནི་མེས་རྒྱལ་ཞོང་གུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་རེ་བ་ལུ་མཐུད་ནས་
 གནང་གི་ཡོད་པ་མཚོན་ཐུབ།

[illegible][illegible]

ཁོང་གི་གནང་རབས་དང་དང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆལ་ཚུགས་གང་
 ཅིར་མཐེན་དཔྱད་ཀྱི་སྐོར་ཡང་ས་ཤིང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆལ་བཟང་
 འི་སྐོར་རྒྱན་འཛིན་མཁན་མཁས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། གསུམ་
 གཏོད་རང་བཞིན་རྣམས་པའི་རིག་ཆལ་མཁས་ཅན་དང་། མི་རིགས་སློབ་
 གསའི་བསམ་སློབ་མཁས་ཅན་ཞིག་གྲང་ཡིན། ཁོང་ཉིད་སྤྱི་འཆོལ་བཞུགས་
 རྒྱལ་མ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་བྱ་གསུ་ལུས་ཡོད་ཚད་བོད་ཀྱི་སློབ་གསའི་ལས་དོན་དང་།
 རིག་གནས་རྒྱ་ཆལ་གྱི་སྐོར་རྒྱན་བཟང་པོ་རྒྱན་འཛིན་གྲུབ་པའི་སློབ་མ་མང་པོ་
 གསོ་སྦྱང་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེར་རབས་རིག་གནས་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཆལ་
 མཁས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གྲང་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་གནང་དང་གི་རིག་གནས་རྒྱ་
 ཆལ་གྲང་དུ་འཁོལ་བའི་འཕྲོ་ལམ་གསུམ་གཏོད་ཀྱི་སྐོར་ཞིག་ཡང་ས་ཤོང་ཐེ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

མཉམ་ཐུན་ཐུ་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་སར་ངོ་གནོངས་མི་དགོས་པའི་རིགས་གཅིག་
 ཀྱང་འཛིན་མི་ལྟར་ཡུར་བཞིན་ཡོད་པ་ནི། ཁོང་གི་ལྷག་བསམ་དཀར་པའི་
 གཤིས་རྒྱད་དང་། སྒོ་སྒོ་འབྲེད་མཁས་པའི་སྒྲིབ་གསའི་རྒྱ་ཙམ། ཐུན་ཐུ་
 ཆོགས་པའི་རིག་ཙམ་གྱི་ཉམས་ཚུང་། ལག་ལེན་དངོས་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
 རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བཅས་དང་ནམ་ཡང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད།
 དེར་བཞེན་ང་ཆོས་ཁོང་ལ་མིག་དཔེ་བལྟས་ནས་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱས་ཏེ། ཁོང་ཉིད་
 གྱིས་གནང་འཕྲོར་ལུས་པའི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་བས་ཆེན་མུ་མཐུད་ནས་བརྒྱབ་ཐུབ་
 པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཁོང་ལ་དུན་གསུམ་ཞུ་བའི་བྱ་སྤྱད་གལ་ཆེ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱ་བཞིན་
 ཡོད་པས། ཁོང་གི་མཛད་རྗེས་བཟང་པོ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་ང་ཆོའི་སེམས་ནང་
 མི་ལུབ་པར་གནས་རྒྱ་ཡིན།

བོད་སྐྱེའི་རིག་ཆུང་མེ་ཉྱེག་འབྲུངས་ནས་ ལོ་བཅུ་འཁོར་བར་བྱལ།

—《སྟོ་ཁའི་ཚྭ་རིག་ཆུང་ཆུང་ལ》དུས་དེབ་འབྲེམས་
སྤེལ་བྱས་ནས་ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་ཤིས་ཚིག་

ནམ་མང་རིག་གནས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་བཅུད།

ཀུན་འདུས་《སྟོ་ཁའི་ཚྭ་རིག་ཆུང་ཆུང་ལ》ཀྱི།

དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡར་བྱུང་ཆུ་པོའི་རྒྱན།

ཁྱིའ་ལྷའི་རྒྱན་ལ་ཆད་མེད་འབབ་པར་སྟོན།

འཇམ་གྱིང་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་རྒྱན་ཀུན་ཡོངས་སུ་འཆིང་བའི་སྐུ་རགས་
དང་འདྲ་བའི་ཡར་མོ་བྱུང་ཆེན་དལ་གྱིས་འབབ་ཅིང་། རང་རིགས་མེས་པོ་
ནམས་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་སྤྱེས་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་། བདེ་
ཅག་འབྲུག་པའི་ལག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ས་རྟེང་གི་དགེ་མཚན་བཅུའི་ཡོན་
ཏན་གཅིག་ཏུ་བྱུངས་པ་ལྟ་བུའི་མཛེས་སྡེ་དང་བཟོ་སྐྱོན་བྱེད་པའི་གནས་མཚོག་
གཡོ་བུ་སྟོ་རྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་འདིར། རམ་མང་རིག་གནས་རྟེང་བཅུད་འདུས་
པའི་《སྟོ་ཁའི་ཚྭ་རིག་ཆུང་ཆུང་ལ》དུས་དེབ་ཐོག་མར་འབྲེམ་སྤེལ་བྱས་པ་ནས་ད་
བར་ལོ་བཅུ་འཁོར་བའི་དྲན་གསའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྐབས་འདིར་བཙས་མིན་
དགའ་སྟོན་བསམ་རྒྱུལ་བཅངས་བཞིན་པའི་རང་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྲུང་བའི་ཤིས་བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཉྱེག་འཁོར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དུས་དེབ་བཟོ་སྐྱོག་
བྱས་པའི་བསམ་རྒྱུལ་དང་རེ་འདུན་འགའ་ཞིག་ཁྱེ་རྒྱ་ལགས།

དང་པོ། 《ཕྱོ་ཁའི་ཚཱ་རིག་ལྷ་ཙམ་》དུས་དེ་བལ་ཐོབ་པའི་ཡུལ་འབྲས་
དང་དགེ་མཚན་སྒོར།

ད་མན་འདས་ཟིན་པའི་ཨོ་བཅའི་རིང་ཕྱོ་ཁ་ས་ཡུད་དང་། སྲིད་འཛིན་
ཀྲང་ལུ། ས་ཡུད་དེལ་བསྐྱགས་ལུ། རིག་གནས་རྒྱང་འཕྱིན་བརྟན་
འཕྱིན་ལུ། རིག་ཙམ་སྟན་ཚཱ་གས་བཅས་ཀྱིས་མ་ཁྲལ་པ་མེད་པའི་ཡུགས་
འཁྲར་དང་དབུ་བྱིད་འོག ཚཱ་རིག་ལྷ་ཙམ་དང་། རྒྱས་གར། མི་རིགས་
ཀྱི་ལག་ཤེས་བརྩོ་ཙམ། བརྟན་འཕྱིན། སྒྲོབ་གས། འཕྱོད་བརྟེན།
ཡིག་ཐམ་ཨོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འབབ་ཕྱོགས་ཁག་ཚང་མར་དགའ་བ་སྐྱེ་འོས་
པའི་ཡུལ་འབྲས་མཛོན་གསལ་དོད་པོ་ཐོབ་པ་མ་ཟད། ཞིང་འཕྱག་བརྩོ་
གསུམ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་དཔལ་འཕྱོར་གོང་འཕེལ་མཁུགས་པོ་བྱུང་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཚཱ་རིག་ལྷ་ཙམ་གྱི་ཐད་ལའང་སྤར་སྒོལ་བཟང་པོའི་ལོགས་ཆ་རྒྱན་འཛིན་
ཐོག་ལྷ་ཙམ་གྱི་ནམ་པ་མི་འདྲ་བ་གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡང་དག་
པའི་འོག་ནས་ལུང་བྱུང་ཚཱ་པ་པོའི་མི་རབས་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་དང་བསེལ་
རྒྱུད་པ་དང་པའི་སྐྱེད་ཚལ་གྱི་མེ་རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བཞད་པ་དང་འདྲ་བར་
འཆར་ཡོངས་བྱུང་བའི་འབྲས་ཉགས་ངོམས་བཞིན་པའི་གནས་རྒྱལ་བཟང་པོར་
བརྟན་བསྐྱགས་མི་འབྲལ་བ་དང་དགའ་སྐྱོ་མི་སྐྱོས་པའི་མཁུན་ལྷན་ལུ་ཞིག་ཡོད།

གཉིས་པ། 《ཕྱོ་ཁའི་ཚཱ་རིག་ལྷ་ཙམ་》དུས་དེ་བལ་འདིར་ལུང་གི་
ཁྲད་ཚཱ་འགའ་ཞིག་ལྷན་ཡོད་པ།

༡. རྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་སྒྱུར་ཐད་མཛོན་བརྟན་དང་ལུང་སྐད་མ་འདྲེས་ཤིང་
དབུས་གཙང་མངའ་རིས་མདོ་ཁམས་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་བྱལ་དོད་མི་མང་ཆེ་
བས་གོ་སྤྱི་བའི་སྐད་ཆ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བཅམས་རྒྱང་རིང་བྱང་ལྷ་ཚཱ་གས་
དང་། སྟན་ཚཱ་། ལྷག་ཚཱ་། གཞས་མ་གཏམ། གཞས་ཚིག་ དཔོན་
པོའི་གཏམ་སྤྱིང་། ཀ་བཤད། སྤར་བས་ཨོ་རྒྱས་དང་རིག་གནས་གནའ་
ལུང་རྒྱུད་ཨོགས་ཕྱོགས་མང་པོའི་ཐོག་ནས་སྤིང་བསྐྱས་བྱས་ཡོད་ལྟ་བུས་ཚཱ་

རིག་ཐུ་ཆལ་གྱི་ཉམས་འཕྱར་གོང་འཕེལ་གཏོང་བར་སློ་སློ་འབྱེད་སྟབས་ཡོད།

༡. བརྗོད་བྱེད་ནང་དོན་གྱི་ཐད་ཐོད་ཞིབ་ས་བཅེངས་འཕྲོལ་ཐོབ་པ་ནས་
ད་བར་ཐོད་སྡོངས་ས་གནས་སུ་ཏང་གི་མི་དྲུག་ཡང་དག་པའི་འོག་ཞིང་འཕྲོག་
བརྗོད་གསུམ་གྱི་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་ཡུང་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་ཆུས།
མི་རིགས་དང་ཚོས་ལུགས། སློབ་གསོ། སླན་བཙུན་འཕྲོད་བཞེན་སོགས་
འཐབ་སྟོགས་ཁག་གི་སྟབས་འབྲས་མཐོན་གསལ་དོད་པོས་མཚོན་སྟབས་པའི་ར་
སྟོད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནས་པའི་འཚོ་བ་དཔོན་དང་། བསམ་སྡེའི་
འཁོར་སྟོགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་ཚོགས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་གཏམ་དང་།
དགོད་ཁྲོའི་གཏམ་སྟེང་དང་། དྲང་སྟོགས་དང་སྟོག་སྟོགས་ཀྱི་བསྐྲུབ་བྱ་
སོགས་མཚོན་བྱེད་མི་སྡེའི་སྟོད་ལམ་དང་བསམ་སྡེའི་གཞུགས་བཅུན་གཞོན་
ཉམས་ལུན་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་པོ་མཚོན་སྟབས་པའི་ཐུ་ཆལ་གྱི་ཚད་མཐོབ་པ་
བཞེན་ནས་སྟོག་པ་པོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་གོ་བརྟན་སྟོ་འཕྲུགས་ཀྱི་ཕན་
ཉུས་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད།

གསུམ་པ། ཚོམ་པ་པོའི་ཐད་ད་ཕན་ལོ་བཅུའི་རིང་དུས་ལུག་ཐུང་དུའི་
ནང་གསར་དུ་སྟེན་བསྐྱེད་ས་དང་འཆར་ཁོངས་ཐུང་བའི་གཞོན་ནུའི་མི་རབས་
གཙོ་བོར་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དར་མ་དང་གན་རབས་ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་རིག་
འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཞོགས་འདེགས་དཔུང་གཞིའི་རྩལ་དུ་བཞོད་པའི་ཐབས་ཤེས་
བབྱང་ལྟཔས། མི་རབས་གསུམ་གྱི་ཚོམ་པ་པོའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་དང་།
ཐུ་ཆལ་གྱི་ཉམས་འཕྱར་འགན་བཟུར་སྟོབ་སྟོབ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རང་
སྡོངས་ཀྱི་ཚོམ་རིག་ཐུ་ཆལ་ཁྱེད་གསར་པ་ཞིག་དུ་སྟེབས་སྒྲུར་སྟེལ་མ་ཐེབས་
སྟབས་ཡོད།

བཞི་པ། ཚོམ་རིག་དཔུང་བརྗོད་ཀྱི་ཐད་རང་འདི་སྡོངས་སུ་རིག་ཆལ་
ལ་དཔུང་བརྗོད་གནང་མཁན་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་། དེ་རིགས་ཀྱི་
དར་སྟོལ་བཟང་པོ་མས་ཀའི་མེ་ཏོག་གི་ཐུ་གྲ་ཐོག་མར་འབུས་པ་དེར་སྟེ་སྟོབས་

གྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རིམ་བཞིན་དར་རྒྱས་དང་ཁུ་གདུལ། ཞོར་འཛུར་འགྲོ་བ་བཅས་གྱི་དྲུས་རིམ་མ་བརྒྱད་པར་ཆད་མཐོའི་རྒྱ་ཆད་དུ་སླེབས་པ་ཏ་ཅང་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། དཔུང་བརྗོད་ཚུལ་རིག་ཏུར་ཤས་ཐོན་ཐུབ་པ་དེ་ཡང་ཏ་ཅང་བཟ་ཤིས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། ཞོམ་པ་རིམ་བཞིན་གྱིས་སྤྲུས་ཆད་མཐོ་རྒྱ་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཡང་རྒྱར་ཡོད་ཆེས་ཡོད།

རེ་འདུན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་སྟེ། དེར་སྐབས་རང་དེའི་རྒྱངས་སུ་རིག་ཙལ་ཚུལ་རིག་ལྷ་ཚོགས་ཆར་དྲུས་གྱི་སྒྲིག་མའི་ནགས་ཆལ་ལྟར་གྲངས་མང་ཐོན་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། གཟུ་པོར་གནས་པའི་དཔུང་བརྗོད་མཐོན་མཐན་ཏུར་ཤས་ཞིག་ལས་མེད་པ་ནི་གཅིག་ནས་རིག་ཙལ་ཚུལ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཡུང་ནས་དྲུས་ལྷན་ཐུང་དུ་ལས་མ་སོང་བ་དང་། གཉིས་ཐད་ནས་དཔུང་བརྗོད་བྱ་ཐབས་ཀྱང་རིག་གནས་སྒྲུ་ཙལ་གྱི་ཁ་སྒྲིག་སྤང་དང་ཆབ་སྲིད་ལྟ་བུ་སྤྲུགས་གང་ཞིག་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ནས་དཔུང་བརྗོད་བྱ་དགོས་ཐད་ལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ལྟས། གསུམ་ནས་དཔུང་བརྗོད་མཐོན་པའི་བྱ་ཐབས་མཐས་པོ་མ་བཟུང་ན་ཚུལ་པ་པོའི་མཆན་ལྟན་དང་། ཚུལ་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ལ་དུགས་སྒྲིན་རན་པ་ཐེབས་རྒྱ་མ་ཟད། དཔུང་བརྗོད་གནད་ལུལ་དང་གནད་མཐན་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཡང་རྒྱར་ལན་ཆ་མི་ལེགས་པ་ཡོང་སྲིད་པ་བཅས་རེད། དེར་བཞེན་རས་བསམ་པར་དཔུང་བརྗོད་གནད་ཐབས་ཐད་ལེགས་སྒྲིགས་ནས་བརྗོད་བསྐྱེད་གཙོ་པོར་བྱེད་པའི་དཔུང་བརྗོད་ནམས་དྲུས་དེབ་ཐོག་འགོད་གནད་སྟོར་བརྗོད་གནད་དགོས་རིགས་ཚུལ་པ་པོ་རོ་མར་ཟུར་འབུལ་གྱིས་དྲུས་དེབ་ཐོག་མ་བརྟོན་ན་ལེགས་ཤིང་། ཚུལ་པ་པོ་རོ་མས་མས་མཐུན་བྱས་ཆོ་གཞི་ནས་འགོད་གནད་ན་ཡང་དགེ་སྦྱོན་མི་ཡོང་སྟུམ།

ད་ཕན་རང་གིས་《སྟོ་ཁའི་ཚུལ་རིག་རྒྱ་ཙལ་》གྱི་དྲུས་དེབ་ཁ་ཤས་ཞིག་ལས་མ་མཐོང་བའི་ཐོག དེ་དག་གི་ནང་ཚུལ་པ་པོའི་མཆན་ཅམ་མ་གཏོགས།

དགྲུང་ལོ་རི་ཙམ་ཡིན་དང་། ཟུག་ལས་གནང་ཡུལ། འབྲུངས་ཡུལ་བཅས་
 འཁོད་མེད་སྟབས་ཚུམ་པ་པོ་སྤྱི་ཞིག་མི་རབས་གང་གི་ཁོངས་ཡིན་མིན་སོགས་མ་
 ཤེས་ན་ཁོང་རྣམ་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྩལ་སྟོབས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 ཟུག་ལས་གནང་སའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་ཉིད། བ་ཆོད་དང་བསྟན་པའི་རྣམ་
 དཔྱོད་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་འགྱུར་ཤོག་སོགས་གཏན་ནས་ཤེས་ཐབས་མི་འདུག་པས།
 སྤྲད་མྱིན་ཚུམ་པ་པོའི་མཆན་གྱི་མཁུག་ཏུ་གོང་ཁྱུས་དོན་ཆན་རྣམས་འགོད་
 གནང་ཡོད་པ་ལྟ།

དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱི་གསུང་ཚུལ་རྒྱུད།

ཐུང་དེས་སུ་མ་མཆིས་པའི་ཚོས་ལུགས་དེག་གནས་ཀྱན་ལ་གཞན་ཕྱིར་
 མི་འཛོག་པའི་མཁུན་དཔྱད་ཟབ་གསལ་ནས་ཐུང་གི་ཚལ་ཡོངས་སུ་རྒྱགས་ཤིང་།
 རྣམ་མང་སྐད་ཡིག་གི་བརྗོད་དོན་མ་འདྲེས་པའི་སྒྲོན་མ་གངས་རྒྱུད་ས་རང་སྐད་
 གྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱུར་བ་ལ་སྒྲོན་ཕྱོད་སྐད་གཉིས་སྟེ་བ་དང་གཉིས་སུ་
 མེད་པའི་ལོ་རྒྱུ་བཆེན་པོ་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ཞེས་མཁས་སྟན་འཛམ་གླིང་ཏུ་
 རྒྱབ་པའི་མཁས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་ནི་རང་རེའི་རྒྱུད་སུ་ཕྱོད་པའི་བརྩི་ཉ་མང་
 པོའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱད་ཚོས་ལྟན་པའི་དཔོངས་པ་དང་།
 ཉམས་ཞིབ་གྱི་བྱུང་འབྲས་སུ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་རྗེས་ལྟན་པ་ཞིག་ཡིན། ར་
 རང་གིས་མཁས་དབང་དམ་པ་དེ་མཆན་སྟན་ན་བས་ཐོས་པ་དང་། གསུང་
 ཚུལ་ཁག་བལྟ་སྟོག་བྱས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་མཇུག་མ་ཐོང་ཞིང་། རང་ལོ་
 ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ལ་སྟེབས་པ་ ༡༧༥༧ ལོར་ར་རང་གི་དགེ་མཉན་རྒྱུད་སྟོད་དགེ་
 བཤེས་ལྷང་རྟོགས་ལགས་ནས་རྒྱལ་རབས་དེ་བ་ཐེང་དཀར་པོ་དང་། རྒྱ་གར་
 གནས་ཡིག་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་བཅས་བསྐྱམས་ཕེབས་པ་བལྟ་ཐོང་
 ཡང་སྐབས་དེར་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་
 སྟན་རག་གི་ཚུལ་རིག་ལ་དྲངས་ཞིན་ཆེ་བ་མ་གཏོགས། རིག་གནས་གསར་པ་
 དང་། རྒྱ་ཁོད་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཚོས་ལུགས་
 འཕེལ་འཕྱིབ་ཀྱི་འགྱུར་ལྷོག་བཅས་ལ་དོ་སྣང་མེད་པའི་སྟབས་ལ་བརྟེན།
 ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ནང་གི་སྟན་རག་ཆོགས་བཅད་རྣམས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་
 རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཆོག་ཉམས་འགྱུར་ཕྱན་སུ་མ་ཆོགས་པ་དེར་ཡིད་དབང་འཕྲོག་

པ་མ་གཏོགས། འཛམ་གླིང་གྱི་དང་འབྲེལ་ཡོད་པོད་རྒྱ་བལ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་རྒྱུང་རིན་ཐང་བུལ་པ་མང་པོར་གཞན་ལེར་རྗེས་འབྲང་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་
 ཉམས་ཞིབ་ནན་ཉན་གནང་བའི་མཁྱེན་ཡོན་དེར་དོ་རྒྱུང་གང་ཡང་བྱུང་མེད།
 ༡༧༩༠ལོའི་རྗེས་ནས་གསར་བརྗེའི་ལས་དོན་གྱི་དགོས་མཁོས་རྒྱུན་པས་པོད་
 ཡིག་དག་རྒྱ་གྱི་ལས་འགན་ཕྱག་པར་བབས་པར་བརྟེན། པོད་དང་མེས་
 རྒྱལ་གྱི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆོས་ལུགས། རིག་གནས། དེང་
 རབས་ཀྱི་ཆུང་རིག་ཤེས་ཡོན་བཅས་ཚུགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ལྟར་ཐབས་
 མེད་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དག་པོར་ཞིབ་འཇུག་
 དང་རྒྱགས་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོར་བརྟེན་ཐབས། རྒྱུང་གིས་
 ཆོས་ལུགས་དང་། རིག་གནས། ལོ་རྒྱུས་བཅས་གང་ལ་གཞིགས་ཞིབ་གནང་
 ཡང་ཐུབ་གྱི་ཤོད་སྟོན་དང་། བཀའ་པར་གསུང་རྒྱུང་ཆོས་ནང་གསལ་
 བའི་ལྷན་ཆོག་ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་བྱུང་གིས་གནས་དངོས་དང་།
 བཅན་པོའི་ཐབས་ཀྱི་རྩ་རིང་། ལྷན་པུ་ཤོག་ཀྱི་ལོ་མོགས་ར་རྒྱུད་མེར་བའི་
 དཔང་ཉགས་ཁྲུངས་བཅན་མང་པོར་དངོས་སུ་གཞིགས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་དེས་པ་
 རྟེན་པའི་དཔྱད་རྩེམ་འབྲི་གནང་མཛད་པའི་བྱད་ཆོས་གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་
 པ་དེ་དག་གིས་སྒོ་སྒོ་བྱེ་བར་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། དུས་
 མཚུངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་བ་པོའི་སྟོབ་མ་འགའ་ཞིག་གི་རོ་དང་བརྟན་པའམ་མཁས་
 པའི་དཔུས་སུ་ནམ་དཔྱད་ཆལ་འགྲན་གྱི་དོགས་སྤྱོད་མཛད་པ་གང་ཡིན་ཆ་མ་
 འཆལ་བའི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་རྒྱུང་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་མཛལ་བ་
 བྱེད་པོའི་བསམས་པར། དམ་པ་དེ་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ཆབ་སྲིད་དང་།
 ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་མ་ཉེས་ཁ་གཏོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཐུགས་སུན་
 མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡང་། རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་མཆོག་དམན་མཐའ་
 དག་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་ལེགས་སྟེལ་ཉེས་འདྲམས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོན་གྱི་
 ཆར་བཅར་བ་རི་སྟེན་ཅིག་ཕྱག་ལ་འཛེམ་པ་དང་རོ་སྤྱང་བཅས་མ་མཛད་

པར་ཐད་ཀར་དང་གཏམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཁོན་པའི་
དབང་གིས་ཐུག་དོག་སྤང་བྱས་གི་ཞེ་ནད་མ་བཟོད་པ་ནམས་ལ་ཁ་གཡས་ས་
ལྟ་བུ་བདེ་བྱུང་བ་རེད་ལྟམ། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཁོང་གི་དགོངས་པ་མཐར་
བྱུག་དེ་ཚོས་ལུགས་གང་དང་ཐུབ་མཐའ་གང་གི་ཚུགས་ཐུག་ནས་ཡོད་མེད་ལ་མ་
རྟོས་པར་གསུང་ཚུལ་ཁག་གི་མགོ་མཆུག་བར་གསུམ་ལ་གསལ་བའི་ཐུགས་
མཆའ་རྟེན་པར་ཐུང་བ་ལྟ་བུའི་བཀའ་སློབ་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་མིག་དང་
མཚུངས་པ་ནམས་ལ་ཁོ་བ་ཡང་དག་པར་སྤངས་ཏེ་ཁོང་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་ཡིད་
སློན་དང་། གནང་འཕྲོར་ལུས་པའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཆུག་གི་མཛད་པའི་
མཆུག་སློང་མཐར་ཐུན་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་བབས་ཡོད།

མཆུག་ཏུ་ངས་རེ་འདུན་བྱ་རྒྱུར་རང་རེ་ཡོད་སྟངས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་
པའི་ནང་ཕྱོན་པའི་བརྗེ་ཉ་དང་འཇིག་རྟེན་མིག་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཁོང་གི་མཛད་
རྗེས་བཟང་ཡོད་པར་གཟུང་གནས་སློང་ལྟ་བུ་གྱུ་གྱི་སེམས་སུ་མ་བཟོད་པར་སྙམ་
མེར་གསལ་བཞིན་པ་འདི་ཉིད། རང་རིགས་ཕྱི་རབས་ཀྱི་སླེ་བོ་ཀུན་ལ་རྟོ་སློང་
བྱ་བ་དང་། བརྗོད་པར་དཀའ་བའི་བཀའ་དྲིན་དུན་གསེ་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
མཁས་དབང་དམ་པ་གང་གི་འབྲུངས་ལུལ་རེབ་གོང་གསེར་མོ་སྟངས་ཀྱི་ས་
གནས་འོས་མཆམས་ཞིག་ལ་དུན་གསེ་ཁང་བཞོད་པ་ལེགས་ཤིང་དང་བ་འདྲེན་
པ་ཞིག་འཆུགས་སྟུན་གནང་བྱུང་པ་བྱུང་ན། ཡུང་གོ་གྲང་ཁན་ཉང་གི་མི་
རིགས་མིང་རྒྱས་སྤྲོད་མེད་པའི་བརྗོད་ཉམས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གསལ་ཡོད་
མཚོན་བྱུང་པ་ཡོང་ངེས་ལ་བརྟེན་མཚོ་སྟུན་ཞིང་ཆེན་དང་། ས་གནས་མི་
དམངས་མིང་གཞུང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་བཅས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོང་བ་
བྱ་རྒྱུར།

《རིག་གནས་ཆེད་སྤྲིག་བརྟན་འཕྲིན་དཔར་གཞི》 ཞེས་པའི་མ་ཟིན་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་འཆར།

《རིག་གནས་ཆེད་སྤྲིག་བརྟན་འཕྲིན་དཔར་གཞི》ཞེས་པའི་མ་ཟིན་ཞིབ་བཤེར་གྱི་ཟིན་ཐོག་འགྱུར་བ་བཞིན་བརྟན་པ་ཡིན། དཔར་གཞུང་གནད་བཟུས་ཀྱི་ལེའུ་དང་པོ་ནས་མཇུག་བར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ནམས་ཀྱི་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་སྒྲིག་བརྒྱུར་བའི་མཚན་ཉག་མངོན་གསལ་ཆེ་ཞིང་། བོད་ཡིག་རང་གི་སྒྲིག་ནས་བརྩམས་པ་ཞིག་མིན་པ་འདྲ། འགྲེལ་བཤད་ཁག་གི་ནང་བཞོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིག་སྐབས་སྐབས་ལྷ་ཚོམ་པ་པོས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་ལྷ་ཚུལ་མང་པོ་བཞོད་འདུག་པ་གཞི་ཚའི་སྒྲིག་ལེགས་ཆ་མང་བས་འགྲིག་ཙམ་རེད། འོན་ཀྱང་ཁོ་པོས་མ་ཟིན་སྒྲིག་ཏུ་དཔར་ཉག་མངོན་པ་ནམས་རིག་གཞུང་དབྱེ་ཚོམ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན་མཁས་བརྒྱ་འགྲན་སྤྱིར་བྱེད་ཆོག་པས་ཚོམ་པ་པོའི་འདོད་མོས་ལྷ་རྒྱུ་བྱུང་འགྲེལ་སྤེལ་བྱེད་ཆོག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་རྒྱན་མཐུན་བརྟན་འཕྲིན་ལེ་ཚན་འདི་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཁག་ཚོམ་པ་པོའི་རིག་གཞུང་ཆེད་ཚོམ་གྱི་ལྷ་ཚུལ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བྱེད་ཏུ་དམིགས་ནས་དཔར་རྒྱག་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་ལྷ་རྒྱུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་སྤྲིག་བརྟན་འཕྲིན་ཞིག་ཡིན་སྐབས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ལྷ་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་ཡོངས་ལྷན་མཐུན་པ་

ཞིག་རྩ་སྤྱད་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྟེ། དེར་བརྟེན་བརྟན་འཕེན་རྒྱུ་
མཐུད་ལེ་ཆུང་ཁག་གི་མ་ཟིན་ནང་བལྟས་རྗེས་ཐོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་
དང་འགལ་བའི་འགྲེལ་བཤད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འདུག་པ་ལེགས་བཅས་གནང་
རྒྱུར་གསུམ་གསལ།

ལེའུ་དང་པོའི་ནང་མགོ་ནག་གདོང་དམར་ཐོད་མི་རིགས་འཆོ་བཞིན་
གནས་ཡོད་ཞེས་གསལ་བ་མགོ་ནག་པོ་ཡིན་པ་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མིན་
པར་རང་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་པལ་ཆེ་བ་ལོ་ན་གཞོན་དུས་མགོ་ནག་པོ་
ཡིན་པས་མ་ཟུང་། ཨེ་ཤེ་ཡའི་སྤྱང་གི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ལོ་ན་གཞོན་
དུས་མགོ་ནག་པོ་རེད། གདོང་དམར་བ་དེ་གནའ་རབས་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་
མཁན་གྱིས་ཐོད་རིགས་ནམས་ལ་གདོང་དམར་ཐོད་ཀྱི་མི་དང་། གདོང་
དམར་ཐོད་ཀྱི་ཡུལ་ཞེས་དམར་འབབས་བྱེད་པའི་ཤོད་རྒྱུལ་ཞིག་ཡིན་པས་འོས་
འཆམས་ཤིག་མ་རེད།

ཡང་རང་རྒྱུང་ཁམས་ཀྱི་ལེབ་མ་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་། རིག་གནས་ལེབ་མ་
ཆེན་པོ་ལྟ་ཞེས་གསལ་བ་ཐ་སྙད་འདི་རྒྱ་ཡིག་གི་ནང་རི་འདྲ་བྱིས་ཡོད་པ་རས་མ་
མཐོང་ཡང་། གར་ལྟར་བརྒྱུར་བྱེད་ལོ་རྒྱུ་མ་ཆེན་པོས་རྒྱ་ཡིག་ནས་ཐོད་ཡིག་
ཏུ་བརྒྱུར་སྐབས་ཐོད་ཡིག་ཐོག་སྤར་ཤོད་སྟེལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གསར་བ་ཞིག་
གསར་གཏོད་གནང་བ་འདྲ།

ལེའུ་གཉིས་པའི་ནང་འགོ་བརྗོད་དུ་མགོ་ནག་གདོང་དམར་བ་ཞེས་
བཞོད་འདུག་པ་དེའི་ཆབ་ལ་མིང་གསར་བ་ཞིག་བཏགས་ན་ལེགས།

ཡང་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་པོ་འདི་ནི་སེམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཅིག་རེད་

ཅེས་གསལ་བ་དེ་མི་འགྲིག བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཨ་ལྷ་མོ་ལ་པོ་དེ་སེམས་ཁམས་
 ཀྱི་ཨ་ལྷ་མོ་མ་ཡིན་པར་བྱི་རྩལ་ཡུལ་གྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་
 བེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཨ་ལྷ་མོ་ཞིག་དང་། རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་
 གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་ཨ་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡིན་པས། ཨ་ལྷ་མོ་དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཨ་ལྷ་
 མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་སུ་བྱུར་
 བས་རང་ཉིད་འཆོ་གནས་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་བརྒྱུར་བཞོད་བྱེད་པའི་ཨ་ལྷ་
 ཞིག་རེད།

ཡང་འབྲུལ་སྤངས་ལྟ་བུའི་མི་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བར་ཡིད་ཀྱི་དང་བ་སྟོན་པ་ཞེས་
 པ། འབྲུལ་སྤངས་ལྟ་བུའི་མི་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ་ཞེས་པ་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་མི་འགྲིག་པ་མེད་ཀྱང་།
 མར་ལེ་རིང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ་དེ་འབྲུལ་སྤངས་ཡིན་པར་
 ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པར་མ་ཟད། ད་རྒྱུ་མི་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ་དེ་ལེགས་བཅས་
 དང་བརྒྱུར་བཞོད་བྱས་ཏེ་སྤར་ལས་ལེགས་པ་དང་། སྤར་ལས་བདེ་སྦྱིད་སྤུན་
 སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཏུ་འཇུགས་སྤུན་བྱེད་ཆེད་འབད་བཅོན་སྟོན་མེད་བྱ་དགོས་
 པའི་ལྟ་ཚུལ་རྒྱུ་འཁྱུངས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

ཡང་རང་གི་ལས་དབང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་བཅོལ་བ་ཞེས་
 གསལ་བ། འདི་འགྲེལ་བཤད་ཆོམ་པ་པོས་བོད་མིའི་ཆོས་དད་བྱེད་སྤངས་ལ་
 དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན་པ་ལས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་གྱིས་ཆབ་བྱེད་
 མི་བྱུབ། གང་ལགས་ཟེར་ན་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་བོན་པོ་དང་ནང་
 པ་ཡོད་ལ་ཁས་མི་ལེན་མཁན་གྱི་བོན་པོ་དང་ནང་པ་ཡང་ཡོད་པས་བསྐལ་པ་ཡ་

ཐོག་གི་སྒྲིལ་རྒྱན་དེ་ལྟ་ཡང་གནས་པའི་མཐའ་མཆམས་ཁུལ་གྱི་གདོད་མའི་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དད་བྱེད་སྤངས་དེ་བོད་དབྱུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དད་
བྱེད་སྤངས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པས་གོང་གསལ་གྱི་ཆོས་དད་བྱེད་
སྤངས་དེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་ཆབ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།

ལེའུ་གསུམ་པ། འདིར་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཟླ་བོ་བྱད་མེད་གཅིག་བླངས་པའི་
སྒྲིལ་ཡོད་ཅེས་གསལ་བ། སྒྲིལ་ཞེས་པ་འདི་ལ་གོ་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་བླངས་
དགོས། དེ་ཡང་བྱིམ་ཚང་འགའ་ཤས་དང་ལུང་པ་རེ་གཉིས་ནང་གི་ལུགས་
སྒྲིལ་དེ་བོད་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིལ་ལ་ཆེས་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱ་
མེད་པར་བྱིམ་ཚང་དེ་དང་། ལུང་པ་དེ་དང་འདིའི་སྒྲིལ་ཞེས་ཁ་གསལ་འབྲི་
དགོས། དཔེར་ན་རྒྱལ་ནང་གི་རྒྱལ་རབས་མང་པོའི་གོང་མ་དང་སློན་པོ་
འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་སྒྲིལ་དེ་རྒྱ་མི་རིགས་སྤྱིའི་ལུགས་སྒྲིལ་ལ་ཆེས་ན་མི་འགྲིག་
པ་ནང་ལྟར་ཡིན།

ལེའུ་ལྔ་པ། རང་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་ཅེས་གསལ་བ། ལྟ་
རྒྱལ་འདི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བ་མཐའ་ཁག་གི་ནང་ཁས་ལེན་མཁན་དང་མི་
ལེན་མཁན་སྣ་ཆོགས་ཡོད། བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་རྟིང་མའི་ཆོས་རྒྱན་འཛིན་
མཁན་ཆོས་ཁས་ལེན། ས་སྐྱ་བའི་ནང་ཁས་ལེན་མཁན་དང་མི་ལེན་མཁན་
ཁག་གཉིས་ཡོད། དགེ་ལུགས་པས་ནི་གཏན་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པས།
རང་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ལྟ་རྒྱལ་དེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དད་བྱེད་
མཁན་ཚང་མའི་ལྟ་རྒྱལ་ལ་ཆེས་ན་མི་འགྲིག་ཅིང་། རང་སེམས་བཏང་སྟོམས་
སུ་བཞག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཆད་སྤྱིར་བཏང་མ་གཏོགས་མེད་

པ་ཞིག་གིས་ལོ་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོག་དེ་
མི་དགོས་པ་བྱས་ན་ལེགས།

འཕྲུག་པའི་ནང་དེའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཐམས་ཅད་དྲག་པོ་འཇིགས་སུ་བྱང་
བ་ཤ་རྟག་ཡིན། ཞེས་གསལ་བ་དེ་ནི་ཐོད་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་
ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་མ་ཚུངས་པ་ཞིག་གིས་འོ་ལ་ཆོད་ཀྱིས་བྲིས་པ་ཞིག་རེད།
གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ནས་བཤད་པའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་ཞི་བ་དང་། དྲག་པོ།
ཞི་དྲག་འབྲེས་མ་བཅས་རིགས་གསུམ་ཡོད་པས་དྲག་པོ་འཇིགས་སུ་བྱང་བ་ཤ་
རྟག་མ་རེད།

ཡང་གསང་ཐུགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང་ཞེས་གསལ་བ་དེ་མི་
འགྲིག གསང་ཐུགས་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་སྦྱོང་གསུམ་ཀ་ཆར་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་
ཡང་ལྷ་པོ་ནི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་རྟག་ཡིན་པ་དང་། སྦྱོང་པ་ནི་གཞི་རྩ། སྒྲུབ་
པ་ནི་ལྷ་སྦྱོང་བྱང་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་
བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལག་ལེན་ཆ་ཆར་ཞིག་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཡོད།

ཡང་རྟག་དྲ་ཆེ་བའི་ཐུག་རྒྱ་རྩ་ཆོགས་དེ་ཆོས་ས་དང་གནམ། མི་དང་ལྷ་
ཡི་བར་ལ་གསང་བ་རྟོགས་དཀའ་བའི་མཆམས་སྦྱར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅེས་
གསལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རང་ནས་དེ་འདྲའི་བཤད་ཚུལ་དང་ལྷ་
ཚུལ་མེད་ཅིང་། བྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་ཐོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཀྱང་
ཤེས་མདོག་བྱེད་མཁན་ཆོས་བྲིས་པའི་ཤོད་ཚུལ་ཡིན་པས་ཆོག་དེ་ཆོ་མེད་ན་
ལེགས།

ཡང་རང་གི་གནས་སྐབས་དང་ཚུངས་རྟོགས་ལས་བཀལ་བའི་ཁམས་ཤིག་

ཏུ་སྒྲིབས་ཡོད། ཅེས་གསལ་བ། ཚིག་འདི་ལ་ལེགས་བཅས་མ་བཏང་ན་
 རྒྱུན་ཡོད། འཕྲབ་སྟོན་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ད་ལྟའི་ལྷན་གྱི་གནས་ཚུལ་
 དང་། བསམ་སྒྲུབ་ལྟ་ཚུལ་ལས་བཀལ་བའི་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་དམིགས་ལྷལ་
 མཚོན་ཉགས་ལྷ་ཚོགས་རོ་སྟོན་བྱེད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་འབྲི་དགོས།

ལེའུ་བཏུན་པ། རྒྱུན་པོ་དཀར་པོ་—— ཚོས་སྣ་ལྷ་ལྷན་གྱི་དར་ཚུག་
 ཞེས་པ་འདི་ལ་ལེགས་བཅས་གཏོང་དགོས་པ་འདི་ལྟར། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་
 པོན་པོའི་ཚོས་ལྷགས་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ལྷགས་བར་རིམ་བཞིན་
 འབྲུར་ཕྲག་དང་འཕེལ་རྒྱས་སྒྲིན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཆ་ཤས་གཙ་ཆེ་བ་
 ཞིག་ཉི། ལྷ་རྩལ་ལྷལ་གྱི་འབྲུང་བ་ལྡ་དང་། བར་མའི་ལྷན་གྱི་འབྲུང་བ་ལྡའི་
 བར་གྱི་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་འཕེལ་རྒྱས་མཚོན་
 པའི་དར་ཚུག་ཚོས་གཞི། གནམ་རྒྱུན་པོ་དང་། རྒྱ་དཀར་པོ། མེ་དམར་
 པོ། རྒྱང་ལྡང་གྱུ་ས་སེར་པོ་བཅས་མྱའི་འབྲུང་བ་ལྡ་དང་། བར་ལྷས་
 ཁམས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ལྡ་ཉི། བམ་མཁའི་ཁམས་ཙ། རྒྱ་ཁམས་གཅིན་དང་ཁྲ་
 བ། མེ་ཁམས་རྒྱོད། རྒྱང་ཁམས་དབྱུགས། ས་ཁམས་ཤ་རུས་བགས་
 གསུམ་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆ་སྟོམས་པ་ལས་ལྷས་པོ་བདེ་ཞིང་།
 སེམས་སྦྱིད་པ། རིག་པ་གསལ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་
 དར་ཚུག་རི་ཆེ་དང་། ཁང་པའི་ཉིང་། ལྷལ་གྱི་ལྷ་གནས་པའི་རྟེན་མཁར་
 སོགས་ལ་བརྟུགས་པའོ་ཞེས་འབྲི་དགོས།

ཡང་ཁ་བའི་རྒྱང་ས་སྟུག་ནས་པའི་གནས་རི་ལྷ་མཚོ་བམས་ཅད་ལ་སོག་
 དང་སེམས་བྱུགས་ཡོད། ཅེས་གསལ་བ་འདི་ལ་ཚིག་རྒྱུན་ཡོད། པོན་དང་

ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་གང་ཡིན་ཀྱང་རི་དང་མཆོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིག་དང་
 སེམས་གནས་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་པ་དང་། རི་དང་མཆོ་ལ་གནས་པའི་
 ལྟ་འདྲི་དང་། ལྷ་ལ་སྒྲིག་དང་སེམས་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པས། ལྷ་ན་
 ཆད་ཤོད་ཚུལ་དེ་རིགས་ལ་གཟབ་ནན་དང་དྲང་བདེན་དངོས་ཡོད་དང་མཐུན་
 པ་གལ་ཆེ།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། ནས་ནི་ཐོད་མའི་——བསམ་པ་ཡང་ཡིན་(མ་ཟེན་
 ནང་དེ་ལྟར་གསལ་—བརྟུན་གྱི་པས)ཅེས་གསལ་བ། ཆོག་དེ་རྒྱ་ཙམ་ཙོམ་རིག་གི་
 རོས་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་ཆེ་བ་མེད་ཀྱང་། བརྟན་འཕྲིན་འདི་ནི་རྒྱ་ཆའི་མི་
 དམངས་ཡོངས་ལ་བརྟན་རྒྱའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་རིག་
 གནས་རྒྱ་ཆད་མཆོ་བའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གཅིག་ཤར་བརྟན་རྒྱ་ཞིག་མིན་པས་ཆོག་
 རྒྱར་ཐད་གོ་བདེ་བ་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཆོན་རིག་གི་རང་
 བཞིན། རྒྱ་རྒྱ་འབྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་བཅས་ལྟན་པ་ཞིག་དཔོན་
 པས། ཙོམ་པ་ཐོའི་རང་ལྟ་ལྟ་ཚུལ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བཅན་
 གཡོགས་བྱས་ན་དྲིལ་བསྐྱགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་མི་བྱུང་བས་ཤོང་གསལ་གྱི་ཆོག་དེ་
 ལ་ལེགས་བཅོས་སྟན་བྱ་བཅང་ན་འདི་ལྟར། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ལ་ནང་གི་
 སེམས་ཁམས་དང་ལྷོ་དངོས་ཐོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་ཞེས་
 བྲིས་ན་གོ་བདེ་ལ་ལྟར་མོ་ལྟ་མཁན་ཆོར་རྒྱ་རྒྱ་ཡང་བྱེ་བྱུང་བས་ལེགས་པ་ཡོད།

ལེའུ་བརྒྱད་པ། རོང་པ་ཤར་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཞེས་
 གསལ་བ། བར་སྐབས་ཤར་པ་དེ་ཐོད་རིགས་གཙང་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཐོད་
 རིགས་ལས་ལོགས་སུ་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱར་གྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཐོན་

རྒྱུ་མེད་ཀྱི་ཐུགས་ཐོག་མི་མང་པོས་མྱོལ་གཏམ་བཏར་ཡོད་པ་དང་། ད་
 ཏུང་ཤར་པ་དེ་ཐོད་རིགས་ཡིན་པའི་ཁྲུང་ས་སྐྱེལ་ར་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཚྭ་མ་ཡིག་མང་
 བོ་ཡོད་བཞིན་དུ་ད་ཏུང་ཤར་པ་དེ་ཐོད་རིགས་མིན་པའི་སྐྱེང་སྦྱགས་དྲིལ་
 བསྐྱགས་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་བྱེད་ཐོག་རྩོད་པ་ཞེས་པའི་མི་རིགས་གསར་པ་གཞན་
 ཞིག་ཀྱང་ཁ་སྦྱོན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ནམ། ངས་བྱས་ན་
 བརྟན་འཕྱིར་ནང་དུ་ཐོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ཆོས་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་ཤོད་རྒྱུལ་དྲིལ་བསྐྱགས་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད་
 ལགས།

ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ། འདི་ནི་སེར་མོ་བ་དང་སྐྱ་དྲག་གི་ལྟ་ས་ཡིན་ཞེས་
 གསལ་བ། ཆོག་འདི་ལྟར་མོ་ལྟ་མཁན་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ན་བར་
 མོས་སྐབས་སྟུན་པོ་དང་སྒོ་ལ་བབས་པ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲུབ་པ་གནས་རྒྱུ་རྩོམ་མའི་
 ཐོག་ནས་མཆུན་སྲུབ་པས་ཆོག་འདིར་ལེགས་བཅས་གཏོང་དགོས། ངས་བྱས་
 ན་སྔར་ཁྱེད་འདི་ནི་ཐོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས།
 འཕྲོད་བཞེན། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཡིན་པའི་མོ་རྒྱས་ལུན་རིང་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་སྐབས་ཀྱང་ཐོད་རང་སྦྱོར་རྒྱུངས་མི་དམངས་སྲིད་
 གཞུང་གནས་ལུལ་ཡིན་པ་དང་ཞེས་འབྲི་གནང་མཛད་ན་མོ་རྒྱས་དངོས་ཡོད་
 དང་མཐུན་པ་ཡོད།

ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ། བྱ་གཏོར་བྱེད་པའི་ལམ་ལུ་ཞེས་ཁ་བྱང་མཛོན་
 གསལ་ཅན་ཞིག་བཞོད་འདུག་པ་དེའི་ནང་ཐོད་མིས་སྦྱེ་འཆོལ་གཏན་ལ་པབ་
 པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུལ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཅས་ཀྱིས་ནས་དེའི་

འགྲེལ་བཤད་ཡིག་མེད་ཕྱག་ཙམ་གྱིས་ཏེ་ཉལ་ཚུལ་དེ་པོད་མིའི་དམིགས་
བསལ་གྱི་ཉལ་ཚུལ་ཡིན་ལྟས་བཤད་འདུག་པ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མིན། ཉལ་
ཚུལ་དེ་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལྟས་ལ་དད་པ་བྱེད་
མཁན་ཆང་མའི་གཅིག་ཕྱར་གྱི་ཉལ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་པོད་མི་གཅིག་པུའི་ཉལ་
ཚུལ་མིན། ཞོང་གསལ་གྱི་ཆོག་དེ་ལ་ལེགས་བཅས་བཏང་ཉེ་པོད་མི་མང་ཆེ་
བས་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལྟས་ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟེ་འཆི་
གཉིས་ལ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་འཇིག་རྟེན་སྟེ་མར་འགྲོ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་
ཉལ་ཚུལ་ཞིག་འཛིན་གྱི་ཡོད་ཅེས་འབྲི་དགོས།

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། འཇིག་རྟེན་མི་ཡུལ་གྱི་འཆོ་བ་ཅིས་མེད་དུ་གཏོང་
བའི་ཆོས་ལྟས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱབ་ཚྭ་ངས་ཞེས་གསལ་བ། ཆོག་འདི་མར་ལེ་
རིང་ལྟས་ཀྱི་གཞུང་ཆད་ལྟར་མང་པོར་དེ་འདྲ་གསུངས་ཡོད་པས་ཚུམ་པ་པོ་ལ་
ཁག་མེད་ཀྱང་། ཆོག་འདི་གསར་བརྗེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟན་
ནས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཆོས་ལྟས་ཆང་མ་
འཇིག་རྟེན་འདིའི་འཆོ་བ་ཅིས་མེད་དུ་གཏོང་མཁན་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆེའི་མི་
དམངས་ཀྱི་ཁེ་སན་དང་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉལ་ཚུལ་དང་མཐུན་ཐབས་མེད་
པའི་འགལ་བ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་བདེ་
སྲོད་འཇུགས་སྟན་བྱེད་པའི་ལས་འགན་ལེགས་སྟབ་བྱ་དགོས་ན། ཆོས་
ལྟས་ཀྱི་ལྟས་རྒྱུ་རིམ་བཞིན་མེད་པ་བརྗེ་དགོས་པའི་གསལ་བཤད་གནང་
བའི་ཆེད་དུ་རེད། དོན་དངོས་སུ་ཆོས་ལྟས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཉལ་ཚུལ་དང་།
སྟེ་ཆོགས་གསར་པའི་འཇིག་རྟེན་ཉལ་ཚུལ་བར་ལ་གཅིག་མཐུན་གྱི་སྟོགས་ཏེ་ཅང་

མང་ཞིང་འགལ་སྒྲིལ་ཡིན་པའི་རྩ་ཆུལ་ཁྱུང་གས་ལས་མང་པོ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེན་
 ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་གསར་པའི་འཇུགས་སྒྲན་དང་། མི་
 རིགས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ། མེས་རྒྱལ་གྱི་གཅིག་ཡུལ། འཛམ་གླིང་གི་ཞི་བདེ་
 བཅས་ལ་ཕན་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཆོན་བྱུང་པའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་
 རྒྱུ་ཡས། ཡུང་གོ་བྱང་ཁུན་ཏར་གིས་རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་འཐབ་
 རྒྱགས་གཅིག་ཡུལ་འཇུགས་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་འདྲ་རེད། དེར་བརྟེན་
 གྲིལ་བཞུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བའི་སྡེ་ཆོན་དང་། མི་སྦྱོར་བཅས་སུ་ཡིན་ཀྱང་
 བརྟན་བརྩེར་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། འཐབ་རྒྱགས་གཅིག་ཡུལ་ལ་ཕན་པ་ཡོད་
 པའི་དགེ་མཆན་གྱི་རྒྱགས་དེ་གྲིལ་བཞུགས་མང་ཅམ་བྱས་ནས་རྒྱགས་མི་འདྲ་བ་
 ས་སའི་རྣམ་པ་འདོན་སྤེལ་སྤར་ལས་རྟག་པ་བྱ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཡོད།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། སྔད་མིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བཅའ་འཆོལ་
 བྱེད་པའི་ཤམ་རྩ་ལའི་ནང་དོན་དེ་ལ་ཡང་འཁྱུར་བ་ལྷན་ཟུན་ཞེས་གསལ་བ།
 དེ་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཤམ་རྩ་ལའི་གནད་དོན་
 བཅའ་འཆོལ་བྱེད་མཁན་དང་། དེ་ལ་དོགས་པ་བྱེད་མཁན་སྔད་མི་ཡོངས་
 རྒྱགས་མ་ཡིན་པར་བོད་མིའི་ནང་གི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་
 ཆོ་རེད། ཁོ་ཆོས་ཤམ་རྩ་ལ་ཅམ་མ་བཟད། ཁོང་ཆོའི་དད་པ་བྱེད་སའི་སྟོན་པ་
 གཤེན་རབས་ཀྱི་འཁྱུང་ས་ཡུལ་སྟག་གཟིག་འོལ་མོ་ལྱང་རིང་ཞེས་པ་དེ་ཡང་ས་ཡི་
 གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གཞན་ཞིག་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་
 བཞོན་ཡོད་པ་རེད། གལ་སྲིད་ཤམ་རྩ་ལའི་སྟོན་པ་སྔད་མིས་དོགས་པ་བྱེད་
 མཁན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་བརྟན་འཕྲིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ནང་བཞོན་ན།

པོན་ཕྱོན་པ་གཤེན་རབས་ཀྱི་འབྲུངས་ཡུལ་རྟག་གཟིག་འོལ་མོ་ལྷུང་རིང་སྐར་
ཡང་བཞོད་དགོས་པ་ཡོང་གི་རེད། རིག་གཞུང་དཔྱད་ཐབས་སྐར་ལ་ཚོད་
སྒྲིང་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཐོག་སྒྲུགས་གཅིག་གི་བཤད་ཚུལ་བཞོད་དེ་སྒྲུགས་
གཞན་དག་ལ་གཞོན་ཡུགས་སྟུང་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་བརྟན་འཕྲིན་ནང་
བཞོད་ན་འོས་འཆམས་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ངའི་བསམས་པར་ཤམ་རྩ་ལའི་
སྐར་དེ་མི་དགོས་པ་བྱས་ན་ལེགས་པ་འདུག

གོང་དུ་བཞོད་པ་ནམས་ང་རང་གིས་བརྟན་འཕྲིན་ལེ་ཆན་གྱི་འགྲེལ་
བཤད་མ་ཐིག་ལ་བལྟས་རྗེས་ཆོག་དང་དོན་ལ་སྒྱུན་ཡོད་པ་ནམས་ལ་སྒྱུན་བརྒྱན་
དང་ལེགས་བཅས་ཀྱི་བསམ་འཆར་མེམས་ལ་གང་དུན་སྐྱ་གསང་མེད་པར་བྱས་
པ་ཡིན་པས་བྱ་རྟུངས་མི་འགྲིག་པ་དང་ཆོག་ཚོ་དྲགས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
དགོངས་འགལ་མེད་པ་བྱ་རྒྱུའི་ཐོག་ བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེད་སྤྱིག་བརྟན་
འཕྲིན་འདི་དག་བརྟན་རྗེས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བརྟོད་བསྟགས་
དང་དགའ་བསུ་ཆེན་པོ་ཚོའི་ཕྱི་ལོ་ལའི་སྤྱགས་ཁུར་དང་འབད་བཙོན་
གནང་རོགས་བྱ་རྒྱ་མ་ཟད། ང་རང་གིས་བཞོན་པའི་བསམ་འཆར་འདིར་
གསན་བཞེས་གནང་མིན་ལས་དོན་འདིའི་འགན་བཞེས་གནང་མཁན་ཆའི་
སྤྱགས་འདོད་རྟུང་གནང་ཆོག་པ་བྱ་རྒྱ་བཅས།

བོད་རྒྱལ་སྐྱོབ་ལུ་ཆེན་མའི་དགེ་གན་ཆེན་མོ་བ་དྲུང་དཀར་གྱི་བཟང་
འཕྲིན་ལས།

༡༩༩༩ལོའི་ཟླ་༩པར།

༡༧༥ ཡེ་ཤར་འཇར་མན་རྒྱལ་མའི་ཕྱོད་ཁྱེད་ཕྱ་ཉི་ཉེ་ (ཕྱན་ཕིན་) ཏུ་ཕོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ ཕྱོད་ཚུགས་འཚུགས་པའི་སྒྲུབ།

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མིས་ཕོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་འགོ་ག་ཏུས་
ཚུགས་པ་དང་དེ་ཚའི་གྲུབ་འབྲས་ར་རང་གིས་དེ་རྩོན་ཆེད་ཚོམ་ཞིག་གིས་པ་དེ་
དང་། དེ་མེན་རྒྱལ་ནང་གི་མཁས་དབང་མང་པོས་རྩོད་གནང་བ་ནམས་
ཏུས་དེ་བཞག་ཁ་ཤས་ནང་འཁོད་ཡོད་པས་འདིར་བསྐྱར་ཏུ་ཁྱེད་ཕྱ་ཉི་ཉེ་། ཏུས་
རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ཨོ་རབས་ཉི་ཤུ་པ་ནས་བརྒྱུད་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མིས་ཕོད་ཀྱི་
སྒྲུབ་ཡིག་དང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་།
ད་བར་འཇར་ཐིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བཞི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ནང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་
གྱི་ལས་ཁྲལ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་དང་། ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་མི་གྲངས་སུམ་ཉེ་
ལས་མས་ཙམ་ཡོད་པའི་ཐོག ཨོ་གཉིས་རེ་དང་བཞི་རེའི་མཚམས་ཚུགས་
འདུ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་ཚུགས་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། བ་ཞིང་ཕྱི་ཁྱེད་བདུན་པའི་ནང་
འཇར་མན་ཏུ་འཚུགས་པའི་ཚུགས་འདུ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཕྱི་རི་ཕོད་རིག་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་
ཕྱོད་ཚུགས་རྒྱས་པ་ཐེངས་བཞི་པ་དེ་རེད། དེ་རྩོན་གྱི་ཚུགས་འདུ་ཐེངས་
གསུམ་གྱི་རིང་རང་རྒྱལ་ནས་ཐེངས་པའི་འབྲས་མའི་ནང་ཕོད་རིགས་གཅིག་
ཀྱང་མེད་ཅིང་། བ་ཞིང་ར་རང་དང་། ཁན་མང་ཡའོ་(དགེ་ཁན་ཆེ་མོ་
གཞོན་པ) མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཡུན་མེད་སློ་མཐུན་གྲང་མེའང་
ཉིན་བཅས་མི་གསུམ་ཚུགས་འདུར་ཞུགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་ནས་ཕོད་
རིགས་འབྲས་མི་ཚུགས་འདུར་ཞུགས་པ་ཐེངས་དང་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་དང་།

རང་ཆོགས་འདུར་བྱུགས་ཐུབ་པ་དེར་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་དང་གཟི་བརླིང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ཟ෍་རྒྱལ་གྱི་མི་ཆོས་རང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ཚབ་ནང་ནས་པོད་རིགས་ཐེངས་དང་པོ་ཆོགས་འདུར་བྱུགས་པར་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་འདུག

ཆོགས་འདུར་ཐེབས་མཁན་གས་སྤྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁྲལ་ཁག་སྤྱམ་ཅུ་ལྟག་ཙམ་གྱི་མཁམས་པ་མང་པོ་ཐེབས་པ་མ་ཟད། ཟ෍་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་པོད་རིགས་ཀྱི་གས་སྤྱི་ ཟ෍་རན་སི་ནས་གསུམ། ཉན་མའེ་ནས་གཅིག དེའི་ནས་གཅིག འཇར་མན་ནས་གཉིས། ཡ་རི་ནས་གཅིག རྒྱ་གར་ནས་གསུམ་བཙས་འདུག ཁོས་ཆོགས་དེ་ཆོགས་ཆེན་ཉིན་བདུན་འཆོགས་པ་དང་། ཆོགས་རྒྱང་ཡང་ཐེངས་ཁ་ཤས་འཆོགས་སོང་། ཆོགས་འདུར་འཆོགས་ཡུན་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་ལྟག་རིང་གི་དུས་ཆོད་ནང་མི་སོ་སོའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་དུས་ཆོད་རིང་ཤོས་རྒྱ་ཆོད་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། གཏམ་བཤད་ཀྱི་དུས་ཆོད་དེ་ལས་བརྒལ་ན་ཆོགས་འདུར་གྱི་འཕྲུ་ཞེས་གཏམ་བཤད་མཆོམས་འཛོག་གི་དུལ་བརྟ་གཏོང་གི་འདུག གཏམ་བཤད་ཆར་ནས་སྐར་མ་བདུན་ལས་མས་རིང་ཆོགས་འདུར་ཐེབས་པའི་མཁམས་པ་ཆོས་ཀྱི་བ་བཏོན་པ་དེར་གཏམ་བཤད་བྱེད་མཁན་སོ་སོས་ལན་འདེབས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག འོན་ཀྱང་ཕན་རྒྱུན་ཆོད་པ་རྒྱག་མི་ཆོག ཆོད་པ་རྒྱག་ཡས་ཀྱི་དུས་ཆོད་ནི་ངལ་གསོའི་གསོལ་ར་བཞེས་དུས་དང་། དགོང་མོ་གསོལ་ཆོགས་ཐུབ་ནས་ར་དང་བཞེས་རག་མཆོད་པའི་དུས་ཆོད་རྒྱ་ཆོད་ལྟ་ཡས་མས་ཡོད་པས་དེའི་རིང་གནད་དོན་སྐར་ལ་ཆོད་ཐོང་དང་བསམ་འཆར་བརྗེ་རེས་བཙས་བྱེད་གྱི་ཡོད། གཏམ་བཤད་ཀྱི་ནང་དོན་ཐད། རྟ་རྒྱས་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་དངོས། ཆོས་ལུགས། སྐད་ཡིག རི་མ། གོམས་གཤིས། ས་ཁམས། ས་བགྲ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐར་མེས། དཀར་ཆག་བཙས་ནང་དོན་ཉ་ཅང་སྟེ་འཛོམས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཏམ་བཤད་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་དཔར་རིས་

དང་། མོག་བརྟན། མཐོག་བརྟན། དཔར་ཉགས་དངོས་པོ་རོ་མཐམ།
 ཆོན་ཁྲའི་དཔར་རིས་བཅས་དང་བྱང་འཕེལ་བྱས་ཏེ་བཤད་ཀྱི་འདུག་པས་
 གཏམ་བཤད་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཡོང་གི་འདུག ཆོགས་འདུར་ཕེབས་
 མཁན་ཆོའི་གཏམ་བཤད་རོ་མ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་འཁོད་པ་ན་མས་དཔར་བརྟན་བྱས་
 ཏེ་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གཏམ་བཤད་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སེ་
 སོས་ཁྲིས་པའི་ཆེད་ཆོམ་དེའི་ནང་དོན་སྟོང་པོ་གནད་བརྟམས་བཤད་པ་མ་
 གཏོགས། མི་གཅིག་གིས་ཚུ་ཆོད་གཉིས་གསུམ་རིང་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་
 ལུགས་སྤེལ་མེད།

ང་རང་གིས་བཤད་པའི་ཆེད་ཆོམ་གྱི་ནང་དོན་ནི། བོད་མི་རིགས་ནི་
 བོད་ས་གནས་རང་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་རེད། དེ་ལ་ཆོགས་
 འདུར་ཕེབས་མཁན་ཆང་མས་དགའ་བསུ་ཆེན་པོ་གནང་སོང་། ཆོགས་
 འདུའི་བར་གསེང་ཏུ་ཐུ་རྒྱལ་གྱི་མི་དང་། ཐུ་རྒྱལ་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་
 བཅས་ལ་དེར་སྐབས་ཉར་གིས་བོད་ཏུ་མི་རིགས་སྤྱི་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་ཚུགས་
 གསར་པ་ལག་ལེན་བརྟམས་པའི་བྱུ་བ་འབྲས་སྐོར་རོ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན། ཁོ་ཆོར་
 ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་༡༧ཉིན་ང་རང་འཆར་མན་ཏུ་འཁྱེད་ནས་དེའི་སང་ཉིན་
 ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བོད་རྫོང་སྟོབ་ལྷ་ཆེན་མོ་དབུ་བརྟེས་པའི་སྐོར་བཤད་སྐབས་ཐུ་
 རྒྱལ་གྱི་མཁས་པ་ཆོ་དང་། ཐུར་སྟོན་བོད་རིགས་བཅས་ཆང་མས་ལག་པ་
 བརྟམས་ནས་དགའ་བསུ་ཆེན་པོ་ཁྱས་སོང་བ་མ་ཟད། བོད་རྫོང་སྟོབ་ལྷ་
 ཆེན་མོ་ཚུགས་རྗེས་སྟོབ་ལྷ་འདིའི་ནང་ནས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་
 གནས་དང་། དེར་རབས་དང་མཐུན་པའི་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་
 ཡོན་ཆ་ཆང་ཡོད་པའི་མི་རབས་གསར་པ་མང་པོ་གསོ་སྦྱར་དང་འཆར་ཁོངས་
 ཡོང་བྱུ་བ་པའི་རེ་བ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞུ་གི་འདུག ད་ཏུར་ཐུ་རྒྱལ་ཏུ་ཡོད་པའི་
 བོད་རིགས་ཆོའི་རེ་བར། ༡. ཁོ་ཆོའི་བྱ་རྒྱུག་བོད་ཏུ་བཏར་ནས་སྟོབ་ལྷ་ཆེན་
 མོ་ཁག་ལ་སྟོབ་སྦྱར་བྱེད་རྒྱ་དང་། ༢. ཁོ་ཆོས་བོད་ཏུ་མ་ཆ་བརྟམས་ཏེ་མ་

ཁང་དང་། ཆོང་ཁང་། མཐོན་ཁང་བཅས་ཀྱིས་སྐྱེ། ༡. བོད་ནས་ཤེས་
ཡོན་ཡོད་པའི་གཞོན་ནུ་ཁག་མང་དང་། དུ་སྐྱེས་ཁག་གཅིག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་བཏང་
ནས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་སྦྱོར་སྦྱོར་བྱེད་ཆོག་པ་བཅས་
ཤོད་ཀྱི་འདུག ངས་དེའི་ལན་ལ་ད་ལྟ་རང་རྒྱལ་གྱིས་བོད་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་
རྒྱུས་ལྟར་དང་མི་འདྲ་བར་ཉ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱོ་སྤྱོད་པའི་མཛད་
སྤྱོད་སྲིད་རྒྱུས་མང་པོ་བཏོན་ཡོད་པས་བྱེད་ཆོས་བཏོན་པའི་རེ་བ་དེ་རྒྱབ་རྒྱབ་
པ་པལ་ཆེར་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། བྱེད་ཆོས་བཏོན་པའི་རེ་བ་དེ་འབྲུབ་དང་
མི་འབྲུབ་ནི་ཆ་རྒྱུན་གལ་ཆེ་ཤོས་མེས་རྒྱལ་གོང་དུ་གཅིག་གྱུར་ཁས་ལེན་དང་མི་
ལེན་ལ་བྱུག་ཡོད་པས། རྩ་དོན་དེ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཕྱིན་ཆད་གནད་དོན་གཞན་
དག་གི་སྐོར་ལ་དོགས་པ་རྩ་བ་ནས་བྱེད་མི་དགོས། ངས་བྱེད་ཆོས་བཏོན་པའི་
རེ་བ་དེ་ཆོ་བེ་ཅིན་དུ་སྤེབས་ནས་ཡུང་དབྱང་དབྱུ་བྱིད་ཆོ་ལ་ལྷས་ཆོག་ཅས་
བཤད་པ་ཡིན། ད་དུང་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་རམ་ས་ལའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་
གི་འགན་ཁུར་བ་རྒྱ་མཛོ་ཆེ་རིང་ལགས་དང་། བཟ་ཤིས་ཆེ་རིང་ལགས་གཉིས་
ཀྱིས་བཏོན་པའི་རེ་བ་ལ། བོད་རྒྱུང་ས་སྤྱོད་ལྷ་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་རྒྱུགས་པ་དེར་
ཉ་ཅང་དགའ་ཆོར་ཆེན་པོ་ཡུང་བས་ང་ཆོས་རྣམ་པ་ཆོར་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གྱི་ཕྱག་དཔེ་རྣམས་རྒྱ་གར་དུ་བཅའ་བཞུགས་ཡུང་གོའི་
གཞུང་ཚབ་ཁང་གིས་ཞིབ་བཤེར་གནང་རྗེས་འབྲམ་འགག་སྤོའི་ཞིབ་བཤེར་
བརྒྱད་མ་དགོས་པར་གཞུང་ཚབ་ཁང་བརྒྱད་ནས་བོད་རྒྱུང་ས་སྤྱོད་ལྷ་ཆེན་མོར་
ཐད་ཀར་གཏོང་ཆོག་པའི་རེ་བ་བཏོན་པ་དེ་ཡང་ཡུང་དབྱང་འབབ་སྤྱོད་ས་
གཅིག་གྱུར་པའི་དབྱེད་ཆོར་རྣམས་གསེང་ལྷས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་ཚབ་
ཡུང་།

ང་རང་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་སྤྲུམས་ཆོགས་འདུའི་ཆོག་དཀའ་
ངལ་བྱུང་མེད་འགྲོད་ཤོངས་ན། དེ་འདུའི་དཀའ་ངལ་མི་འདུག གང་ཡིན་
ཟེར་ན་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཆོགས་འདུར་ཕེབས་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མཁས་

པ་ཚང་མ་པོད་སྐད་བཤད་ཤེས་པ་དང་། པོད་ཡིག་གིས་ཤེས་པ་གཞུག་རྟེན།
 འགའ་ཞིག་ནི་པོད་སྐད་ཏུ་ཅང་བདེ་པོ་འདུག་པ་མ་ཟད་ཚོགས་འདུར་སྐབས་
 མཁན་པོད་རིགས་དེ་ཚོ་ཡང་པོད་ཡིག་གི་རིག་གནས་ཚུ་ཆད་མཐོང་པོ་ཡོད་པའི་
 ཚོགས་ ཟུ་ཚུལ་གྱི་སྐད་ཡིག་བྱང་ཚུབ་པ་གཞུག་འདུག ཁོ་ཚོ་ཟུ་ཚུལ་དུ་
 སྐབས་རྗེས་ཚོགས་པའི་ཁོ་ཁྱེད་ཤེས་རིང་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་དང་། སྐད་བཟུ་
 འཕྲོད་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་འོག མི་རིགས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་སྦྱང་ལ་བྱལ་ས་སྐོན་ཚུབ་ནས་སློབ་ལྷན་ཆེས་ཟུ་ཚུལ་
 གྱི་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོར་སློབ་སྦྱང་བྱས་ནས་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་ཚོ་ཆར་བའི་མི་བྱངས་
 གྲང་རྒྱུ་ལྷག་གཉིས་མ་ཐོན་ཅམ་བྱུང་འདུག ར་ཆོའི་པོད་རང་སྦྱང་སྦྱངས་
 བཅུགས་ནས་ད་བར་མོ་ཁོ་ཉི་ཤུ་འཁོར་བའི་སྐབས་འདིར། རང་གི་མི་རིགས་
 གྱི་རིག་གནས་ཤེས་ནས། ཟུ་ཚུལ་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོན་རིག་ལག་ཅལ་
 ཤེས་མཁན་སློབ་ལྷན་ཆེན་མོ་ཚོ་པའི་པོད་རིགས་གཞོད་བྱུང་ཡོད་དམ་ཞེས་ཟུ་
 ཚུལ་གྱི་མིས་ང་ལ་དེའི་སྐོར་སྐད་ཆ་དྲིས་དུས་ང་རང་ལན་ཚུགས་ཤིང་མ་ཤེས་
 བར་ཏུ་ཅང་ཁོ་ཆོ་པོ་བྱུང་། ཟུ་ཚུལ་དུ་ཐོན་ནས་ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བ་ལག་པོ་ཡོད་
 གྲང་། ཁོ་ཆོའི་མི་འཁོར་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པར་བལྟས་ན་ཏུ་ལས་དཀོས་པ་མི་
 འདུག ར་ཆོའི་ཚུལ་ཁབ་ནི་ད་ལྟ་མི་འཁོར་དུང་ཕྱར་བཅུ་ལྷག་ཅམ་སྐབས་
 ཡོད་པས་དེ་ཆོའི་ཟས་ཤོས། སྤྲོད་ཁང་། ལས་ཀ་བཅས་བཞོད་སྡིག་ལྟེན་
 ཐུབ་པ་མ་ཟད། ད་དུང་གཞི་ཚུན་ཆེ་བའི་འཇུགས་སྒྲན་དང་ཆོན་རིག་ལག་
 ཅལ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་སྐོར་དུང་ཕྱར་མང་པོའི་ཤོན་དུལ་བཟང་ནས་ཁོ་ཁྱེད་
 ཏུག་པའི་འཆར་གཞི་ལེགས་སྒྲུབ་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་འབྱུར་ཁོ་ཁྱེད་ཁྱེད་ཤེས་ཀྱི་རིང་
 གདེང་ཆོད་ལྟེན་ཐུབ་པའི་ཐུབ་འབྲས་དེ་འདྲ་ཚོན་པ་དེར་དངོས་འབྱེལ་ཏུ་ལས་
 གྱི་འདུག ད་རེས་ཟུ་ཚུལ་དུ་ཐོན་ནས་ཁོ་ཆོའི་དགེ་མཚན་ཡང་མང་པོ་མཐོང་
 བྱུང་ལ་ཞིན་པ་ལོག་དཀོས་པའི་མ་ཆའི་རིང་ལུགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུགས་པོ་བའི་
 ཚུན་ཆ་ཡང་མང་པོ་མཐོང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡང་། ད་རེས་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་ཆོད་ཀྱིས་

མ་ལྷེང་སྟབས་དེ་ཙམ་གྱིས་མཚམས་འཇོག་བྱེད་རྒྱ་ཡིན། གོང་གསལ་ངས་
 བྱས་པའི་དོན་གནད་ནམས་ལ་འདིར་ཐེབས་དབུ་བྲིད་ནམ་པ་དང་། ལྷོ་
 མཐུན་ནམ་པ་ཆོས་དགོངས་བཞེས་ཟབ་ནན་ཐོག་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། ལྷག་
 པོ། ཤེས་རིག་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱི་པོད་གསར་འཛུགས་རྒྱན་མིང་ཙམ་དུ་མ་སོང་
 བ་ཞིག་གི་འབད་བཅོན་ཆེ་བསྐྱེད་གནང་རོགས་བྱ་རྒྱ་ཡིན།

དཀར་མཛེས་དགེ་སྤྲོད་རྒྱལ་བྱིམ་འོད་ཟེར་ལ་ སྤུལ་བའི་རྩོམ་ལན།

རྩལ་གནས་བསྐྱབ་བྱིམ་གཙང་མའི་སྤྱོད་བཟང་ལྟན། །
འོད་རྣང་ཟེར་བརྒྱའི་དཔལ་འབར་གངས་རྒྱུང་སྤྱོད། །
རིག་གནས་ངང་རྩལ་ངོ་མཚར་བྱེ་བའི་མཛོད། །
ཚྭ་སྤྲོད་ཀྱང་དར་བའི་འགན་འཁུར་སྤྲུག་པར་འོངས། །

དུང་དང་འོ་མར་འགྲན་པའི་རྟག་བསམ་མཐུ། །
དམན་ཡང་དཀར་པོའི་བྱས་འབྲས་ཅུང་ཟད་ཅིག །
སྤྱོད་འདུན་པ་བཟང་བའི་རང་རིགས་ཀྱན། །
རྩལ་ཁའི་འཕྲན་བཟང་ལས་དོན་འབྱུང་བྱིར་འབད། །

(—༡༩༧༠ལོའི་ཟླ་ ༡༠ཚེས་ ༥ཉིན་སྐྱེས་པའི་དགོན་དུ་སྤྱོད་གཉེར་བྱེད་མཁན་
དཀར་མཛེས་དགེ་སྤྲོད་རྒྱལ་བྱིམ་འོད་ཟེར་ནས་མཚན་བསྟན་སྟན་ངག་ཤོ་ལ་ཀ་གཉེས་
སྤུལ་བའི་ལན་དུ་གནང་བ།—བསྟན་འཕྲིན་པས་)

གན་རྒྱ་བྲག་དཀར་གྱི་གནས་བརྟུན།

སུན་ཚོགས་རིན་ཆེན་གཉིད་བརྒྱས་རབ་སྤྱད་ཅིང། །
 འཇམ་བུའི་སྤྲེད་བྱངས་ལྡན་པའི་སྤྱིང་ཆེན་གྱི། །
 ཅེ་མོར་མངོན་མཐོ་རྒྱ་ཆེའི་ཁོད་སྤྲོངས་སུ། །
 བལྟ་ན་ཉམས་དགའི་ཁོ་མཆར་བརྗོད་ལས་འདས། །
 རྒྱལ་ས་མཆམས་རི་ཕུན་མང་པོས་ཡོངས་བསྐྱར་ཞིང། །
 སྤྲོངས་ཀྱན་ལོ་ལོགས་ཞིང་ཁའི་དྲ་བ་དང། །
 རྒྱ་རྒྱུན་ས་མཐའ་བུལ་བའི་རྩ་བར་གིས། །
 རབ་མངེས་གཡུ་གཞོང་ས་ལ་བཀྲམ་པ་ལྟའི། །
 དགེ་བཅུ་ཀྱན་ཆང་གན་རྒྱའི་ཡུལ་ཁམས་དེའི། །
 དབང་ལྡན་རྒྱལ་ས་སུ་གཉའ་གོང་བྲག་དཀར་ཞེས། །
 བདེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བཙམ་ལྡན་ཉེ་རྒྱ་ཀའི། །
 ཕྱིན་སྐབས་ཅན་གྱི་གནས་མཚོག་དམ་པ་ཉིད། །
 བརྗོད་ཆགས་བྲག་རི་དབྱང་སྤོན་དབྱིངས་སུ་སྒྲེགས། །
 ལང་ལོང་སྤྱིན་དཀར་མངེས་པའི་སྤོད་གཡོགས་བཅིངས། །
 ར་བར་སྤྲོན་སྤྲོངས་ནགས་ཆལ་སྤྱད་པོས་ཁེབས། །
 དྲངས་གཙང་རྒྱ་རྒྱན་དལ་གྱིས་འབབ་པའི་ཁྱོད། །
 ལྷང་འཇུག་སྤྱི་བརྟེན་སྤྱབ་དབང་མི་ལ་ཉིད། །
 སྤྲར་ཡང་ཕྱོན་འདྲའི་དཀར་སྤྲད་བརྒྱལ་ཁྱགས་གྱིས། །
 སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཚོ་སྤྱོད་པའི་མགོན། །
 ཡུན་རིང་བཞུགས་གནས་ཉམས་དགའི་སྤྱད་པ་དེར། །

གུན་རྟོག་གཡོ་བྱེད་འགྲོ་འོང་མ་ལུས་པ། །
 དབྱེངས་སུ་བཅོམ་ནས་བྱང་འཇུག་རྟོ་རྩེའི་སྒྲུབ། །
 བཞེངས་པའི་རང་ཉགས་མྱི་རུ་མངོན་པ་བཞིན། །
 སྤམ་ཁྲིགས་ཐག་ལས་དྲངས་བསེལ་ཚུ་རྒྱན་འབབ། །
 དེ་དང་ཉེ་བར་མཐོ་བརྩེད་གར་རིའི་ངོས། །
 རྟོ་བའི་སྦྱིལ་རྒྱང་རང་ཤོང་ཕྱག་པ་ཞིག །
 རང་བྱུང་སྦྱིད་པའི་གནས་ཁང་འདིར་ཡོད་ཅེས། །
 སྦྱུང་པ་པོ་ལ་མགྲོན་དུ་འཕོད་པ་བཞིན། །
 རྒྱལ་བས་བསྐྱེད་པའི་དབེན་གནས་འདི་འདྲ་རུ། །
 དམ་ཚེས་སྦྱུང་པའི་སྤྱིང་རུས་ལྡན་སྒྲུབ་ན། །
 ཐ་མལ་བྱད་མེད་ལུས་སུ་སྦྱེས་པ་ཡང་། །
 མེ་འདིར་བྱང་འཇུག་འགྲུབ་པའི་སྐལ་ལྡན་ཞེས། །
 མཁའ་རྒྱུད་ཞིང་གི་རྟོ་རྩེ་བཅུན་མོ་དངོས། །
 མཐུན་སྤང་མི་མོའི་རྣམ་པར་རྟོལ་བའི་གར། །
 ལྷར་རི་མཁའ་འགྲོའི་མཚན་ཅན་སྦྱེས་མཚན་གི། །
 སྦྱེད་རིམ་པས་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མངོན། །
 དམ་པའི་སྦྱེས་མཚན་ཉེ་ཟླ་བྱང་གཅིག་གི། །
 ཐུགས་བསྐྱེད་འོད་སྤང་འཕྲོ་བའི་རང་གཟུགས་ལས། །
 ལེགས་འོངས་རིག་ཐུགས་འཆང་བའི་དགེ་འདུན་ཤེ། །
 འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་མངོན་པས་ཉིན་བཞིན་ཤེལ། །
 ཨེ་མ་ཚས་བྱེད་མཐུན་སྦྱེན་ཀྱན་འཛོམས་པའི། །
 དབེན་གནས་འདི་འདྲར་སྐོས་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་གྱི། །
 ཉམས་ལེན་བྱང་དུ་འབེལ་བར་ལེགས་རྒྱུང་བའི། །
 གོ་སྐབས་རྟེན་འདི་ལྷག་པར་སྐལ་བ་བཟང་། །

དེ་ལྟར་གནས་མཆོག་འདི་ཡི་རོ་མཆར་ཆོས། །
 ཉུང་དུ་འཛིན་གསུང་བརྗོད་པར་མི་ལུས་ཀྱང་། །
 མོན་ཕྱོན་དམ་པའི་ནམ་ཐར་མཛད་འཕྲིན་ལ། །
 མས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཅུང་ཟད་སྦྱས་པ་འདིས། །
 བརྟན་འཛིན་དམ་པའི་གཤམ་དུ་སྒྲིགས་ན་ཡང་། །
 ཆོས་ལྟེན་སྐལ་བས་ཤོངས་པའི་ཁྱ་གཟུགས་བདག །
 ཉིད་དཀར་ཉེན་བཟང་ལན་ཅིག་ཐོབ་དུས་འདིར། །
 རོན་ལྡན་སྒྲིང་པོ་ལྟར་དུ་ལོན་པར་ཤོག །

— ཅེས་པ་འདི་བཞིན་དཔལ་ལྡན་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་གནས་མཆོག་གན་སྐྱའི་
 ཐག་དཀར་མཇལ་བར་བསྐྱེད་སྐབས། བརྟན་འཛིན་དམ་པའི་སྒྲིས་མཆོག་གྲང་རེ་
 བཤམ་འཕྲོ་མཆོག་སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་དུག་པ་སྐལ་བཟང་དཀོན་མཆོག་དམ་ཆོས་སྟོན་
 མ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་གནས་མཆོག་འདི་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་
 བཅམས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྐུལ་མ་མཛད་པའི་བཀའ་རོ་མ་བརྟོག་ཅན་
 དུ། ཤར་ཕྱོགས་ཀོང་ཡུལ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། དཔུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཁིང་དུ་
 མཆོ་ཡོལ་བའི་དུས་མཐའི་ཁྱ་གཟུགས་དུང་དཀར་སྟོང་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གསུང་པ་ཆེན་
 པོས་བྲིས་ཏེ་ཕུལ་བའོ།

སྒྲུབ་ཆེན་ཁྱེད་ཀྱི་གཞི་གཅིག་

གཞི་ག

ལྷོ་གསལ་ལྷོ་མིའི་རྒྱུད་ལས་རབ་འཕེལ་བའི།
 རང་རིགས་མེས་པོའི་རྩ་མཆར་གཏམ་སྒྲུབ་པ།
 བདེན་གཏམ་དབྱངས་སུ་འཁྲོལ་བའི་གཡས་འཁྲིལ་དུང་།
 རང་སྤྱོད་གསུང་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་སྤྱིང་མ་བྱུང་།
 དཔོན་ཞེས་རིགས་སུ་འབྲེལ་བའི་གསེར་སྤྱད་ལས།
 རྒྱལ་པོ་འཛུགས་པའི་མཐུན་གཤམ་དུང་འཁྲིལ་བའི་རིས།
 མི་ཤིགས་མཐུན་རྒྱུར་བཅིངས་པའི་དཔལ་ཤེལ།
 མེས་རྒྱལ་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་མཛེས།
 སེམས་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་ཡི།
 རྩ་མཆར་ཤོག་ཆགས་གསུམ་གྱི་མཆན་མ་ཅན།
 ལྷོ་གསལ་ལས་རྒྱལ་པོར་རྒྱལ་པོར་རྒྱལ་པོར་མཆན་ཆེ།
 རྒྱུད་དང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱེད་བཟང་མཛེས་པར་བརྒྱན།
 (འདི་མཆོམས་འཁོར་ལོ་འབྲི་དགོས་ཞེས་འཁོར་པ་ཅམ་ལས་རྟགས་བརྒྱད་འཕྲོས་
 རྣམས་བཀའ་རྩིས་གནང་རྒྱུར་ལུས་འདུག་—བསྟན་མཛེས་པས་)

གཞི་གཉིས།

མཐའ་མེད་ནམ་མཁར་རྒྱུ་བའི་སྐར་ཆོགས་དང་།
 རྒྱལ་གཞུགས་ས་སྤྱིང་ཡངས་པའི་དགེ་མཆན་ཀྱན།
 གསལ་བར་སྤྱོད་པའི་བརྒྱན་འཕྲིན་མེ་ལོང་གིས།

ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སློམ་གཤམ་པོར་བྱས།
 རྒྱང་མཁུམ་ནད་ཀྱན་འདུས་པའི་རིགས་ལ་སོགས།
 བཞི་བརྒྱ་ཙུང་བཞིའི་གཙང་ནད་ཀྱན་གསེའིང་།
 དང་མ་ལུ་ཡི་སྟོབས་བསྐྱེད་གི་ཕར་སོགས།
 ཅི་འདྲོད་ལྟེར་བའི་ལྷ་མཆོག་ཙུང་བར་བྱའ།
 འབྲུང་ལུ་མི་བཅུད་མིང་པོ་ཀྱན་བཅུས་ཤིང་།
 དང་མ་ལུ་ཡི་རྩས་སྟོབས་ཡོངས་སྐྱེད་པའི།
 ཞེས་མངར་རྩ་མཆོག་བཅུད་ལྟན་ཞོགས་རྒྱས།
 གཙང་མའི་སྟོད་ནང་གངས་རི་ལྷ་བྱར་སྐྱེས།
 མ་བཞུགས་མར་གད་མདངས་ལྟར་མདོག་བཟང་ཞིང་།
 མ་བཞུགས་བརྒྱ་ལྷག་ཆགས་སུ་རབ་འབྲེལ་བའི།
 མ་ཉམས་སྐྱེ་སྟོབས་ལྟན་པའི་དྲར་བ་ཡང་།
 མ་བསྐྱེད་སའོག་འཁོས་བྱེད་གཞོན་ནུའི་ཆོགས།
 བཞོད་ཆེས་ཤུའི་སྟོན་པའི་ལྷ་ཀྱགས་ར།
 ལྷ་མང་ཤེས་རིག་ཡལ་འདབ་རབ་རྒྱས་ཤིང་།
 ལྟེབས་ལེགས་ཚོམ་པའི་འབྲས་བཟང་བེལ་བ་ཡིས།
 རབ་སྐྱུག་དུས་དེབ་རིན་ཆེན་སྟོན་ལྷ་བཙམས།
 ཤེས་བྱའི་གནས་ལས་རབ་སྟོངས་གཉིད་འཇུག་ཀྱན།
 སངས་བྱེད་དེང་རབས་འཆོབའི་དོན་བཟང་ཅན།
 བརྟེན་ཆགས་དབྱངས་སུ་སྟན་པའི་དྲར་གཡས་འབྲེལ།
 གསར་སྐྱེས་གཞོན་ནུའི་མཁུན་དབྱགས་བཟང་པོས་བསྐྱུགས།
 རང་རིགས་ཁ་རྩོད་སྐྱད་ཡིག་ལེགས་གསོས་པའི།
 ལྟེབས་ལེགས་སྟན་ཆོག་དམར་མེད་ཉི་གཞོན་གྱི།
 རང་མདངས་ལ་འགྲན་ཚོམ་ཡིག་ཡི་ཁྲིའི་རྩལ།

བརྟན་གཡོའི་ཤེས་བྱ་མ་ཐོས་མཐོན་དུ་འགྲུགས།
 བཟང་ཡས་ཕུའི་བཙན་རིག་འབྲས་བུའི་ཚོགས།
 ཟབ་གསལ་སྒོ་སྒོས་སྒྲོན་ཡངས་གང་བུའི་ནང་།
 གཅིག་བསྐྱས་ནམ་མང་ཚུལ་རིག་ཡུངས་དཀར་གྱི།
 དཔལ་ལ་འགྲན་འདིས་སྒྲོངས་པའི་གདོན་བཞེགས་བཙོམ།
 དེ་ལྟར་བརྟུན་གཉིས་སྐྱུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པའི་ཚོས།
 ཡོངས་ཚང་བཟ་ཤིས་ཉགས་དང་རྩས་བཟང་གིས།
 རོ་མཚར་གཉམ་ལས་བཙམས་པའི་བསྐྱགས་བརྒྱན་འདི།
 དཔལ་དང་འཕྱོར་པའི་ཉེ་བ་རྒྱུམ་པོ་ལས།
 རབ་བྱེས་བཅུ་ལྷག་རིག་གནས་ཚིགས་སྒྲོང་ཅན།
 མདུན་བརྒྱུད་ལོ་མ་ཉམས་འབྱུར་བའི་ལྷ་ཁྱུད་ནི།
 བརྒྱུད་ཆགས་ལོ་རྒྱུས་འཕྲུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ།
 བསྐྱལ་བ་མེད་པར་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བརྒྱུད།

གསུམ།

མ་བཙོས་དགའ་ཁུས་མེ་ཉྱེག་དམར་པོ་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རབ་
 བཞེགས་ནས།
 མཐོ་ཡུལ་ཞིའི་བྱམས་བཙེའི་འཇུ་མ་ཞལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་གཙང་
 མའི་རོས།
 བྱིས་པ་མིན་ཡུང་ཉྱེག་དུ་འཆར་བའི་རྗེས་དྲན་སྐྱས་ཡུང་འགོག་
 ལུས་མིན།
 མ་བསྐྱལ་གྱི་འབྱུར་མགྲིན་པའི་ལམ་ནས་བརྒྱུད་བསྐྱགས་
 དབྱངས་སྐྱབས་ལ་གཞིགས།
 རམས་བརྒྱུད་སྐར་ལུང་དང་དམར་ནམ་བཟ་མེས་རྒྱལ་ས་ཡི་ཉེ་བ་

ན།

མངོས་ཤིང་ལྷན་ཆགས་སུ་འོ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁུལ་ཡིད་འོང་སོ་ནམ་གྱིང་
ཆོའི་ནང་།

སྒྲིང་ལྷ་མཆོ་བཞིའི་ལྷན་པ་ཀྱན་སེལ་ས་སྤྱིང་ཉི་མ་དམར་པོ་བྱེད།
འོད་སྤང་འབྲམ་གྱི་གཟི་བཞིན་རོམ་བཞིན་འབྲུངས་པའི་དགའ་
སྤྱོད་དེང་འདིར་གས།

ཆེས་ལའི་ན་ཆོད་ལྷ་ལྱའི་ཏུས་ནས་རྒྱལ་ས་ཆེན་དགོངས་པའི་ཡལ་
འདབ་རྒྱས།

མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ལྷག་བསྐལ་ཆ་གཏུང་སྦྱོབས་ལྱེད་གྱིབ་བསེལ་ལྷ་
པོ་བྱེད།

ལུལ་ལྱུང་མཛད་པ་བཟང་པོའི་ཁྱི་བསྐྱར་འཛམ་སྒྲིང་ཡོངས་ལ་
འཕྲོ་བཤི།

སྤྱོད་མེད་ཅན་སྤྱོད་པའི་མཆོག་བྱེད་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་རྒྱན་ཏུ་
མངོས།

ཀྱང་སྤྱོད་མངོས་རྒྱན་ཉི་མ་དམར་པོས་འཆར་བྱབ་རེག་འཇོག་
སྤྱོད་བལ་ཞིང་།

བལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་འོད་མི་འགོག་སྒྲིང་ལའི་ལྷན་པ་ལྷན་ཅིག་
སེལ།

བཞིན་ཆགས་མངོས་སྤྱོད་ཀྱན་གྱི་སེམས་ནང་རྟག་ཏུ་གསོན་པོར་
གནས་ལྷུར་ན།

རྒྱལ་ས་ཆེན་གཙོ་འཇོན་ལྷ་མེད་མཆོག་ཉིད་མཆོན་པའི་དཔེ་ཏུ་
འོས་ཤིང་རིགས།

མཏུན་སྦྱོད་ཁ་སྤྱོད་མ་ཞོར་ལེགས་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་གསུང་ཚུལ་
མཛོང་བའི་ཆོ།

ཀུན་གསལ་ནོར་བུའི་སྒྲོན་མེ་བརྒྱུད་ནས་ཆེ་གཅིག་མིག་གིས་
གཡེང་མེད་ལྟས།

ཁྱིད་གསུང་དགོངས་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་ལ་སྒྲོམ་པ་ཆུ་འདོད་ལྟ་
བུ་ཡི།

འོད་གསལ་ནོར་བུའི་སྒྲོན་མེ་འབར་བ་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ལྟ་ལ་
བྲེལ།

མདུན་སྒྲོན་རྒྱུད་པའི་འདེགས་འཛིག་བྱུང་གིས་ས་ཆེན་གཞོན་
པའི་ཞོམ་བསྐྱོས་ཀྱིས།

ལེད་བར་ཉི་ཁྱིའི་ལྷ་སྒྲོང་ལམ་ལུན་ཞིང་ཆེན་བརྒྱ་གཅིག་ཀུན་བསྐྱོད་
པའི།

སྒྲོན་ཆད་མ་བྱུང་འགྲུངས་རིང་དམག་བསྐྱོད་བརྩིད་ཉམས་
ལྷབས་ཆེན་མཛེས་རིས་ཤིག།

དམར་མདངས་འཕྲོ་བའི་ཤོག་ངོས་གཙང་མར་སྟད་མེད་གསེར་
བྱི་ཆོན་ལས་བྱིས།

པ་མཐའ་མི་མངོན་དགྲུང་སྒྲོན་ནམ་མཁའ་ས་ཤྲིང་ངོས་སུ་བབ་པ་
བཞིན།

གནམ་ས་ཁྱུར་མིད་ཕྱེད་དང་འདྲ་བའི་དྲག་ཏུ་འཕྲོ་བའི་རྩ་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས།

འདབ་ཆགས་དག་ཀྱང་བསྐྱོད་པར་དཀའ་བའི་ཆུ་སྐྱུང་རབ་མེད་
རྣམ་མང་པོ།

དུས་སུ་མིག་གི་འཕྲེད་འཕྱུལ་ཡུན་ལ་འཕུར་བ་རི་བཞིན་ཡུད་ཀྱིས་
བཀལ།

ཆེ་མོ་གངས་རི་མཐོ་བཅེགས་རབ་མཛེས་སྒྲིན་དཀར་སྐྱག་པའི་
མགུལ་ཆིང་ཅན།

ཀེད་པར་ནགས་ཀྱི་སྐར་གསལ་གསལ་འཆིང་ལྷུང་ལྷུང་འབབ་ཆུའི་
གཤེར་ཁ་ཁྲོལ།

མ་བར་སྤྱི་ཚོགས་མདོག་ལྷན་པག་ཏི་གཡང་གཟར་རྒྱལ་བཞིན་
སྤྱད་ཆོས་ལྟོན།

མཐོ་ཞིང་ཆེས་མཐོའི་རི་ཆེན་དག་ཀྱང་རྒྱང་པའི་གོམ་འགྲོམ་འོག་
ཏུ་མཐུན།

ཏི་བྲག་ཆེན་ཤིང་དཔག་ཏུ་ཡོངས་འབྲུལ་གྱི་མ་གང་མཐུན་ཏུ་
བསྐྱོད་ལ་འཇིག

ཆུང་གིས་འབྲེར་བའི་ཤིང་མོའི་ཆུ་ཡང་དམར་དམག་འཕྲོལ་
བྱེད་དང་མཆོངས།

[illegible]

སེམས་མེད་ལྷོན་མིང་ཚུར་ཏུ་ནམས་ཀྱང་གད་མོས་འགམ་རྩས་
བྲལ་ལ་ཉེ།

རྩ་དམར་གྱིས་རྒྱ་མཁུང་དེར་རབ་ལྗོངས་འབར་རལ་གྱི་
འཕྲུལ་འཁོར་གྱིས།

གངས་ཅིའི་མདངས་འཛིན་རས་དཀར་ཚོད་བཅིངས་དཔའ་ཅོའི་
བཟོ་ཞིང་དམར་དམག་གི།

དེར་བྱས་ཅན་གྱི་དྲག་ཆས་ཀྱི་ཆར་སྒྲིབས་ལྡན་དྲག་པོའི་དཔུང་
དམག་ཀྱི།

མིང་ཙམ་ཐོས་ཡུང་མྱིང་ཙ་འདར་ནས་ལག་གི་མཚོན་ཆ་ས་ལ་
མྱིང་།

ཕྱ་ཆེ་ཁྱོད་ཡང་ས་ས་གཞི་ཀྱན་ལ་གསུང་བཞེས་མེད་པའི་སྐད་བཟང་ལེགས་
བཏབ་པས།

རྒྱལ་ས་ཆེན་ཆུལ་ཁའི་མཛུམ་མདངས་རྩམས་པའི་མེ་ཉྑལ་འདབ་
བརྒྱ་ཡོངས་བཞད་ཅིང་།
བདེ་སྦྱིད་འཆོ་བ་གསར་པའི་བཅུད་ལྡན་འབྲས་བཟང་.....
(དེ་འཕྲོས་ཆད་—བཟུ་སྒྲིག་པས་)

བཞི།

མང་མང་དུས་རབས་འདས་པའི་སྒོན།
སྦྱིད་སྦྱིད་ཀ་ཤིའི་ཡུལ་སྡོངས་ཞེས།
མཆར་མཆར་སྒྲ་ཡི་འཛིག་རྟེན་ཁྱུང་།
མཛེས་མཛེས་མིང་ཅམ་བྱེད་རྒྱས་བྱུང་།
མང་མང་ཆོན་དེས་རྣམ་བཟླ་ཞིག
འཇམ་འཇམ་འདབ་གཤོག་རྒྱས་པ་ཡིས།
མངར་མངར་འབྲས་བྱུང་བ་ཐོས་པའི།
ཆུང་ཆུང་ཆོ་གྲུ་ས་ལ་བརྒྱར།
འཆར་འཆར་ཉི་མོའི་འོད་ཀྱིས་སྒྲིན།
ཟིམ་ཟིམ་ཆར་རྒྱས་བརྒྱན་བྱས་ཤིང་།
མཐོ་མཐོ་ནམ་མཁར་སྒྲིགས་པ་ཡི།
དུང་དུང་འབྲས་ལྡན་སྒོན་ཤིང་འབྲུངས།
ཁྱོད་ཁྱོད་རྣ་བ་ཆེས་རིང་ཞིང་།
བྱུང་བྱུང་ཡན་ལག་བཟོད་པ་ལྟར།
གསལ་གསལ་སྒོ་ལྡན་དེ་ཁོང་ཞིག
ཁྱོད་ཁྱོད་ལོ་འདབ་སྒྲིབ་ཆགས་པའི།
བསིལ་བསིལ་ཆར་རྒྱའི་ཟིལ་ཐིགས་འབྱུང་།
བདེ་བདེ་ལུས་ཀྱི་ཡང་རྩལ་ཅན།

རྩེམ་རྩེམ་ཡལ་གཏི་རི་དྲགས་ཀྱིས།
 ཞིམ་ཞིམ་འབྲས་བྱ་བཟང་པོ་ལ།
 ཡང་ཡང་སྒྱུད་པའི་དགའ་སྟོན་སྒྱུང་།
 དཀར་དཀར་གངས་རིའི་དུམ་བུ་ཞིག
 ལིང་ལིང་འགྲོས་ཀྱིས་རྒྱ་བ་ལྟའི།
 རྩོབས་ལྡན་གླང་པོ་ངལ་བ་ཡིས།
 བསིལ་བསིལ་བྱིབ་མ་རྩུམ་པོར་ཉལ།
 བརྩར་བརྩར་ཤོས་སུ་མ་བྱས་ཀྱང་།
 འགྲིག་འགྲིག་མཉམ་དུ་འཛུམས་པར་གྱུར།

ལ།

གངས་རིའི་ཕྱོད་བས་ཡོངས་བསྐྱར་མངོས་སྒྲོངས་འདིར།
 ཆོས་ཀྱི་དུང་བས་ཀྱིས་མངོན་མཛོ་སལ་མོ་ཆེས།
 གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཁང་བཟང་མངོས་རྒྱན་དུ།
 ཆེ་རིང་རྣམ་དུག་བཞོད་པ་འབྲི་སྒྲིལ་དར།
 ལོ་རྒྱས་སྒྲིབ་པའི་མཁས་པ་འགའ་དང་འགས།
 སྤེལ་བའི་ཞལ་བྱང་འདྲ་མཉན་མང་མཆིས་ཀྱང་།
 རྩོན་རབས་ངག་རྒྱན་བཟླས་པའི་སྟོན་ཆོག་ཅམ།
 མ་གཏོགས་ཁྱུངས་ལྡན་གཏན་ཆོགས་མ་མཛད་མོད།
 ཟུ་དུས་གནས་ལཱ་རིག་པའི་བརྟེན།
 སི་དུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡུན་ནན་སྟོགས།
 སེབས་ཆེ་ཡུལ་དེའི་ཉམས་ཅན་རྒྱ་རབས་འགར།
 བཀའ་འདྲི་གནང་བའི་བྱ་ལན་འདི་སྐད་གླིང་།
 རྩོན་རབས་དུས་ཞིག་མེས་རྒྱལ་ཤར་སྟོགས་སུ།

ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་དང་སྤྱོད་བརྟུན་གྱི་གཙོ།
 ཤིའུ་སིན་ཞེས་གྲགས་བགེས་ཉམས་སྦྱི་གཙུག་མཐོ།
 མཱ་ར་མེན་མ་དཀར་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རིང་།
 ས་སྤྱོད་བརྟེན་ཆེ་ཤ་བ་ར་རྒྱས་སྤྱོད་།
 ཞོན་ནས་འཕྱོ་ཞིང་སྤྱབས་འགར་ན་མ་མཁའ་ལ།
 འད་བས་ཆགས་ཆེ་རིང་ཞེས་གྲགས་སྤྱང་སྤྱང་སྤྱོད་།
 ཞོན་ནས་སྤྱོགས་ཀྱན་རྒྱ་བའི་འཕྱུལ་དང་ལྷན།
 དེ་ལི་འཁོར་དུ་སྦྱིས་པ་བྱད་མེད་སོགས།
 གྲུབ་ཐོབ་བརྟུན་དང་སྤྱང་སྤྱང་ཤ་བ་བཅས།
 བཅུ་གཅིག་འདི་ན་མས་གྲུབ་པའི་དྲང་སྤྱང་དུ།
 བཟླགས་པའི་སྒྲོས་གར་ཡུལ་འདིར་དར་ཞེས་གསོལ།
 འདི་དག་ཆེ་རིང་འཕྱར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཀྱང་།
 བཅུད་ལེན་རིག་ཟུགས་གཞན་གྱི་རྩ་ས་པའམ།
 འཆི་མེད་མགོན་པོ་བརྒྱབས་པའི་བྱིན་རྒྱབས་མཐུ།
 གང་ཡིན་ངེས་བརྒྱུང་ཁ་ཆོན་བཅད་པ་མེད།
 འོན་ཀྱང་མེས་རྒྱལ་ཤར་སྤྱོགས་ཡུལ་ཁམས་སྤྱ།
 འདི་ཉིད་མཆོད་ན་བསོད་ན་མས་མང་སོབ་ཅིང་།
 ཆེ་རིང་ཡུས་བདེ་རྒྱས་མེད་ལང་ཆོའི་རྟོགས།
 འཕེལ་ནས་དགའ་སྦྱིད་ལྷན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།
 ཆོས་ཀྱན་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་འཕྱུལ།
 ཤེས་མྱེད་བཀྲ་ཤེས་རི་མོའི་གཟུགས་བཞོད་འདིས།
 ལུས་ཅན་ཆེ་དཔལ་རྫོན་པ་རབ་རྒྱས་ཤིང་།
 འཛད་མེད་ལྷེ་བཞིའི་འབས་བྱ་སྦྱོན་པར་སྦྱོན།

བོད་རྒྱལ་སྐྱོབ་ལྷ་ཆེན་མོར་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་པའི་ ཆུན་ཆེག་དབྱངས་བདུན་གྲུབ་བའི་སྒྲིང་བ།

རབ་མཛེས་དགུང་སྐྱོན་རྒྱ་ལམ་ཡངས་པོར་ཉི་ཟླ་བྱུང་གིས་རྒྱང་བ་
མཛེས། །ཆེད་དུ་མ་བྱས་གནམ་སའི་བཞོད་པ་རྣམ་བརྒྱད་བཟླ་གིས་རྟགས་
ལྷ་འཆར། ། རྒྱང་རྒྱང་ཆུན་འབབ་ཆུན་པའི་སྒྲུ་འབྱིན་དངས་བསེལ་སྦྱིད་
ཚུའི་སྒྱུར་འགམ་ན། ། བཅུ་ཕྱག་རིག་པའི་ས་མཐའ་བཀལ་ལ་ཁུམ་མེད་སྒོ་
གསལ་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེན། ། རྩྭ་གས་དང་མིག་གི་ཟླ་བའི་བརྗོད་པ་ཆོག་མར་
ཚོམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཆར། ། བྱི་ནང་རིག་གནས་ཤེས་བྱའི་ཁྱོན་ལ་རྣམ་དཔྱད་
རབ་ཡངས་དགེ་སྒོལ་ཀྱན། ། མ་བསྐྱས་པར་ཡང་ཆོམ་བྱ་གཅིག་ཏུ་སེམས་
མཐུན་དགའ་སྒྲིས་འདུས་པའི་གྲ། ། འཛམ་སྒྲིང་ཡང་ཆེར་དངོས་སུ་དབྱ་
བརྟེས་སྒོན་མེད་དགའ་སྒོན་རྗེས་སུ་དྲན། ། རྩ་ཆོགས་རིགས་ཅན་མས་རོར་
འཆམས་པའི་མཛད་སྒྲིགས་གསེར་རྒྱུང་ལྷ་བཡིས། ། ཡོངས་སུ་བཞེགས་པའི་
ཡང་དག་སྤྱིད་རྒྱས་ནོར་བྱའི་ཆེབས་ཀྱི་ཁྲིང་ཁང་ལས། ། ཀྱན་བྱུང་དགའ་སྦྱིད་
གྲིབ་བསེལ་རྩམ་པོ་རྩྭ་གས་བཅུར་འབྱེད་ལ་མཁས་མཛདས་ནན། ། རྒྱབས་
ཆེན་ཏར་གི་རིན་བུལ་གདུགས་དཀར་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཟླ་ན་འཁོར། །
རྣམ་མང་རིག་གནས་རྒྱ་རྒྱུར་མཐའ་དག་གཅིག་འདུས་མཆོ་ཆེན་ཡངས་པོ་
འདིར། ། བུ་ཞིབ་རྣམ་དཔྱད་གསེར་མིག་གཡོ་བའི་མི་རབས་གསུམ་གྱི་ན་མ་
འབུམ། ། ཆོས་བསམ་དཔྱད་ཞིབ་འབུམ་འཕྱར་འཕྱག་པའི་རྩ་ཆེད་ཅི་ཡང་
རམས་པ་ཡིས། ། སྒྲིང་ཁྲའི་སྦྱི་དགུའི་མིག་དང་ཡིད་ལ་རོ་མཆར་ལྟ་མོའི་

དགའ་སྟོན་སྒྲིབ། ། སྟོན་ཕྱོག་རང་རིགས་མཁས་དབང་དུ་མའི་མཁུན་རབ་སྟོ་
 བ་ཡངས་པོ་དུ། ། ལུ་བྱང་མེས་པོའི་ཤེས་བྱའི་གཅེས་ནོར་མ་ལུས་སྤངས་པའི་
 རོ་མཚར་དཔལ། ། རྣམ་མང་དཔེ་དེའི་གཟུགས་སུ་འཕྲོས་པའི་གཏེར་ཆེན་
 ལུ་མ་པ་བཟང་པོའི་མཛོད། ། བར་མཚམས་མེད་པར་གང་བའི་གཟིགས་མོར་
 ལྷན་ལྷེད་བྱང་གིས་མཁའ་ལ་རྒྱ། ། མ་བསྐྱལ་ཡ་རབས་བྲིམས་སྟོལ་བཟང་
 པོར་ལུན་དུ་གྲོམས་པའི་རྒྱུ་དུ། ། མ་ལུས་སྟེ་རྒྱས་བཟུགས་འོས་ལེགས་
 མཛད་ཡིད་འཕྲོག་པོ་འདྲའི་ཀུན་ནས་རྒྱས། ། མ་བཙས་ཀུན་པན་རྒྱུ་བཟུང་
 ཡོངས་འཕྲོ་དྲུངས་གཙང་སྟོན་ཚུལ་བསྐྱེད་དཀར། ། མ་པོས་མཁས་མང་ལྷན་
 བའི་ལྷ་ཆོགས་ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་མཁོན་དུ་འགྲུགས། ། འཛད་མེད་
 དག་གི་འཁོར་ལོ་ལས་སྒྲིས་གངས་ཅན་རྒྱུངས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཡིག་སྟོལ། ། གན་འ་
 དེར་དོན་བཟང་མ་ལུས་མཚན་ལྷེད་རོ་མཚར་དཔུངས་བདུན་ཀུན་ཚང་བའི།
 ཆན་རིག་རིག་གནས་ཉམས་འཁྱུར་སྟོར་གི་བཀྲ་ཤིས་གཡས་འཁྱུལ་དྲུང་དཀར་
 པོ། ། ཤོག་སྒྲུབ་ཅ་ཅའི་རོལ་དཔུངས་མ་ལུས་འཕྲོག་པ་མེད་པར་ཐུལ་གྱིས་
 གཞོན། ། བཙས་མིན་ལྷག་བསམ་གཤེར་གྱི་སྤྱད་པས་པན་ཚུན་དམ་པོར་
 འབྲེལ་བ་ལས། ། རྒྱ་པོད་དཔེ་སྟོབ་མཛའ་མཐུན་རང་གཟུགས་གཡུང་དྲུང་
 རིས་སུ་སྟེལ་བ་ཡི། ། རེ་ཁ་མི་ཤིགས་མདུད་རྒྱར་འཆིང་བའི་ནོར་ལུའི་རྒྱན་
 མཚོག་དཔལ་ལེན། ། བས་རྒྱལ་ལ་གཅེས་མི་རིགས་ཀུན་གྱི་མཁུལ་པ་མཛོས་
 པའི་རྒྱན་དུ་འཆང། ། རྣམ་མང་མི་རིགས་སྟོ་སེམས་གཅིག་མཐུན་འཛད་
 མེད་ལུས་སྟོབས་རྩལ་འབར་བའི། ། རོ་མཚར་ལས་འབྱུངས་སྟོག་ཆགས་
 གསུམ་གྱི་མཚན་མ་བཟང་པོའི་མཛོས་པ་ཅན། ། ལྷ་ནང་མི་མཐུན་དག་པོའི་
 སྟོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་རྣམས། ། འཛམ་གླིང་ཡང་ཆེར་
 མཚོན་པོར་བསྐྱེདས་འདིས་རྒྱུམ་གཟུགས་གྲོ་ལའི་གཟི་བཞིན་འབར། ། དེར་
 རབས་ཅན་བཞིའི་དཔལ་འབྱོར་ཀུན་འདུས་རྩ་ཆོགས་ནོར་ལུའི་རྟེ་བ་ལས། །
 སྟོགས་བཅུར་རབ་གྱིས་ཆན་རིག་རིག་གནས་སྟོར་ཐག་འབར་བའི་ཆིབས་དང་

ནིན། ། ཡུན་བྱང་ལོ་རྒྱུས་དུས་རབས་བཀའ་བའི་ཐུར་མཆོག་གས་འཕྲུལ་གྱི་
འཁོར་ལོ་ཆེ། ། གསེར་འོད་འབར་བའི་གཞུང་ལམ་ཡངས་པོར་མདུན་ནས་
མདུན་དུ་བསྐྱོད་པར་སྟོན། །

རི་ཁ་དགའ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་མྱིང་གི་ བྱང་རྒྱལ་རྣམས་བརྩམས།

རི་ཁ་དགའ་ལྷན་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་མྱིང་ངམ། ཡོངས་ཀྱགས་སུ་རི་
ཁ་དགོན་(ཁོད་རྫོང་ས་ཤོང་པོ་ཉིང་ཁྱི་ས་ཁུལ་རྒྱ་མདའ་རྫོང་གི་ཁོངས་སུ་གནས་)
ཞེས་འབོད་པའི་དགོན་པ་འདིའི་བྱང་རྒྱལ་རྣམས་བརྩམས་ཅིང་གི། ཏུས་
རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མཁུག་ཅིང་ལ། བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་པོ་
ཏྲ་བ་ཆེན་པོའི་དཔོན་སྒྲོབ་དགེ་བཤེས་རི་མཁར་བས་ཐུག་བཅའ་པའི་བཀའ་
གདམས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་ཉིང་ཞིག་ཡིན། ཏུས་རབས་བརྒྱ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་
རྩྭ་དུ། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོ་ཅ་རི་ནས་ཉང་པོ་བརྒྱད་
པེབས་སྐབས་དབུ་ལྷ་དང་ཐུག་མཁར་ཉང་རྒྱའི་ནང་ལྷུང་བས། རྗེ་ལྷ་མས།
ངའི་ལྷ་འདི་གང་དུ་ཆགས་པའི་སར་དབུ་མའི་བཤད་བྲུ་དང་། མཁར་བ་གང་
དུ་ཆགས་པའི་སར་པར་ཕྱིན་གྱི་བཤད་བྲུ་འབྱུང་ཞེས་བཀའ་པེབས་པ་བཞིན་
ཐུག་མཁར་རི་ཁ་དགོན་པའི་མདུན་རོས་རྒྱ་འགྲམ་ཞིག་དུ་ཆགས་པ། དེ་རྫོན་
དགོན་པ་འདིའི་ཉིན་གཅི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་སྐུ་བརྙན་ཐོག་ཆད་མ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེའི་རྫོག་ཤིང་དང་མཉམ་དུ་གཟུངས་སུ་བཞུགས། འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དཔོན་སྒྲོབ་དགེ་བཤེས་ཀྱགས་པ་འོད་ཟེར་གྱིས་རི་ཁོ་དགའ་ལྷན་
པའི་ཆོས་ལུགས་སུ་བརྒྱུར་ནས་པར་ཕྱིན་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། གསང་བ་དེ་
འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུབ་མཆོད། ཆོས་རྒྱུང་མགོན་ཆོས་རྣམ་སྲས་གསུམ་གྱི་
བསྐང་གསོ་སྲས་འཇུགས་གནང་མཛད། ཏུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐུ་མེད་ལུ་པས་ཁོད་
ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་མྱིད་འགན་བཞེས་གནང་སྐབས་རི་ཁ་དགོན་འདིའི་མཁན་པོ་

གོང་པོ་དྲུང་དཀར་མཆོག་རྒྱལ་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་ལྷན་ལ་བཀའ་གནང་སྟེ་པེ་ཅིན་དུ་གོང་མ་ཁང་གིས་མཆོག་ལ་འཆམས་འདྲིར་གཏོང་གནང་མཛད་པ་བཞིན་པེ་ཅིན་དུ་ཕེབས་ནས་གཞུང་དོན་མཛད་སྡེ་ལྷན་གྱི་ཕྱིར་བཞུགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཁམ་འཛིན་གྱི་གནས་ནམས་རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་བྱུང་ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོག་རྒྱལ་བ་ནས། དྲུང་དཀར་མཆོག་རྒྱལ་སྤྱི་ཕྱིར་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་རག་དབང་རྩན་ལྷན་གྱི་མཆོ། རྩ་པ་རག་དབང་ཆོས་ལྷན་གྱི་མཆོ་བཅས་རྒྱ་ཕྱིར་གསུམ་གྱི་བར་དཀོན་པ་འདྲིའི་མཁམ་འཛིན་གནང་། དཀོན་པ་འདྲིའི་མཁམ་པོ་རྣམས་དབང་དབང་སྐབས་ལྷན་གསར་སྐབས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལྷན་ལེན་ནམས་རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་པ་བཞིན་གསར་འཛུགས་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ལྷན་གསར་བརྒྱ་དང་ལྷན་པུ་ལྷན་ཅམ་ཡོད་པའི་ཆོག་གཞུང་ཆེན་པོའི་རྣམས་གཤེར་བྱེད་མཁམ་གྱི་ལྷན་རྒྱུན་ནམས་དགའ་ལྷན་དང་། འབྲས་རྒྱངས་། སེ་ར། དྲུགས་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན། འོན་མཁའ་མངའ་རིས་ལྷན་ཆོང་བཅས་ལྷན་འཕྲོ་སྤྱོད་ཡོད། མཆོད་རྒྱན་གཞིས་ཁ་དང་། འཕྲོག་སྟེ་བཅས་ལྷན་པའི་ལྷན་པ་རྒྱ་ཕྱིར་ལྷན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྟེ་མིན་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོ། རྒྱལ་པོ་ལྷན་བཟང་། སོ་ལྷན་བསོད་ནམས་རྣམས་རྒྱལ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རིམ་བཞིན་གཏན་འཇགས་གནང་བ་དང་། རོད་རྒྱུངས་ཞི་བའི་བཅེངས་འཕྲོལ་ཐོབ་རྗེས་དམངས་གཙོའི་བཅས་བསྐྱར་གྱི་བསྐྱར་ཞིབ་འཕོ་མ་ཚུགས་བར་དཀོན་པ་འདྲི་རྒྱལ་གཙུག་ཁྲིམས་རྒྱུང་གི་ཡར་ཐོན་དཀོན་པའི་ཁོངས་ལྷན་རྒྱུད་ཡོད་པ་བཅས་པོ་རྣམས་མདོར་བསྟུན་ཅམ་ལགས། དཀོན་པ་དེར་དེ་ལྷན་ནང་ཉེན་གཙོ་པོ་མན་ཆེད་གོང་མ་ཁང་གིས་དྲུང་དཀར་ཆོང་དབྱངས་འབྲུག་ལྷན་ལ་གནང་བའི་དབྱ་ལྷན་ཉོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅམ་ཞིག་དང་། ཞལ་དཀར། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ནན་ཅིང་དྲུང་དབང་བསྐྱར་བྱས་པའི་ཐོད་

ཡིག་གི་བཀའ་འགྱུར་ཞལ་བྱང་། ར་བྱ་དཀར་པོའི་ཐོག་ཀྱི་ཡིག་དང་སོག་ཡིག་
 ཤན་ཐུར་གྱི་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་འཁོད་པ་བཅས་དང་། ད་དྲང་བཀའ་
 འགྱུར་ཉ་ཁང་ནང་དྲང་དཀར་སྐྱ་ཕྱིང་གསུམ་པ་ཚངས་དབྱངས་འགྲུག་ཡགས་
 དང་། བཞི་པ་རག་དབང་ལྷན་ཡགས་ཀྱི་མཆོ། ལུ་པ་རག་དབང་ཚས་
 ཡགས་ཀྱི་མཆོ་བཅས་ཀྱི་གདུང་རྟེན་དདུལ་གདུང་ཐོག་ཚད་མ་གསུམ་བཅས་
 ཡོད་པ་དེ་དག་དམངས་གཙོའི་བཅས་སྐྱུར་དང་རིག་གནས་གསར་བརྟེན་ལས་
 འགྲུལ་མ་བྱུང་བར་དངོས་སྤྱ་མངལ་ཀྱི་ཡོད།

འཆམ་སྤྱིང་གི་དྲུས་ཚོད།

ར་ཚོས་རྒྱན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུ་དྲུས་བཞིའི་དྲུས་ཚོད་ནི། རང་
 ཉིད་གནས་སའི་ཁྲལ་དེའི་ཉི་མ་འཁོར་ཚུགས་གཞིར་གཟུང་ཏེ། ཉི་མ་ཤར་
 ཚུགས་ནས་རྒྱབ་ཚུགས་སུ་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་པའི་འཆར་སྣང་དང་མཐུན་པར་
 དེ་རིང་གི་ཉི་མ་ཤར་བ་ནས་སང་ཉིན་གྱི་ཉི་མ་ཤར་ཁ་རྒྱུན་ཉིན་ཞག་གཅིག་དུ་མི་
 གི་ཡོད་པ་རེད། རོན་དངོས་ཐོག་ཉི་མས་ས་ཡི་གོ་ལར་འཁོར་བསྐྱོད་བྱས་པ་
 མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ཐོག་ཉི་ས་ཡི་གོ་ལས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ཉི་མ་ལ་བསྐྱོར་ནས་
 འཕྲོ་བ་མ་ཟད། འཁོར་ཚུགས་ཀྱང་རྒྱབ་ཚུགས་ནས་ཤར་ཚུགས་སུ་འཁོར་
 བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ས་ཡི་གོ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱང་གྲུ་གྲུ་འཁོར་བ་བཞིན་དུ་
 རྒྱབ་ནས་ཤར་ཚུགས་སུ་འཁོར་བའི་རང་འཁོར་ཡོད་པར་བརྟེན། ར་ཚོའི་
 མཐོང་སྣང་ལ་ཉི་མ་ཤར་ཚུགས་ནས་ཤར་ཏེ་རྒྱབ་ཚུགས་སུ་བཞུད་འཕྲོ་བའི་སྣང་
 བ་འཆར་བ་རེད།

ས་ཡི་གོ་ལའི་ཐོག་གི་ས་གནས་ཁག་མི་འདྲ་བར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་ཉིད་གནས་སའི་ས་ཁྲལ་དེའི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ཐིག་དུ་ཉི་མ་སྤྲེགས་པའི་
 དྲུས་ཚོད་དེར་ཉིན་གྲང་ཡིན་པར་སྡོ་གི་ཡོད་པས་ས་གནས་ཁག་སོ་སའི་ཉི་མའི་
 འཁོར་ཚུགས་གཞིར་བཟུང་བའི་དྲུས་ཚོད་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཡིན། དཔེར་ན།
 དབྱིན་ཇའི་རྒྱལ་ས་ལོན་དུན་གྱི་ཉིན་དགྲང་རྒྱུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་པར་སྤྲེགས་
 སྐབས། རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་ཚོད་བདུན་དང་སྐར་མ་ཞེ་
 ཡུང་(རྒྱུ་སྟོལ་གྱི་རྒྱུ་ཚོད་༡༧. ༧༥) སྤྲེགས་ཐིག་པ་ལྷ་དུ་ཡིན་པས། ས་
 གནས་སོ་སའི་མཐོང་གང་ནམ་མཁའ་འཆར་བའི་ཉི་མའི་འཁོར་ཚུགས་གཞིར་

བཟུང་བའི་དུས་ཚོད་དེ་ལ་ས་གནས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཟེར་ཞིང་། ཐབས་ཤེས་དེ་
ནི་གནའ་རབས་ནས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཐབས་ཤེས་དེ་འདྲ་ནི། ཚན་རིག་ལག་
ཅུལ་ཉིན་བཞིན་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་དེར་སངས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འདིར་འཛམ་
གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་པན་ཚུན་བར་འགྲོ་འོང་དང་། འཕྲིན་རྒྱེལ་གྱི་བྱ་བཞག་རྒྱ་
བྱུང་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲིའོག ད་དུང་ས་གནས་ཁག་སོ་སོའི་དུས་
ཚོད་གཞིར་བཟུང་ནས་སུ་མཐུད་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་རྟག་འཛིང་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཞིང་
ཐབས་བདེ་པོ་མེད་པ་ཞིག་རེད།

སངས་རྒྱལ་ཚས་ལུགས་ཀྱི་དུས་འཁོར་སྐར་ཆིས་ནང་། འཛམ་གླིང་
ཆེན་པོའི་ས་ཡི་གོ་ལ་རྒྱོན་ཡོངས་ལ་ཉི་མའི་བྱུང་ཁོར་ས་དུམ་བྱ་ལུ་བརྒྱ་དུག་
ཅུར་བཤོས་ཏེ་དུམ་བྱ་རེ་རེའི་ཉིན་མཆན་གྱི་རྒྱ་ཚོད་ཆ་རྟོམས་གངས་ཆད་བཅ་
ལུ་རེ་བྱས་པའི་ཆད་ལྡན་གྱི་དུས་ཚོད་ཅིག་བཟོ་རྒྱུར་ཆད་གཞི་བཟོར་ཐུག་ནའང་
གནམ་ས་གཉིས་ཀྱི་གོ་ལའི་རྒྱ་རྒྱོན་དུམ་བྱ་ལུ་ལུ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་ཉི་མ་འཆར་བའི་
ས་ཁུལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཤོས་པའི་དུས་ཚོད་གཅིག་ལྷན་ཆི་ལྷངས་དེ་སྐར་ཆིས་
ཐོག་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་གཏོགས་རྒྱན་ལྡན་གྱི་དུས་ཚོད་ཐོག་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
སྤྱོད་མེད།

གོང་གསལ་ས་གནས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེ་ནི་རྟག་འཛིང་ཆེ་ལ་གཅིག་ལྷན་མེད་
པ་དེའི་འགལ་བ་མེལ་ཆེད་དེར་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐོག་ཆད་ལྡན་དུས་ཚོད་གཏན་
ཁེས་བྱས་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་འགོ་རྒྱགས་ཡོད།

དེ་ཡང་ས་ཡི་གོ་ལའི་མུད་ཀོར་ས་ཁུལ་(ཕྱི་རྒྱའི་གཞུང་ཐིག་) དུ་གནས་
པའི་དབྱིན་ཇའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཏུན་གྱི་གེ་མིང་མེ་ལྱིའི་དུས་ཚོད་དེ། འཛམ་གླིང་
ཡོངས་ཀྱི་ཆད་ལྡན་དུས་ཚོད་དུ་ཆིས་ནས་འཛམ་གླིང་དུས་ཚོད་ཟེར་བ་རེད།
འོན་ཀྱང་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་འཛམ་གླིང་དུས་ཚོད་བེད་སྤྱོད་བྱས་
སྐབས་ས་གནས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་དང་ས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆར་ལྷང་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་གི་ནིན་དགུང་ནི་འཇམ་མེད་དུས་ཚོད་ཀྱི་ཞོགས་པའི་ཚུ་ཚོད་བཞི་པར་ཅི་དགོས་པ་དང་། ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཐོག་གི་ནིན་དགུང་ནི་འཇམ་མེད་དུས་ཚོད་ཀྱི་ནམ་ཐུང་ཚུ་ཚོད་བརུ་གཉིས་པར་ཅི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། རྒྱུན་ཆ་དེ་སེལ་ཆེད་ས་ཡི་གོ་ལའི་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཆ་སྟམ་བརྒྱ་དུག་ཅུར་ཐུང་ནས་དེའི་ཆ་གཅིག་ལ་རུའུ་ཞེས་འཛིན་ཅིང་། དུས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ས་ཡི་གོ་ལ་རང་འཁོར་ཐོངས་གཅིག་ཐུང་པའི་དུས་ལྷན་དེ་ཆ་ནི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་བཞོས་ནས་དུས་ཁུལ་ནི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དང་། དུས་ཁུལ་རེ་ལ་རུའུ་བཙུ་ལ། དུས་ཁུལ་རེ་དེའི་བར་ལ་དུས་ཚོད་ཐ་མུ་ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་བར་ཁྲད་ཡོད་པས་ནིན་མཆོག་གཅིག་ལ་ཚུ་ཚོད་ནི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡོད་པ་དང་ཆ་མཉམ་པ་འབྱུང་ཞིང་། དུས་ཁུལ་ནི་ཤུ་ཙུ་བཞི་པོ་དེ་ཤར་རུབ་གཉིས་སུ་ཐུང་བའི་དཀྱིལ་ཐིག་དེ་ལ་སྤྱད་ཀོར་ས་ཁུལ་(ཐུ་ནིའི་གཞུང་ཐིག་ནི་ནམ་ཐུང་ཐུ་བ་དང་ནི་ཐུང་ན་གཉིས་འཁེལ་སའི་གཞུང་ཐིག་) དང་། དཀྱིལ་ཁུལ་དུ་ཆིས་པའི་དཀྱིལ་ནི། དཔྱིན་ཅིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀེ་ལིང་མེ་ཀྱིའི་གནམ་དབྱེད་ཁང་གནས་ས་དེ་ཡིན་པར་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཐོག དེའི་ཤར་དངོས་གཞུང་ཐིག་རུའུ་བདུན་དང་ཐུང་ཀ་དེ་དང་། རུབ་ངོས་ཀྱི་གཞུང་ཐིག་རུའུ་བདུན་དང་ཐུང་ཀ་བཅས་བརྗོམས་པའི་རུའུ་བཙུ་ལའི་ས་ཁུལ་དེ་ནི་ཀེ་ལིང་མེ་ཀྱིའི་དུས་ཚོད་པོད་རྒྱུད་ཐུང་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན། ས་ཁུལ་དེའི་ཤར་ཚྭ་གས་རུའུ་བཙུ་ལའི་ས་ཁུལ་དེ་ལ་ཤར་ཁུལ་དང་པོ་དང་། དེའི་ཡང་ཤར་ཚྭ་གས་རུའུ་བཙུ་ལའི་ས་ཁུལ་གཉིས་པར་ཅི་བ་ནས་ཤར་ཁུལ་བརུ་གཉིས་པའི་བར་དུ་རུའུ་བཙུ་ལའི་ཆེད་མཉམ་བྱས་ཏེ་བཙུ་ལ། སྤྱད་ཀོར་ས་ཁུལ་ཀྱི་རུའུ་བདུན་དང་ཐུང་ཀ་འི་རུབ་ཚྭ་གས་རུའུ་བཙུ་ལའི་ས་ཁུལ་དེ་རུབ་ཁུལ་དང་པོ་དང་། དེའི་ཡང་རུབ་ཚྭ་གས་རུའུ་བཙུ་ལའི་ས་ཁུལ་དེ་རུབ་ཁུལ་གཉིས་པར་ཅི་བ་ནས་རིམ་བཞིན་རུབ་ཁུལ་བརུ་གཉིས་པའི་བར་དུ་རུའུ་བཙུ་ལའི་ཆེད་མཉམ་བྱས་ཏེ་བཙུ་ལ་པའི་ཁྱོན་བརྗོམས་ས་ཁུལ་ནི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ལ་རུའུ་སྟམ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་

གངས་མཉམ་པ་འབྱུང་། ས་ཁུལ་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་པོ་དེར་ཚད་ལྡན་དུ་སྒྲིལ་མི་
འདྲ་བ་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དུས་ཁུལ་རེར་དུས་ཚོད་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་འི་ཆ་
ཡོད་པ་དེ་དང་། ཉིན་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་བཅོ་ལྔ་པ་པའི་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་
ཡོད་པ་གཉིས་གངས་ཚད་མཉམ་པ་འབྱུང་བེད་། དུས་ཁུལ་རེ་རེའི་བར་དུ་
ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་རྒྱུར་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་འི་བར་ཁྲད་ཆུ་ཚོད་རེ་ཡོད་པ་དང་།
དུས་ཁུལ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་མཚན་གྱི་དུས་རྒྱུར་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་འི་ཚད་རིང་ཐུང་གཅིག་
ལྟར་(དབྱར་ཁའི་དུས་ཚོད་དེ་ཁོངས་སྒྲིལ་མེད་) ཡིན་པས་ས་གནས་དུས་ཚོད་
ལས་ཉ་ཅང་གིས་སྒྲུབས་བདེ་བ་ཡོད།

དོན་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དུས་ཁུལ་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་འི་གནས་ཚུལ་དེ་
ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ལག་ལེན་བསྟར་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་མངའ་སྡེ་ས་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་དང་། རང་བྱུང་ས་དབྱེ་བས་ཆགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཞིར་བཟུང་དགོས་
པ་མ་གཏོགས། དོན་དངོས་སུ་གནས་པའི་དུས་ཁུལ་ལྟར་ལག་ལེན་བྱས་ན།
མངའ་སྡེ་ས་རྒྱ་ཁྲི་བཞི་དུ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གི་ནང་དུས་ཁུལ་མི་འདྲ་
བའི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་ལག་བསྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱུན་ཆ་ལྟགས་ཀྱི་དཔེ་དཔར་
ན། རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ས་ཡི་གོ་ལའི་དུས་ཁུལ་ནི་ཕུ་ཙ་བཞི་ར་བཅོ་ལྔ་པའི་
གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ན། རྒྱལ་ངོས་ཀྱི་པོད་རྒྱུང་ས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་
མཚོ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་དུས་ཁུལ་གསུམ་གྱི་ས་ཁྲི་བཞི་པས་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་
མི་འདྲ་བ་གསུམ་པེད་རྒྱུད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉ་ཅང་
རྟོག་འཛིང་ཆེ་བར་བརྟེན། རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་གི་གནས་ལུལ་ཤར་ཁུལ་བརྒྱུད་པ་
ནི་ཉུའུ་བརྒྱ་དང་ནི་ཕུ་ཐམ་པའི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་པེད་རྒྱུད་བྱས་ན། རྒྱལ་
ཡོངས་དང་འདྲ་བར་སྒྲུབས་བདེ་ཡོད་པས་རྒྱན་དུ་པེ་ཅིན་གི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་
ལག་བསྟར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་རན་སིའི་རྒྱལ་ས་པ་ལི་ནི་དོན་དངོས་ཅོག་ཁྲད་
ཀོར་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་པེད་རྒྱུད་མ་བྱས་པར་ཤར་
ཁུལ་དང་པོའི་ཚད་ལྡན་དུས་ཚོད་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དུས་ཀྱི་ཉི་ཤུ་ཙམ་པའི་པོ་མོ་མའི་ཉེ་མོ་གསུམ་གྱི་ཆོད་ལྷན་དུས་ཆོད་པར་དུ་
 ཆུ་ཆོད་རེ་རེ་བར་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རང་རང་སོ་སོའི་ཤར་ཚུགས་ཀྱི་ཆུ་
 ཆོད་ནི་རང་ས་ལས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་གིས་སྒྲ་བ་ཡོད་པ། དཔེར་ན། དེ་ཅིན་གི་
 རེས་གཟུང་ཟླ་བའི་ཉིན་དགུང་ཆུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་པར་སླེབས་སྐབས། ཤར་
 རྒལ་དགུ་པར་གནས་པའི་རི་ཕིན་གྱི་ཆུ་ལ་ས་ཏུང་ཅིང་གི་རེས་གཟུང་ཟླ་བའི་མུ་
 རྩའི་ཆུ་ཆོད་དང་པོར་སླེབས་ཟིན་པ་དང་། རང་ཆུ་ལ་གྱུབ་ཚུགས་དེ་ཕྱིན་ནི་
 ཆུ་ལ་ཁབ་ཀྱི་ནམ་ལངས་ཁའི་ཆུ་ཆོད་བཞི་པ་མ་གཏོགས་སླེབས་མེད་ཅིང་། ཡ་
 མེ་རི་ཁའི་རྒྱང་ཁྱེད་ཏ་ཅན་ཏུན་ལ་རེས་གཟུང་ཉི་མའི་ནམ་མཁུང་མ་ཟིན་ཅམ་གྱི་
 ཆུ་ཆོད་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་པར་མ་གཏོགས་སླེབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཆུ་ལ་སླྱེའི་ཐོག་ད་དུང་གཏན་འཁེབས་བྱས་དོན་དུ། ཞི་བདེ་རྒྱ་མཆོ་
 ཆེན་པོའི་གཞུང་ཐིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་པ་དེ་ནི་ཆུ་ལ་སླྱེའི་མཆོ་ཐོག་གི་དུས་
 ཆོད་འཁྱུར་ཞུགས་གཏོང་སའི་མཆོན་ཐིག་ཡིན་པར་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཡོད།
 དེ་ཡང་མུ་གཟིངས་ཐོག་ནས་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་འཁོར་མཁན་ཡིན་ན།
 ལུང་ནས་ཤར་ཚུགས་སུ་ཁ་གཏད་དེ་འཁོར་སྐབས་ས་ཡི་གོ་ལའི་རང་འཁོར་གྱི་ཁ་
 ཚུགས་དང་མཐུན་ཡོད་པས་དེ་ཉིན་གྱི་རེས་གཟུང་དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་མུ་བཤོལ་
 བྱུང་ཤོས་(དཔེར་ན། དེ་ཉིན་རེས་གཟུང་ཐིག་དམར་ཡིན་ན་རེས་གཟུང་ཟླ་
 བར་མུ་བཤོལ་བྱུང་ཤོས་པ་) དེ་ལས་ཞུགས་ཏེ་མུ་གཟིངས་ཤར་ནས་ལུང་ཚུགས་སུ་
 ཁ་གཏད་ནས་འཁོར་སྐབས་ས་ཡི་གོ་ལའི་རང་འཁོར་གྱི་ཁ་ཚུགས་དང་གཏོང་
 གཏད་ནས་འཁོར་གི་ཡོད་པས་དེ་ཉིན་གྱི་རེས་གཟུང་དེ་ཉིན་གཅིག་སྒྲ་བ་ལྷུང་བྱ་
 དཤོས་པ་(དེ་ཉིན་རེས་གཟུང་ཐིག་དམར་ཡིན་ན་རེས་གཟུང་ལྷག་པར་མཆོང་
 དཤོས་) ལྟ་བུ་ཡིན། གནམ་གྱུའི་ཐོག་ནས་འཁོར་སྐབས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་
 མུ་བཤོལ་དང་སྒྲ་བ་ལྷུང་བྱེད་དཤོས།

ཁོད་ས་གནས་དང་ཕེ་ཅིན་གི་ཡུལ་གྱི་དུས་ཆོད་པར་བྱུང་ནི། དཔེར་
 ཞིན་ཉིན་མཆོན་མཉམ་པའི་སྐབས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་དང་སྐར་མ་སུམ་ཅུའི་པར་

ཁྱད་ཡོད་ཅིང་། དབྱར་དགུན་གྱི་ཉི་ཤུག་ཤལས་རྩ་ཚོད་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁྱད་
ཡོད་པ་དུས་ལྷན་རིང་ལོར་ཐེངས་མང་བརྟག་དབྱད་བྱས་པ་ལས་ཤེས་ནྟགས་
བྱུང་།

བཟོ་དབྱིག་ལ་དྲེ་དཀར་ཆག

༡.གཤམ་བཟོ། ༢.ཐུང་བཟོ། ༣.གཤམ་ཤོག ༤.དབྱལ་ཤོག
 ༥.གཤམ་ཤོག ༦.དབྱལ་འདུལ། ༧.ཟངས་འདུལ། ༨.རག་འདུལ།
 ༩.གཤམ་འཁྱར། ༡༠.གཤམ་འཁྱར་ཅི། ༡༡.ཐུང་ཅི། ༡༢.གཤམ་
 བདུལ་མ། ༡༣.རག་བཟོ། ༡༤.ཆ་གཤམ། ༡༥.དབྱལ་ཆ།
 ༡༦.གཤམ་ཆ། ༡༧.རིན་པོ་ཆེ་མདངས་འདོན། ༡༨.ཡང་དབྱལ་བཟོ།
 ༡༩.དབྱལ་རྩོ་ནས་དབྱལ་འདོན་ཐབས། ༢༠.ཁྲོ་ལུགས་ཀྱི་ཐབས།
 ༢༡.དཀར་ཡོལ་བཟོ་ཐབས། ༢༢.ཆོན་བཟོ་ཐབས། ༢༣.དབྱལ་
 འཁྱར་བཟོ་ཐབས། ༢༤.ཆོན་ལ་ངར་གཏོང་ཐབས། ༢༥.གཤམ་དཀར་
 བཟོ་ཐབས། ༢༦.ལུགས་བརྒྱུང་ཐབས། ༢༧.མེ་ལུགས་བཟོ་ཐབས།
 ༢༨.མཆོན་ཆ་ལ་ངར་གཏོང་ཐབས། ༢༩.ཟངས་བརྒྱུང་ཐབས།
 ༣༠.ཀྱ་རག་བཟོ་ཐབས། ༣༡.ཡི་བཟོ་ཐབས། ༣༢.ཁྲོ་བཟོ་ཐབས།
 ༣༣.གཡུ་བཟོ་ཐབས། ༣༤.གཡུ་འདུལ་ཐབས། ༣༥.གཡུ་རྩིང་བཟོ་
 ཐབས། ༣༦.གཡུ་བརྒྱུང་དབྱེད་བཟོ་ཐབས། ༣༧.ཐུང་དམར་བཟོ་ཐབས།
 ༣༨.ཀོ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཐབས། ༣༩.དཀར་ཡོལ་བཟོ་ཐབས། ༤༠.ཀྱ་
 ལུགས་ཀྱི་རྩོ་པོར་བཟོ་ཐབས། ༤༡.ཀོ་བམ་བཟོ་ཐབས། ༤༢.གཟི་བཟོ་
 ཐབས། ༤༣.གཟི་རྩིང་བཟོ་ཐབས། ༤༤.ཁྲོ་བཟོ་ཐབས། ༤༥.ན་
 གི་འདུལ་ཐབས། ༤༦.སི་ལ་འདུལ་ཐབས། ༤༧.ལྷ་རྩོ་འདུལ་ཐབས།
 ༤༨.གུར་གུམ་འདུལ་ཐབས། ༤༩.ཁྲོ་ཁྲོར་ན་གི་མ། ༥༠.ཁྲོ་ཁྲོར་
 ཅན་ན་མ། ༥༡.ཡ་ཅུ་བདུན་ཁྲོར། ༥༢.ན་གི་བདུན་ཁྲོར། ༥༣.སི་ལ་

དཔུ་རྒྱུ་ ༥༧. སེལ་བདུན་རྒྱུ་ ༥༨. བ་གི་བདུན་རྒྱུ་ རིགས་མི་འབྲས་
 བ། ༥༩. ར་ཏི་བདུན་རྒྱུ་ ༦༠. སྒོ་རྒྱུ་བཀའ་ལྟུ་མ། ༦༡. ལྷ་རྒྱུ་
 བཅུ་གཉིས། ༦༢. རྟོད་རྒྱུ་ལྷ་པ། ༦༣. འཁྱེད་རྒྱུ་ལྷ་པ། ༦༤. རྩི་མ་
 རྒྱུ་བ་བདུག་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ ༦༥. རྩི་མ་དངས་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ ༦༦. བསེལ་
 རྒྱུ་ལྷ་པ། ༦༧. རྩི་བཟང་ལྷ་རྒྱུ་ ༦༨. རྟོད་རྒྱུ་ལྷ་པ། ༦༩. སྒོ་རྒྱུ་
 ལྷ་པ། ༧༠. ཁ་རྒྱུ་ལྷ་པ། ༧༡. ལྷ་རྒྱུ་བརྒྱུད་པ། ༧༢. ཁ་ཆེ་པའི་
 ཆེན་གྱི་ཁྱུང་རྒྱུ་ ༧༣. རྒྱ་ནག་ལྷགས་གྱི་ཁྱུང་རྒྱུ་ ༧༤. ཀོ་ལ་དཔུ་རྒྱུ་
 ༧༥. བསངས་མཆོད་སྒོ་སྒྱུ་ ༧༦. ལེ་མ་བཟོ་ཐབས། ༧༧. ཉིང་ཤག་
 དང་རྒྱུ་མེལ་བརྒྱུ་ཐབས། ༧༨. མཁར་བ་བཟོ་ཐབས། ༧༩. རག་
 གསེར་གཉིས་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ལ། ༨༠. རག་དབུལ་གཉིས་རྒྱུ་གྱི་ཆ་ལ།
 ༨༡. ཟངས་རག་གསེར་མཉམ་རྒྱུ་ཆ་ལ། ༨༢. གཤམ་མཉམ་རྒྱུ་པའི་ཆ་
 ལ། ༨༣. རིན་པོ་ཆེ་དྲམ་གཤམ་བརྒྱུ་ཐབས། ༨༤. ལ་འཁྱེད་
 བཟོ་ཐབས། ༨༥. ལྷགས་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་ཐབས། ༨༦. རྩི་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་
 ཐབས། ༨༧. རྩི་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་ཐབས། ༨༨. རྩི་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་ཐབས།
 ༨༩. རྩི་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་ཐབས། ༩༠. རྩི་ལ་རྩི་ཆགས་བྱ་ཐབས།

《ཁྱམ་ཚུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འབྲུག་པའི་འབྲེལ་བཤད་ མཁམས་པའི་ལེགས་བཤད་གཅིས་བསྟུས》ཀྱི་ རྩམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས།

ཁྱམ་རྟགས་འབྲེལ་པ་འདིའི་མཛད་པ་པོ་ནི་ཤར་ཆེན་རག་དབང་རྩལ་
ཁྲིམས་ཡིན། (དབྱངས་ཅན་རག་གི་དབང་རྒྱལ) ཁོང་གི་འཁྲུངས་ལུས་དང་
འཁྲུངས་ལོ་འདས་ལོ་གསལ་བར་འཁོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ད་པན་ལག་ཏུ་མ་སོན་
ཅིང་། ཁོང་སྤྱི་འཛོལ་བཞུགས་སྐབས་བཤད་སྒྲུ་ཤི་མྱོང་དབང་རྒྱལ་རྩལ་པོའི་རྩ་
བའི་སྒྲུ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩམ་ཀྱན་བཞུགས་གནས་བཤད་སྒྲུ་གཟིམ་ཤག་ཏུ་
མཛད་པ། སྤྱི་ཤིང་གསུམ་པ་སྟབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཡང་བདག་ཉིད་
ལོན་ཆུང་དུས་སར་སྟོན་དང་དབྱུ་མའི་དཔེ་ཆ་མཛད་ཆུང་བའི་ཚོགས་སྤྱི་
འཁྲུངས་ས་བཤད་སྒྲུ་རང་དུ་ཡིན་པས་རྒྱན་བཞུགས་གནས་ལུས་སྟར་བཞིན་
བཤད་སྒྲུར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ད་ལྟ་ཞལ་བཞུགས་པ་སྟུ་སྤྱི་ཞབས་
དགའ་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་མཆོག་ལ་ཤར་ཆེན་རག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སྟོར་བཀའ་འདྲི་ལྷན་པར་ཡང་ཞིབ་གསལ་གསུང་རྒྱ་མེད་ལུགས་བཅས་ལ་
བརྟེན། ཁོང་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྒྲུ་མ་རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩམ་ཁར་
དང་། བཤད་སྒྲུ་ཤི་མྱོང་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་ནས་རང་གིས་གང་ཤེས་མདོར་
བསྟུས་སྤྱི་བཤོད་ན། ཁོང་གི་རྩ་བའི་སྒྲུ་མ་ནི་དེུལ་རྒྱ་དབྱངས་ཅན་སྟབ་པའི་
རྩི་རྩི་དང་། རྟོག་པོ་རྩལ་དབང་འཕྲིན་ལས་རྩམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡིན་པ་དེར་
བརྟགས་ན་ཁོང་རྩམ་པ་གཉིས་ལས་དཔུང་ལོ་ནི་ཤུ་ཡས་མས་ཀྱིས་རྒྱུང་བ་ཡོད་

པས། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་ཅམ་ཏུ་འབྱུངས་པར་ངེས། སྤྱི་ན་
གཞིན་དུས་མེར་སྤྲོད་ལྷ་ཚང་ཏུ་ཆོས་བཞུགས་གནང་བའི་ཁར་ཆན་ནི་གོང་པོ་
ཡིན། དཀྱུང་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ལྷག་ཅམ་མ་ཐེབས་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅམ་གྱི་རིང་ལྷ་བྱང་
དུས་མའི་ལྷགས་ལྷར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷར་སྒྲོབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པ་
གནང་སྟེ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་ལྷ་སྒྲོར་མཆན་བཞེས་གནང་། ལྷ་རམས་
ལྷ་སྒྲོར་ཆོན་འབྲལ་རྒྱད་ཉྟེད་ལྷ་ཚང་ཏུ་ཆོས་བཞུགས་ཐོག་ལོ་མང་རིང་གསར་
སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོར་སྒྲོབ་གཉེར་དང་རྒྱད་པ་ལྷ་ཚང་གི་སྤྲུག་བཞེས་ཆ་གའི་
གདངས་དབྱུངས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་ཐིག་རྩལ་ཆོན། སྒྲོས་
བསྐྱེད་སོགས་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཆོན་པ་མཛད་ཅིང་། བར་གསེར་
ནམ་ཡིན་ལ་དདུལ་རྒྱ་དབྱུངས་ཅན་གྲུབ་པའི་རྩི་རྩེ་དང་། དགེ་ལུན་ཁྲི་ཆེན་
བྱང་རྒྱལ་ཆོས་འཕེལ། ཁྲི་ཆེན་རག་དབང་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་
སྤུམ་ཉགས་དང་སྤྲོན་རག་སྤྱི་རིག་པ། སྤྲོན་ཅིས་སོགས་སྒྲོབ་སྒྲུབ་མཛད་
སྤྲོད་ཀྱང་བཤད་ཀྱི་མཆན་ལ་དབྱུངས་ཅན་རག་གི་དབང་རྒྱག་ཞེས་གསེས།
མདོ་སྤྲུག་གི་གཞུང་མང་པོའི་བཤད་པ་དང་། དབང་ལྷང་ཉམས་ཁྲིད་
སོགས་གངས་ལས་འདས་པ་གསན་ཞིང་། གང་གསན་པ་དེ་དག་གྲུང་ཆོག་
ཅམ་ཏུ་མ་སོང་བར་ལག་ལེན་ཐོག་འཁྱུལ་བའི་གདང་ཆོད་ཡོད་པར་མཛད།
རིམ་བཞིན་རྒྱད་ཉྟེད་སྤྲུག་རམས་པའི་ལྷ་སྒྲོར་མཆན་བཞེས་དང་རྒྱད་པའི་
དགེ་བསྐྱེས། སྤྱི་མ་དབྱུང་མཛད། བཀའ་པོ། བར་པ་ཆོས་རྩེ་བཅས་ཀྱི་
མཆན་གནས་བཞེས་ཤིང་། དགའ་ལུན་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་ཉེའི་མཆན་སྤྲུ་
དཀོངས་པ་རྩོགས་སྤྲུག་དཀྱུང་ལོ་དུག་ཅུ་ཡས་མས་ཤིག་འཆོ་བཞུགས་གནང་
ཡོད་པ་ཆོད་དཔག་བྱུ། གསུང་ཆོམ་སྒྲོར། པར་ཏུ་འཁོད་པ་དང་མ་
འཁོད་པ་བསྐྱེད་པའི་པོད་གཉིས་བཅས་ཡོད་ཅིང་། སྤྲུག་ཆེ་བ་ནི་
《འདུལ་བའི་བསྐྱེད་ཆོགས་སྤྱི་གསལ་མཁུ་བ་བསྐྱེད་པའི་པོ་མཆར་འབྲལ་གྱི་
མེ་ལོང་》ཞེས་པ་ཤིག་གངས་དཀྱུ་བཅུ་གོ་བདུན་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་

ནི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟགས་དབྱེས་གཙང་མདོ་སྟོན་བཙུག་སྤྱད་ཆེ་བའི་
སྟེང་སྟོན་ཆེན་པོ་གསུམ་སྟགས་སྟོན་ཆེན་གནང་མཁའ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡོད།

ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་གྱིས་《སྟེང་ཆུ་པ་དང་རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་འགྲེལ་
བཤད་མཁའ་པའི་ལེགས་བཤད་གཙུག་པ་ལྟེན་ཆེན་པོ་འདི་ནི་ཁོང་གི་དགེ་
བཤེས་ཉེ་རམས་ཆོན་ནས་རྒྱུད་ཉིད་ལྷན་ཆུང་དུ་ལོ་མང་བཞུགས་ཤིང་དབྱེས་རྒྱ་
དབྱེས་ཅན་གྱི་པའི་རྩི་རྩེའི་དབྱེས་ནས་སྟེང་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཁྲིད་ཞིབ་རྒྱས་
གསན་སྐབས་ཟིན་གྱིས་འཛོད་གནང་མཛད་རྩིས་སྤྲུལ་ཡང་《སྟེང་ཆུ་པའི་འགྲེལ་
ཆེན་དང་《སྟེང་ཆུ་པ་རྟགས་ཀྱི་གཞན་ཡང་སྟེང་རྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་མང་
པོར་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དབྱེས་གནང་བའི་མཚན་ཁྲིད་ཆེན་པོ་རྩིས་སྤྲུལ་གྱི་
དབྱེས་བཙུག་འཛོད་པར་གནང་བའི་ཆེད་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན།
དེ་ཆོན་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་དང་གླེང་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཆེ་གས་མང་པོའི་
ནང་དུ་ཡིག་དབྱེས་ཅན་དང་། དབྱེས་ཆོན་ནས་གྱིས་བཟུས་བྱས་པ་མང་པོ་
མཛོད་ཡང་པར་དུ་འཛོད་པ་གདན་ནས་བྱུང་མི་འདུག་པ་མ་ཟད། དཔེ་རྒྱུན་
དཀོན་པའི་གས་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་རིག་གནས་གསར་བཟུང་ཆེན་པོའི་
སྐབས་སྟོན་རང་ནས་ལོ་མང་སྤྱི་ལོ་ཉེ་ཆོགས་བྱས་པའི་ལྷ་དཔེ་གྱིས་མ་འདི་
ཉིད་པར་བསྟན་བྱུང་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམས་ནས་ཟི་ཁྲིན་མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་
ཁང་ལ་དེ་བསྟུལ་བྱས་པ་བཞིན་ཉ་ཅང་སྟགས་འཁྱར་ཆེན་པོས་པར་བསྟན་གྱི་
འགན་བཞེས་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྟོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུན་ཞིག་
ཡིག་འཛོད་དཀོན་ཆེས་གསུང་ནན་པའི་ཞལ་ལོ་མ་ཞིག་ཅན་དུ་སྤྱུལ།

ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྲུལ་《མ་རྩ་ཟླ་ར་ཏ་》
 ཡི་ནང་དོན་ཐོད་བརྒྱུར་རྩལ་འཕྲོད་ཚུལ་དང་།
 དེ་དང་ཐོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་
 བ་འགའ་རྩལ་འཕྲོད་སྒྲིང་བ་སྦྲར་
 མེད་གཏམ་གསར་ཞེས་པའི་
 ཆེད་ཚུལ་གྱི་དབྱུང་བརྒྱན།

ཐོད་སྒྲིང་ས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆུན་སྒོ་མཐུན་དགའ་བ་པ་སངས་ཀྱིས་
 འབྲི་གནང་མཛད་པའི་ཆེད་ཚུལ་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྲུལ་
 《མ་རྩ་ཟླ་ར་ཏ་》ཐོད་བརྒྱུར་ནང་དོན་རྩལ་འཕྲོད་ཚུལ་དང་དེ་དང་ཐོད་ཀྱི་
 ཤེས་རིག་དབར་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འགའ་རྩལ་འཕྲོད་སྒྲིང་བ་སྦྲར་མེད་གཏམ་གསར་
 ཞེས་འཛོད་པ་དེ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བརྟམས་པ་དང་སྒྲགས་འབྲེལ་ཡོད་དབྱུང་གཞི་
 གཞན་དག་ལ་ཡང་ཞིབ་བརྒྱུར་བྱས་པའི་དབྱུང་བརྒྱན་ཁ་ཤས་སྒྲིང་བར་ཆེད་
 ཚུལ་འདི་ནི་ད་པན་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བའི་ནང་དོན་
 གསར་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱུང་ཚུལ་འགའ་ཞིག་ལྟར་པ་
 མཛོང་བུང་བ་ལྟེ།

༡. ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་བྲུལ་《མ་རྩ་ཟླ་ར་ཏ་》ཞེས་སྦྲར་ཡོད་ཐོད་
 ཀྱི་སྒྲོན་འབྲེལ་ཚང་མའི་ནང་མིང་ཚམ་འཛོད་པ་ལས་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་
 དང་ལེའུ་དང་ཤོ་ཁོ་གཞི་གངས་ཇི་ཙམ་ཡོད་པའི་གསལ་བཤད་གནང་མེད་ཀྱང་
 ཆེད་ཚུལ་འདིའི་ཐོག་མའི་རྩ་སྒྲིང་དུ་《མ་རྩ་ཟླ་ར་ཏ་》ཐུག་ཁུང་ལ་ལེའུ་བཙོ་
 བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་ལེའུ་སོ་སོའི་བརྒྱན་བྱ་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་གྱི་གསལ་བཤད་

གནང་ཡོད་པ་དེས་སྒོ་མིག་གསར་པ་ཞིག་ལྟེ་ཕྱོགས་གང་མཁུན་སྒྲིམ་གྱིས་འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གཏིང་ཟབ་ལྟེང་རྒྱུར་མན་
ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག་སྟེ།

༡. 《མ་རྩ་ལྟ་ར་ཏེ་》ཀྱི་གཞུང་ཐོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་བ་ཡོད་པའི་གསལ་
བཤད་གནང་བ་དེའི་ནང་《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་》ཙམ་འབྲེལ་དང་མཁམ་དབང་ལྟ་
སྒྲོན་ལེ་ཤེས་ཚུལ་གྱི་མས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《སྐྱ་མེད་བྱ་ལཱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་》
གཞིས་བརྩམ་ནས་གསུངས་པ་དེར་གཞི་ཙའི་ཆ་ནས་《མ་རྩ་ལྟ་ར་ཏེ་》ཀྱི་
གཞུང་གི་ནང་དོན་ཆ་ཆར་བ་ཐོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་ཡོད་ཚུལ་གསུང་རྒྱ་ཡིན་འདུག་
པ་ཡོངས་སུ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་རེད། རྩལ་གཞན་ནས་《མ་རྩ་ལྟ་ར་
ཏེ་》ཀྱི་གཞུང་ཆ་ཆར་བའི་ཆོག་དོན་ཡོངས་རྒྱལ་ཐོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་ཡོད་པའི་
གོ་བ་ཐུངས་མཁན་ཡང་ཡོང་སྟེ་དེ་ལྟར་ནས་བཤད་ན་ཅུང་ཟད་ཐལ་
རྒྱན་མི་ཡོང་ངམ་སྟེ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་མར་བཅན་པོ་གྲི་སྤྲང་ལྟེ་བཅན་
ལྟ་སྐབས་མཁན་སྤྲང་ཆོས་གསུམ་བཀའ་ཤོས་ཐོག་མཁན་པོ་ཆོ་སྤྲའི་ལྟ་རྒྱུད་
དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་དཔེ་ནམ་ཡང་བརྒྱུར་མི་ཆོག་པར་བཀའ་བཅད་མཛད་
པ་མ་ཟད། དེ་རིགས་ཀྱི་མི་དང་ཆོས་དཔེ་ཐོད་ཏུ་ཁྱེར་བ་དང་ཡོང་མཁན་
བྱུང་ན་གཏན་ནས་བཏང་མི་ཆོག་ཅེས་ཐོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་མ་བཅུ་གཞིས་ལ་བཀའ་
བརྒྱས་དམ་བཅུག་ནན་པོ་མཛད་ཡོད་པར་བརྟེན། ཐོད་ཀྱི་མོ་ཙུ་བ་རིམ་ཁྱོན་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ལྟ་རྟེན་གསལ་པའི་ཆོས་དཔེ་དང་རིག་ལྟེང་གྱི་གཞུང་ཐོད་སྐད་
ཏུ་བརྒྱུར་རྒྱ་ལྟ་བཅུག་དཔེ་རྒྱན་ཙམ་ཐོད་ཏུ་བརྒྱུས་མེད་པས་རྒྱུར་ལའང་
འཇིགས་སྤང་ཆེན་པོ་གནང་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་རྗེ་བཙུན་རས་རྒྱུང་པ་དང་
མཁམ་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སྟོན་ལག་ལེན་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ནས་ལྟ་
རྟེན་རིག་ལྟེང་གྱི་གཞུང་དང་ཆོས་དཔེ་ལྱང་གསལ་རྒྱ་གར་ནས་ཐོད་ཏུ་བརྒྱུས་
མེད་པ་ཐོད་ཀྱི་ས་མཆོམས་སུ་མེད་པས་སྐབས་གར་སོང་ཆ་མེད་ཏུ་ལྱུར་ཡོད་པ་
སོ་སོའི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བར་བརྟེན་《མ་རྩ་ལྟ་ར་ཏེ་》དང་《རྩ་མ་ཡ་ཎ་》ལྟ་
བུའི་རིག་ལྟེང་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་མགོ་མཇུག་ཆ་ཆར་དོན་འཁུར་ཙམ་མ་གཏོགས་

རྒྱུ་ལྟེན་ཆེག་ཆ་ཆར་བ་པོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་མི་སྲིད་པ་དང་།
པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཀྱི་ན་དང་དངོས་ཡོད་གནས་བབས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་ནས་
དེ་འདྲ་བརྒྱུར་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད་སྟེ།

༣. དེ་སྟོན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་ནང་པོད་ཀྱི་མི་བརྒྱུད་དང་
རྒྱལ་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཏུ་པ་ཉིའི་བརྒྱུད་
ནས་བྱུང་བའི་བཤད་ཚུལ་གྱི་ཁྲུང་ས་གཞུགས་ས་དེ་སྟོབ་དཔོན་མེས་རབ་ལོ་ཆས་
མཛད་པའི་《ལྷ་ལས་སྤུལ་བྱུང་གི་བསྟོད་འབྲེལ་》ལ་གཞི་འཛིན་ས་བྱེད་པ་ཡོང་
གསུམ་ཅམ་ལས་སྟོབ་དཔོན་དེས་དེ་ལྷར་གསུངས་པའི་གཞི་འཛིན་ས་གང་ཡིན་
དེ་པན་སྤུས་ཀྱང་དོགས་པའི་གཞི་རང་ཏུ་ལྟས་ཡོད། ད་དེས་སྔོན་འདིའི་ནང་
སྟོབ་དཔོན་མེས་རབ་ལོ་ཆས་དེ་ལྷར་གསུངས་པའི་ཁྲུང་ས་གཞུགས་ས་ནི་《མ་
རྩ་ལྷ་ར་ཏུ་》ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་རྒྱུད་བརྒྱུད་ཀྱི་ལེའུའི་ནང་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྷར་
འཁོད་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་ཐོག་མར་གནང་ཡོད་པ་དེས་《མ་རྩ་ལྷ་ར་ཏུའི་》
གཏམ་རྒྱུད་སྔོན་པོས་ལོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟན་ནས་བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་
སྟེང་སྟོགས་བཟོས་པ་དེས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོག་ནས་ཕྱགས་སྒྲིལ་གང་
འདྲ་བྱུང་ཡོད་མེད་དེ་དྲུང་ཐར་ལས་ལྷག་པར་བསམ་གཞིགས་དང་ཞིབ་འཇུག་
བྱ་རྒྱུར་དོགས་གཞི་དང་གནད་དོན་གསར་པ་བརྟོན་གནང་ཡོད།

དེར་བརྟེན་དཔེ་མཚན་སྟོན་མཁུན་དགའ་བ་པ་སངས་ལགས་ཀྱིས་སྔོན་མུས་
གནང་བའི་ཆེད་སྔོན་འདིར་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྷན་པ་མ་ཟད།
པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐད་ལ་སྟོང་ཆར་ལྟས་པའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་ཁ་གསལ་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས་ཆར་བ་བཅས་ཁོང་ལ་ལྷག་བསམ་ནས་
དག་གིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག་སྔོན་མུས་འདི་བཞིན་འབྲེལ་
ཡོད་དུས་དེབ་ཐོག་གང་མཚོགས་འབྲེམས་སྟེལ་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཡང་ཁྱེད་
ཡིན།